

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών
Οδηγός Σπουδών
2023-2024

Περιεχόμενα

1. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου	9
1.1. Γενικά	9
1.2. Σχολές και Τμήματα.....	10
1.3. Γραμματεία Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών	10
2. Ρόδος: Ιστορία, Πολιτισμός, Σύγχρονη Ζωή	11
3. Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών	16
3.1. Γενικά	16
3.2. Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος	17
4. Το Πρόγραμμα Σπουδών	18
4.1. Δομή Προγράμματος Σπουδών	18
4.2. Προϋποθέσεις λήψης πτυχίου	18
4.2.2. Κατεύθυνση Αρχαιολογίας.....	23
4.2.3. Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου.....	26
4.3. Εργαστήρια–Μονάδες Έρευνας.....	27
4.4. Το Πρόγραμμα Σπουδών συνοπτικά	35
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	35
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-24	35
Υποχρεωτικά.....	35
Διδακτικές Μονάδες	35
ECTS	35
Επιλογής.....	35
Διδακτικές Μονάδες	35
ECTS	35
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	35
Διδακτικές Μονάδες	35
ECTS	35
Υποχρεωτικά.....	35
Διδακτικές Μονάδες	35
ECTS	35
Επιλογής.....	35

Διδακτικές Μονάδες	35
ECTS	35
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	35
Διδακτικές Μονάδες	35
ECTS	35
Υποχρεωτικά.....	36
Διδακτικές Μονάδες	36
ECTS	36
Επιλογής.....	36
Διδακτικές Μονάδες	36
ECTS	36
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	36
Διδακτικές Μονάδες	36
ECTS	36
Υποχρεωτικά.....	36
Διδακτικές Μονάδες	36
ECTS	36
Επιλογής.....	36
Διδακτικές Μονάδες	36
ECTS	36
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	36
Διδακτικές Μονάδες	36
ECTS	36
Υποχρεωτικά.....	36
Διδακτικές Μονάδες	36
ECTS	36
Επιλογής.....	36
Διδακτικές Μονάδες	36
ECTS	36
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	37
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	37

Διδακτικές Μονάδες	37
ECTS	37
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ.....	37
Υποχρεωτικά.....	37
Διδακτικές Μονάδες	37
ECTS	37
Διδακτικές Μονάδες	37
ECTS	37
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	37
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	37
Διδακτικές Μονάδες	37
ECTS	37
Υποχρεωτικά.....	38
Διδακτικές Μονάδες	38
ECTS	38
Επιλογής.....	38
Διδακτικές Μονάδες	38
ECTS	38
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	38
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ.....	38
Υποχρεωτικά.....	38
Διδακτικές Μονάδες	38
ECTS	38
Επιλογής.....	38
Διδακτικές Μονάδες	38
ECTS	38
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	38
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	39
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ	39

Υποχρεωτικά.....	39
Διδακτικές Μονάδες	39
ECTS	39
Διδακτικές Μονάδες	39
ECTS	39
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	39
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	39
Διδακτικές Μονάδες	39
ECTS	39
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ.....	39
Υποχρεωτικά.....	39
Διδακτικές Μονάδες	39
ECTS	39
Επιλογής.....	39
Διδακτικές Μονάδες	39
ECTS	39
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	40
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	40
Διδακτικές Μονάδες	40
ECTS	40
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ	40
Υποχρεωτικά.....	40
Διδακτικές Μονάδες	40
ECTS	40
Επιλογής.....	40
Διδακτικές Μονάδες	40
ECTS	40
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	40
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ.....	40

Υποχρεωτικά.....	40
Διδακτικές Μονάδες	40
ECTS	40
Επιλογής.....	41
Διδακτικές Μονάδες	41
ECTS	41
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	41
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ	41
Υποχρεωτικά.....	41
Διδακτικές Μονάδες	41
ECTS	41
Επιλογής.....	41
Διδακτικές Μονάδες	41
ECTS	41
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	41
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	42
Διδακτικές Μονάδες	42
ECTS	42
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ	42
Υποχρεωτικά.....	42
Διδακτικές Μονάδες	42
ECTS	42
Επιλογής.....	42
Διδακτικές Μονάδες	42
ECTS	42
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	42
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	42
Διδακτικές Μονάδες	42
ECTS	42

Z' ΕΞΑΜΗΝΟ	42
Υποχρεωτικά.....	42
Διδακτικές Μονάδες	42
ECTS	42
Επιλογής.....	42
Διδακτικές Μονάδες	42
ECTS	42
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	43
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών από το 2025-26	43
Διδακτικές Μονάδες	43
ECTS	43
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ.....	43
Υποχρεωτικά.....	43
Διδακτικές Μονάδες	43
ECTS	43
Επιλογής.....	43
Διδακτικές Μονάδες	43
ECTS	43
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ.....	43
4.5. Μαθησιακά Αποτελέσματα	44
4.6. Περιγραφές Μαθημάτων	45
4.7. Πτυχιακή εργασία	106
4.8. Πρακτική Άσκηση	107
4.9. Μεταπτυχιακές Σπουδές.....	108
4.10. Διδακτορικές Σπουδές	111
4.11. Μεταδιδακτορική Έρευνα.....	111
5. Επαγγελματικές Προοπτικές	112
6. Η Βιβλιοθήκη	114
7. Το Κέντρο Πληροφορικής.....	116
8. Φοιτητική Μέριμνα	117

9. Σύλλογος Φοιτητών	118
10. Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο 2023-2024	120

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου

1. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου

1.1. Γενικά

Το 1920 η ελληνική διοίκηση (υπατεία) Σμύρνης κάλεσε το διακεκριμένο Καθηγητή των Μαθηματικών στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου Κ. Καραθεοδωρή, για να οργανώσει το νεοσύστατο Ιωνικό Πανεπιστήμιο (Σμύρνης). Τα πρώτα σχέδια αφορούσαν τις Σχολές που θα συνέβαλαν στην αξιοποίηση του πλούτου της χώρας, όπως η Γεωπονική Ανωτέρα Σχολή και η Σχολή Φυσικών και Μηχανικών Σπουδών. Επίσης προβλεπόταν η δημιουργία Σχολής Ανατολικών Γλωσσών και Εθνολογίας καθώς και Σχολής Δημόσιας Διοίκησης.

Όπως μαρτυρεί ο Αμερικανός πρόξενος στη Σμύρνη Horton, οι εγκαταστάσεις του τις παραμονές της μικρασιατικής καταστροφής μπορούσαν να συγκριθούν με τις αντίστοιχες των μεγαλύτερων Πανεπιστημίων της Ευρώπης. Το Πανεπιστήμιο προβλεπόταν να λειτουργήσει το ακαδημαϊκό έτος 1922-23.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ιδρύθηκε στις 20 Μαρτίου 1984 με το Προεδρικό Διάταγμα 83/1984 και έδρα του έχει τη Μυτιλήνη.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει ως αποστολή:

Την παροχή σύγχρονης επιστημονικής εκπαίδευσης, τη δημιουργία ενός ευρύτερου βάθρου γενικότερης παιδείας καθώς και την προώθηση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας. Ειδικότερα η επιστημονική έρευνα έχει θεσμοθετηθεί ως πρωτεύον στοιχείο της φυσιογνωμίας του Πανεπιστημίου και εκφράζεται και μέσα από την εκπαιδευτική του πολιτική.

Την καλλιέργεια μέσα από τη διδασκαλία και την έρευνα των αξιών της πνευματικής ελευθερίας, της ελεύθερης διακίνησης ιδεών και του διαλόγου, που προϋποθέτουν ανεκτικότητα σε νέες ή αντίθετες απόψεις, αναπτύσσοντας, με βάση τις αξίες αυτές, την προσωπικότητα των σπουδαστών.

Τη συμβολή στην άνοδο του βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου της ευαίσθητης περιοχής του Αιγαίου και κατ' επέκταση της ελληνικής κοινωνίας.

Το Πανεπιστήμιο έχει ήδη αποδείξει ότι είναι ένας δυναμικός, ζωντανός οργανισμός. Λειτουργώντας στο χωροταξικά διεσπαρμένο χώρο του Αιγαίου Αρχιπελάγους υιοθετεί συνεχώς νέες μεθόδους και τεχνολογίες οργάνωσης, που του επιτρέπουν να ανταποκρίνεται άμεσα και αποτελεσματικά στις εξελίξεις και στις απαιτήσεις που το ίδιο θέτει στον εαυτό του ως Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

Με την ευέλικτη, μη γραφειοκρατική του δομή, έχει υψηλά πρότυπα τόσο για την ποιότητα των αποφοίτων του όσο και για το ερευνητικό και εκπαιδευτικό προσωπικό που εργάζεται σ' αυτό.

Η διδασκαλία δεν αποβλέπει μόνο στην απόκτηση γνώσεων, αλλά και στην ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών στη διαδικασία της μάθησης και στην καλλιέργεια της προσωπικότητάς τους, ώστε να γίνουν υπεύθυνα και δραστήρια μέλη του κοινωνικού συνόλου. Παράλληλα, το Πανεπιστήμιο, επιδιώκοντας τη δυναμική αξιοποίηση των γνώσεων που παρέχει, διατηρεί και συνεχώς επεκτείνει ένα δίκτυο συνεργασιών με πανεπιστήμια, διεθνή ινστιτούτα και ερευνητικά κέντρα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

1.2. Σχολές και Τμήματα

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών (Λέσβος)

- Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
- Τμήμα Γεωγραφίας
- Τμήμα Κοινωνιολογίας
- Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας

Σχολή Περιβάλλοντος (Λέσβος)

- Τμήμα Περιβάλλοντος
- Τμήμα Επιστήμης της Θάλασσας
- Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής (Λήμνος)

Σχολή Επιστημών της Διοίκησης (Χίος)

- Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Τμήμα Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών
- Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης

Σχολή Θετικών Επιστημών (Σάμος)

- Τμήμα Μαθηματικών
Εισαγωγική Κατεύθυνση Μαθηματικών-
Εισαγωγική Κατεύθυνση Στατιστικής και
Αναλογιστικών – Χρηματοοικονομικών
Μαθηματικών
- Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων

- Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων (Σύρος)

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών (Ρόδος)

- Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
- Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

1.3. Γραμματεία Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών

Η Γραμματεία Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών στεγάζεται στο κτήριο

«7ης Μαρτίου» επί της οδού Δημοκρατίας 1, τ.κ. 85132 στην πόλη της Ρόδου.

Προσωπικό Γραμματείας Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών:

Σοφία Χαλκιά (Αν. Προϊσταμένη),
τηλ.: 22410 99317

Μαρία Νικήτα

τηλ.: 22410 99314

Μαρία-Νεκταρία Ψαρά-Χατζηγεωργίου-Τσιμπιδάκη

τηλ.: 22410 99312

email: TMS_Gramm@aegean.gr

<http://dms.aegean.gr/>

Πληροφορίες για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Αιγαίου <http://www.aegean.gr>

Ρόδος: Ιστορία, Πολιτισμός, Σύγχρονη Ζωή

2. Ρόδος: Ιστορία, Πολιτισμός, Σύγχρονη Ζωή

Στη νοτιο-ανατολική γωνιά της Ελλάδας, κατά μήκος των μικρασιατικών ακτών, βρίσκονται διεσπαρμένα τα Δωδεκάνησα – όρος που επικράτησε για τα νησιά αυτά από το 1908. Η παλαιότερη ονομασία τους ήταν «Νότιες Σποράδες» κατά αντιδιαστολή από τις Βόρειες Σποράδες του βόρειου Αιγαίου. Η κατοίκηση των Δωδεκανήσων τοποθετείται στην προϊστορική εποχή, όπως προκύπτει από τα ευρήματα των ποικίλων ανασκαφών. Τα Δωδεκάνησα, επίσης,

είναι συνδεδεμένα με μυθικές παραδόσεις,

ανάμεσα στις οποίες κυρίαρχη είναι εκείνη που αφορά τη λατρεία του θεού-Ήλιου.

Ο επισκέπτης των Δωδεκανήσων, είτε γνωρίσει την κοσμοπολίτικη Ρόδο, είτε την απομακρυσμένη Μεγίστη (Καστελόριζο), είτε την πνευματική Πάτμο, διαπιστώνει ότι η πανάρχαια ιστορία των Δωδεκανήσων (που στην πραγματικότητα είναι βέβαια περισσότερα από δώδεκα) συνδέεται μ' ένα εξίσου ελκυστικό παρόν. Θα περιπλανηθεί στα κάστρα και στα παλάτια της Ρόδου, στα ερείπια του Ασκληπιείου της Κω, του όμορφου νησιού του Ιπποκράτη. Θα ανακαλύψει τους λαογραφικούς θησαυρούς της Καρπάθου, το ιστορικό μοναστήρι της Πάτμου, θα γοητευθεί από το νησί των σφουγγαράδων, την Κάλυμνο.

Το μεγαλύτερο σε έκταση και σε πληθυσμό νησί των Δωδεκανήσων είναι η Ρόδος, η «νήσος των ρόδων». Κάθε λαός και τόπος έχει ένα μύθο για την απαρχή της ιστορίας του. Για τη Ρόδο ο μύθος της γέννησής της αναφέρει ότι αναδύθηκε από τη θάλασσα για να δοθεί ως δώρο στο θεό Ήλιο, ο οποίος έγινε ο πολιούχος θεός της, την προίκισε αιώνια με το χρυσό φως των ακτίνων του και της χάρισε ως σύμβολο το ιερό της άνθος, το ρόδον.

Η Ρόδος κατοικήθηκε στα προϊστορικά χρόνια από προελληνικά φύλα-ο μύθος τα αναφέρει με την ονομασία «Τελχίνες»-και αργότερα από Μυκηναίους και Αχαιούς. Τελικά κυρίαρχοι του νησιού έγιναν οι Δωριείς, οι οποίοι ίδρυσαν τρεις σημαντικές πόλεις, την Ιαλυσό και την Κάμειρο στη δυτική πλευρά του νησιού και τη Λίνδο στην ανατολική, προσδίδοντας στη Ρόδο το δωρικό χαρακτήρα της, τον οποίο διατήρησε σ' όλη τη διάρκεια της

αρχαίας ιστορίας της. Ευνοημένη η Ρόδος από τη γεωγραφική θέση της, στο μέσον ακριβώς των αρχαίων ναυτικών εμπορικών δρόμων μεταξύ Βορρά- Νότου και Ανατολής-Δύσης και χωρίς ανταγωνίστρια πόλη στα απέναντι μικρασιατικά παράλια, αναπτύσσεται, ευημερεί οικονομικά και σταδιακά μετατρέπεται σε σημαντική ναυτική δύναμη και σε πρώτη σπουδαιότητας εμπορικό κέντρο. Οι Ρόδιοι ταξιδεύουν σ' όλη τη Μεσόγειο ιδρύοντας αποικίες και εμπορικούς σταθμούς, ενώ παράλληλα συνάπτουν προνομιακές εμπορικές σχέσεις με την Αίγυπτο, τις οποίες και θα διατηρήσουν και θα εκμεταλλευτούν και κατά τη διάρκεια επόμενων ιστορικών περιόδων.

Το σπουδαιότερο γεγονός στην αρχαία ιστορία του νησιού είναι αναμφίβολα ο Συνοικισμός. Τότε, το 408 π.Χ., οι τρεις προαναφερθείσες αρχαίες πόλεις του νησιού, υπό την καθοδήγηση του Δωριέα, πολιτικού, ολυμπιονίκης και γιου του θρυλικού αθλητή Διαγόρα, ενώνονται για να ιδρύσουν την πόλη της Ρόδου. Έκτοτε η ιστορία όλου του νησιού ταυτίζεται με την ιστορία της νέας πόλης, η οποία κτίζεται σύμφωνα με το Ιπποδάμειο ρυμοτομικό σύστημα στο βόρειο άκρο του νησιού. Ελέγχοντας το θαλάσσιο δρόμο από το Αιγαίο προς τα ελληνιστικά βασίλεια της Ανατολής, προικισμένη με πέντε λιμάνια και ευνοημένη από ιστορικές συνθήκες και συγκυρίες, η Ρόδος ακμάζει, ευημερεί και γίνεται μια από τις ωραιότερες, πλουσιότερες και ισχυρότερες πόλεις της εποχής.

Η θέση της ως δημοκρατικής και ουδέτερης πόλης ανάμεσα στις ερίζουσες ελληνικές μοναρχίες εδραιώνεται κυρίως μετά την απόκρουση της πολιορκίας του Δημήτριου του Πολιορκητή, το 305- 304 π.Χ. Από την πώληση των πολιορκητικών μηχανών που ο Δημήτριος

εγκατέλειψε αναχωρώντας από το νησί, χρηματοδοτείται η κατασκευή του Κολοσσού της Ρόδου, που αποτέλεσε ένα από τα λεγόμενα «επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου» (που κι αυτά βέβαια υπήρξαν πολύ περισσότερα από επτά). Ο Κολοσσός-«Θεός Ήλιος» υπήρξε δημιούργημα του Χάρη του Λίνδιου, μαθητή του Λύσιππου. Η κατασκευή και ανέγερσή του διήρκεσε δώδεκα χρόνια, μεταξύ του 304 και του 292 (ή, κατ' άλλους, μεταξύ 292 και 280 π.Χ.). Το κολοσσιαίων διαστάσεων άγαλμα συνδέθηκε τόσο πολύ με το νησί, ώστε οι Ρόδιοι να αναφέρονται σε μεταγενέστερα κείμενα, όπως το βυζαντινό λεξικό της Σούδας (10ου αιώνα μ.Χ.) ως «Κολοσσαείς». Γύρω στο 227-226 π.Χ. ισχυρότατος σεισμός γκρέμισε το θεόρατο αυτό ορειχάλκινο άγαλμα του Θεού Ήλιου, του οποίου τα σπασμένα κομμάτια παρέμειναν διασκορπισμένα για εννέα περίπου αιώνες, έως ότου οι Άραβες επιδρομείς, το 653-656 μ.Χ., τα φορτώσουν στα πλοία τους μεταφέροντας τα στην Ανατολή, όπου πουλήθηκαν ως μέταλλο. Η βυζαντινή χρονικογραφική παράδοση μάλιστα αναφέρει ότι τα σπασμένα κομμάτια του Κολοσσού φορτώθηκαν σε εννιακόσιες καμήλες (Χρονογραφία του Θεοφάνη του Ομολογητή, συγγραφέα των 8ου - 9ου μ.Χ. αι.).

Η πόλη εξελίσσεται σε μεγάλη ναυτική δύναμη και στο κύριο διαμετακομιστικό εμπορικό και τραπεζικό κέντρο της ανατολικής Μεσογείου, σημειώνοντας ταυτόχρονα μεγάλη πολιτιστική και πνευματική ανάπτυξη. Η ακμή όμως της αρχαίας Ρόδου έμελλε να ανακοπεί από την άνοδο στο προσκήνιο της Ρώμης και της παντοκρατορίας που σταδιακά επέβαλε. Η νέα τάξη πραγμάτων της «ρωμαϊκής ειρήνης» (pax romana) δεν μπορεί να ανεχθεί την παρουσία οποιασδήποτε άλλης πόλης, ανταγωνιστικής στη Ρώμη, έτσι το 42 π.Χ. οι Ρωμαίοι πολιορκούν και

καταλαμβάνουν τη Ρόδο, της αφαιρούν το στόλο της και την απογυμνώνουν από τους καλλιτεχνικούς θησαυρούς που την κοσμούσαν επί αιώνες, μεταφέροντάς τους στη Ρώμη.

Γίνεται σταδιακά σαφές ότι η Ρόδος, παρά το ότι καταφέρνει να διατηρήσει για πολλά ακόμα χρόνια την πνευματική και πολιτιστική της ακτινοβολία στο πλαίσιο του ελληνιστικού κόσμου, έχει πλέον εισέλθει σε τροχιά παρακμής. Τελικά θα μετατραπεί σε μια απλή επαρχία της Ρωμαϊκής και αργότερα της διάδοχης της τελευταίας, της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τα τέλη του 3ου αρχές 4ου μ.Χ. αιώνα. Η οικονομική παρακμή, οι φυσικές καταστροφές και οι αλληπάλληλες εχθρικές επιδρομές δεν θα επιτρέψουν στη Ρόδο να ανακτήσει το χαμένο κλέος της. Η αρχαία πόλη συρρικνώνεται και περιορίζεται στα σημερινά όρια της μεσαιωνικής πόλης. Πάντως, δεν θα χάσει τη στρατηγική της σημασία και θα εξακολουθήσει να αποτελεί ναυτική βάση και εμπορικό κόμβο των Βυζαντινών, αν και ελάχιστα πράγματα πια μετά τον 4ο μεταχριστιανικό αιώνα θα θυμίζουν την αρχαία ένδοξη εποχή.

Στους αιώνες 7ο, 8ο, 9ο και 10ο επέδρασαν κατά του νησιού οι Άραβες, τους οποίους θα διαδεχθούν τον 11ο αιώνα οι επίσης Μουσουλμάνοι Σελτζούκοι Τούρκοι και τον 12ο διάφοροι Δυτικοί κουρσάροι, κυρίως Βενετοί και Γενουάτες. Μετά την πρώτη άλωση του Βυζαντίου (Κωνσταντινούπολης) από τους Λατίνους σταυροφόρους και την ίδρυση της Λατινοκρατίας στις ελληνικές περιοχές (1204 μ.Χ.), τη διακυβέρνηση της πόλης (αλλά και του νησιού, καθώς και σημαντικού επίσης τμήματος των Δωδεκανήσων) ανέλαβε η ημιανεξάρτητη δυναστεία των Γαβαλάδων αδελφών Λέοντα και Ιωάννη (1204-1250), που μνημονεύονται στις πηγές της εποχής ως «καίσαρες» και επιδίωξαν

τη συμμαχία των Δυτικών, ιδιαίτερα της Βενετίας. Στη συνέχεια και ως τις αρχές του 14ου αιώνα, στο νησί υπάρχει αλληλοδιάδοχη εξουσία είτε εκ μέρους των Παλαιολόγων της Κωνσταντινούπολης είτε εκ μέρους διαφόρων Λατίνων δυναστών. Παράλληλα, ήδη την περίοδο αυτή οι Τουρκομάνοι από τα απέναντι μικρασιατικά παράλια δημιουργούν τα πρώτα τους προγεφυρώματα στο νησί.

Το 1309 το νησί και η πόλη της Ρόδου καταλαμβάνονται από το πολυεθνικό στρατιωτικό-θρησκευτικό τάγμα των Ιωαννιτών Ιπποτών της Ιερουσαλήμ, οι οποίοι εκπατρισμένοι μετά την ανάκτηση των Αγίων Τόπων από τους Μουσουλμάνους (1291) και στη συνέχεια διωγμένοι από τους Φράγκους ηγεμόνες της Κύπρου (όπου είχαν ζητήσει προσωρινό καταφύγιο, αναζητούσαν νέα έδρα την οποία τους πρόσφερε η Ρόδος. Υπό τους «Ιππότες του Νοσοκομείου» ή «Οσπιταλλίερους» (Hospitallers), όπως έμειναν γνωστοί στην Ιστορία, το νησί θα έλθει σε στενή οικονομική, πολιτική και πολιτιστική επαφή με όλη τη δυτική Ευρώπη και θα μετατραπεί σ' ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά και ναυτικά κέντρα της νοτιοανατολικής λεκάνης της Μεσογείου, εξυπηρετώντας το εμπόριο και τη ναυσιπλοΐα μεταξύ του ανατολικού και του δυτικού κόσμου.

Ανάμεσα στις κύριες δραστηριότητες των Ιπποτών της Ρόδου (παρότι σχετικά ολιγάριθμων) συμπεριλαμβάνονται οι συχνές πολεμικές τους επιχειρήσεις κατά των μεγαλύτερων μουσουλμανικών δυνάμεων της εποχής τους, δηλαδή των Μαμελούκων της Αιγύπτου, των ναυτικών τουρκομανικών εμιράτων της δυτικής μικρασιατικής ακτής και, τελικά, των Οθωμανών Τούρκων. Οι Οσπιταλλίεροι θωρακίζουν την πόλη με μια σειρά από εξαιρετικά ισχυρά

οχυρωματικά έργα που της χαρίζουν τον τίτλο της καλύτερα οχυρωμένης πόλης της υστερομεσαιωνικής εποχής. Ταυτόχρονα, οι Ιππότες οικοδομούν μεγάλα δημόσια κτίρια, όπως το Νοσοκομείο και το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου (το «Καστέλλο» ή «Παλάτσο», όπως είναι γνωστό).

Οι ισχυρές της οχυρώσεις θα βοηθήσουν αποφασιστικά την πόλη κατά τη διάρκεια της πρώτης μεγάλης οθωμανικής πολιορκίας του 1480, που διηύθυνε ο ίδιος ο «Πορθητής» σουλτάνος Μεχμέτ- Μωάμεθ Β΄, που απέτυχε να την καταλάβει. Μερικές δεκαετίες αργότερα, όμως, οι Οθωμανοί θα επανέλθουν (1522) πολύ απειλητικότεροι υπό τον σουλτάνο Σουλεϊμάν Β΄ τον «Νομοθέτη» (όπως είναι γνωστός στην τουρκική ιστοριογραφία) ή «Μεγαλοπρεπή» (όπως τον γνωρίζει η δυτική ιστοριογραφική παράδοση). Την φορά αυτή οι Ιππότες δεν θα μπορέσουν να αντισταθούν στην τουρκική λαίλαπα. Την 1η Ιανουαρίου του 1523 θα αποχωρήσουν με τις οικογένειες και τα

υπάρχοντά τους στο πλαίσιο νέου τους εκπατρισμού και, μετά από λίγων χρόνων περιπλανήσεις, θα καταλήξουν το 1530 με την άδεια του Πάπα στη Μάλτα, όπου θα παραμείνουν ως τα τέλη του 18ου αιώνα. Μετά το 1522-23 η Ρόδος πέφτει στα χέρια των Οθωμανών και μετατρέπεται και πάλι σε

επαρχία αυτοκρατορίας, τη φορά αυτή της Οθωμανικής.

Κατά τους τέσσερις αιώνες της δικής της Τουρκοκρατίας (1523-1912) η Ρόδος είναι αδύνατον να ξεφύγει από το πολιτικό και πολιτιστικό τέλμα στο οποίο την συμπαρασύρει η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Σταδιακά αποκόπτεται από τις κοσμογονικές εξελίξεις που συντελούνται στην Ευρώπη κατά την περίοδο της Αναγέννησης και εισέρχεται στο περιθώριο της Ιστορίας, βιώνοντας μια σκοτεινή περίοδο οικονομικής και πολιτιστικής παρακμής. Το μόνο παρήγορο στοιχείο είναι η διατήρηση της εθνικής συνείδησης, της γλώσσας, της θρησκείας και των παραδόσεων των κατοίκων της.

Το 1912 η Ιταλία, σε εμπόλεμη κατάσταση τότε με την Οθωμανική Αυτοκρατορία, καταλαμβάνει τη Ρόδο μαζί με τα άλλα Δωδεκάνησα. Αρχικά υπόσχεται την αυτονομία των νησιών και τη μελλοντική τους απόδοση στην Ελλάδα, καθώς όμως ο καιρός περνά και ιδιαίτερα μετά την εδραίωση του φασιστικού καθεστώτος η Ιταλία συμπεριφέρεται αποικιοκρατικά και ακολουθεί απροκάλυπτα πολιτική εξιταλισμού. Ενώ εκτελεί μεγαλόπνοα δημόσια έργα και εκσυγχρονίζει τη διοίκηση, η καταπίεση που ασκεί, οι διώξεις και η προσπάθεια αφελληνισμού συσπειρώνουν και ξεσηκώνουν την κοινωνία της Ρόδου. Η εθνική δικαίωση θα έλθει λίγα χρόνια μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, το Μάρτιο του 1948, όταν η Ρόδος με τα υπόλοιπα Δωδεκάνησα ενώθηκαν με την Ελλάδα.

Η πόλη της Ρόδου είναι μια από τις ομορφότερες πόλεις της Ευρώπης, με πληθυσμό περίπου εβδομήντα χιλιάδων κατοίκων. Κτισμένη αμφιθεατρικά στο βορειότερο άκρο του νησιού το 408 π.Χ., πρόσφατα (1993) γιόρτασε τα 2.400 χρόνια από την ίδρυσή της. Τα

δύο της πρόσωπα - το μεσαιωνικό και το σύγχρονο - είναι εξίσου γοητευτικά και εντυπωσιακά. Το μεσαιωνικό τμήμα της πόλης βρίσκεται μέσα από την τάφρο και το εντυπωσιακό οχυρωματικό τείχος με τους προμαχώνες και τις επάλξεις.

Διατηρεί αναλλοίωτο το μεσαιωνικό χαρακτήρα και το χρώμα της με τα πέτρινα ιδιωτικά και δημόσια κτίρια, τους στενούς λιθόστρωτους δρόμους, τις καμάρες και τις αψίδες, όλα τέλεια διατηρημένα όπως ήταν τον 15ο αιώνα μ.Χ. Αυτός είναι ο λόγος που όλο το οικιστικό σύνολο έχει χαρακτηριστεί ως μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς και προστατεύεται από διεθνείς συνθήκες και οργανισμούς (UNESCO). Το εντυπωσιακότερο οικοδόμημα της μεσαιωνικής πόλης είναι το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου, το οποίο δεσπόζει στο υψηλότερο σημείο της. Χρησίμευε ως κατοικία του ανώτατου ηγεμόνα των Ιπποτών, που έφερε τον τίτλο «Μέγας Μάγιστρος» (Magister Magnus), καθώς και ως διοικητικό κέντρο του Τάγματος των Ιπποτών του Αγίου Ιωάννου, οι οποίοι κυριάρχησαν στη Ρόδο και σε σημαντικό τμήμα των Δωδεκανήσων για διακόσια δέκα τρία χρόνια.

Στο σύγχρονο τμήμα της πόλης της Ρόδου κυριαρχεί η κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα ενός σύγχρονου τουριστικού θέρετρου με το όμορφο λιμάνι, τα επιβλητικά δημόσια κτίρια (τα περισσότερά τους από την εποχή της Ιταλοκρατίας), τους φαρδείς δρόμους με τις δενδροστοιχίες, τα πολλά πάρκα, τις παραλίες, τα πολυτελή ξενοδοχεία, το πλούσιο και πολύβουο εμπορικό κέντρο με τις αγορές του.

Μέσα σ' αυτό το ιστορικό και πολιτιστικό κλίμα ιδρύθηκε το 1997 και άρχισε να λειτουργεί από το 1999 το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (ΤΜΣ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου (το τρίτο και

νεότερο Τμήμα στο πλαίσιο της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών). Η ανάπτυξη του ΤΜΣ αποτελεί πρωταρχικό στόχο της Πανεπιστημιακής κοινότητας, στόχο που μπορεί να επιτευχθεί πληρέστερα και με την ενίσχυση και βοήθεια της τοπικής κοινωνίας.

3. Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

3.1. Γενικά

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (ΤΜΣ) ιδρύθηκε το 1997 και άρχισε τη λειτουργία του κατά το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000. Μαζί με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού συγκροτεί τη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου

Αιγαίου, η οποία στεγάζεται σε δύο μεγάλα παραδοσιακά κτήρια, δίπλα στη Μεσαιωνική πόλη, με αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, βιβλιοθήκες και γραφεία διδασκόντων. Περισσότερες πληροφορίες για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και τις διάφορες Σχολές/Τμήματά του υπάρχουν στην ιστοσελίδα:

<http://www.aegean.gr/>.

Η αποστολή του ΤΜΣ, όπως γενικά περιγράφεται στο σκεπτικό του Π.Δ. 316 (ΦΕΚ, αρ. φύλλ. 223, 4/11/97) είναι «η καλλιέργεια και προαγωγή της γνώσης για τη γλώσσα, την αρχαία και νεότερη ιστορία, τον αρχαίο πολιτισμό, τις οικονομικές και πολιτικές δομές των χωρών της Μεσογείου,

με έμφαση στη νότια και νοτιοανατολική Μεσόγειο».

Τα δύο πρώτα έτη σπουδών του ΤΜΣ (1^ο, 2^ο, 3^ο και 4^ο εξάμηνο) περιέχουν πρόγραμμα κοινών υποχρεωτικών μαθημάτων, ενώ επίσης δίνουν τη δυνατότητα ελεύθερης επιλογής ορισμένων προσφερόμενων μαθημάτων. Η μελέτη, διδασκαλία και έρευνα των ζητημάτων αυτών αποτελεί μοναδικότητα και πρωτοπορία στα ελληνικά πανεπιστήμια. Με την έναρξη του Ε' εξαμήνου σπουδών οι φοιτητές/-τριες επιλέγουν μια από τις τρεις θεμελιώδεις επιστημονικές κατευθύνσεις:

- Αρχαιολογία
- Γλωσσολογία Νοτιοανατολικής Μεσογείου
- Διεθνείς Σχέσεις & Οργανισμοί

που έχουν θεσμοθετηθεί με το Προεδρικό Διάταγμα 360/2001 (ΦΕΚ 244 τ. Α' 22.10.01).

Το Τμήμα ενισχύεται και εναρμονίζεται ως προς το σύγχρονο επιστημονικό πνεύμα από τα έξι θεσμοθετημένα εργαστήρια του ΤΜΣ:

- Εργαστήριο Αρχαιομετρίας (ΦΕΚ 177 τ. Α', 03.09.1999)
- Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής (ΦΕΚ 177 τ. Α', 02.08.2000)
- Εργαστήριο Πληροφορικής (ΦΕΚ 235 τ. Α', 31.10.2000)
- Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας και Προληπτικής Συντήρησης (ΦΕΚ 124 τ. Α', 04.06.2002, ΦΕΚ 990 τ. Β' 22.03.2019)
- Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου (ΦΕΚ 124 τ. Α', 04.06.2002)
- Εργαστήριο για τον Αρχαίο Κόσμο της Ανατολικής Μεσογείου (ΕΡΓ.Α.Κ.Α.Μ.) (ΦΕΚ 1910 τ. Β', 08.09.2015)

Επειδή η αναγνώριση των Μεσογειακών Σπουδών ως διακριτού γνωστικού πεδίου στην Ελλάδα έχει γίνει πρόσφατα, οι ερευνητικές

ανάγκες του νέου αυτού πεδίου είναι ιδιαίτερα αυξημένες. Το ΤΜΣ αναπτύσσει πρωτογενή έρευνα σε όλους τους επιμέρους τομείς ενδιαφερόντων του, προκειμένου να προσφέρει στους/ις φοιτητές/-τριες του ένα υψηλό επίπεδο σπουδών. Επιδιώκοντας τη μέγιστη ανταγωνιστικότητα των αποφοίτων του σε σχέση με τους χώρους με τους οποίους παραδοσιακά συνδέονται οι κατευθύνσεις του Τμήματος (αρχαιολόγοι, γλωσσολόγοι, διεθνολόγοι).

Οι φοιτητές του ΤΜΣ μούνται στη αξία της έρευνας που καταξιώνει τον επιστήμονα με τη δημοσιοποίησή της σε υψηλού επιπέδου επιστημονικές εκδόσεις και περιοδικά, περιθωριοποιώντας την μετριότητα και αναπτύσσοντας την κρίση τους, έτσι ώστε να στοχεύουν και να επιλέγουν το «άριστον». Γενικά, στο ΤΜΣ καλλιεργείται πνεύμα συγχρόνων τάσεων και πρωτοποριακών μελετών, με έμφαση στην πρακτική εξάσκηση και τους ανοικτούς ορίζοντες, αμφισβητώντας την αυθεντία και αναζητώντας τεκμηριωμένες απόψεις, με απώτερο σκοπό τη δημιουργία ολοκληρωμένων νέων επιστημόνων, που θα αντέξουν στέρεα τόσο στο παρόν όσο και στο μελλοντικό περιβάλλον των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης.

Οι αυξημένες ανάγκες που διαμορφώνονται σε γεωπολιτικό και διεθνές οικονομικό επίπεδο, καθιστούν απαραίτητη την ύπαρξη στελεχών με διεπιστημονικότητα και διορατικότητα, που θα συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της περιοχής, ιδιαίτερα στους επιστημονικούς τομείς της διεθνούς οικονομίας, πολιτικής και διπλωματίας, στις γλώσσες, τη λογοτεχνία, τη γραμματεία και τον πολιτισμό των λαών της νοτιοανατολικής Μεσογείου, καθώς επίσης και στην επικοινωνία των πολιτισμών.

3.2. Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος

Όργανα Διοίκησης του Τμήματος είναι ο/η Πρόεδρος και η Συνέλευση.

Πρόεδρος: Αναπλ. Καθηγητής Σωτήριος Ντάλης
Αντιπρόεδρος: Καθηγητής Εμμανουήλ Στεφανάκης

ΔΕΠ

Καθηγήτρια Μαριάνθη Γεωργαλλίδου
Καθηγήτρια Ελένη Καραντζόλα
Καθηγητής Παναγιώτης Κουσουύλης
Καθηγητής Κωνσταντίνος Μαγκλιβέρας
Καθηγητής Ιωάννης Σακκάς
Καθηγητής Ιωάννης Σεϊμένης
Καθηγητής Εμμανουήλ Στεφανάκης
Καθηγητής Σπυρίδων Συρόπουλος
Καθηγήτρια Αικατερίνη Φραντζή
Αναπλ. Καθηγητής Γεώργιος Κοτζόγλου
Αναπλ. Καθηγητής Γεώργιος Μαρής
Αναπλ. Καθηγητής Σωτήριος Ντάλης
Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια Μαρία Μηνά
Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια Καλομοίρα Νικολού
Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής Ιωάννης Στριμπτής
Επίκουρος Καθηγητής Χασάν Καϊλή
Επίκουρος Καθηγητής Γεώργιος Μαρκόπουλος
Λέκτορας Ανδρονίκη Δριβαλιάρη

ΕΕΠ

Ιμπραήμ Φάντελ

ΕΔΙΠ

Ασημίνα Βαφειάδου
Νεκτάριος Ζάρρας
Μαρία Μελισσουρού
Χρυσάνθη Τηλιακού

Το Πρόγραμμα Σπουδών

4. Το Πρόγραμμα Σπουδών

4.1. Δομή Προγράμματος Σπουδών

Οι προπτυχιακές σπουδές στο ΤΜΣ διαρκούν το λιγότερο 8 εξάμηνα και για την απόκτηση του πτυχίου απαραίτητη είναι η απόκτηση 162 διδακτικών μονάδων και τουλάχιστον 270 ECTS. Στην ανακοίνωση των μαθημάτων του εκάστοτε εξαμήνου αναφέρονται πάντα οι μονάδες που αντιστοιχούν σε κάθε μάθημα.

Οι σπουδές στο ΤΜΣ διαρθρώνονται σε δύο κύκλους:

1. Σπουδές Κορμού (1^ο- 4^ο εξάμηνο)
2. Σπουδές Κατεύθυνσης (5^ο- 8^ο εξάμηνο)

Από το Ε' εξάμηνο σπουδών κάθε φοιτητής πρέπει να επιλέξει μία από τις τρεις κατευθύνσεις σπουδών, που προσφέρονται θεσμοθετημένα στο ΤΜΣ, ανάλογα με τις προτιμήσεις του και τους προσανατολισμούς που έχει για το μέλλον:

- Αρχαιολογία
- Γλωσσολογία Νοτιο-Ανατολικής Μεσογείου
- Διεθνείς Σχέσεις και Οργανισμοί

Τα μαθήματα που διδάσκονται κατά τη διάρκεια των δυο πρώτων προπτυχιακών χρόνων φοίτησης διακρίνονται σε:

1. Υποχρεωτικά κορμού
2. Υποχρεωτικά επιλογής κορμού
3. Ελεύθερης Επιλογής

Υποχρεωτικά κορμού και κατεύθυνσης είναι εκείνα τα μαθήματα, τα οποία όλοι οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και στα οποία υποχρεούνται να εξεταστούν. Σε περίπτωση αποτυχίας στις εξετάσεις ενός υποχρεωτικού μαθήματος μπορεί ο φοιτητής να

το αντικαταστήσει εφόσον προσφέρεται κάποιο άλλο μάθημα.

Στόχος των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι να εισαγάγουν το φοιτητή σε συγκεκριμένες επιστήμες που σχετίζονται με το Τμήμα (αρχαιολογία, αρχαιομετρία, γλωσσολογία, πολιτική επιστήμη, διεθνείς σχέσεις και οργανισμοί κ.ά) και να παράσχουν κοινή βασική κατάρτιση σε όλους τους φοιτητές του Τμήματος.

Υποχρεωτικά επιλογής κορμού και κατεύθυνσης είναι τα προσφερόμενα εκείνα μαθήματα, από τα οποία ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει ορισμένα. Τα μαθήματα αυτά αποβλέπουν στην εμβάθυνση σε επιμέρους θέματα και προβλήματα της σχετικής επιστήμης και παράλληλα στη μύηση και εξοικείωση του φοιτητή με την ερευνητική διαδικασία.

Ελεύθερης επιλογής είναι τα μαθήματα που ανήκουν σε οποιαδήποτε από τις προαναφερόμενες κατηγορίες μαθημάτων και είναι επιπρόσθετα του αριθμού των μαθημάτων των υπόλοιπων κατηγοριών που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.

4.2. Προϋποθέσεις λήψης πτυχίου

Για τη λήψη Πτυχίου απαιτούνται **162 Διδακτικές Μονάδες (τουλάχιστον) 270ECTS**, ήτοι **54** μαθήματα (για φοιτητές/τριες από το έτος εισαγωγής 2022-23):

- **16 Υποχρεωτικά μαθήματα Κορμού:** 16x3=48 ΔΜ (80 ECTS)
- **6 Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά μαθήματα Κορμού:** 6x3=18 ΔΜ (30 ECTS)
- **13 Υποχρεωτικά μαθήματα Κατεύθυνσης:** 13x5=65 ΔΜ (65 ECTS)

- **6 Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά μαθήματα Κατεύθυνσης:** $6 \times 3 = 18$ ΔΜ (30ECTS)
- **5 Ελεύθερης Επιλογής:** $5 \times 3 = 15$ ΔΜ (25 ECTS)
- **8 Επίπεδα για μία από τις Υποχρεωτικά προσφερόμενες Ξένες Γλώσσες** (Εβραϊκά ή Αραβικά, ή Τουρκικά) οι οποίες διδάσκονται 5 ώρες ανά εβδομάδα ανά επίπεδο. Η επιτυχής ολοκλήρωση των μαθημάτων της επιλεγόμενης Ξένης Γλώσσας είναι απαραίτητη για την λήψη πτυχίου και πιστώνονται με $8 \times 3 = 24$ ΔΜ (40 ECTS)
- Οι φοιτητές/τριες έχουν την δυνατότητα προαιρετικά να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, η οποία αντιστοιχεί σε 15 ECTS/ 9 ΔΜ και αντικαθιστά 3 μαθήματα επιλογής Κατεύθυνσης.
- Η συμμετοχή στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης είναι προαιρετική και δεν αποτελεί προϋπόθεση για την λήψη πτυχίου ούτε αντικαθιστά καμία κατηγορία μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.
- Για τα Έτη εισαγωγής έως και το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 για τη λήψη Πτυχίου απαιτούνται 156 Διδακτικές Μονάδες, ήτοι 52 μαθήματα (6 επίπεδα για μία από τις Υποχρεωτικά προσφερόμενες Ξένες Γλώσσες (Εβραϊκά ή Αραβικά, ή Τουρκικά).

Πτυχιακή Εργασία

Κατά τη διάρκεια του Η' εξαμήνου οι 4^{ου} έτους φοιτητές/τριες του Τμήματος μπορούν να αναλάβουν και να δηλώσουν την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας σε αντικείμενα συναφή με τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια επιλέξει να εκπονήσει πτυχιακή εργασία, τότε αυτή αντικαθιστά τρία (3) επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης. Οι φοιτητές 5ου έτους

και άνω μπορούν να δηλώσουν πτυχιακή σε οποιοδήποτε εξάμηνο.

Η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών είναι προαιρετική και δεν μπορεί να εκπονηθεί πτυχιακή εργασία κατά τη διάρκεια συμμετοχής του/της φοιτητή/τριας σε πρόγραμμα Erasmus+.

Η πτυχιακή εργασία εκπονείται ατομικά και συνιστά μια αυτοτελή επιστημονική και συστηματική προσέγγιση και ανάλυση ενός ζητήματος. Τεκμηριώνεται βιβλιογραφικά και αξιοποιεί τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών.

Οι πτυχιακές εργασίες μπορεί να είναι διαφόρων τύπων (βιβλιογραφικές, ιστορικές, θεωρητικές, εμπειρικές/πειραματικές). Τα γενικά κριτήρια για την αξιολόγησή τους είναι τα ακόλουθα και εξειδικεύονται ανάλογα με την περίπτωση:

- Υπόβαθρο: εξοικείωση με το ερευνητικό θέμα, προηγούμενη έρευνα και θεωρίες
  - Κατανόηση του πλαισίου αναφοράς και των ερευνητικών ερωτημάτων
  - Χρήση μεθοδολογίας
  - Επιλογή και χρήση δεδομένων
  - Ανάλυση και ερμηνεία δεδομένων και παρουσίαση των αποτελεσμάτων - Συζήτηση των αποτελεσμάτων, συμπεράσματα, περιορισμοί και μελλοντικές κατευθύνσεις έρευνας
  - Μορφικά θέματα: παρουσίαση (δομή, τυπογραφική ομοιογένεια), βιβλιογραφικές πηγές (χρήση, παραπομπές), γλωσσική έκφραση (ακρίβεια διατύπωσης, ακαδημαϊκός λόγος)
- Για το θέμα και την εποπτεία της πτυχιακής εργασίας ο/η φοιτητής/τρια έρχεται σε συμφωνία με διδάσκοντα/ουσα του Τμήματος που διδάσκει το αντικείμενο στο οποίο εμπίπτει το θέμα του/της.

- Το θέμα της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει να βρίσκεται σε συνάφεια με τα διδακτικά καθήκοντα και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του/της διδάσκοντα/ουσας που θα την εποπτεύσει.
- Κάθε διδάσκων/ουσα μπορεί να επιβλέπει ταυτόχρονα μέχρι δεκαπέντε (15) πτυχιακές εργασίες.
- Δεν προσφέρεται θέμα το οποίο έχει προσφερθεί στο παρελθόν και έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία.

Κατά την επιλογή των φοιτητών/τριών από τους/τις διδάσκοντες/ουσες, λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω:

- Η πρόταση της πτυχιακής εργασίας που θα εκπονήσει ο/η φοιτητής/τρια και η επικοινωνία του/της με τον/την διδάσκοντα/ουσα
- Τα μαθήματα της Κατεύθυνσης που έχει περάσει ο/η φοιτητής/τρια, σε συνδυασμό με τον βαθμό τους
- Η εκπόνηση εργασιών σε μαθήματα και η τυχόν συμμετοχή του/της σε ερευνητικά προγράμματα.

Η έγκριση εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος πριν την έναρξη του Η' εξαμήνου. Οι ενδιαφερόμενοι/ες φοιτητές/τριες έρχονται σε επικοινωνία με τους/τις διδάσκοντες/ουσες έτσι ώστε, το αργότερο πριν την έναρξη του Η' εξαμήνου, να έχει εγκριθεί το θέμα της πτυχιακής τους εργασίας καθώς και ο/η επιβλέπων/ουσα από τη Συνέλευση του Τμήματος.

- Οι διδάσκοντες/ουσες ανήκουν στο διδακτικό προσωπικό του Τμήματος, όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία και αποστέλλουν εισήγηση προς τη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία περιλαμβάνει τον τίτλο της πτυχιακής εργασίας στα ελληνικά και αγγλικά.

- Σε περιπτώσεις φοιτητών/τριών επί πτυχίω, οι οποίοι/ες επιθυμούν να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, ακολουθείται η προαναφερόμενη διαδικασία. Η έγκριση του θέματος της πτυχιακής εργασίας και του/της επιβλέποντα/ουσας από τη Συνέλευση του Τμήματος γίνεται πριν από την έναρξη του επόμενου ακαδημαϊκού εξαμήνου.

- Η παράδοση των εργασιών στον/στην επιβλέποντα/ουσα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ένα μήνα πριν από την έναρξη της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου.

- Η εξέταση της πτυχιακής εργασίας μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι και την τελευταία ημέρα της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου.

Μετά την εξέταση της πτυχιακής εργασίας ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να ακολουθήσει τη διαδικασία της υπ' αριθμ' (79/05.09.2017, θέμα 6.1) απόφασης της Συγκλήτου του Ιδρύματος βάσει της οποίας δεν υφίσταται πλέον υποχρέωση κατάθεσης των τεκμηρίων της γκρίζας βιβλιογραφίας στη Βιβλιοθήκη σε έντυπη μορφή. Παραμένει υποχρεωτική η ηλεκτρονική κατάθεση των τεκμηρίων στο Ιδρυματικό Αποθετήριο «Ελλάνικος». Η πρόσβαση στο περιεχόμενο των πτυχιακών και μεταπτυχιακών εργασιών είναι ανοικτή, στο πλαίσιο υιοθέτησης της Πολιτικής Ανοικτής Πρόσβασης από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Ξένες Γλώσσες

Το ΤΜΣ δίνει ιδιαίτερη σημασία στην εκμάθηση ξένων γλωσσών. Οι ξένες γλώσσες διακρίνονται σε:

- Κατ' επιλογήν υποχρεωτικές (Τουρκικά, Αραβικά, Εβραϊκά) διδάσκονται για 8 εξάμηνα.

Δηλώσεις μαθημάτων

Η δήλωση μαθημάτων αποτελεί προϋπόθεση για την συμμετοχή των φοιτητών σε κάθε εξεταστική περίοδο και γίνεται σε κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο ανεξαρτήτως δήλωσης ίδιων μαθημάτων σε προηγούμενες δηλώσεις.

Οι φοιτητές/τριες Α΄ έτους έως και Δ΄ έτους έχουν δικαίωμα να δηλώσουν N+3 μαθήματα.

Όπου N τα προσφερόμενα μαθήματα κάθε εξαμήνου του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών και 3 μαθήματα οποιασδήποτε κατηγορίας επιθυμεί κάθε φοιτητής/τρια.

Οι επί πτυχίω φοιτητές (από το 5^ο έτος και πέρα) δηλώνουν ελεύθερα όσα μαθήματα επιθυμούν .

Η δήλωση των ξενόγλωσσων μαθημάτων Αραβικών και Τουρκικών γίνεται ως εξής:

Χειμερινού εξαμήνου:

Το Επίπεδο I έχουν δικαίωμα να το δηλώσουν όλοι/όλες οι φοιτητές/τριες.

Το Επίπεδο III το δηλώνουν όσοι/όσες φοιτητές/τριες έχουν επιτύχει στις εξετάσεις του επιπέδου I ή II.

Το Επίπεδο V το δηλώνουν όσοι/όσες φοιτητές/τριες έχουν επιτύχει στις εξετάσεις του επιπέδου III ή IV.

Το Επίπεδο VII το δηλώνουν όσοι/όσες φοιτητές/τριες έχουν επιτύχει στις εξετάσεις του επιπέδου VI ή V.

Εαρινού εξαμήνου:

Το Επίπεδο II έχουν δικαίωμα να το δηλώσουν όλοι/όλες οι φοιτητές/τριες.

Το Επίπεδο IV το δηλώνουν όσοι/όσες φοιτητές/τριες έχουν επιτύχει στις εξετάσεις του επιπέδου II ή III.

Το Επίπεδο VI το δηλώνουν όσοι/όσες φοιτητές/τριες έχουν επιτύχει στις εξετάσεις του επιπέδου IV ή V.

Το Επίπεδο VIII το δηλώνουν όσοι/όσες φοιτητές/τριες έχουν επιτύχει στις εξετάσεις του επιπέδου VII ή VI.

Πιστοποίηση Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας

Χορηγείται Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας στους/στις αποφοίτους/απόφοιτες του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, οι οποίοι/οποίες θα έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε ένα (1) τουλάχιστον μάθημα από κάθε μία από τις τρεις ΟΜΑΔΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ, του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.

Για την Απόκτηση Παιδαγωγικής Επάρκειας απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση ενός (1) μαθήματος από την Ομάδα Α΄, ενός (1) μαθήματος από την Ομάδα Β΄ και ενός (1) μαθήματος από την Ομάδα Γ΄. Τα τρία αυτά μαθήματα θα αποτελούν τα 3 από τα 5 μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.

Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών 2023-24, με αστερίσκο, των Ομάδων Α, Β, Γ εντάσσονται μόνο στα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής, (5 Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου) με εξαίρεση τα μαθήματα «Ψηφιακές Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση», «Διδασκαλία Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας», «Διδασκαλία Μεσογειακών Γλωσσών σε Ελληνόγλωσσο Κοινό», «Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας», τα οποία προσφέρονται και ως μαθήματα επιλογής Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου. Στην περίπτωση που κάποια από τα μαθήματα επιλεγούν ως μαθήματα Κατεύθυνσης, ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να επιλέξει άλλα μαθήματα προκειμένου να συμπληρώσει τον αριθμό μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής που

απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου. Κάθε μάθημα εντάσσεται σε μία κατηγορία απ' αυτές που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.

Τα προσφερόμενα μαθήματα της Ομάδας Α και Β μπορούν να επιλεγούν μόνο από φοιτητές/τριες 3ου ή 4ου έτους ή μεγαλύτερου. Στα μαθήματα της Ομάδας Α και Β των ΤΕΠΑΕΣ και ΠΤΔΕ υπάρχει μέγιστος αριθμός φοιτητών/τριών: 30

Το προσφερόμενο του ΤΜΣ μάθημα της Ομάδας Γ μπορεί να επιλεγεί μόνο από φοιτητές/τριες 4ου έτους ή μεγαλύτερου με την προϋπόθεση ότι έχουν επιτυχώς ολοκληρωθεί τα μαθήματα της Ομάδας Α και Β.

Κάθε φοιτητής/-τρια μπορεί να δηλώνει κάθε εξάμηνο ένα (1) μάθημα από τα προσφερόμενα μαθήματα της Ομάδας Α και ένα (1) μάθημα από τα προσφερόμενα μαθήματα της Ομάδας Β.

Αξιολόγηση Μαθημάτων

Μέθοδοι εξέτασης

Η αξιολόγηση επίδοσης σε κάθε μάθημα μπορεί να πραγματοποιηθεί με τους παρακάτω τρόπους:

- Τελική Γραπτή εξέταση
- Τελική Προφορική εξέταση
- Γραπτή/ές εργασία/ες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου
- Γραπτή ή προφορική πρόοδος ή άλλου τύπου ενδιάμεση δοκιμασία
- Συνδυασμός δύο ή και περισσότερων από τις παραπάνω μεθόδους

Ο καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας αξιολόγησης του κάθε μαθήματος αποτελεί ευθύνη του/της διδάσκοντα/ουσας του μαθήματος.

Σε περίπτωση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών (π.χ. δυσλεξία ή άλλη μαθησιακή δυσκολία), οι οποίες έχουν πιστοποιηθεί από τα αρμόδια όργανα,

προβλέπεται η δυνατότητα προφορικής εξέτασης ή άλλης πρόσφορης μορφής δοκιμασίας.

Σε περίπτωση αποτυχημένης εξέτασης συγκεκριμένου μαθήματος περισσότερες από τουλάχιστον 4 φορές, δίνεται το δικαίωμα εξέτασης ξανά σε αυτό το μάθημα από τριμελή επιτροπή διδασκόντων/ουσών στην οποία δεν συμμετέχει ο/η διδάσκων/ουσα του μαθήματος. Η αίτησή του/της φοιτητή/τριας υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος, εντός του χρονικού διαστήματος ενός μηνός από την ημέρα ανακοίνωσης της βαθμολογίας του μαθήματος.

Βαθμολογία

Η αξιολόγηση της επίδοσης σε όλα τα μαθήματα αποτυπώνεται με τη βαθμολογική κλίμακα των αριθμών από μηδέν (0) έως δέκα (10). Η επιτυχής παρακολούθηση μαθήματος προϋποθέτει αξιολόγηση κατ' ελάχιστο με το βαθμό πέντε (5), ο οποίος αποτελεί τη βάση επιτυχίας.

Η βαθμολογία κάθε μαθήματος καταγράφεται στο ηλεκτρονικό φοιτητολόγιο <https://uni-reg.aegean.gr/> εντός περίπου μίας εβδομάδας από την ολοκλήρωση της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου. Οι ακριβείς ημερομηνίες ανακοίνωσης της βαθμολογίας εξαμήνου προσδιορίζονται κάθε χρόνο ετησίως από το ακαδημαϊκό ημερολόγιο του Ιδρύματος.

Καθομολόγηση – Χορήγηση πτυχίου

Η καθομολόγηση πτυχιούχου συνιστά αναγκαία, μονομερή, πανηγυρική πράξη του/της αποφοίτου που περάτωσε επιτυχώς τις σπουδές του/της στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ενώπιον των πρυτανικών αρχών, σε ειδική τελετή.

Η ειδική τελετή καθομολόγησης και απονομής πτυχίων πραγματοποιείται σε τόπο και ημέρα που ορίζονται από το Πρυτανικό Συμβούλιο. Η καθομολόγηση αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του τίτλου σπουδών.

Διακοπή (αναστολή) φοίτησης

Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης έχουν το δικαίωμα, βάσει των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 76 του Ν. 4957/2022, να διακόψουν τη φοίτησή τους, για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη (τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα).

Τρεις Κατευθύνσεις του ΤΜΣ

4.2.1. Κατεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών

Βασικός στόχος του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών είναι να διαμορφώσει ένα πρόγραμμα σπουδών υψηλής στάθμης, ώστε να καθιστά τους απόφοιτους ικανούς να ανταπεξέλθουν στον εσωτερικό και διεθνή ανταγωνισμό. Ειδικότερα η κατεύθυνση των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών αποσκοπεί να προσφέρει σε κάθε απόφοιτο, ανεξάρτητα από τη σταδιοδρομία που θα ακολουθήσει, βασική κατάρτιση στις επιστήμες των οποίων το γνωστικό, μεθοδολογικό και θεωρητικό κεκτημένο προσφέρουν το απαραίτητο υπόβαθρο για την εμβάθυνση στη συνέχεια στις διεθνολογικές σπουδές: (Πολιτική Επιστήμη, Πολιτική Οικονομία, Διεθνές Δίκαιο). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται α) *επιστημονικά*, στο Διεθνές Δίκαιο και στις Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις, και β) *γεωγραφικά*, στο μεσογειακό χώρο ως τμήμα του ευρωπαϊκού και διεθνούς περιβάλλοντος.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες που επιλέγουν την κατεύθυνση των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών παρακολουθούν ένα εξαιρετικά ευρύ από πλευράς γνωστικών αντικειμένων πρόγραμμα σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, εκτός από ειδικευμένα μαθήματα στις Διεθνείς Σχέσεις και στους Διεθνείς Οργανισμούς, το πρόγραμμα προσφέρει μαθήματα στη Διεθνή Πολιτική και Διπλωματία, στη Ασφάλεια και την Συνεργασία,

στην Επίλυση Διενέξεων και Συγκρούσεων, στη Παγκοσμιοποίηση, στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκαιο, στο Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας και των Υδάτων, στη Πολιτική Οικονομία, κ.λ.π.

Στόχος του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών είναι, παράλληλα με τις ξένες γλώσσες και ειδικότερα με τις γλώσσες της περιοχής που διδάσκονται στο ΤΜΣ, να δοθεί στους φοιτητές η μεγαλύτερη δυνατή εξοικείωση με τα ζητήματα και τα θέματα που απασχολούν σήμερα τόσο τη διεθνή κοινότητα όσο και την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και να καταδειχθούν οι μεταξύ τους σχέσεις και αλληλοεπιδράσεις. Συντονισμένη προσπάθεια των διδασκόντων αποτελεί ο συνδυασμός των θεωρητικών γνώσεων με την εξέταση περιστατικών από την τρέχουσα πραγματικότητα, με άλλα λόγια η μελέτη περιπτώσεων (case studies) από τους φοιτητές αφού πρώτα τους έχει δοθεί το θεωρητικό υπόβαθρο, μια μέθοδος διδασκαλίας που εφαρμόζεται εκτεταμένα σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Κατά αυτόν τον τρόπο προσδοκούμε ότι οι απόφοιτοί μας έχοντας διδαχθεί ποικιλοτρόπως τα εργαλεία των Διεθνών Σχέσεων θα μπορέσουν να τα εφαρμόσουν είτε στο πλαίσιο μεταπτυχιακών σπουδών είτε στο πλαίσιο συναφούς απασχόλησής τους.

4.2.2. Κατεύθυνση Αρχαιολογίας

Η κατεύθυνση της Αρχαιολογίας εξετάζει τις αρχαιολογικές και ιστορικές πηγές του Ελληνικού πολιτισμού και των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στον ευρύτερο χώρο της ΝΑ Μεσογείου (Αίγυπτος, Εγγύς και Μέση Ανατολή). Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται σε τέσσερις κύριους τομείς σπουδών και έρευνας:

α. Ελληνική Αρχαιολογία

Τα μαθήματα της Ελληνικής αρχαιολογίας καλύπτουν την Προϊστορική και Κλασική εποχή

στον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο και τα παράλια της Εγγύς ανατολής και ΝΑ Μεσογείου. Η Προϊστορική αρχαιολογία εξετάζει την Παλαιολιθική, Μεσολιθική και Νεολιθική περίοδο και την εποχή του Χαλκού (Αιγαίο – Κύπρος - Εγγύς Ανατολή - Κυκλαδικός-Μινωικός-Μυκηναϊκός πολιτισμός) σε όλες τις εκφάνσεις της. Τομείς που καλύπτονται περιλαμβάνουν ειδικά θέματα προϊστορικής τέχνης, κεραμικής, αγγειογραφίας, τυπολογίας και τεχνολογίας, εθνοαρχαιολογίας και ενάλιας αρχαιολογίας. Το αντικείμενο της Κλασικής αρχαιολογίας θεραπεύει τον πολιτισμό του αρχαίου Ελληνικού κόσμου κατά την 1^η χιλιετία π.Χ. Εξετάζονται η εξέλιξη των εικαστικών τεχνών-γλυπτικής, αρχιτεκτονικής, κεραμικής, αγγειογραφίας, μνημειακής ζωγραφικής και μικροτεχνίας (κόσμημα, σφραγίδες, νομίσματα) - της οικιστικής, πολεοδομίας και τοπογραφίας, η νομισματική τέχνη και οικονομία των αρχαϊκών και κλασικών χρόνων, των ελληνιστικών βασιλείων και της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, καθώς και ο ρόλος του νομίσματος στην περιφέρεια του Ελληνικού κόσμου (Ιταλία, Β. Αφρική, Εγγύς Ανατολή, Περσική αυτοκρατορία, Εύξεινος Πόντος, Βαλκάνια).

β. Αιγυπτιαλογία και Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής

Τα μαθήματα της Αιγυπτιαλογίας εξετάζουν όλα τα νεότερα δεδομένα στην αρχαιολογία και τον πολιτισμό της αρχαίας Αιγύπτου. Παρουσιάζονται και αναλύονται οι σημαντικότερες αρχαιολογικές θέσεις και μνημεία της Αιγύπτου από τη Φαραωνική και Ελληνορωμαϊκή Περίοδο. Παράλληλα εξετάζονται σημαντικές πτυχές της αρχαίας Αιγυπτιακής ιστορίας και κοινωνίας (πολιτικές μεταρρυθμίσεις, εξωτερική πολιτική και

εκστρατείες, διπλωματία, ειδικά θέματα αιγυπτιακής θρησκείας, μαγείας και κοινωνικής δομής). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις των λαών στην ευρύτερη λεκάνη της ΝΑ Μεσογείου. Επίσης, διδάσκεται η ιερογλυφική γλώσσα και γραφή και ο φοιτητής εισάγεται στη μελέτη σημαντικών κειμένων της Αιγυπτιακής λογοτεχνίας από το πρωτότυπο. Η Αιγυπτιαλογία, τέλος, πλαισιώνεται από εισαγωγικά μαθήματα στην αρχαιολογία των λαών της Εγγύς και Μέσης Ανατολής.

γ. Βυζαντινή Αρχαιολογία

Η διδασκαλία της Βυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης καλύπτει την περίοδο από του πρωτοχριστιανικούς αιώνες μέχρι τα μέσα του 15ου αιώνα (1453). Η διδακτέα ύλη χωρίζεται σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική σε τρεις μεγάλες περιόδους: α) Πρωτοβυζαντινή, β) Μέση και γ) την Ύστερη Βυζαντινή περίοδο. Στο εισαγωγικό μάθημα κορμού οι πρωτοετείς φοιτητές αποκτούν μια γενική επισκόπηση της βυζαντινής τέχνης και ειδικότερα εξοικειώνονται με την ορολογία. Στα μαθήματα κατεύθυνσης εξετάζονται συστηματικά η αρχιτεκτονική, η ζωγραφική, η γλυπτική και η μικροτεχνία. Βασικός επίσης στόχος του μαθήματος είναι η διδασκαλία της καλλιτεχνικής παραγωγής των μεγάλων κέντρων της ανατολικής Μεσογείου στους τομείς της ζωγραφικής και της γλυπτικής. Ειδικότερα θέματα που παρουσιάζονται στο πλαίσιο των μαθημάτων είναι η επιγραφική και η σχέση χορηγίας και τέχνης.

δ. Αρχαιολογικές Επιστήμες

Οι φυσικές επιστήμες αποτελούν ένα σοβαρό τμήμα του οδηγού σπουδών της κατεύθυνσης

τόσο στο θεωρητικό όσο και στο εργαστηριακό επίπεδο και πεδίο. Η κατεύθυνση της Αρχαιολογίας εμπλουτίζεται με εξειδικευμένα μαθήματα που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των *Αρχαιολογικών Επιστημών*: αρχαιομετρία, αρχαιοαστρονομία, περιβαλλοντολογική αρχαιολογία, μουσειολογία και προληπτική συντήρηση, αρχαιογεωλογία, αρχαιομεταλλουργία οστεοαρχαιολογία, τεχνικές ανασκαφής παλαιοανθρωπολογία, παλαιοβοτανολογία, γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών στην αρχαιολογία, αρχαιολογική φωτογραφία και σχέδιο με τη χρήση Η/Υ και στατιστικές μέθοδοι επεξεργασίας δεδομένων. Με τις φυσικές επιστήμες το αρχαιολογικό υλικό αποκαλύπτεται με αποτέλεσμα οι μελετητές αρχαιολόγοι να έχουν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των προϊστορικών και αρχαίων κοινωνιών. Ειδικό βάρος δίνεται στις εργαστηριακές ασκήσεις στο Εργαστήριο Αρχαιομετρίας και στο Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας και Προληπτικής Συντήρησης.

ε. Ιστορία και Αρχαία Ελληνική Φιλολογία

Τα ιστορικά μαθήματα στο ΤΜΣ σχετίζονται κυρίως με την αρχαιότητα (Αρχαία Ελληνική Ιστορία, Ιστορία Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών Χρόνων) και με το μεσαίωνα (Βυζάντιο, Άραβες, Τούρκοι και Ανατολικός Κόσμος), καθώς και το πρώτο τμήμα των νεότερων χρόνων. Οι φοιτητές μαθαίνουν να χρησιμοποιούν αρχαίες και σύγχρονες πηγές και να μελετούν – όχι απλά να μαθαίνουν – την ιστορία. Νέας οι διαλέξεις βασίζονται σε χρήση αρχαιακού ψηφιακού υλικού. Τα μαθήματα Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής Γραμματείας, τέλος, έχουν σκοπό να διευρύνουν νέας γνώσεις των φοιτητών για βασικά γραμματειακά είδη, κυρίως το έπος, την

τραγωδία και την κωμωδία μέσα από αρχαία κείμενα και μεταφράσεις. Η φιλοσοφία, η ιστοριογραφία, το θέατρο αλλά και η χρήση νέας μυθολογίας σε γραπτή ή προφορική μορφή, μελετώνται σε περιπτώσεις όπου η πολιτική νέας σκοπιμότητα δεν είναι άμεσα έκδηλη αλλά είναι φανερή σε νέας περιπτώσεις.

στ. Αρχαιολογία και Θετικές Επιστήμες

- Χρονολόγηση με θερμο- και οπτική φωταύγεια αρχαιολογικών και γεωλογικών υλικών (Αιγαίο, Σαουδική Αραβία, Αιγυπτιακά μνημεία, ειδικά πρωτόκολλα μετρήσεων)
- Χρονολόγηση ενυδάτωσης οψιανών εργαλείων (Μεξικό, Νησιά Πάσχα, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ουγγαρία, Μ. Ασία, Αιγαίο και ηπειρωτική Ελλάδα, εφαρμογές και ειδικά πρωτόκολλα βελτίωσης μεθόδου SIMS-SS) <http://www.rhodes.aegean.gr/tms/sims-ss/>
- Χαρακτηρισμός-Προέλευση αρχαιοϋλικών-αναλύσεις με ακτίνες-Χ φθορισμού (κεραμική, χρωστικές, πετρώματα γυάλινα),
- Δοσιμετρία άλφα, βάτα και γάμμα ακτινοβολιών (μετρήσεις γνωστών μεθόδων και ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων για άλφα σωματίδια),
- Αρχαιοαστρονομία (Ελλάδα, Μέση Ανατολή, Σινά, Αίγυπτος, Μ. Ασία)
- Αρχαιομεταλλουργία (ανάπτυξη νέας μεθόδου χρονολόγησης αρχαίων μετάλλων, ιστοπικές και χημικές αναλύσεις σκωριών και μεταλλευμάτων)
- Έκδοση περιοδικού Mediterranean Archaeology & Archaeometry από 2001 (www.maajournal.com)
- Έκδοση περιοδικού Scientific Culture από 2015
- (<http://www.sci-cult.com/files/>)

- ο Ψηφιακή Αρχαιολογία (κάθε χρόνο διοργανώνεται θερινό σχολείο με θέμα digital technologies & fieldwork in cultural heritage, museums), υπό την διεύθυνση του καθ. Ι. Λυριντζή

4.2.3. Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου

Η Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (ΤΜΣ) έχει ως αντικείμενο την επιστημονική σπουδή της γλώσσας μέσα από τη συστηματική μελέτη των γλωσσών της Μεσογείου και ιδιαίτερα αυτών της Νοτιο-Ανατολικής (ΝΑ) περιοχής: Αραβικά, Εβραϊκά, Ελληνικά και Τουρκικά.

Γενικότερα, η επιστήμη της γλωσσολογίας ασχολείται με τη μελέτη της δομής και της λειτουργίας των φυσικών γλωσσών, την εξέλιξή τους στο χρόνο, τη σχέση τους με την κοινωνία και την τεχνολογία, αλλά και με την εκμάθησή τους ως μητρική, δεύτερη ή ξένη γλώσσα. Κατά συνέπεια, οι φοιτητές/τριες του ΤΜΣ που επιλέγουν την Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου συνδυάζουν την επιστημονική μελέτη της γλώσσας με την εκμάθηση και τη μελέτη των γλωσσών της περιοχής. Χάρη στο συνδυασμό αυτό, ο οποίος για πρώτη φορά επιχειρείται σε Πανεπιστημιακό Τμήμα της Ελλάδας, οι απόφοιτοι της Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου του ΤΜΣ διαθέτουν όχι μόνο βασική κατάρτιση στη γλωσσολογία αλλά εξειδικευμένη γνώση σε σχέση με τις γλώσσες της Μεσογείου.

Στο ΤΜΣ και ιδιαίτερα στην Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου δίνεται ιδιαίτερο βάρος στην εκμάθηση των γλωσσών της περιοχής.

Μέθοδοι Εκπαίδευσης - Ποιότητα Έρευνας και Σπουδών

Η Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου του ΤΜΣ προσφέρει ένα πολύ φιλικό περιβάλλον που ενισχύει την ατομική πρωτοβουλία και προωθεί εναλλακτικές μεθόδους αξιολόγησης των φοιτητών/-τριών πέρα από τον παραδοσιακό τρόπο της γραπτής εξέτασης στο τέλος κάθε εξαμήνου, όπως προόδους, portfolio, ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες (γραπτή/προφορική παρουσίαση) κ.ά. Οι φοιτητές/-τριες της κατεύθυνσης έχουν επιπλέον τη δυνατότητα να ασχοληθούν με μικρής κλίμακας ερευνητικές δραστηριότητες ή έρευνες πεδίου σε αντικείμενα του ενδιαφέροντός τους, τα οποία μπορεί να αφορούν είτε την Ελληνική και τις διαλεκτικές της ποικιλίες είτε άλλες γλώσσες που γνωρίζουν ή επιλέγουν να σπουδάσουν.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αξιοποιεί σύγχρονες μεθόδους εκπαίδευσης και μάθησης που στηρίζονται στη χρήση των νέων τεχνολογιών (Η/Υ, Internet, βάσεις δεδομένων, λογισμικά, κ.λ.π.). Τα μαθήματα υποστηρίζονται από τα:

- ο Εργαστήριο Γλωσσολογίας ΝΑ Μεσογείου
- ο Εργαστήριο Πληροφορικής

Τα εργαστήρια αυτά εξυπηρετούν διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα γλωσσολογίας και διδασκαλίας γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου.

Κατά τα δύο τελευταία εξάμηνα σπουδών οι φοιτητές/-τριες έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν *πρακτική άσκηση* σε ερευνητικά κέντρα, εκδοτικούς οίκους και άλλους επαγγελματικούς χώρους που απασχολούν γλωσσολόγους, όπως το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, το Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου, το Λεξικό Κριαρά, το Ιστορικό Λεξικό της Ακαδημίας Αθηνών, το Παλαιογραφικό και Ιστορικό Αρχείο

του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, το Κέντρο Λογοτεχνικής Μετάφρασης κ.ά.

Επίσης, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους οι φοιτητές/-τριες της Κατεύθυνσης μπορούν να γνωρίσουν από κοντά ομόλογα τμήματα του εξωτερικού. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Διαπανεπιστημιακών Ανταλλαγών Σωκράτης-Έρασμος δίνεται η δυνατότητα φοίτησης σε αντίστοιχα Τμήματα Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (π.χ. Πανεπιστήμιο Leiden, Ολλανδία) για ένα ή δύο εξάμηνα. Επιπλέον υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης οργανωμένων θερινών τμημάτων γλωσσολογίας σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, για τα οποία προσφέρονται υποτροφίες από τους φορείς που τα διοργανώνουν.

Προκειμένου να ενισχυθεί η εκμάθηση των γλωσσών της περιοχής, διοργανώνονται για τους φοιτητές/-τριες εντατικά θερινά μαθήματα στη Ρόδο με διδάσκοντες που προέρχονται από τις χώρες αυτές. Επιπλέον, κατόπιν συνεννόησης με εκπαιδευτικά ιδρύματα των παραπάνω χωρών (Τουρκία, Μαρόκο, Αίγυπτος, κ.α.), οι φοιτητές/-τριες μπορούν να παρακολουθήσουν θερινά μαθήματα γλώσσας σε χώρα στην οποία ομιλείται η γλώσσα επιλογής τους.

Τέλος, η Κατεύθυνση Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου προσκαλεί αναγνωρισμένους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό να πλαισιώσουν το πρόγραμμα σπουδών με διαλέξεις και σεμινάρια. Στο ίδιο πνεύμα, διοργανώνονται τακτικά ημερίδες και συνέδρια για θέματα γλωσσολογίας, που απευθύνονται στο σύνολο του φοιτητικού κόσμου και την τοπική κοινωνία της Ρόδου.

4.3. Εργαστήρια–Μονάδες Έρευνας

Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής

Φορέας έρευνας στην κατεύθυνση των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών είναι το Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής. Το Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα ευρω-μεσογειακών σχέσεων, διεθνούς πολιτικής με έμφαση στη Μεσόγειο και διεθνών οικονομικών σχέσεων με έμφαση στις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις Τρίτες Μεσογειακές Χώρες. Το εργαστήριο έχει ως κύρια αποστολή:

- την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών καθώς και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου,
- την τεκμηρίωση, έρευνα και μελέτη στα θέματα των ευρω-μεσογειακών σχέσεων, των οικονομικών σχέσεων και της διεθνούς πολιτικής,
- την παραγωγή σύγχρονου πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού,
- τη διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων,
- την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων.

Κέντρο Μελέτης Μεσογειακής – Μεσανατολικής Πολιτικής Και Πολιτισμού (ΚΕ.Μ.ΜΕ.Π.)

Το Κέντρο Μελέτης Μεσογειακής – μεσανατολικής Πολιτικής και πολιτισμού (ΚΕ.Μ.ΜΕ.Π.) δημιουργείται ως αντίδραση στην κρίση αλλά και ως απάντηση στην ανάγκη εποικοδομητικής αλληλεπίδρασης με τον μεσογειακό και τον μεσανατολικό περίγυρο. Το ΚΕ.Μ.ΜΕ.Π. αποτελεί μια πρωτοβουλία, η οποία υλοποιείται στο «φυσικό» της πλαίσιο, δηλαδή στο πλαίσιο του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών (ΤΜΣ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το

μοναδικό στα ελληνικά ΑΕΙ με αντικείμενο την Μεσόγειο και η στελέχωσή του γίνεται με την ανάδειξη του πλούσιου ανθρώπινου δυναμικού του ΤΜΣ, δηλαδή με την συμμετοχή του Διδακτικού και Επιστημονικού Προσωπικού του ΤΜΣ, φοιτητών προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων αλλά και υποψηφίων διδασκόντων του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών.

Το Κέντρο Μελέτης Μεσογειακής – μεσανατολικής Πολιτικής και πολιτισμού (ΚΕ.Μ.ΜΕ.Π.) θα αναρτά υλικό κάθε δίμηνο και φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο κατανόησης, ανάλυσης και σύνθεσης των όσων συμβαίνουν στην περιοχή της Μεσογείου και της ευρύτερης Μέσης Ανατολής, υποσυστήματα που συνδέονται μεταξύ τους με πολλούς τρόπους, αναπτύσσοντας μία σχέση «συγκοινωνούντων δοχείων». Πρόκειται για περιοχές με πλούσια Ιστορία, που απετέλεσαν την κοιτίδα του ανθρώπινου πολιτισμού και τον χώρο ανάπτυξης του. Όμως, η Μεσόγειος και η ευρύτερη Μέση Ανατολή δεν παρουσιάζουν μόνο ιστορικό ενδιαφέρον. Αντίθετα, συνεχίζουν να βρίσκονται στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος λόγω της γεωπολιτικής, γεωοικονομικής, γεωστρατηγικής και γεωπολιτισμικής τους σημασίας.

Σήμερα στην Μεσόγειο και την ευρύτερη Μέση Ανατολή απαντώνται όλα τα σύγχρονα προβλήματα, όλες οι προκλήσεις και κάθε είδους δυναμική, που δημιουργούν οι ανοικτές περιφερειακές συγκρούσεις, τα ζητήματα ασφάλειας, τα προβλήματα περιβαλλοντικής ασφάλειας, η δράση των κάθε λογής συστημικών και εξωσυστημικών παραγόντων, οι ιδεολογικές και πολιτικές διαφορές, τα αντιθετικά διακυβεύματα. Ταυτόχρονα αναπτύσσονται σχέσεις συνεργασίας και αντιπαλότητας, ενώ

κατά περιόδους οι πολιτισμικές διαφορές οξύνονται και οδηγούν σε έντονες αντιπαραθέσεις. Την ίδια στιγμή, όμως, ο διάλογος ανάμεσα σε πολιτισμούς και θρησκείες πρέπει να συνεχιστεί, με στόχο την ανάδειξη των κοινών στοιχείων, ώστε να καταστεί δυνατό το μείζον ζητούμενο μιας ομαλής συνύπαρξης.

Όλα αυτά, και πολλά άλλα ζητήματα ακόμα, είναι απαραίτητο να προσεγγίζονται από τη ελληνική διεθνολογική κοινότητα με τρόπο απαλλαγμένο από τα ευρύτατα διαδεδομένα - αλλά εσφαλμένα- στερεότυπα, που συνήθως χρησιμοποιούνται όταν γίνεται αναφορά στις ζωτικής σημασίας περιοχές της ευρύτερης Μέσης Ανατολής και Βόρειας Αφρικής.

Ερευνητικό Κέντρο Πολιτισμών του Κίτρινου Ποταμού (Ε.Κε.Π.Κ.Π.)

Το 2018 ξεκίνησε ακαδημαϊκή συνεργασία μεταξύ του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του the College of History & Culture and Dept. of Geographic Sciences, Faculty of the Environment & Planning of the University of Henan, προκειμένου να ενισχύσει την εκπαιδευτική και ερευνητική δράση και των δύο πλευρών. Ιδρύθηκε το Ερευνητικό Κέντρο Πολιτισμών του Κίτρινου Ποταμού. Πρόκειται για το μοναδικό Κέντρο στην Ελλάδα και την Ευρώπη που διαπραγματεύεται ελληνοκινέζικα αρχαιολογικά και όχι μόνον θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

Το πρόγραμμα συνεργασίας θεσπίστηκε για τα ακόλουθα πεδία σπουδών.

α) Ανάπτυξη κοινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων όπως το κοινό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στην Κίνα στην αγγλική γλώσσα, όπου προσφέρεται πρακτική εξειδίκευση σε προπτυχιακούς και

μεταπτυχιακούς φοιτητές, παρέχοντας ευκαιρίες εκμάθησης ελληνικών και κινεζικών αντίστοιχα.

β) Ανάπτυξη κοινών ερευνητικών πρότζεκτ, ανταλλαγή δημοσιεύσεων και άλλου εκπαιδευτικού υλικού. Συγκεκριμένα:

- η ίδρυση του «Κοινού Διεθνούς Ερευνητικού Εργαστηρίου Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας και Προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς»,
- η ίδρυση του «Κοινού Κέντρου Σύγκρισης Αρχαίων Κινεζικο-Ελληνικών Πολιτιστικών Μελετών»
- η ίδρυση του «Κέντρου Ελληνικού Πολιτισμού» στο Πανεπιστήμιο Henan και του «Κέντρου για τον Πολιτισμό του Κίτρινου Ποταμού» στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου,
- η ανταλλαγή προσκλήσεων προς τους μελετητές για διαλέξεις, συνομιλίες και ανταλλαγή εμπειριών
- η ανταλλαγή πληροφοριών σε τομείς ενδιαφέροντος και στα δύο θεσμικά όργανα,

γ) Παροχή ευκαιριών εκπαίδευσης με τη συμμετοχή ή/και συν-διοργάνωση διαπιστευμένων θερινών σχολείων, συνεποπτεία φοιτητών, αποδοχή και διευκόλυνση μεταδιδακτορικών υποτρόφων, εκπαίδευση στην πολιτισμική διαχείριση ερευνητών, μεταδιδακτορικών ερευνητών, υποψήφιων διδακτόρων, μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητών. Ανταλλαγή μελών ΔΕΠ και φοιτητών για σπουδές, διδασκαλία και έρευνα.

δ) Διοργάνωση κοινών διεθνών συνεδρίων που αφορούν στη σύγκριση πολιτισμών Κίνας-Ελλάδας, τον ιστορικό άξονα αρχαίων πολιτισμών Ανατολής-Δύσης στο εμπόριο, την ιστορία, την αρχαιολογία, την τεχνολογία, την επικοινωνία. ανταλλαγή προσκλήσεων σε μελετητές για συμμετοχή σε συνέδρια και

συμπόσια. Ήδη το 1ο Διεθνές Ελληνο-Κινεζικό Συνέδριο στο Περιβάλλον και Πολιτισμό πραγματοποιήθηκε στο Καιφεγκ του Παν/μιου Χενάν τον Ιούνιο 2019. Το 2ο Προγραμματίζεται το 2020 στην Ρόδο.

ε) Διοργάνωση κοινών εργαστηρίων ή άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, όπως η προηγμένη χρονολόγηση πέτρινων εργαλείων · περιβαλλοντική αρχαιολογία και βιωσιμότητα · νέες ψηφιακές τεχνολογίες στον πολιτιστικό τουρισμό και στα μουσεία · αστρονομικές προοπτικές και επιρροή στους αρχαίους πολιτισμούς: της Ελλάδας και της Κίνας.

Εργαστήριο Αρχαιομετρίας

Με το θεσμοθετημένο ΕΡΓ.Α. οι φοιτητές υποχρεούνται να εκτελέσουν μετρήσεις στο εργαστήριο, με τις συσκευές που διαθέτει, να εκμάθουν τον τρόπο δειγματοληψίας και προετοιμασίας των δειγμάτων προς περαιτέρω επεξεργασία. Συγκεκριμένες μετρήσεις ως εφαρμογές σε ορισμένο αρχαιολογικό υλικό θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε εκπόνηση πτυχιακής εργασίας. Το ΕΡΓ.Α. προωθεί και αναπτύσσει έρευνες στη χρονολόγηση με θερμοφωταύγεια και οπτική φωταύγεια, ενυδάτωση οψιανού, φυσικές μεθόδους χημικής ανάλυσης με ακτίνες-Χ φθορισμού, με μετρήσεις φυσικής ραδιενέργειας. Το ΕΡΓ.Α. διαθέτει συσκευές εντοπισμού θαμμένων μνημείων (όπως πρωτονιακό μαγνητόμετρο και αντιστασιόμετρο), όργανα αστρονομικού προσανατολισμού αρχαίων μνημείων, καθώς και βασικό εργαστηριακό εξοπλισμό. Στα πλαίσια των ερευνών αυτών έχουν εκπονηθεί πέντε διδακτορικές διατριβές από πτυχιούχους και μεταπτυχιακούς διπλωματούχους αρχαιολογίας & φυσικών επιστημών, ενώ εκπονούνται άλλες δύο σε θέματα τρισδιάστατης ψηφιοποίησης αρχαιολογικού υλικού και

εικονικών εργαστηρίων. Φοιτητές/τριες εκτελούν Πτυχιακή εργασία στο Εργαστήριο Αρχαιομετρίας.

Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας και Προληπτικής Συντήρησης

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τις μεθόδους εργαστηριακών εφαρμογών και ανάλυσης συμμετέχοντας στις λειτουργικές τους διαδικασίες. Προτεραιότητες αποτελούν: 1. Η δημιουργία οδηγού για την εκμάθηση αναγνώρισης ευρημάτων στην ύπαιθρο και στο εργαστήριο, προσαρμοσμένου στις ανάγκες των φοιτητών της κατεύθυνσης. 2. Η θεωρητική και πρακτική εξοικείωση των φοιτητών: α) με τα ευρήματα στην μορφολογική και ανατομική διάκριση ενοτήτων και μονάδων του φυτικού και ζωικού βασιλείου και την ονοματολογία φυτών και ζώων, β) με τις τεχνικές αναγνώρισης και επί τόπου επεξεργασίας υπολειμμάτων οργανικής προέλευσης (δειγματοληψία-διαλογή-επεξεργασία), γ) με τις συλλογές αναφοράς (δημιουργία, αποθήκευση, διατήρηση, αρχειοθέτηση συλλογών), δ) με την εισαγωγή στη χρήση: κλειδών αναγνώρισης και ταυτοποίησης δειγμάτων, άτλαντα και εικονογραφημένων εκδόσεων απολιθωμάτων, συλλογών αναφοράς για την αναγνώριση των δειγμάτων στο εργαστήριο και στ) με την ταυτοποίηση δειγμάτων διαλογής με τον μητρικό οργανισμό προέλευσής τους.

Εργαστήριο για τον Αρχαίο Κόσμο της Ανατολικής Μεσογείου

Το Εργαστήριο για τον Αρχαίο Κόσμο της Ανατολικής Μεσογείου επικεντρώνεται στα γνωστικά αντικείμενα των επιστημών της Αρχαιολογίας και της Αρχαιογνωσίας για την Ανατολική Μεσόγειο και η έρευνά του επικεντρώνεται στους ακόλουθους τρεις διακριτούς τομείς:

α) **Αρχαιολογία του πεδίου** (από την προϊστορική εποχή μέχρι την Ύστερη Αρχαιότητα), με έμφαση στα γνωστικά αντικείμενα: της Αρχαιολογίας του πεδίου· της αρχαιολογικής θεωρίας και των μεθόδων ανασκαφής· της πειραματικής αρχαιολογίας με έμφαση στην τέχνη και τεχνολογία των ανακτορικών και ιστορικών κοινωνιών της ανατολικής Μεσογείου· της προϊστορικής αρχαιολογίας στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο με έμφαση στην τέχνη και τεχνολογία των ανακτορικών κοινωνιών της ανατολικής Μεσογείου· τις διαπολιτισμικές σχέσεις των λαών στην ανατολική Μεσόγειο κατά την Εποχή του Χαλκού· της κλασικής αρχαιολογίας· των επικουρικών ανθρωπιστικών επιστημών της αρχαιολογίας (επιγραφική, νομισματική κλπ), καθώς και της συντήρησης αρχαιοτήτων και της γεωμετρικής τεκμηρίωσης αρχαιοτήτων.

Σκοπός είναι η προαγωγή εν γένει των αρχαιολογικών μεθόδων και πρακτικών έρευνας και τεκμηρίωσης στο πεδίο (προανασκαφικών-ανασκαφικών-μεταανασκαφικών), με έμφαση στους προϊστορικούς και ιστορικούς χρόνους της Ανατολικής Μεσογείου και με ιδιαίτερη μέριμνα 1) την ερευνητική υποστήριξη της Συστηματικής Ανασκαφής του Πανεπιστημίου Αιγαίου στην Κυμισάλα της Ρόδου και με τη δυνατότητα να προχωρά σε δημοσίευση του ανασκαφικού υλικού της ανασκαφής και εν γένει του έργου· 2) την έρευνα για την Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο, την Αίγυπτο και την Εγγύς Ανατολή με έμφαση τις διαπολιτισμικές σχέσεις των ανακτορικών κοινωνιών· 3) τη μελέτη υαλωδών υλών από το Αιγαίο, την Αίγυπτο και το Ισραήλ και την πειραματική κατασκευή τους· 4) την ιστορική και πολιτισμική εξέλιξη της γεωγραφικής ενότητας της Επαρχίας Πεδιάδος στην κεντρική Κρήτη από την Νεολιθική Εποχή έως τον 20^ο αιώνα, με έμφαση την έρευνα πεδίου, την τοπογραφία, την

γεομορφολογία, την πανίδα, την χλωρίδα και τη μελέτη αρχαιολογικού υλικού καθώς και των εμφανών αρχιτεκτονικών καταλοίπων.

β) Αίγυπτος και Εγγύς Ανατολή με έμφαση στην αιγυπτιακή γλώσσα και γραφή (ιερογλυφική, ιερατική, πτολεμαϊκές επιγραφές, κοπτική), τη μαγικοθρησκευτική και νεκρική γραμματεία, την επιγραφική, την αρχαιολογία του θανάτου στην Αίγυπτο και της Εγγύς Ανατολή, το αιγυπτιακό θρησκευτικό σύστημα (αρχαιολογία της θρησκείας, μαγεία και τελετουργία) και την αιγυπτιακή δαιμονολογία, τις διαπολιτισμικές σχέσεις των λαών της νοτιοανατολικής Μεσογείου κατά την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου, τα αιγυπτιακά και αιγυπτιώδη αντικείμενα (Aegyptiaka) στη αρχαϊκή Ελλάδα και την Εγγύς Ανατολή.

Σκοπός είναι η προαγωγή σύγχρονων προσεγγίσεων και μεθόδων στη μελέτη του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού και των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στην ευρύτερη περιοχή της Εγγύς Ανατολής κατά την αρχαιότητα, με έμφαση στην υποστήριξη των διεθνών, διατμηματικών, καινοτόμων προγραμμάτων

1.Ancient Egyptian Demonology Project (<http://demonthings.com>), 2.Aegyptiaka Project (<http://aegyptiaka.gr>) και 3. Magic and the Afterlife in the National Archaeological Museum of Athens, καθώς και η εξοικείωση των φοιτητών/ριών με σημαίνουσες πτυχές της αρχαιολογίας των ανατολικών πολιτισμών.

γ) Αρχαία Ελληνική Γραμματεία και Ιστορία με έμφαση στα γνωστικά αντικείμενα της ιστοριογραφίας, ιδιαίτερα της ελληνιστικής περιόδου, των γραμματειακών πηγών που αφορούν στις οικονομικές, πολιτικές και πολιτισμικές σχέσεις των λαών της Μεσογείου από τους αρχαϊκούς χρόνους μέχρι και την

ελληνιστική περίοδο, και των πολιτικών αναγνώσεων του αρχαίου ελληνικού θεάτρου.

Σκοπός είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με σύγχρονα μέσα διερεύνησης των γραμματειακών πηγών που αφορούν στην πολιτική, πολιτισμική και οικονομική διάσταση της ιστορίας της Μεσογείου και η με κάθε μέσο προβολή των πορισμάτων αυτών (συνέδρια, ημερίδες, δημιουργία σχετικής ψηφιακής βάσης δεδομένων).

Πανεπιστημιακές Ανασκαφές & Αρχαιολογικές Έρευνες

Το διδακτικό προσωπικό της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας του ΤΜΣ διεξάγουν ανασκαφές, ιστορικές και αρχαιολογικές έρευνες στις οποίες συμμετέχουν φοιτητές της κατεύθυνσης. Πιο συγκεκριμένα:

Αρχαιολογική Έρευνα Κυμισάλας

Περίπου 70 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πόλης της Ρόδου, σε έναν τόπο με άγριο, ημιορεινό χαρακτήρα και πυκνό δάσος πεύκης, κείτονται τα κατάλοιπα ενός ελάχιστα γνωστού μέχρι σήμερα αρχαίου Δήμου της Ρόδου, του Δήμου των Κυμισαλέων. Ευρισκόμενος στη νότια εσχαιά της αρχαίας Καμιρίδος Χώρας, και υπαγόμενος διοικητικά στην άλλοτε κραταιή Κάμιρο, ο Δήμος των Κυμισαλέων εμπίπτει σήμερα στα όρια της Δημοτικής Ενότητας Αταβύρου και η επικράτειά του μοιράζεται ανάμεσα στις παράκτιες εκτάσεις των δημοτικών διαμερισμάτων Μονολίθου και Σιαννών.

Η διατήρηση του τοπωνυμίου «Κυμισάλα» στην περιοχή αποτελεί τρανταχτή απόδειξη της συνέχειας που υπήρξε στον τόπο από την ελληνική αρχαιότητα μέχρι σήμερα και η εντοπιότητά του επιβεβαιώνεται από τις επιτύμβιες στήλες επιφανών ανδρών που τάφηκαν στη νεκρόπολη και τα ονόματά τους συνοδεύονταν από το εθνικό

επίθετο «Κυμισαλεύς». Η περιοχή δεν παρουσιάζει μόνο τεράστιο αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Είναι ενταγμένη στο Ευρωπαϊκό δίκτυο οικοτόπων «Natura 2000» και προστατεύεται ως Μνημείο της Φύσης, καθώς, πέραν της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας, του φυσικού κάλλους και του πυκνού δάσους πεύκης και κυπαρίσσου, συγκεντρώνει μοναδικά οικοσυστήματα άγριας πανίδας και χλωρίδας.

Από το 2006 στην περιοχή διεξάγεται Συστηματική Αρχαιολογική Έρευνα από το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και την ΚΒ” Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, υπό τη διεύθυνση των κ.κ. Μανόλη Ι. Στεφανάκη, Καθηγητή Κλασικής Αρχαιολογίας και Νομισματικής και της Αρχαιολόγου Δρος Βασιλικής Πατσιαδά αντίστοιχα, με σκοπό τον καθαρισμό των εμφανών υπέργειων μνημείων, τον εντοπισμό περισσότερων μνημείων και αρχαιολογικών θέσεων, τη συστηματική ανασκαφή των σημαντικότερων από αυτά και, μεσοπρόθεσμα, την ανάδειξη του χώρου.

Η Αρχαιολογική Έρευνα Κυμισάλας είναι αυτή τη στιγμή η μόνη συστηματική Αρχαιολογική Έρευνα Πεδίου που διεξάγεται από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου με Απόφαση Υπουργού Πολιτισμού-Τουρισμού, κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου. Επίσης, είναι η μόνη Πανεπιστημιακή Ανασκαφή, η οποία εκπαιδεύει, πλέον και στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου, τους φοιτητές/τριες της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών.

Αιγυπτιολογικά ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών είναι το μοναδικό Τμήμα ελληνικού ΑΕΙ που από το 2002 θεραπεύει εις βάθος την επιστήμη της

Αιγυπτολογίας προσφέροντας εξειδικευμένα προπτυχιακά μαθήματα αιγυπτιακής αρχαιολογίας, γλώσσας και γραφής (κλασικά αιγυπτιακά Μέσου Βασιλείου), κοινωνικής και θρησκευτικής ιδεολογίας και πρακτικής, και πραγματοποιώντας καινοτόμα ερευνητικά προγράμματα, επιμορφωτικά e-learning προγράμματα δια βίου μάθησης και θερινά σχολεία σε συνεργασία με κορυφαία Πανεπιστήμια και αιγυπτιολογικά ινστιτούτα του εξωτερικού.

Δραστηριότητες

Η κατεύθυνση Αρχαιολογίας διοργανώνει κάθε χρόνο επιστημονικές ημερίδες και συνέδρια με σκοπό την περαιτέρω επιμόρφωση των φοιτητών του και τη σύναψη σχέσεων με άλλα αρχαιολογικά τμήματα του ελλαδικού και ευρωπαϊκού χώρου. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής διεθνή επιστημονικά συνέδρια και workshops: Archaeometry in Archaeology: New Trends (Ρόδος, 3-6 Νοεμβρίου 1999), Religion and Rationalism in Ancient Greece (Ρόδος, 25-29 Μαΐου 2001), Ancient Egyptian Theology and Demonology. Studies on the boundaries between the Divine and the Demonic in Egyptian Magic (Ρόδος, 27-29 Ιουνίου 2003), Recent Advances in Obsidian Dating and Characterization (Μήλος, 2-5 Ιουλίου 2003), Foreign Relations and Diplomacy in the Ancient World. Egypt-Greece-Near East (Ρόδος, 3-5 Δεκεμβρίου 2004), Xth International Congress of Egyptologists (Ρόδος, 22-29 Μαΐου 2008). Επίσης, από το 2001 ξεκίνησε η έκδοση δύο φορές το χρόνο διεθνούς επιστημονικής επετηρίδας, Mediterranean Archaeology and Archaeometry με διεθνή επιστημονική επιτροπή.

Διεθνείς Συνεργασίες

Οι διδάσκοντες της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας συνεργάζονται με τα ακόλουθα α) πανεπιστήμια:

Λίβερπουλ, Καΐρου, Αλεξανδρείας, Λειψίας, Auckland, Σικάγου, San Diego California, Ohio, Coastal Carolina, Ρώμης, Φλωρεντίας, Βαρκελώνης, Κρακοβίας, Σμύρνης, Rikkyo, Θεσσαλονίκης και Αθηνών β) ερευνητικά ινστιτούτα: Ανθρωπολογίας (Μεξικό), Virginia Department of Historical Resources (ΗΠΑ), Supreme Council of Antiquities (Αίγυπτος), ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, Ινστιτούτο Πολιτιστικής και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, Αθηνά - Ερευνητικό Κέντρο Καινοτομίας στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας, των Επικοινωνιών και της Γνώσης, Ξάνθη και γ) ερευνητικά ιδρύματα: CNRS&INRAMontpellier (Γαλλία). Η ερευνητική δραστηριότητα και η συμμετοχή των φοιτητών/φοιτητριών διεξάγεται με χρηματοδοτήσεις από εγκεκριμένα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΠΕΑΕΚ), των Υπουργείων Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αιγαίου και Τοπικών Φορέων.

Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου

Το Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου έχει στόχο την προώθηση της επιστημονικής έρευνας σε θέματα γενικής γλωσσολογίας με έμφαση στη δομή, εκμάθηση και διδασκαλία των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου, στην ιστορία και στη χρήση τους, καθώς και σε θέματα γλωσσικής πολιτικής και γραμματισμού. Ειδικότερα, στο Εργαστήριο υλοποιείται έρευνα σε θέματα:

- ο θεωρητικής και συγκριτικής γλωσσολογίας (με έμφαση σε θέματα φωνολογίας, μορφολογίας, σύνταξης, σημασιολογίας, πραγματολογίας)
- ο τυπολογίας, διαλεκτολογίας και γλωσσικής επαφής

- ο γλωσσικής κατάκτησης και θεμάτων σχετικά με τη σχέση γλώσσας - νου και γλώσσας - εγκεφάλου
- ο γλωσσικής αλλαγής
- ο περιγραφής των γραμματικών συστημάτων των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου (αραβικά, εβραϊκά, ελληνικά, τουρκικά)
- ο εκμάθησης της διδασκαλίας των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου ως πρώτων, δεύτερων ή ξένων γλωσσών
- ο γραμματισμού, με έμφαση στην εκπαίδευση ενηλίκων και στη διά βίου μάθηση
- ο γλωσσικού προγραμματισμού

Σε διδακτικό επίπεδο, το Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου εξυπηρετεί διδακτικές ανάγκες του Τμήματος και κυρίως της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου καθώς υποστηρίζει εργαστηριακά τη διδασκαλία μαθημάτων όπως Εφαρμοσμένη Φωνητική, Γλωσσική Κατάκτηση, Διαλεκτολογία, Εκμάθηση και Διδασκαλία Ξένης Γλώσσας, Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας, Γραμματισμός.

Έρευνα - Συνεργασίες

Το Εργαστήριο Γλωσσολογίας Νοτιοανατολικής Μεσογείου προσκαλεί αναγνωρισμένους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό να πλαισιώσουν το πρόγραμμα σπουδών με διαλέξεις και σεμινάρια. Στο πλαίσιο αυτής της δραστηριότητας έχουν επισκεφθεί το Εργαστήριο ερευνητές από το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πανεπιστήμιο Πατρών, University of Reading, University of Potsdam, University of Washington, Boğaziçi Üniversitesi, Meertens Institute/KNAW, University of Geneva, κ.α.

Στα πλαίσια των ερευνών πεδίου έχουν πραγματοποιηθεί ερευνητικά ταξίδια στη Σύμη για τη συλλογή προφορικού υλικού για την Συμιακή διάλεκτο και στη Νέα Τραπεζούντα Πιερίας για επιτόπια έρευνα και συλλογή δεδομένων προφορικού και γραπτού λόγου της Οφίτικης Ποντιακής (Χορηγός: Πολιτιστικός Σύλλογος «Αλέξανδρος Υψηλάντης»).

Συνεργασίες υπάρχουν με το ΕΚΠΑ, Πανεπιστήμιο Κρήτης, University of Konstanz (Γερμανία), University of Leiden (Ολλανδία), Meertens Institute (Ολλανδία), City University (Αγγλία), University of Reading (Αγγλία), University of Geneva (Ελβετία), Boğaziçi Üniversitesi (Τουρκία), Dokuz Eylül Üniversitesi (Τουρκία), University of Potsdam (Γερμανία), Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Πολιτιστικός Σύλλογος «Αλέξανδρος Υψηλάντης».

Εργαστήριο Πληροφορικής

Το Εργαστήριο Πληροφορικής εξυπηρετεί ανάγκες του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και υποστηρίζεται από μέλη Δ.Ε.Π. συναφούς αντικειμένου, όπως αναφέρεται στο ΦΕΚ ίδρυσής του (235 Α' 3/9/99, αρ. 3). Το Εργαστήριο Πληροφορικής αναπτύσσεται εκπαιδευτικά και ερευνητικά προωθώντας θέματα νέων τεχνολογιών και πληροφορικής. Το Εργαστήριο Πληροφορικής στεγάζεται στο κτίριο «7^η Μαρτίου».

Τρέχουσες συνεργασίες υπάρχουν με το National Centre for Text Mining, (NaCTeM) Μεγάλη Βρετανία και το Université Paris-Est Marne-la-Vallée, Institut Universitaire de Technologie, DUT Informatique (UPEM). Το εργαστήριο έχει υποστηρίξει και υποστηρίζει ερευνητικά προγράμματα (clarin:el-prep και clarin:el).

Στο Εργαστήριο υλοποιείται έρευνα σε θέματα:

- ο υπολογιστικής γλωσσολογίας

- ο κατασκευής, επεξεργασίας και εφαρμογών σωμάτων κειμένων

4.4. Το Πρόγραμμα Σπουδών συνοπτικά

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-24		
Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΚΥ-01 Ιστορία της Μεσογείου κατά την Αρχαιότητα	3	5
ΚΥ-25 Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη και τις Διεθνείς Σχέσεις	3	5
ΚΥ-09 Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία της Ανατολικής Μεσογείου	3	5
ΚΥ-05 Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΚΥΕ-13 Φύλο και Γλώσσα	3	5
ΚΥΕ-08 Εισαγωγή στη Στατιστική για Ανθρωπιστικές Επιστήμες	3	5
ΚΥΕ-41 Μεθοδολογία Έρευνας στις Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Σπουδές	3	5
ΚΥΕ-42 Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας	3	5
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-11 Αραβικά Ι	3	5
ΕΥ-31 Τουρκικά Ι	3	5
ΕΥ-21 Εβραϊκά Ι	3	5
ΕΥΕ-01 Γαλλικά Ι	3	5
Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΔΥ-22 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία της Μεσογείου	3	5
ΔΥ-18 Εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ενοποίηση	3	5
ΚΥ-08 Γλώσσα και Κοινωνία	3	5
ΚΥΕ-04 Εισαγωγή στην Αιγυπτολογία	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΚΥΕ-03 Γέννηση και Εξέλιξη της Γλώσσας	3	5
ΑΥΕ-03 Εισαγωγή στη Μουσειολογία	3	5
ΚΥΕ-05 Αραβική Γλώσσα και Πολιτισμός	3	5
ΚΥΕ-33 Τουρκική Γλώσσα και Λογοτεχνία	3	5
ΥΒ0001 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ)	3	5
ΕΔ0042 Νεοελληνική Λογοτεχνία 19 ^{ος} -21 ^{ος} αιώνας: Ποίηση και Πεζογραφία (ΠΤΔΕ)	3	4
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-12 Αραβικά ΙΙ	3	5
ΕΥ-32 Τουρκικά ΙΙ	3	5
ΕΥ-22 Εβραϊκά ΙΙ	3	5
ΕΥΕ-02 Γαλλικά ΙΙ	3	5
Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΔΥ-02 Διεθνείς Οργανισμοί I	3	5
ΚΥ-11 Πολιτική Οικονομία	3	5
ΚΥ-12 Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας	3	5
ΚΥ-18 Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΚΥΕ-47 Πολιτική Οικονομία στον Ευρωπαϊκό Νότο	3	5
ΚΥΕ-44 Ιστορία της Ανατολικής Μεσογείου: από το Βυζάντιο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία	3	5
ΥΒ0005 Κοινωνιολογία της Θρησκείας (ΠΤΔΕ)	3	4
ΥΕΔ034 Διαμόρφωση του Ρόλου του Φύλου (ΤΕΠΑΕΣ)	3	6
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-13 Αραβικά III	3	5
ΕΥ-33 Τουρκικά III	3	5
ΕΥ-23 Εβραϊκά III	3	5
Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΚΥ-25 Αρχαιολογία και Τέχνη του Βυζαντινού Κόσμου: Βασικές Αρχές	3	5
ΚΥ-16 Γλώσσες της ΝΑ Μεσογείου	3	5
ΚΥ-26 Διεθνής Πολιτική στη Μεσόγειο	3	5
ΚΥ-24 Εισαγωγή στη Γλωσσική Πολιτική	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΚΥΕ-31 Η Ελλάδα και το Διεθνές Σύστημα 19 ^{ος} -20 ^{ος} αιώνας	3	5
ΚΥΕ-15 Γραμματική Περιγραφή της Ελληνικής Γλώσσας	3	5
ΚΥΕ-45 Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες	3	5
ΚΥ-13 Αρχαιολογία και Θετικές Επιστήμες: Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις	3	5
ΚΥΕ-27 Διεθνής Πολιτική στη Μέση Ανατολή	3	5
ΚΥΕ-46 Ιστορία των Ελληνιστικών Χρόνων	3	5
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-14 Αραβικά IV	3	5
ΕΥ-34 Τουρκικά IV	3	5
ΕΥ-24 Εβραϊκά IV	3	5
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ		
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΔΥ-01 Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις	3	5
ΚΥ-20 Θεσμοί και Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3	5
ΔΥ-06 Διεθνείς Οργανισμοί II	3	5
ΔΥ-36 Ιστορία των Έλληνο-τουρκικών Σχέσεων	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΔΥ-26 Ζητήματα Επιστημονικής Ορολογίας στις Διεθνείς Σχέσεις και τους Διεθνείς Οργανισμούς	3	5
ΔΥ-16 Θεωρία και Μεθοδολογία των Διεθνών Σχέσεων	3	5
ΔΥ-23 Διεθνής και Περιφερειακή Πολιτική στη Βόρειο Αφρική	3	5

ΠΑΔ Πρακτική Άσκηση ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΥΑ016 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ009 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΔ002 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΦΗΒΟΥ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΕ003 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΤΠΕ) – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ0005 ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ – ΠΤΔΕ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	6
ΓΥΕ-31 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΤΜΣ * (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-15 Αραβικά V	3	5
ΕΥ-35 Τουρκικά V	3	5
ΕΥ-25 Εβραϊκά V	3	5
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΚΥ-07 Ευρωμεσογειακές Σχέσεις	3	5
ΔΥ-37 Οι Διεθνείς Οργανισμοί και η Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	3	5
ΔΥ-24 Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΔΥΕ-27 Ζητήματα Διεθνούς Πολιτικής στην Ευρύτερη Μέση Ανατολή	3	5
ΔΥΕ-32 Θεσμοί Διεθνούς Ειρήνης και Ασφάλειας	3	5
ΔΥΕ-34 Περιφερειακές Ανισότητες στον Ευρωμεσογειακό χώρο		
ΔΥ-08 Ελληνική Εξωτερική Πολιτική	3	5
ΠΑΔ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΓΥΕ-11 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ012 ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΔ008 ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ0007 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΠΤΔΕ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	6
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-16 Αραβικά VI	3	5
ΕΥ-36 Τουρκικά VI	3	5
ΕΥ-26 Εβραϊκά VI	3	5
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ		

Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΔΥ-35 Οι Πολιτικές της Διεύρυνσης και της Γειτονίας και οι Οικονομικές Σχέσεις στη ΝΑ Ευρώπη και τον Εύξεινο Πόντο	3	5
ΔΥ-25 Ελλάδα και Μεσόγειος στη μεταπολεμική εποχή	3	5
ΔΥ-12 Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας και του Περιβάλλοντος	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΔΥ-33 Ειρηνική Επίλυση των Διεθνών Διαφορών	3	5
ΔΥ-11 Πολιτική Οικονομία των Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων	3	5
ΔΥ-15 Ειδικά Θέματα Διεθνών Σχέσεων	3	5
ΕΒ0044 Ανθρωπολογικές και Κοινωνιολογικές Διαστάσεις της Θρησκείας (ΠΤΔΕ)	3	4
ΠΑΔ Πρακτική Άσκηση ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΓΥΕ-44 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΕ ΕΝΝΗΝΟΓΛΩΣΣΟ ΚΟΙΝΟ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
ΥΑ007 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ - ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
ΥΒ0003 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ - ΠΤΔΕ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	6
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών από το 2025-26	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΞΥ-16 Αραβικά VII	3	5
ΞΥ-36 Τουρκικά VII	3	5
ΞΥ-26 Βραϊκά VII	3	5
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΔΥ-20 Ευρωπαϊκή Ενοποίηση Και Παγκοσμιοποίηση	3	5
ΔΥ-21 Σύγχρονοι Διεθνείς Οργανισμοί	3	5
ΔΥ-34 Ευρωπαϊκή Πολιτική Οικονομία	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΔΥΕ-07 Ζητήματα Διεθνούς και Περιφερειακής Ασφάλειας	3	5
ΔΥΕ-33 Ανάπτυξη, Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στη Μεσόγειο	3	5
ΔΥΕ-31 Ανάλυση της Σύγχρονης Τουρκικής Εξωτερικής Πολιτικής	3	5
Πτυχιακή Εργασία	9	15
ΠΑΔ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΓΥ-13 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
ΕΕΠ-05 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Γ)	3	5
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών από το 2025-26	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΞΥ-16 Αραβικά VIII	3	5
ΞΥ-36 Τουρκικά VIII	3	5
ΞΥ-26 Βραϊκά VIII	3	5

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΑΥ-35 Εποχή του Λίθου: η μετάβαση από την Τροφοσυλλογή στην Καλλιέργεια	3	5
ΑΥ-36 Αρχαία Ελληνική Κεραμική και Αγγειογραφία (7 ^{ος} – 4 ^{ος} αιώνας π.Χ.)	3	5
ΑΥ-30 Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής	3	5
ΑΥΕ-44 Τέχνη και Αρχαιολογία της Ύστερης Αρχαιότητας	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΑΥΕ-32 Γεωαρχαιολογία: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στο ενάλιο, παράκτιο και χερσαίο Αρχαιοπεριβάλλον	3	5
ΑΥΕ-24 Αιγυπτιακά Ιερογλυφικά	3	5
ΑΥΕ-23 Θέματα Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας	3	5
ΑΥΕ-09 Λατινική Γραμματεία	3	5
ΑΥΕ-46 Ειδικά θέματα Βυζαντινής Εικονογραφίας	3	5
ΠΑΑ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΥΑ016 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ009 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΔ002 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΦΗΒΟΥ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΕ003 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΤΠΕ) – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ0005 ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ – ΠΤΔΕ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	6
ΓΥΕ-31 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-15 Αραβικά V	3	5
ΕΥ-35 Τουρκικά V	3	5
ΕΥ-25 Εβραϊκά V	3	5
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΑΥ-08 Αιγυπτιακή Αρχαιολογία	3	5
ΑΥΕ-08 Αρχαιολογική Θεωρία και Μέθοδοι Ανασκαφής	3	5
ΑΥ-32 Αρχαία Ελληνική Γραμματεία Ι	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΑΥΕ-48 Νησιωτική Αρχαιολογία της Προϊστορικής Κύπρου	3	5
ΑΥΕ-34 Αρχαιο-υλικά	3	5
ΑΥΕ-49 Αρχαία Ελληνική Γλώσσα	3	5
ΑΥ-19 Η Μεσόγειος κατά την Ελληνορωμαϊκή Περίοδο	3	5

ΠΑΑ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΓΥΕ-11 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ012 ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΔ008 ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ0007 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΠΤΔΕ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	6
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-16 Αραβικά VI	3	5
ΕΥ-36 Τουρκικά VI	3	5
ΕΥ-26 Εβραϊκά VI	3	5
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΑΥ-23 Θρησκεία και Κοινωνία της Αρχαίας Αιγύπτου	3	5
ΑΥΕ-04 Αρχαιολογία της Μινωικής Κρήτης	3	5
ΑΥ-33 Αρχαία Ελληνική Γραμματεία II	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΑΥ-27 Θέματα Αρχαιομετρίας	3	5
ΑΥΕ-42 Το Θέατρο στην Κλασική Ελλάδα	3	5
ΑΥΕ-50 Εισαγωγή στην Προληπτική Συντήρηση	3	5
ΑΥ-10 Θέματα Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας	3	5
ΑΥΕ-52 Βυζαντινή Μνημειακή Τοπογραφία	3	5
ΑΥΕ-53 Αρχιτεκτονική και Μνημειακή τοπογραφία στον Ελληνικό και Ρωμαϊκό κόσμο της Μεσογείου	3	5
ΠΑΑ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΓΥΕ-44 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΕ ΕΝΝΗΝΟΓΛΩΣΣΟ ΚΟΙΝΟ – ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
ΥΑ007 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ - ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
ΥΒ0003 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ - ΠΤΔΕ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	6
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών από το 2025-26	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-17 Αραβικά VII	3	5
ΕΥ-37 Τουρκικά VII	3	5
ΕΥ-27 Εβραϊκά VII	3	5
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΑΥΕ-37 Τέχνη και Αρχαιολογία των Μέσων Βυζαντινών χρόνων	3	5
ΑΥΕ-10 Αρχαιολογία του Μυκηναϊκού κόσμου	3	5
ΑΥ-37 Αρχαία Ελληνική Γλυπτική	3	5

Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΑΥ-34 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Έπος	3	5
ΑΥΕ-15 Ζωγραφική και Αρχιτεκτονική των Ύστερων βυζαντινών χρόνων	3	5
ΑΥΕ-35 Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιογνωστικές Επιστήμες	3	5
ΑΥΕ-41 Διάδοση Αρχαιοπεριβάλλοντος Ανθρώπου	3	5
ΑΥΕ-54 Αρχαιολογία της Κοινωνικής Ταυτότητας	3	5
ΑΥΕ-55 Η μαγική και μυστηριακή παράδοση της Ανατολικής Μεσογείου	3	5
ΑΥΕ 45 Διδακτική της Κλασικής φιλολογίας	3	5
Πτυχιακή Εργασία	9	15
ΠΑΑ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΓΥ-13 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
ΕΕΠ-05 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ –ΤΜΣ *(ΟΜΑΔΑ Γ)	3	5
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών από το 2025-26	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-18 Αραβικά VIII	3	5
ΕΥ-38 Τουρκικά VIII	3	5
ΕΥ-28 Εβραϊκά VIII	3	5
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ		
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΓΥ-02 Φωνητική- Φωνολογία	3	5
ΓΥ-20 Σύνταξη	3	5
ΓΥ-25 Πραγματολογία-Σημασιολογία	3	5
ΓΥ-23 Ζητήματα Ορολογίας στη Γλωσσολογία	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΓΥΕ-26 Τυπολογία	3	5
ΓΥΕ-37 Λεξικολογία	3	5
ΓΥΕ-28 Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία	3	5
ΓΥΕ-31 Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας*	3	5
ΠΑΓ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΥΑ016 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ009 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΔ002 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΦΗΒΟΥ – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΕ003 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΤΠΕ) – ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ0005 ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ – ΠΤΔΕ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	6

ΓΥΕ-31 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΜΣ*(ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-15Αραβικά V	3	5
ΕΥ-35 Τουρκικά V	3	5
ΕΥ-25 Εβραϊκά V	3	5
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΓΥ-03 Μορφολογία	3	5
ΓΥ-11 Υπολογιστική Γλωσσολογία	3	5
ΓΥ-24 Γραμματική Περιγραφή της Τουρκικής, της Εβραϊκής και της Αραβικής Γλώσσας	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΓΥΕ-14 Θέματα Σύνταξης	3	5
ΓΥΕ-21 Κοινωνιογλωσσολογικές Προσεγγίσεις	3	5
ΓΥΕ-11 Ψηφιακές Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση*	3	5
ΠΑΓ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΓΥΕ-11 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ012 ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ - ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΔ008 ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ - ΤΕΠΑΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	5
ΥΑ0007 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΠΤΔΕ* (ΟΜΑΔΑ Α)	3	6
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-16 Αραβικά VI	3	5
ΕΥ-36 Τουρκικά VI	3	5
ΕΥ-26 Εβραϊκά VI	3	5
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΓΥΕ-10 Ανάλυση Λόγου	3	5
ΓΥ-10 Γραμματισμός και Σχεδιασμός Γλωσσικού Μαθήματος	3	5
ΓΥΕ-25 Επεξεργασία Σωμάτων Κειμένων	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΓΥΕ-27 Κειμενογλωσσολογία	3	5
ΓΥΕ-05 Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας	3	5
ΓΥ-04 Γλωσσική Επαφή	3	5
ΓΥΕ-44 Διδασκαλία Μεσογειακών Γλωσσών σε Ελληνόγλωσσο Κοινό*	3	5
ΠΑΓ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης

ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΓΥΕ-44 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΕ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΟ ΚΟΙΝΟ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
ΥΑ007 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ - ΤΕΠΛΕΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
ΥΒ0003 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ - ΠΤΔΕ * (ΟΜΑΔΑ Β)	3	6
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών από το 2025-26	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-17 Αραβικά VII	3	5
ΕΥ-37 Τουρκικά VII	3	5
ΕΥ-27 Εβραϊκά VII	3	5
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Υποχρεωτικά	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΓΥ-14 Γλωσσική Αλλαγή	3	5
ΓΥ-13 Διδασκαλία Δεύτερης/ Ξένης Γλώσσας*	3	5
ΓΥ-08 Διαλεκτολογία	3	5
Επιλογής	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΓΥΕ-07 Μεθοδολογία Έρευνας στη Γλωσσολογία	3	5
ΓΥΕ-43 Θέματα Διγλωσσίας και Πολυγλωσσίας	3	5
ΓΥΕ-42 Θέματα Επεξεργασίας Φυσικής Γλώσσας	3	5
ΓΥΕ-45 Μορφολογική Τυπολογία και Θεωρητικές Προσεγγίσεις	3	5
Πτυχιακή Εργασία	9	15
ΠΑΓ Πρακτική Άσκηση-ΕΣΠΑ	-	7 ανά μήνα πρακτικής άσκησης
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ		
ΓΥ-13 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Β)	3	5
ΕΕΠ-05 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ - ΤΜΣ* (ΟΜΑΔΑ Γ)	3	5
Μαθήματα Ξένων Γλωσσών από το 2025-26	Διδακτικές Μονάδες	ECTS
ΕΥ-18 Αραβικά VIII	3	5
ΕΥ-38 Τουρκικά VIII	3	5
ΕΥ-28 Εβραϊκά VIII	3	5

Το ως άνω πρόγραμμα μαθημάτων είναι ενδεικτικό. Ο αριθμός, το είδος και το περιεχόμενο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, καθώς και η κατανομή τους σε εξάμηνα, δύνανται να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Τμήματος για λόγους διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας του.

Τα μαθήματα που έχουν 3 Διδακτικές Μονάδες (Δ.Μ.) αντιστοιχούν σε 3 ώρες θεωρία/εβδομάδα.

Τα μαθήματα των ξένων γλωσσών (Εβραϊκά, Αραβικά, Τουρκικά) έχουν 3 Δ.Μ. και αντιστοιχούν σε 1 ώρα θεωρία/εβδομάδα και 4 ώρες φροντιστήριο/εβδομάδα.

Τα μαθήματα, που εντάσσονται στο πρόγραμμα σπουδών, από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και από το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού έχουν ECTS, διδακτικές μονάδες και ώρες διδασκαλίας/εβδομάδα που ορίζει το κάθε Τμήμα.

4.5. Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του ΠΠΣ του Τμήματος, ο/η απόφοιτος/η θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζει τα μείζονα επιστημονικά (θεωρητικά αλλά και πρακτικά) ζητήματα που απασχολούν τη μελέτη της αρχαιολογίας, της γλωσσολογίας και των διεθνών σχέσεων και οργανισμών σε σχέση με τις χώρες της Μεσογείου.
- διακρίνει εκείνα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στην ιστορία και αρχαιολογία, στις γλώσσες και στις διεθνείς σχέσεις των λαών και των χωρών της Μεσογείου που συνιστούν τη μεσογειακότητα.
- εξετάζει διεπιστημονικά την ιστορία, τις επαφές και τη σημερινή κατάσταση των λαών, των πολιτισμών και των χωρών της Μεσογείου.
- ενσωματώνει τη γνώση των νέων τεχνολογιών στη μελέτη της αρχαιολογίας, της γλωσσολογίας και των διεθνών σχέσεων και οργανισμών των χωρών της Μεσογείου, αλλά και στην παραγωγή μεθοδολογικών εργαλείων για την επισκόπηση των κλάδων αυτών.
- αξιολογεί κριτικά προσεγγίσεις στα ζητήματα που ανακύπτουν σε σχέση με τον χώρο της Μεσογείου.
- συμμετέχει σε επικοινωνιακά συμβάντα, γραπτά και προφορικά, σε μια (τουλάχιστον) από τις τρεις μείζονες γλώσσες της περιοχής της Μεσογείου (Τουρκικά, Αραβικά, Εβραϊκά).
- γνωρίζει, να ορίζει και να κατανοεί, σε γενικές γραμμές, το ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο του ευρύτερου χώρου της Μεσογείου, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανατολική Μεσόγειο, από την απώτερη αρχαιότητα μέχρι και τη σύγχρονη εποχή.
- αξιολογεί, με κριτικό τρόπο και σε γενικές γραμμές, αναλόγως την Κατεύθυνση την οποία έχει επιλέξει, τον πολιτισμό, την τέχνη

και την ιστορία, την εξέλιξη των γλωσσών ή τις διεθνείς σχέσεις που αναπτύσσονται στην λεκάνη της Μεσογείου, από την απώτερη αρχαιότητα μέχρι και τη σύγχρονη εποχή.

Ειδικά μαθησιακά αποτελέσματα ανά Κατεύθυνση Ειδίκευσης

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος ο/η απόφοιτος/η της Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας θα μπορεί επιπλέον να:

- γνωρίζει, να ορίζει και να κατανοεί το ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο του αρχαίου κόσμου της ανατολικής Μεσογείου από την Παλαιολιθική εποχή έως και τη Βυζαντινή περίοδο.
- αναγνωρίζει την καλλιτεχνική παραγωγή (λιθοτεχνίες, κεραμική, αρχιτεκτονική, γλυπτική, ζωγραφική, ψηφιδωτό, μικροτεχνία κ.ά.) σημαντικών περιόδων και περιοχών του αρχαίου κόσμου της ανατολικής Μεσογείου από την Παλαιολιθική εποχή έως και τη Βυζαντινή περίοδο, καθώς και τις τεχνικές και τις τεχνοτροπίες που συνδέονται με τις τέχνες αυτές και να τις ταξινομεί.
- αντιλαμβάνεται τη σημασία της αρχαιολογικής μαρτυρίας για την εξέταση των σχέσεων (πολιτισμικών, εμπορικών, οικονομικών), τη διακίνηση αγαθών και ιδεών, την εξάπλωση των τεχνών ανάμεσα στις κοινωνίες, τις περιοχές και τους λαούς της Ανατολικής Μεσογείου κατά την αρχαιότητα.
- συνδυάζει στοιχεία και χαρακτηριστικά της εκάστοτε αρχαίας κοινωνίας και της τέχνης, ώστε να είναι σε θέση να εξηγήσει φαινόμενα, εξελίξεις, τεχνοτροπίες και τεχνικές.
- αξιολογεί, με κριτικό τρόπο και σε γενικές γραμμές, την εξέλιξη των βασικών τεχνών της αρχαιότητας (λιθοτεχνίες, κεραμική, αρχιτεκτονική, γλυπτική, ζωγραφική,

ψηφιδωτό, μικροτεχνία κ.ά.) που αναπτύχθηκαν στον αρχαίο κόσμο της ανατολικής Μεσογείου από την Παλαιολιθική εποχή έως και τη Βυζαντινή περίοδο.

- συλλέγει, να ταξινομεί, να αναλύει και να ερμηνεύει αρχαιολογικά δεδομένα από το πεδίο.
- αξιολογεί, με κριτικό τρόπο, την αρχαιολογική μαρτυρία και να ανασυνθέτει και να κατανοεί το ανθρώπινο παρελθόν – τόσο το απώτερο όσο και το πιο κοντινό – μέσα από τη μελέτη των κάθε λογής υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας, δηλαδή των κινητών και ακίνητων αντικειμένων που έχουν διασωθεί ή έρχονται στο φως με τις ανασκαφές.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, ο/η απόφοιτος/η της Κατεύθυνσης Γλωσσολογίας θα μπορεί επιπλέον να:

- αναγνωρίζει τα εμπειρικά ή και θεωρητικά ανοιχτά ζητήματα στη μελέτη τόσο της ανθρώπινης γλώσσας γενικότερα όσο και ειδικότερα των μείζονων γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου (ελληνική, τουρκική, αραβική, εβραϊκή) ή/και των διαλέκτων αυτών.
- διακρίνει τις διαφορετικές θεωρητικές αλλά και εφαρμοσμένες προσεγγίσεις που έχουν τεθεί στη διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με την κατανόηση και την ερμηνεία προβλημάτων περιγραφής της ανθρώπινης γλώσσας, τόσο ως θεωρητικού συστήματος, όσο και στους διεπιστημονικούς και εφαρμοσμένους κλάδους της γλωσσολογίας.
- ενσωματώνει τη γνώση των νέων τεχνολογιών στη μελέτη της γλωσσολογίας των χωρών της Μεσογείου, αλλά και στην παραγωγή μεθοδολογικών εργαλείων για την επισκόπηση των κλάδων αυτών.
- ασκεί εποικοδομητική κριτική σε ζητήματα που άπτονται της γλωσσολογίας και να προσφέρει τις δικές του/της θεωρητικές, εμπειρικές ή εφαρμοσμένες προτάσεις

ή/και πρακτικές εφαρμογές σε σχέση με τα εκάστοτε υπό διερεύνηση φαινόμενα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, ο/η απόφοιτος/η της Κατεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών θα μπορεί επιπλέον να:

- γνωρίζει την πολιτική και την οικονομία των χωρών της Μεσογείου, της Μέσης Ανατολής και του Περσικού Κόλπου καθώς επίσης και τις μεταξύ τους διενέξεις και διαφορές.
- διακρίνει τους διεθνείς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον Αραβικό κόσμο και στον Ισλαμικό κόσμο.
- αξιολογεί θέματα σχετικά με τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και άλλων Ευρωπαϊκών διεθνών οργανισμών στους οποίους συμμετέχει η Ελλάδα ως μέλος.
- να αναλύει και να διατυπώνει αντικειμενική άποψη σχετικά με τις εξελίξεις και τα γεγονότα στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής.
- να υποβάλλει αιτήσεις για απασχόληση σε πλήθος δυνητικών εργοδοτών εντός και εκτός Ελλάδας (π.χ. ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα, διεθνείς οργανισμοί, διεθνείς ΜΚΟ, εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες σχετικά με την ανάλυση των πολιτικών και οικονομικών εξελίξεων, κ.λπ.)

4.6. Περιγραφές Μαθημάτων

Τα αναλυτικά περιγράμματα των μαθημάτων είναι αναρτημένα στον ιστότοπο του Τμήματος, στην Ελληνική:

<https://dms.aegean.gr/%cf%80%cf%81%cf%8c%ce%b3%cf%81%ce%b1%ce%bc%ce%bc%ce%b1-%cf%83%cf%80%ce%bf%cf%85%ce%b4%cf%8e%ce%bd-2023-2024/>

KY-01 Ιστορία της Μεσογείου κατά την Αρχαιότητα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η περίοδος που προηγείται της ακμής του 5ου αι. π.χ. Οι δύο αιώνες μετά το 750 π.Χ. είναι από τους πιο ενδιαφέροντες στην παγκόσμια ιστορία. Πρόκειται για τους αιώνες που ουσιαστικά διαμορφώνεται η Ελλάδα - μία περίοδος, για την οποία διαθέτουμε αρκετά στοιχεία. Το ενδιαφέρον του μαθήματος θα επικεντρωθεί στη γεωγραφική περιοχή της Αττικής, που γίνεται η αρένα των πολιτικών εξελίξεων. Επίκεντρο της μελέτης είναι οι παράγοντες που οδήγησαν στην εξέλιξη του πολιτεύματος μέχρι την εμφάνιση της δημοκρατίας.

KY-27 Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη και τις Διεθνείς Σχέσεις

Η εξοικείωση με την Πολιτική και την Πολιτική Επιστήμη αποτελεί έναν από τους στόχους αυτού του εισαγωγικού μαθήματος. Σήμερα που οι νέοι άνθρωποι γνωρίζουν πολύ περισσότερα για τον κόσμο που τους περιβάλλει από παλαιότερες εποχές (λόγω κυρίως του διαδικτύου και των ΜΜΕ), σήμερα που η πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση αγγίζει το σύνολο των νέων, σήμερα η πολιτική φαίνεται να γίνεται ολοένα και πιο άγνωστος κόσμος.

Κεντρική θέση στην εισαγωγή στις Διεθνείς Σχέσεις έχει ο διάλογος ανάμεσα στη σχολή σκέψης του ρεαλισμού και σε εκείνη του ιδεαλισμού (φιλελευθερισμού). Αναπτύσσονται επίσης, η σημασία των διεθνών σχέσεων για την καθημερινή ζωή και οι βασικές αξίες που τα κράτη υποστηρίζουν και ακολουθούν μέχρι και σήμερα, η εξέλιξη του κρατικού συστήματος και

της παγκόσμιας οικονομίας μέσα από μια σύντομη ιστορική αναδρομή και ο μεταβαλλόμενος κόσμος των σύγχρονων κρατών.

Τι είναι οι Διεθνείς Σχέσεις; Είναι η μελέτη των προτύπων δράσης και αντίδρασης μεταξύ κυρίαρχων κρατών. Καλύπτει μια περιοχή σχέσεων που εκτείνονται από τη συνεργασία ως τη σύγκρουση και από την ειρήνη ως τον πόλεμο. Για τον ρεαλιστή, καθήκον του μελετητή των διεθνών σχέσεων είναι η κατανόηση της σύγκρουσης συμφερόντων που οδηγεί "αναπόφευκτα" στον πόλεμο και η αναζήτηση τρόπων και μέσων για τη διαχείριση και επίλυση των κρίσεων.

Για τον ιδεαλιστή, καθήκον του μελετητή των διεθνών σχέσεων είναι να εξαλείψει τον πόλεμο και να αναπτύξει θεσμούς για την ειρηνική διευθέτηση των διαφορών.

KY-09 Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία της Ανατολικής Μεσογείου

Το μάθημα παρουσιάζει στους φοιτητές/στις φοιτήτριες τους προϊστορικούς πολιτισμούς της Ανατολικής Μεσογείου που αναπτύχθηκαν κατά την Εποχή του Λίθου και κατά την Εποχή του Χαλκού (περ. 90,000 – 1,100 Π.Κ.Χ.). Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τον φοιτητή/την φοιτήτρια με τα βασικά ερευνητικά ζητήματα της προϊστορικής αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου, καθώς και με τις βασικές προσεγγίσεις και αναλυτικές μεθόδους στον τομέα της προϊστορικής αρχαιολογίας. Επιπλέον, το μάθημα παρουσιάζει τα γενικά ιστορικά, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της Εποχής του Λίθου και της Εποχής του Χαλκού των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στην Ανατολική Μεσόγειο και στον Αιγαϊακό χώρο ειδικότερα. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση να προσεγγίζουν τα αρχαιολογικά δεδομένα κριτικά με στόχο να μπορούν να κατανοήσουν την

πολιτισμική ποικιλομορφία των προϊστορικών κοινοτήτων της Ανατολικής Μεσογείου.

ΚΥ-05 Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία

Σκοπός των εισαγωγικών αυτών μαθημάτων είναι να εξοικειώσουν το/τη φοιτητή/τρια με μερικές από τις σημαντικότερες θεωρητικές έννοιες και τα εμπειρικά πορίσματα της σύγχρονης γλωσσολογίας. Εξετάζονται ζητήματα όπως: η σχέση γλώσσας και ομιλίας, τα γενικά χαρακτηριστικά της γλώσσας, η θέση της γλωσσολογίας ανάμεσα στις επιστήμες, ο βιολογικός χαρακτήρας της γλώσσας. Τέλος, επιχειρείται εισαγωγή στα βασικά χαρακτηριστικά των επιπέδων ανάλυσης της γλώσσας (Φωνητική-Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη, Σημασιολογία, Πραγματολογία).

Επιλογής

ΚΥΕ-13 Φύλο και Γλώσσα

Το μάθημα αυτό εντάσσεται στον «Κύκλο Διεπιστημονικών Μαθημάτων σε θέματα Φύλου και Ισότητας» του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Στόχος του είναι η εισαγωγή στη μελέτη της σχέσης μεταξύ φύλου και γλωσσικής χρήσης, στο ευρύτερο πλαίσιο της σχέσης γλώσσας και κοινωνικής ζωής. Μετά την παρουσίαση της έννοιας του (κοινωνικού vs. βιολογικού) φύλου καθώς και των βασικών εννοιών της γλωσσικής επιστήμης, διερευνώνται οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στη γλώσσα (προφορά, γραμματική, συνομιλία) μεταξύ ανδρών και γυναικών. Στο πλαίσιο της Φεμινιστικής Γλωσσολογίας, συζητείται το φαινόμενο του σεξισμού στη γλώσσα και η γλωσσική κατασκευή της ανισότητας εις βάρος των γυναικών. Επίσης, παρουσιάζονται δύο βασικά ρεύματα της μεταφεμινιστικής γλωσσολογίας, αυτά της «κυριαρχίας» [dominance] και της «διαφοράς» [difference].

ΚΥΕ-08 Εισαγωγή στη Στατιστική για Ανθρωπιστικές Επιστήμες

- Τι είναι η Περιγραφική και τι η Συμπερασματική Στατιστική
- Γιατί Στατιστική στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες
- Περιγραφική Στατιστική:
  - Γραφικές Μέθοδοι (Κυκλικό Διάγραμμα, Ραβδόγραμμα, Ιστόγραμμα και Πολύγωνο Συχνοτήτων/Σχετικών Συχνοτήτων),
  - Αριθμητικά Περιγραφικά Μέτρα (για ομαδοποιημένες και μη μετρήσεις) Κεντρικής Τάσης (Επικρατούσα τιμή, Διάμεσος, Μέση τιμή)
  - Αριθμητικά Περιγραφικά Μέτρα Μεταβλητότητας (Εύρος, Ποσοστιαία σημεία, Ενδοτεταρτομοριακό Πλάτος, Διασπορά, Τυπική Απόκλιση)
- Συμπερασματική Στατιστική:
  - Γραμμική Παλινδρόμηση
  - Διάγραμμα Διασποράς
  - Ευθεία Γραμμικής Παλινδρόμησης
  - Μέθοδος των Ελαχίστων Τετραγώνων – Ευθεία Ελαχίστων Τετραγώνων
  - Τυπικό Σφάλμα της Εκτίμησης – Διασπορά των Σφαλμάτων
  - Γραμμική Συσχέτιση
  - Συντελεστής Εμπειρικής Συσχέτισης

ΚΥΕ-41 Μεθοδολογία Έρευνας στις Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Σπουδές

Η ενασχόληση με την έρευνα ενδιαφέρει όλο και περισσότερους νέους επιστήμονες. Συνδέεται τόσο με την υποστήριξη των αναγκών των μεταπτυχιακών σπουδών όσο και με τις απαιτήσεις για επιστημονική εξειδίκευση. Στο μάθημα «Μεθοδολογία έρευνας στις διεθνείς και ευρωπαϊκές σπουδές», εξετάζονται αναλυτικά οι επιλογές και τα κριτήρια βάσει των

οποίων θα συγκροτηθεί η μεθοδολογία της έρευνας. Η ερευνητική πρόταση ως μια αναγκαία και συστηματική διαδικασία και η ερευνητική δραστηριότητα (οργάνωση και διεξαγωγή της έρευνας, αναζήτηση των βιβλιογραφικών πηγών και διαχείριση του βιβλιογραφικού υλικού) αποτελούν τους βασικούς άξονες του μαθήματος.

ΚΥΕ-42 Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας

Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται οι ακόλουθοι τομείς:

- Βασικές αρχές επιστημονικής έρευνας
- Μέθοδοι επιστημονικής έρευνας
- Είδη εργασιών
- Προετοιμασία επιστημονικής μελέτης
- Αναζήτηση βιβλιογραφίας
- Δομή επιστημονικής εργασίας
- Η συγγραφή της επιστημονικής εργασίας – Η γλώσσα και το ύφος
- Παραθέματα, παραπομπές, υποσημειώσεις και βιβλιογραφικές αναφορές
- Σύνταξη τελικής βιβλιογραφίας
- Κανόνες συγγραφής επιστημονικών εργασιών – Λογοκλοπή
- Office 365 (Word, Excel, PowerPoint)

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-11 Αραβικά Ι

- Το αραβικό αλφάβητο και τα βραχύχρονα φωνήεντα
- Αρσενικό και το θηλυκό γένος
- Οριστικό άρθρο «αλ»
- Σχηματισμός των επιθέτων
- Κλίση των προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών
- Κλίση του ονόματος στον ενικό αριθμό
- Εξάσκηση στην ανάγνωση και ανάπτυξη σύντομων διαλόγων

ΞΥ-31 Τουρκικά Ι

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού μελετώνται κείμενα με συγκεκριμένη μορφή και θεματολογία, κυρίως καθημερινοί διάλογοι αλλά και καθημερινές εκφράσεις-ιδιωτισμούς.

ΞΥ-21 Εβραϊκά Ι

Κύριος στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με το χειρόγραφο σύστημα γραφής (ημιεπισεσυρμένη).

Γίνεται μία εκτενής εισαγωγή στις σημιτικές γλώσσες καθώς και μία διαχρονική και συγχρονική παρουσίαση της εβραϊκής γλώσσας, διδάσκεται λεπτομερώς η ημιεπισεσυρμένη και τίθενται οι βάσεις για το δεύτερο σύστημα γραφής, δηλαδή το τετράγωνο τυπογραφικό αλφάβητο, γίνεται αναφορά στους αριθμούς, τα γένη και τις καταστάσεις του ονόματος και οι φοιτητές ξεκινούν να δομούν, ήδη από το πρώτο μάθημα, απλές ονοματικές προτάσεις.

ΞΥΕ-01 Γαλλικά Ι

Δεν υπάρχει διαθέσιμη περιγραφή.

ΔΥ-22 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία της Μεσογείου

Το μάθημα είναι μια εισαγωγή στη νεότερη και σύγχρονη ιστορία των λαών της Μεσογείου. Αφού γίνει μια εκτενής αναφορά στη γεωγραφική οριοθέτηση και παρουσίαση του μεσογειακού Χώρου καθώς και στην εξέλιξη και αλληλεπίδραση των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν σ' αυτόν, το μάθημα επικεντρώνεται στη νεότερη ιστορική διαδρομή τριών περιοχών: του ευρωπαϊκού Νότου, των χωρών της ανατολικής Μεσογείου και των χωρών του Μαγρέμπ. Αρχικά εξετάζονται η ιστορία του Βυζαντίου και οι σχέσεις του με τη Δύση καθώς και η ιστορία και τα επιτεύγματα των μεγάλων αραβικών χαλιφάτων, Ομεϋαδών και Αμπασιδών. Επίσης εξετάζονται η οργάνωση και τα επιτεύγματα της οθωμανικής αυτοκρατορίας καθώς και οι αιτίες της παρακμής της. Στη συνέχεια δίνεται έμφαση στις εξελίξεις στο μεσογειακό Νότο την περίοδο του μεσοπολέμου. Στο τέλος αναλύεται η ιστορική εξέλιξη των αραβικών κρατών της Μεσογείου ιδιαίτερα τους δύο τελευταίους αιώνες και επισημαίνονται οι βασικές συνιστώσες δύο σημαντικών περιφερειακών συγκρούσεων, του Παλαιστινιακού και του Κυπριακού.

ΔΥ-18 Εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

Το παρόν μάθημα παρακολουθεί την πορεία της Ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας από τη δεκαετία του 1950 μέχρι σήμερα. Ειδικότερα τις πρωτοβουλίες και απόπειρες πολιτικής ενοποίησης καθώς και το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι φοιτητές/φοιτήτριες παρακολουθούν την πορεία της Ευρώπης μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, τις

προσπάθειες για μια ειρηνική Ευρώπη – Η αρχή της συνεργασίας στη δεκαετία του 1950 και ο κομβικός ρόλος των ιστορικών εξελίξεων της δεκαετίας του 1950 θα μας απασχολήσει στο παρόν μάθημα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε για να τεθεί τέλος στους συχνούς και αιματηρούς πολέμους μεταξύ των γειτονικών χωρών που κατέληξαν στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ήδη από το 1950, με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα αρχίζει η ένωση των ευρωπαϊκών χωρών σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο με στόχο τη διασφάλιση διαρκούς ειρήνης. Τα έξι ιδρυτικά μέλη είναι το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες.

Την ίδια περίοδο στη δεκαετία του 1950 η Ευρώπη κυριαρχείται από τον Ψυχρό Πόλεμο μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Το 1956, τα σοβιετικά τανκς καταστέλλουν το κύμα διαμαρτυρίας που ξέσπασε στην Ουγγαρία κατά του κομμουνιστικού καθεστώτος, ενώ το επόμενο έτος, το 1957, η Σοβιετική Ένωση πρωτοστατεί στον «αγώνα δρόμου του διαστήματος», εκτοξεύοντας τον πρώτο τεχνητό διαστημικό δορυφόρο Σπούτνικ 1.

Πολλά θα αλλάξουν στην Ευρώπη το 1957, με τη Συνθήκη της Ρώμης και την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ).

ΚΥ-08 Γλώσσα και Κοινωνία

Στο μάθημα παρουσιάζονται και αναλύονται βασικές έννοιες και θέματα που αφορούν τη μελέτη της γλώσσας ως κοινωνικού και πολιτισμικού φαινομένου στο πλαίσιο της κοινωνιογλωσσολογίας. Εξετάζεται την αλληλεπίδραση της γλώσσας με παραμέτρους όπως η κοινωνική τάξη, η εθνοτική ομάδα, η ηλικία και το φύλο. Εξετάζονται επίσης, οι σχέσεις γλώσσας-διαλέκτου, επίσημης γλώσσας και μειονοτικών γλωσσών/γλωσσικών μειονοτήτων,

γλώσσας και ταυτότητας. Διερευνώνται οι τρόποι με τους οποίους οι άνθρωποι αντιδρούν στη γλωσσική διεπίδραση και αξιολογούν τους άλλους ως προς τη γλωσσική τους συμπεριφορά, (γλωσσικές στάσεις, στερεότυπα, προκαταλήψεις, γλωσσικός σεξισμός). Συζητούνται τέλος, μεθοδολογικά ζητήματα στο πλαίσιο της κοινωνιογλωσσολογικής έρευνας και παρουσιάζονται μέθοδοι συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, καθώς και εφαρμοσμένα παραδείγματα.

ΚΥΕ-04 Εισαγωγή στην Αιγυπτολογία

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα γνωρίζει:

- σημαντικές εκφάνσεις του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού,
- βασικά μνημεία και υλικά κατάλοιπα της φαραωνικής περιόδου (3η και 2η χιλιετία π.Χ.),
- τους κυριότερους σταθμούς και τα μεγαλύτερα επιτεύγματα στην εξελικτική πορεία της επιστήμης της αιγυπτολογίας,
- αντιπροσωπευτικές πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές,
- διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις στην ιστορία και την αρχαιολογία της αρχαίας Νειλοχώρας.

Επιλογής

ΚΥΕ-03 Γέννηση και Εξέλιξη της Γλώσσας

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται ορισμένα από τα βασικότερα θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα που απασχολούν τα πεδία της φυλογένεσης και οντογένεσης της γλώσσας. Όσον αφορά το πρώτο πεδίο, εξετάζονται οι παράγοντες που οδήγησαν στην εμφάνιση και εξέλιξη της γλώσσας στο ανθρώπινο είδος, ενώ, σχετικά με το δεύτερο, αναλύεται το λογικό πρόβλημα της κατάκτησης της Γ1 και ο ρόλος της

έμφυτης προδιάθεσης του ανθρώπου να κατακτήσει μία τουλάχιστον γλώσσα. Επιπλέον, παρουσιάζονται τα βασικότερα στάδια γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού ανά επίπεδο ανάλυσης της γλώσσας (κατάκτηση φωνολογίας, μορφολογίας, σύνταξης, σημασιολογίας, πραγματολογίας) και οι κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις για την ερμηνεία αυτής της ανάπτυξης.

ΑΥΕ-03 Εισαγωγή στη Μουσειολογία

Η μουσειολογία εισάγει τις βασικές αρχές των Μουσειακών Σπουδών. Παρουσιάζονται οι διάφοροι τύποι των Μουσείων, γίνεται παρουσίαση των εκτεθειμένων αντικειμένων, αναλύονται οι νέες τεχνολογίες (πολυμέσα, εικονική πραγματικότητα, 3D εικόνες) που είναι διαθέσιμες στην υπηρεσία των μουσείων και των επισκεπτών τους, τόσο μέσα από το χώρο του μουσείου όσο και μέσα από τον προσωπικό τους οικιακό υπολογιστή, εκθέτονται οι τρόποι έκθεσης και προστασίας των ευρημάτων, οι παράγοντες που επηρεάζουν μουσειακά αντικείμενα (όπως η υγρασία, η θερμοκρασία, ο φωτισμός, οι δονήσεις, η ατμόσφαιρα), αναδίδεται η ευαισθησία βιολογικών και ανόργανων αντικειμένων σε κλιματολογικούς παράγοντες, και οι τρόποι για να προσφερθούν πρώτες βοήθειες σε πρόσφατα υλικά ανασκαφής, συντήρηση.

ΚΥΕ-05 Αραβική Γλώσσα και Πολιτισμός

- Οι Άραβες στην προ ισλαμική εποχή
- Βασικές γνώσεις για το Ισλάμ
- Όροι του Ισλάμ που χρησιμοποιούνται αυτούσιοι στις δυτικές γλώσσες. Ερμηνεία και ανάλυσή τους.
- Η έννοια του χαλιφάτου
- Η εποχή των χαλιφών Rāshidūn
- Η εποχή των Ομεϊαδών
- Η εποχή των Αββασιδών
- Al-Andalus: Η ισλαμική Ισπανία

- Οι Ισλαμικές τέχνες και επιστήμες
- Σύνδεση του ελληνικού πολιτισμού με τον αραβικό

ΚΥΕ-33 Τουρκική Γλώσσα και Λογοτεχνία

Το μάθημα έχει ως στόχο την προσέγγιση του τουρκικού πολιτισμού μέσα από τη γλώσσα και τη λογοτεχνία του. Ειδικότερα, στον άξονα της γλώσσας επιχειρείται μια γενική επισκόπηση της τουρκικής γλώσσας με αναφορά στα παρακάτω ζητήματα: την Τουρκική της Τουρκίας αλλά και συνολικά στην οικογένεια των τουρκικών γλωσσών (Turkic Languages), την προέλευση και τις ιστορικές περιόδους της σημερινής Τουρκικής της Τουρκίας, το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο της γλωσσικής μεταρρύθμισης μετά την εγκαθίδρυση του τουρκικού κράτους. Συγκεκριμένα, την αλλαγή του γραφικού συστήματος, την προσπάθεια «καθαρισμού» της γλώσσας από τα αραβοπερσικά στοιχεία καθώς και στα αποτελέσματα της συγκεκριμένης προσπάθειας.

Στον άξονα της λογοτεχνίας αρχικά επιχειρείται μια σύντομη επισκόπηση των σημαντικότερων περιόδων της τουρκικής λογοτεχνίας και στη συνέχεια γίνεται μια σκιαγράφιση της τουρκικής λογοτεχνικής παραγωγής μετά τα 1870 και μέχρι τις μέρες μας, καθώς η αποδόμηση των κειμένων αυτής της εποχής φέρνουν στο φως τα διάφορα ιδεολογικά και πολιτικά ρεύματα τα οποία διέπουν και καθορίζουν τη σύγχρονη τουρκική κοινωνία. Ειδικότερα, στον άξονα αυτό του μαθήματος παρουσιάζονται: η εποχή της μετάβασης στη σύγχρονη τουρκική λογοτεχνία, τα ιδεολογικά και λογοτεχνικά ρεύματα που την καθόρισαν καθώς και οι κυριότεροι εκπρόσωποί της, οι κυριότεροι εκπρόσωποι της σύγχρονης τουρκικής ποίησης, η σύγχρονη τουρκική πεζογραφία, καθώς η εικόνα του «Έλληνα» στην τουρκική λογοτεχνία. Τέλος, επιχειρείται μια κριτική παρουσίαση των μεταφρασμένων στα ελληνικά έργων της τουρκικής λογοτεχνίας.

ΥΒ0001 Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ)

Τα περιεχόμενα του μαθήματος αναφέρονται στα ακόλουθα:

1. Περιγραφή της σχέσης μεταξύ Κοινωνιολογίας και Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης.
2. Ιστορικές αφετηρίες, θεωρητικές προσεγγίσεις και σύγχρονες προοπτικές.
3. Κράτος, Θεσμοί και Εκπαίδευση.
4. Κοινωνικές θεωρίες για το σχολείο και τη δομή του.
5. Βασικές κοινωνικές λειτουργίες της εκπαίδευσης.
6. Το σχολείο ως «γραφειοκρατικός» θεσμός εξουσίας.
7. Ανισότητα και κοινωνικές διακρίσεις στο σχολείο.
8. Κοινωνική Ενσωμάτωση και νομιμοποίηση.
9. Οι εκπαιδευτικοί και ο σύγχρονος ρόλος της
10. Σχολικό άγχος και κοινωνική ενσωμάτωση.
11. Επαγγελματικός προσανατολισμός και συστήματα Εκπαίδευσης.

ΕΔ0042 Νεοελληνική Λογοτεχνία 19^{ος}-21^{ος} αιώνας: Ποίηση και Πεζογραφία (ΠΤΔΕ)

Σε ένα εισαγωγικό μάθημα θα προσεγγίσουμε Σχολές της Θεωρίας της Λογοτεχνίας, οι οποίες προσφέρονται για διδακτική χρήση και στη συνέχεια, θα επικεντρωθούμε στη συμβολή της μυθικής μεθόδου στη διδακτική της λογοτεχνίας. Το μάθημα αυτό αφορά σε μία πρόταση οργάνωσης του λογοτεχνικού μαθήματος στη βάση μιας κριτικής προσέγγισης της αρχετυπικής μυθικής θεωρίας, σε συνάρτηση με της παραμέτρους που διαμορφώνουν τη σχολική πρακτική. Θα εμπλέξουμε και της Νέες Τεχνολογίες και θα αναδείξουμε τη δυναμική σχέση της με τη διδασκαλία της λογοτεχνίας.

Στόχος της είναι να διασταυρωθούν οι δύο περιοχές: η αρχαιογνωσία και η νεογνωσία, ώστε αφενός να αξιοποιηθούν συνδυαστικά τα δύο

πεδία και, αφετέρου, να διερευνηθεί με ποιο τρόπο το νεοελληνικό κείμενο ελέγχει το αρχαιοελληνικό του πρότυπο, καθώς, της και να 'χει, μέσα από την τριβή της, προκαλούνται νέες εκλάμψεις και φωτίζονται καλύτερα και οι δύο κόσμοι που τα δημιούργησαν.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-12 Αραβικά II

- Ο σχηματισμός του αορίστου (κατάφαση, άρνηση)
- Το θέμα του ρήματος και ταπαρεπόμενά του
- Ο σχηματισμός του πληθυντικού αριθμού
- Ο σχηματισμός του δυϊκού αριθμού
- Εξάσκηση στην ανάγνωση και ανάπτυξη σύντομων διαλόγων
- Ο χρόνος και η ώρα

ΞΥ-32 Τουρκικά II

Σε κάθε ενότητα διδάσκονται ένα ή περισσότερα κείμενα της τουρκικής γλώσσας, όπου σημειώνονται τα υπό εξέταση μορφοσυντακτικά φαινόμενα. Οι φοιτητές καλούνται να σχηματίσουν προτάσεις χρησιμοποιώντας τα άρτι διδαχθέντα φαινόμενα. Αναπτύσσεται το λεξιλόγιο του νέου θέματος συνδεδεμένο με εκφράσεις του επίσημου-λόγιου, καθημερινού-αργκό, θυμοσοφικού- παροιμιακού λόγου.

ΞΥ-22 Εβραϊκά II

Κατά το δεύτερο εξάμηνο σπουδών επικεντρωνόμαστε στην εκμάθηση του τυπογραφικού ή τετράγωνου αραμαϊκού συστήματος γραφής. Εξετάζονται περισσότερες συζυγίες και υποκατηγορίες ρημάτων σε ενεστώτα χρόνο καθώς και οι αντίστοιχες απαραιτητικές μορφές. Επιχειρείται μία πρώτη αναφορά στη δήλωση της ύπαρξης και της κτήσης, καθώς και στη δήλωση της ώρας και της ηλικίας.

ΞΥΕ-02 Γαλλικά II

Δεν υπάρχει διαθέσιμη περιγραφή.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

ΔΥ-02 Διεθνείς Οργανισμοί I

- Από την αυτοκρατορία στο κράτος-έθνος, ανάγκη διεθνούς συνεργασίας
- Το Συνέδριο της Βιέννης (1815) και η διεθνής οργάνωση. Επιτροπές διαχείρισης ποταμών. Εξειδικευμένοι τεχνικοί οργανισμοί
- Η ΚτΕ, ίδρυση, αρμοδιότητες, δράση, κριτική αποτίμηση.
- Ίδρυση διεθνών οργανισμών. Τυπολογία. Ίδρυτικά κείμενα: δομή, περιεχόμενο. Όργανα διεθνών οργανισμών (τυπολογία, λειτουργία, σύνθεση)
- Συμμετοχή στους διεθνείς οργανισμούς.
- ΟΗΕ: ίδρυση και Χάρτης ΗΕ
- Όργανα ΗΕ, κύρια (ΓΣ, ΣΑ, ΟΚΣ, ΓΓ, ΔΔ) και επικουρικά
- Κύριες δραστηριότητες του ΟΗΕ

ΚΥ-11 Πολιτική Οικονομία

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία. Βασική επιδίωξη του μαθήματος είναι να βοηθήσει στην κατανόηση των σημαντικότερων οικονομικών νόμων της καπιταλιστικής οικονομίας και να εξετάσει ορισμένα ζωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες οικονομίες όπως είναι η οικονομική ανάπτυξη, η ανεργία, ο πληθωρισμός, κλπ. Στο μάθημα θα μας απασχολήσουν έννοιες όπως αυτή της αγοράς, της διαδικασίας σχηματισμού των τιμών, ο νόμος της ζήτησης και της προσφοράς. Επίσης επιχειρείται μια αναφορά στους μεγάλους

οικονομολόγους που σφράγισαν την ιστορία της οικονομικής επιστήμης (Adam Smith, David Ricardo, Thomas Malthus, Karl Marx, Joseph Schumpeter, John Maynard Keynes, Milton Friedman) και στις κυριότερες σχολές οικονομικής σκέψης που προσεγγίζουν τα οικονομικά φαινόμενα ξεκινώντας από διαφορετική αξιολογική, ιδεολογική και πολιτική αφετηρία.

KY-12 Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας

- Εισαγωγικές και μεθοδολογικές παρατηρήσεις
- Ινδοευρωπαϊκή γλωσσική οικογένεια
- Προαλφαβητικές Γραφές στην Κρήτη - Μυκηναϊκή Ελληνική (Γραμμική Β) - Πρωτοελληνική
- “Σκοτεινοί αιώνες”
- Αρχαϊκή και κλασική εποχή
- Ελληνιστική Εποχή
- Βυζαντινή Περίοδος
- Ύστερη Βυζαντινή Περίοδος – Εμφάνιση της δημόδους λογοτεχνίας
- Μεταβυζαντινή Εποχή (Βενετοκρατία – Τουρκοκρατία) – δημόδης πεζός λόγος
- Διαφωτισμός και Γλωσσικό Ζήτημα

KY-18 Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία

- Ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της εποχής (περ. 1100- 330/20 π.Χ.)
- Κεραμική και αγγειογραφία: μέθοδοι κατασκευής, τεχνικά στοιχεία, τεχνοτροπίες
- Γενική επισκόπηση της κεραμικής και της αγγειογραφία (περ. 1100-330/20 π.Χ.)
- Γλυπτική: μέθοδοι κατασκευής, τεχνικά στοιχεία, τεχνοτροπίες
- Γενική επισκόπηση της γλυπτικής (ολόγλυφα-ανάγλυφα έργα) (περ. 1100-330/20 π.Χ.)
- Αρχιτεκτονική: μέθοδοι οικοδόμησης, πολεοδομικός σχεδιασμός, τεχνικά στοιχεία, ρυθμοί.

-Γενική επισκόπηση της αρχιτεκτονικής και της πολεοδομίας (περ. 1100-330/20 π.Χ.)

Επιλογής

KYE-47 Πολιτική Οικονομία στον Ευρωπαϊκό Νότο

Κύριο αντικείμενο του μαθήματος είναι να μελετηθούν οι βασικές οικονομικές πολιτικές της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης με ειδικές αναφορές στον Ευρωπαϊκό Νότο. Ως εκ τούτου, θα μελετηθούν, οι βασικές αναλύσεις δασμών, η οικονομική της προτιμησιακής απελευθέρωσης, το μέγεθος της αγοράς και τα αποτελέσματα κλίμακας, οι επιδράσεις στην οικονομική μεγέθυνση και η ενοποίηση των αγορών συντελεστών παραγωγής καθώς και η οικονομική ολοκλήρωση και οι αγορές εργασίας και η μετανάστευση. Στα πλαίσια του μαθήματος θα μελετηθούν οι οικονομικές επιδόσεις των κρατών μελών του Ευρωπαϊκού Νότου.

KYE-44 Ιστορία της Ανατολικής Μεσογείου: από το Βυζάντιο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία

Το μάθημα αυτό εξετάζει την ιστορία της βυζαντινής εποχής, καθώς και αντιπροσωπευτικό κομμάτι της ιστοριογραφίας της, όπως αυτή παρουσιάζεται σε έργα του Μιχαήλ Ψελλού, της Άννας της Κομνηνής και του Ιωάννη Κίνναμου. Τα θέματα που τίθενται υπό διαπραγμάτευση αφορούν την παρακμή της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και την αναζήτηση νέου διοικητικού κέντρου και ενότητας, τη φυσιογνωμία του βυζαντινού κράτους, τις εποχές του Ιουστινιανού, του Ηρακλείου και των Ισαύρων με έμφαση σε θεματικές ενότητες όπως η Στάση του Νίκα και η Εικονομαχία. Εξετάζεται ακόμα η ακμή του Βυζαντίου κατά τα χρόνια της μακεδονικής δυναστείας καθώς και η παρακμή και η πτώση του, ενώ γίνεται προσέγγιση κειμένου από το πρωτότυπο έργων του Μιχαήλ Ψελλού, της Άννας της Κομνηνής και του Ιωάννη

Κίναμου. Έμφαση δίνεται και στη σχέση του βυζαντίου με το δυτικοευρωπαϊκό κόσμο, καθώς και στη βυζαντινή πολιτιστική κληρονομιά.

ΥΒ0005 Κοινωνιολογία της Θρησκείας (ΠΤΔΕ)

1. Η Κοινωνιολογία ως Επιστήμη του Κοινωνικού
2. Κοινωνιολογία και Κοινωνική Θεωρία
3. Θρησκεία και Κοινωνία
4. Η Κοινωνιολογική διερεύνηση της Θρησκείας
5. Θρησκεία και Νόημα
6. Θρησκεία και Θρησκευτικότητα
7. Θρησκείες του Κόσμου: Ινδουισμός
8. Θρησκείες του Κόσμου: Βουδισμός
9. Θρησκείες του Κόσμου: Ιουδαϊσμός
10. Θρησκείες του Κόσμου: Χριστιανισμός
11. Θρησκείες του Κόσμου: Ισλάμ

ΥΕΔ034 Διαμόρφωση του Ρόλου του Φύλου

Το μάθημα πραγματεύεται τις κυριότερες δομές, διαδικασίες και αποτελέσματα διαμόρφωσης της έμφυλης ταυτότητας και του ρόλου των φύλων. Προς τούτο, μελετάμε καταρχήν τις επιμέρους θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί προκειμένου να εντοπίσουν και να ερμηνεύσουν τις διαφυλικές διαφορές είτε στη βάση βιολογικών παραγόντων που διαφοροποιούν τα φύλα, είτε στη βάση της λειτουργίας δομών και θεσμών της κοινωνίας. Στη συνέχεια μελετάμε τα εμπειρικά δεδομένα που αφορούν στις διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα στο πλαίσιο των σημαντικότερων κοινωνικών θεσμών που είναι η οικογένεια, το εκπαιδευτικό σύστημα, η αγορά εργασίας και η απασχόληση, και η πολιτική. Τέλος, παρουσιάζουμε και αναλύουμε στοιχεία και εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές που αφορούν στην ισότητα των φύλων, αλλά και στα σύγχρονα προβλήματα της εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και της βίας κατά των γυναικών.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-13 Αραβικά III

Στο μάθημα «Αραβικά III» διδάσκονται οι βασικές εγκλίσεις των ρημάτων και η διεύρυνση του φαινομένου των ονοματικών προτάσεων. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εξασκούνται στην ακρόαση του αραβικού λόγου, στον γραπτό λόγο μέσω σύντομων εκθέσεων, στην ανάλυση των πτώσεων του ουσιαστικού, στην αναφορά στις δεικτικές αντωνυμίες, στις αναφορικές αντωνυμίες, στην ορθογραφία, μετάφραση από τα Αραβικά στα Ελληνικά, επανάληψη και εμπέδωση των τριών επιπέδων I, II και III.

ΞΥ-33 Τουρκικά III

Σε κάθε ενότητα διδάσκονται ένα ή περισσότερα κείμενα της τουρκικής γλώσσας, όπου σημειώνονται τα υπό εξέταση μορφοσυντακτικά φαινόμενα. Οι φοιτητές καλούνται να σχηματίσουν προτάσεις χρησιμοποιώντας τα άρτι διδαχθέντα φαινόμενα.

ΞΥ-23 Εβραϊκά III

Στο τρίτο επίπεδο παρουσιάζονται τα εξής μορφο-συντακτικά φαινόμενα:

- ο μεταφερόμενος /πλάγιος λόγος
- η κτήση (σε συνδυασμό με τη χρήση των κλιτικών της πρόθεσης ל)
- η δήλωση του οριστικού άμεσου αντικειμένου και τα κλιτικά του μορφήματος נק
- τα απόλυτα και τα τακτικά αριθμητικά επίθετα στο αρσενικό και θηλυκό γένος (11-100)
- ο ενεστώτας των εξής συζυγιών και υποκατηγοριών: לניפניבומ, ה"ל-לניפ"ל, לניפנימלש
- οι αντίστοιχες απαραιτητικές μορφές των ρημάτων
- προσδιοριστικά επίθετα

KY-25 Αρχαιολογία και Τέχνη του Βυζαντινού Κόσμου: Βασικές Αρχές

Το μάθημα αυτό προσφέρει μια γενική γνώση της ανάπτυξης των βασικών μορφών τέχνης που καλλιεργήθηκαν στη μακρά ιστορία της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Συγκεκριμένα, η αρχιτεκτονική, η ζωγραφική και η γλυπτική παρουσιάζονται εξελικτικά μέσα από κορυφαία αντιπροσωπευτικά δείγματα από όλες τις περιόδους, ώστε οι φοιτητές να αποκτήσουν μία όσο το δυνατόν ολοκληρωμένη αντίληψη της τέχνης στο Βυζάντιο.

Η εξελικτική αυτή πορεία μέσα από εικαστικές φόρμες και στυλιστικά ζητήματα των εξεταζόμενων έργων προσφέρει τη δυνατότητα της χρονολογικής τους ένταξης, που αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους του μαθήματος. Επιδιώκεται επίσης η σύνδεση και η ερμηνεία συγκεκριμένων εικονογραφικών ζητημάτων μέσα από τη συνεξέταση γραπτών πηγών, ώστε να γίνει αντιληπτή η σημασία των κειμένων στην κατανόηση της καλλιτεχνικής παραγωγής. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται παράλληλα η επίδραση της πολιτικής ιδεολογίας του Βυζαντίου και των διαφόρων κρατικών και κοινωνικών δομών στην παραγωγή των έργων τέχνης (αυτοκρατορική εικονογραφία, χορηγία κ.ά.).

Ως άμεσα συνδεδεμένη με τα έργα τέχνης παρουσιάζεται και η επιγραφική που συμβάλλει καίρια στην κατανόηση της καλλιτεχνικής ιδεολογίας όσο και των ίδιων των έργων που σχολιάζουν.

KY-16 Γλώσσες της ΝΑ Μεσογείου

Το μάθημα αυτό εισάγει τον φοιτητή / τη φοιτήτρια στον τομέα της συγκριτικής

(αντιπαραβολικής) γλωσσολογίας μέσα από τη μελέτη των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου. Έμφαση δίνεται τόσο στις ιστορικές και ευρύτερες πολιτισμικές σχέσεις όσο και στα τυπολογικά χαρακτηριστικά των τουρκογενών και σημιτικών γλωσσών (γενεαλογικά δέντρα), όπως επίσης και σε θέματα γλωσσικής επαφής με την Ελληνική. Η συγκριτική μελέτη φωνολογικών, μορφολογικών και συντακτικών δομών των συγκεκριμένων γλωσσών με τη μορφή ασκήσεων συντελούν στη βαθύτερη κατανόηση των δομικών και τυπολογικών ομοιοτήτων και διαφορών των υπό εξέταση γλωσσικών οικογενειών.

KY-26 Διεθνής Πολιτική στη Μεσόγειο

Στόχος του μαθήματος είναι η προσέγγιση της δυναμικής που διαπερνά την ιστορία της Μεσογείου. Ιδιαίτερα των σημαντικών πτυχών της σύγχρονης ιστορίας της Μεσογείου, όπως η άνοδος του εθνικισμού και συγκρότηση των εθνών-κρατών στο μεσογειακό νότο, η αποικιοκρατία και η επίδραση του Ψυχρού Πολέμου στις περιφερειακές ισορροπίες. Επίσης, θα αναλυθούν οι πρόσφατες γεωπολιτικές και γεωοικονομικές ανακατατάξεις και μετατοπίσεις ισχύος που καταγράφονται στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.

KY-24 Εισαγωγή στη Γλωσσική Πολιτική

Ο κλάδος της γλωσσικής πολιτικής μελετά τις εμπρόθετες δραστηριότητες από μέρους της επίσημης πολιτείας, διαφόρων ειδικών οργανισμών αλλά και απλώς ατόμων, ως προς την επιλογή, χρήση και προώθησης μίας ή περισσοτέρων γλωσσών. Στο μάθημα παρουσιάζονται βασικές έννοιες που σχετίζονται με τον λειτουργικό (status planning) και τον δομικό προγραμματισμό (corpus planning) και αναλύονται μελέτες περίπτωσης από τις χώρες της Μεσογείου.

Επιλογής

ΚΥΕ-31 Η Ελλάδα και το Διεθνές Σύστημα 19ος-20ος αι.

Το μάθημα αυτό εξετάζει τη σύγχρονη ιστορία του ελληνικού κράτους σε σχέση με το διεθνές σύστημα μετά το 1830. Ανάμεσα στα θέματα που εξετάζονται είναι:

- η διεθνής ισορροπία και η επίδρασή της στις ελληνικές εξελίξεις
- η πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων στην Ευρώπη, ιδιαίτερα στα Βαλκάνια
- ο παρεμβατισμός των Μεγάλων Δυνάμεων στις ελληνικές εξελίξεις
- η στάση των ελληνικών πολιτικών δυνάμεων και ηγετών σε αυτόν τον παρεμβατισμό.

ΚΥΕ-15 Γραμματική Περιγραφή της Ελληνικής

Το μάθημα αυτό εξετάζει το γραμματικό σύστημα της ελληνικής όπως αυτό προκύπτει από τα πορίσματα της σύγχρονης γλωσσολογικής έρευνας. Η εξέταση αυτή, μολονότι χρησιμοποιεί τα μεθοδολογικά εργαλεία της γλωσσολογίας, δεν εντάσσεται στο πλαίσιο κάποιας συγκεκριμένης θεωρίας αλλά είναι περισσότερο περιγραφική. Σκοπός του μαθήματος είναι η καλύτερη γνώση του συστήματος της ελληνικής, γνώση η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εμπέδωση των μεθόδων ανάλυσης της γλώσσας. Εξετάζονται το φωνολογικό και μορφολογικό σύστημα της νέας ελληνικής, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τομέα της σύνταξης και στα τυπολογικά του χαρακτηριστικά.

ΚΥΕ-45 Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Πρόκειται για μια εισαγωγή στις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες, που αποτελούν την ένωση δύο πεδίων, αυτού των Ανθρωπιστικών Επιστημών και των Τεχνολογικών και Υπολογιστικών Επιστημών.

Μέσα από εισηγήσεις και πρακτικές ασκήσεις οι φοιτητές εξοικειώνονται με έννοιες και τεχνικές συλλογής, ψηφιοποίησης και οπτικοποίησης υλικού, σε ψηφιακές βιβλιοθήκες και αποθετήρια. Έπειτα γνωρίζουν συγκεκριμένες Ψηφιακές Τεχνολογίες όπως για παράδειγμα η κειμενική ανάλυση και οπτικοποίηση δεδομένων με Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων, η Υπολογιστική Υφολογία και τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών - G.I.S. με εφαρμογές στη Γλωσσολογία, Αρχαιολογία, Λογοτεχνία, Κοινωνιολογία, Ιστορία και Λαογραφία.

ΚΥ-13 Αρχαιολογία και Θετικές Επιστήμες: Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις

- 1) Αρχαιομετρία (Ιστορική αναδρομή, ορισμός, παραδείγματα).
- 2) Απόλυτη και σχετική χρονολόγηση.
- 3) Αρχαιολογικά υλικά – Γεωλογικά υλικά (ομοιότητες, διαφορές).
- 4) Χρονολόγηση με θερμοφωταύγεια (ΘΦ) και Οπτικά Προτρεπόμενη φωταύγεια (ΟΠΦ)
- 5) Χρονολόγηση με Άνθρακα 14 (C-14).
- 6) Δενδροχρονολόγηση.
- 7) Σύντομη αναφορά σε άλλες μεθόδους χρονολόγησης: μέθοδος με αμινοξέα, ενυδάτωση οψιανού, αρχαιομαγνητισμός, Μόλυβδος-210.
- 8) Χρονολόγηση με φωταύγεια πέτρινων επιφανειών.
- 9) Σύντομη αναφορά σε φυσικές μεθόδους ανάλυσης (Ακτίνες-Χ Φθορισμού, Νετρονική Ενεργοποίηση, Ατομική απορρόφηση, ICP-MS, SIMS, LIBS, XRD, PLM)
- 10) Αρχαιοαστρονομία και η επίδραση στους αρχαίους πολιτισμούς.
- 11) Αρχές προληπτικής συντήρησης έργων τέχνης.

12) Αρχαιογεωφυσικές διασκοπήσεις (μαγνητόμετρο, ηλεκτρόμετρο, γεωραντάρ, σόναρ, αεροφωτογραφίες με /IR/Δορυφόρο)

13) Case Studies: Η έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης και η πτώση του Μινωικού πολιτισμού, ο εντοπισμός της Αρχαίας Ελίκης, η Συνδώνη του Τορίνο, εμπόριο οψιανού και κεραμικών).

ΚΥΕ- 27 Διεθνής Πολιτική στη Μέση Ανατολή

Η Μέση Ανατολή αποτελεί μία περιοχή ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για τις Διεθνείς Σχέσεις, εφ' όσον πρόκειται για ένα ευρύ υποσύστημα, το οποίο χαρακτηρίζεται από πολλαπλές συγκρούσεις, συνήθως μακροχρόνιες ενώ παράλληλα έχει μεγάλη γεωπολιτική, γεωστρατηγική και γεωοικονομική σημασία.

Καθ' όλη την διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, δηλαδή από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι την κατάρρευση του διπολισμού, η περιοχή της Μέσης Ανατολής απετέλεσε ένα από τα σημαντικότερα πεδία άσκησης διεθνούς πολιτικής, τόσο εξ αιτίας της ενεργειακής εξάρτησης της Δύσης από το πετρέλαιο του Κόλπου όσο και εξ αιτίας του οικουμενικού ανταγωνισμού των δύο υπερδυνάμεων.

Το τέλος του διπολισμού, όμως δεν σήμανε και το τέλος της σημασίας της Μέσης Ανατολής. Αντίθετα, οι δραματικές αλλαγές που επήλθαν στην διεθνή σκηνή αλλά και οι ανατροπές που προκάλεσε στο υποσύστημα της Μέσης Ανατολής η επίθεση εναντίον του Ιράκ το 1991, αύξησαν το ειδικό βάρος της περιοχής αυτής, η οποία μετά και τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11/09/2001 εναντίον των Ηνωμένων Πολιτειών, μετατράπηκε σε απόλυτη προτεραιότητα της Αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής.

ΚΥΕ-46 Ιστορία των Ελληνιστικών Χρόνων

Το μάθημα αυτό εξετάζει την ιστορία της ελληνιστικής εποχής, καθώς και

αντιπροσωπευτικό κομμάτι της ιστοριογραφίας της, όπως αυτή παρουσιάζεται σε έργα του Πολύβιου του Μεγαλοπολίτη και του Διόδωρου του Σικελιώτη. Τα θέματα που τίθενται υπό διαπραγμάτευση αφορούν τη Μακεδονική μοναρχία και τις σχέσεις της με τις άλλες ελληνικές πόλεις, τα πολιτιστικά επιτεύγματα της ελληνιστικής εποχής και μια σειρά από κρατικές οντότητες που εξακολούθησαν την ιστορική πορεία τους ή αναδύθηκαν μετά το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, όπως το βασίλειο της Μακεδονίας, το βασίλειο της Περγάμου, το κράτος των Σελευκιδών, το κράτος των Πτολεμαίων, καθώς και άλλα λιγότερα ισχυρά ή εφήμερα βασίλεια, όπως της Θράκης, της Παλμύρας, και του 43 Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών - Οδηγός Σπουδών 2019-2020 Περιεχόμενα Βοσπόρου. Εξετάζεται ακόμα η θέση της Αιτωλικής και Αχαϊκής Συμπολιτείας και του κράτους της Ρόδου, ενώ γίνεται προσέγγιση κειμένου από το πρωτότυπο έργων του Πολύβιου και του Διόδωρου.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-14 Αραβικά IV

Στο μάθημα «Αραβικά IV» διδάσκονται αναλυτικά τα αριθμητικά καιάλλεςσυζυγίες των ρημάτων (η δεύτερη, τρίτη και τέταρτη). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εξασκούνται στηδιεύρυνση των βασικών εγκλίσεων των ρημάτων, στους αριθμούς των ουσιαστικών (ενικού, δυϊκού και πληθυντικού), στον συγκριτικό βαθμό, στους ομαλούς πληθυντικούς των ονομάτων (αρσενικού και θηλυκού γένους) και στην αναφορά σε ανώμαλους τύπους πληθυντικών ορισμένων ονομάτων. Ακόμα, το μάθημα περιλαμβάνει κατανόηση κειμένων, απλές μεταφράσεις από τα Ελληνικά στα Αραβικά, περίληψη γραπτών κειμένων,

ανάπτυξη του προφορικού λόγου, εξάσκηση στην ακρόαση, επανάληψη των βασικών φαινομένων του επιπέδου IV.

ΞΥ-34 Τουρκικά IV

Σε κάθε ενότητα διδάσκονται ένα ή περισσότερα κείμενα της τουρκικής γλώσσας, όπου σημειώνονται τα υπό εξέταση μορφοσυντακτικά φαινόμενα. Οι φοιτητές καλούνται να σχηματίσουν προτάσεις χρησιμοποιώντας τα άρτι διδαχθέντα φαινόμενα.

ΞΥ-24 Εβραϊκά IV

Κατά το εαρινό εξάμηνο επικεντρωνόμαστε στη διδασκαλία των κάτωθι φαινομένων:

- τα συνθέματα και οι δύο καταστάσεις του ονόματος: status absolutus, status constructus
- ο ενεστώτας των αυτοπαθών και αλληλοπαθών ρημάτων της συζυγίας לנשנה στην κατηγορία των ομαλών
- ο παρελθοντικός χρόνος των δύο πρώτων ενεργητικών συζυγιών (לנ"פ ,לנפ) στην κατηγορία των ομαλών και στις αντίστοιχες υποκατηγορίες αυτών
- τα κλιτικά των προθέσεων ונ,לכ
- λεκτικές πράξεις: "πρώτη μέρα στο πανεπιστήμιο", "ενοικίαση διαμερίσματος", "στο ταχυδρομείο" κ.ά.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

ΔΥ-01 Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

Στη διαρκώς μεταβαλλόμενη σύγχρονη διεθνή πραγματικότητα, η οικονομία συμβάλλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση των διακρατικών σχέσεων. Στα πλαίσια του μαθήματος εξετάζεται

ο βασικός κορμός της θεωρίας των διεθνών οικονομικών σχέσεων. Έμφαση δίνεται στη θεωρία και στις έννοιες του διεθνούς εμπορίου, όπως το απόλυτο και το συγκριτικό πλεονέκτημα, τη θεωρία Heckscher-Ohlin, τις κατηγορίες δασμών, τους εναλλακτικούς των δασμών φραγμούς εμπορίου και τις μορφές οικονομικής ενοποίησης. Όσον αφορά στη θεωρία διεθνών νομισματικών σχέσεων, έμφαση δίνεται στη μελέτη της συναλλαγματικής ισοτιμίας, της διεθνούς αγοράς συναλλάγματος και των μηχανισμών προσαρμογής του ισοζυγίου πληρωμών. Η διατύπωση των θεωριών γίνεται κυρίως λεκτικά και αποσκοπεί στο να βοηθήσει σπουδαστές των Διεθνών Σχέσεων να κατανοήσουν βασικά ζητήματα γύρω από τη λειτουργία της διεθνούς οικονομίας.

ΚΥ-20 Θεσμοί και Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στο μάθημα «Θεσμοί και Πολιτικές της ΕΕ», οι φοιτητές του Ε' Εξαμήνου έχοντας ήδη διδαχθεί στο Β' Εξάμηνο το εισαγωγικό μάθημα στην Ευρωπαϊκή Ενοποίηση θα προσεγγίσουν τους βασικούς θεσμούς, τους πολιτικούς φορείς και τις διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικών της ΕΕ. Η δυναμική της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης αποτελεί το βασικό πλαίσιο μελέτης. Στην κατεύθυνση αυτή χρήσιμος οδηγός είναι και η ερμηνευτική παρουσίαση της θεωρίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Αποτέλεσμα μιας διαδικασίας εθελούσιας οικονομικής και πολιτικής ολοκλήρωσης μεταξύ των εθνών-κρατών της Ευρώπης, η ΕΕ ξεκίνησε με 6 κράτη και έφτασε σήμερα τα 28. Αρχικά ήταν μια κοινότητα άνθρακα και χάλυβα και μετεξελίχθηκε σε οικονομική και νομισματική ένωση με προοπτική την πολιτική ένωση. Το παρόν μάθημα δεν καλύπτει την ιστορία της

ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αντιθέτως στοχεύει στην κατανόηση του τρόπου λειτουργίας της ΕΕ.

ΔΥ-06 Διεθνείς Οργανισμοί II

Οι ιστορικές καταβολές των διεθνών οργανισμών και η εξελικτική τους πορεία από το 1815 έως σήμερα

Το συμβούλιο της Ευρώπης

Ο οργανισμός οικονομικής συνεργασίας και ανάπτυξης

Ο οργανισμός για την ασφάλεια και την συνεργασία στην Ευρώπη

Ο οργανισμός του βορειοατλαντικού σύμφωνου (NATO)

Η κοινοπολιτεία των ανεξάρτητων κρατών

Ο οργανισμός οικονομικής συνεργασίας Ευξείνου πόντου

Το βόρειο συμβούλιο – το βόρειο συμβούλιο των υπουργών

Το μέλλον των διεθνών οργανισμών (παγκόσμιων και περιφερειακών)

ΔΥ-36 Ιστορία των Ελληνο-τουρκικών Σχέσεων

Το μάθημα αναλύει τις σχέσεις της Ελλάδας με την Τουρκία από τη Συνθήκη της Λωζάνης έως τις αρχές του 21^{ου} αι. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται αρχικά στον διακανονισμό της Λωζάνης (1923). Στη συνέχεια εξηγούνται οι λόγοι που ώθησαν την Ελλάδα και την Τουρκία να επιδιώξουν τη συνεννόηση και τη συνεργασία κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1930 και τα πρώτα χρόνια μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Επισημαίνεται η σημασία του Κυπριακού στην ιστορική εξέλιξη των ελληνοτουρκικών σχέσεων από τη δεκαετία του 1950 και μετά, με αποκορύφωμα την τουρκική εισβολή στην Κύπρο (1974). Επισκοπούνται, τέλος, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις μετά το 1974 και τα προβλήματα που εξακολουθούν να τις σκιάζουν.

Επιλογής

ΔΥ-26 Ζητήματα Επιστημονικής Ορολογίας στις Διεθνείς Σχέσεις και τους Διεθνείς Οργανισμούς

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εμπάθυνση και η αφομοίωση με την επιστημονική ορολογία των Διεθνών Σχέσεων και των Διεθνών Οργανισμών, ώστε να επιτευχθεί η βαθύτερη κατανόηση της σύγχρονης διεθνούς πραγματικότητας. Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, ο φοιτητής/ η φοιτήτρια θα είναι σε θέση: - να έχει επαρκή γνώση των επιστημονικών όρων που χρησιμοποιούνται στις θεωρητικές προσεγγίσεις των Διεθνών Σχέσεων - να γνωρίζει και να κατανοεί την εξέλιξη αυτών των θεωρητικών εννοιών - να μπορεί να κατανοήσει ανταγωνιστικές αναλύσεις και ιδεολογικές προσεγγίσεις ανάμεσα στις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις των Διεθνών Σχέσεων - να γνωρίζει με σαφήνεια όρους που αφορούν ή/και χρησιμοποιούνται από Διεθνείς και Περιφερειακούς Οργανισμούς - να μπορεί να προσεγγίσει με επιστημονικούς όρους σύγχρονα θέματα και ζητήματα των Διεθνών Σχέσεων.

ΔΥ-16 Θεωρία και Μεθοδολογία των Διεθνών Σχέσεων

Το μάθημα αφορά στη συζήτηση των σημαντικότερων αναλυτικών εργαλείων και θεωρητικών προσεγγίσεων της επιστήμης των διεθνών σχέσεων. Ειδικότερη έμφαση δίδεται στην αναλυτική συζήτηση των κυρίαρχων θεωρητικών προσεγγίσεων, δηλαδή του Ρεαλισμού, του Φιλελευθερισμού, της προσέγγισης της "Διεθνούς Κοινωνίας" και ειδικότερων θεωρητικών προσεγγίσεων της "Διεθνούς Πολιτικής Οικονομίας". Επίσης συζητείται διεξοδικά μια νεότερη αλλά διαρκώς

ενισχυόμενη θεωρητική προσέγγιση, ο "Κοινωνικός Κονστрукτιβισμός".

Μέρος του μαθήματος αφιερώνεται στην εξέλιξη της σημαντικότερης μεθοδολογικής συζήτησης στην επιστήμη των διεθνών σχέσεων, η οποία αν και ξεκίνησε στις δεκαετίες του 1950 και 1960, επανήλθε στο προσκήνιο μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου και εξακολουθεί και παραμένει σε ισχύ. Αφορά βεβαίως στην αντιπαράθεση μεταξύ "Παραδοσιακών" και "Επιστημονικιστών" ή "Συμπεριφοριστών". Συζητούνται επίσης ορισμένες "μετα-θετικιστικές" προσεγγίσεις και μέθοδοι της επιστήμης των διεθνών σχέσεων, οι οποίες αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον των διεθνών σχέσεων, όπως η "Κριτική" και η "Κανονιστική Θεωρία". Συστατικό μέρος του μαθήματος και συστατικό στοιχείο της εξοικείωσης των συμμετεχόντων με τα βασικά θεωρητικά εργαλεία ανάλυσης των διεθνών σχέσεων αποτελεί η "συζήτηση" των διαφόρων θεωρητικών "Παραδειγμάτων" με φαινόμενα της σύγχρονης διεθνούς πραγματικότητας.

ΔΥ-23 Διεθνής και Περιφερειακή Πολιτική στη Βόρεια Αφρική

Η Βόρεια Αφρική αποτελεί ένα υποσύστημα μεγάλης σημασίας για τουλάχιστον 3 λόγους.

Ο πρώτος λόγος είναι η θέση που κατέχει η περιοχή αυτή στην Μεσόγειο, το γεγονός δηλαδή ότι η Βόρεια Αφρική αποτελεί αναγκαίο πέρασμα από την Ευρώπη προς την λεγόμενη Μαύρη Αφρική, αποτελώντας ταυτόχρονα και ενδιάμεσο χώρο μεταξύ των δύο ηπείρων.

Ο δεύτερος λόγος είναι η αλληλεπίδραση που υπάρχει ανάμεσα στις δύο ακτές της Μεσογείου, η οποία ήταν και παραμένει σημαντική, εφ'όσον κάθε αλλαγή στις περιφερειακές ισορροπίες που συμβαίνει στην Βόρεια Αφρική, όπως συνέβη με τις

αραβικές εξεγέρσεις του 2011, επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα και την Ευρώπη.

Τέλος, όσον αφορά την Ευρώπη, η οποία για λόγους ενεργειακής ασφάλειας προσπαθεί να διαφοροποιήσει τις πηγές από τις οποίες προμηθεύεται πετρέλαιο και φυσικό αέριο, η Βόρεια Αφρική είναι πολύ σημαντική, δεδομένου ότι δύο από τις χώρες που την αποτελούν, δηλαδή η Αλγερία και η Λιβύη, έχουν πλούσιους ενεργειακούς πόρους.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΥΑ016 Αποτελεσματικός Εκπαιδευτικός-Αξιολόγηση του Έργου των Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικός Σχεδιασμό (ΤΕΠΑΕΣ)

- Εννοιολόγηση βασικών όρων: αξιολόγηση, εκπαιδευτική αξιολόγηση, αποτελεσματικός εκπαιδευτικός, εκπαιδευτικό έργο, εκπαιδευτικός σχεδιασμός, αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου, αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών.
- Τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού με βάση τη θεωρία και την έρευνα, διαφοροποίηση αποτελεσματικού από καλό εκπαιδευτικό.
- Σχέση της σχολικής αποτελεσματικότητας και του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του έργου των εκπαιδευτικών.
- Θεωρία και έρευνα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του έργου των εκπαιδευτικών. Εκπαιδευτικό έργο και εκπαιδευτικός σχεδιασμός.
- Σκοπός, στόχοι, φορείς, αντικείμενα, κριτήρια, μέσα, αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών.
- Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και ζητήματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

- Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και επαγγελματική ανάπτυξη.
- Η συζήτηση για την αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών στη χώρα μας σήμερα.

ΥΑ009 Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Διαστάσεις Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ)

Εξετάζεται η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και η πορεία εξέλιξής της από τα πρώτα χρόνια εμφάνισής της μέχρι σήμερα, ως προς το θεωρητικό και μεθοδολογικό της πλαίσιο. Συζητούνται, οι έννοιες και οι αρχές της καθώς επίσης και οι λόγοι που συνέβαλαν στην επανεξέταση του πλαισίου εφαρμογής της στην τυπική, μη-τυπική και άτυπη εκπαίδευση. Επίσης, παρουσιάζεται η πορεία της στην Ελλάδα και ευρύτερα στο διεθνή χώρο. Παράλληλα, αναλύεται η έννοια της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη και διερευνώνται οι συγκλίσεις και αλληλοσυνδέσεις της με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Αναλύονται οι βασικές της διαστάσεις, αρχές και χαρακτηριστικά και εξετάζονται οι διάφορες θεωρίες που δομούν τη συγκεκριμένη έννοια. Τέλος, αναλύονται θέματα που σχετίζονται με την ενσωμάτωση της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο σχολείο.

ΥΔ002 Κοινωνικοποίηση του παιδιού και του Εφήβου (ΤΕΠΑΕΣ)

Το μάθημα αυτό πραγματεύεται το αντικείμενο της κοινωνικοποίησης του παιδιού και του εφήβου, αλλά και τις διαχρονικές διαδικασίες κοινωνικοποίησης καθ' όλη τη διάρκεια του βίου του ατόμου, προσεγγίζοντάς το διεπιστημονικά, μέσα από τις βιολογικές, ψυχολογικές και κοινωνιολογικές θεωρίες και τα σχετικά με αυτές εμπειρικά δεδομένα. Δίνεται έμφαση στους παράγοντες που καθιστούν απαραίτητη την κοινωνικοποίηση για την ανάπτυξη της προσωπικότητας και της ταυτότητας του ατόμου και την ένταξή του στην κοινωνία. Εξετάζονται ειδικότερα: οι επιμέρους ορισμοί και είδη κοινωνικοποίησης, οι βασικές αρχές των

επιμέρους θεωρητικών προσεγγίσεων, οι φορείς κοινωνικοποίησης, με έμφαση στο ρόλο της οικογένειας και του σχολείου και οι σημαντικότεροι παράγοντες που διαφοροποιούν τις κοινωνικές δομές και διαδικασίες και τα αποτελέσματα της κοινωνικοποίησης, σημαντικότεροι των οποίων είναι οι κοινωνικο-οικονομικές και οι έμφυλες ανισότητες.

ΥΕ003 Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΕΠΑΕΣ)

Αποσκοπεί στο να γνωρίσουν οι φοιτητές/ριες: α) ιστορικά στοιχεία της ανάπτυξης των εκπαιδευτικών λογισμικών από το 1950 έως σήμερα, β) την επίδραση των βασικών θεωριών μάθησης στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη διαφορετικών ειδών εκπαιδευτικών λογισμικών, γ) τις διαφορετικές κατηγορίες και τα είδη των εκπαιδευτικών λογισμικών, καθώς και τις εκπαιδευτικές χρήσεις των τεχνολογιών της επικοινωνίας από απόσταση μέσω διαδικτύου, δ) Κριτήρια Ποιότητας και Μέθοδοι Αξιολόγησης εκπαιδευτικών εφαρμογών των ΤΠΕ, ε) Ζητήματα υγιούς και ασφαλούς χρήσης και αξιοποίησης των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή καθώς και στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση.

ΥΑ0005 Σχολική Παιδαγωγική (ΠΤΔΕ)

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου παρουσιάζονται, σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και στο πεδίο της πρακτικής, οι βασικότερες προσεγγίσεις της Επιστήμης της Σχολικής Παιδαγωγικής, που διαμορφώθηκαν στην πορεία ανάπτυξης του συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου για το «δέον γενέσθαι» στη σχολική αγωγή και στην εκπαίδευση και αφορούν στην ιεράρχηση των εκπαιδευτικών προτεραιοτήτων, στο ρόλο της εκπαίδευσης στο κοινωνικό γίνεσθαι, στη φύση και τις δυνατότητες των μαθητών, στη φύση της σχολικής γνώσης, στις διαδικασίες και τους όρους της μάθησης και της ανάπτυξης και κατ' επέκταση στους ρόλους και τον επιθυμητό τύπο εκπαιδευτικού.

ΓΥΕ-31 Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τη διδασκαλία και την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερου κώδικα επικοινωνίας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά στους παράγοντες που αναμένεται να επηρεάσουν την εκμάθηση της νέας ελληνικής λόγω του διγλωσσικού παρελθόντος της και στη διδασκαλία των επιμέρους επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, λεξιλόγιο). Επίσης, θα συζητηθεί η διδασκαλία πολιτισμικών στοιχείων της ελληνικής γλώσσας καθώς και η διδασκαλία με τη χρήση Η/Υ και θα παρουσιαστούν κατηγορίες λαθών κατά την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, όπως αυτά εμφανίζονται σε γραπτά διδασκομένων. Τέλος, θα αναλυθεί η δομή και η λειτουργία του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, το οποίο διοργανώνει τις σχετικές εξετάσεις πιστοποίησης της ελληνομάθειας, ενώ θα εξεταστούν ενδεικτικά εγχειρίδια (έντυπα & ηλεκτρονικά) διδασκαλίας της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-15 Αραβικά V

- Ουσιαστικά: Διερεύνηση ειδικών χαρακτηριστικών
- Τα παράγωγα του ρήματος
- Ενεργητική και παθητική φωνή
- Το απαρέμφατο στην αραβική γλώσσα: κανόνες σχηματισμού
- Κατανόηση σύντομων κειμένων
- Ανάγνωση άρθρων στον αραβικό ημερήσιο τύπο
- Ασκήσεις μετάφρασης από και προς τα Αραβικά

ΞΥ-35 Τουρκικά V

Στο πλαίσιο του μαθήματος Τουρκικά V εξετάζονται κείμενα που αντλούνται από τον Τύπο, από βιβλία ή κείμενα από επιλεγμένα

εγχειρίδια Τουρκικής που εστιάζουν στα μορφοσυντακτικά φαινόμενα που μελετώνται στο μάθημα.

Επιχειρείται επίσης να γίνεται αναφορά σε γεγονότα που αφορούν στην πολιτική, πολιτιστική, κοινωνική, επικαιρότητα με σκοπό να συμβάλλουν στην κατανόηση της τουρκικής πραγματικότητας. Αναφέρουμε ενδεικτικά τα εξής κείμενα: κείμενα ηθολογικού περιεχομένου: καθημερινή ζωή, συνήθειες, αναμνήσεις κλπ. Σειρά κειμένων που αφορούν στη διατροφή, στον τρόπο και τους τύπους διατροφής, τα προβλήματα που εμφανίζονται στις σύγχρονες κοινωνίες, κλπ.

ΞΥ-25 Εβραϊκά V

Κατά το πέμπτο εξάμηνο σπουδών εξετάζονται:

- οι εξαρτημένες προτάσεις (χρονικές, αιτιολογικές, συμπερασματικές)
- το πρώτο είδος υποθετικού λόγου (πραγματικό)
- τα κλιτικά της πρόθεσης $n / \eta n$
- ο παρελθοντικός χρόνος των ομαλών ρημάτων των συζυγίων $\eta n \eta n$ και $\eta n \eta n$ της υποκατηγορίας $\eta'' \eta$ στις συζυγίες $\eta n \eta$, $\eta n \eta$
- ο ενεστώτας και ο παρελθοντικός χρόνος της παθητικής συζυγίας $\eta n \eta$ στην κατηγορία των ομαλών
- ο μελλοντικός χρόνος της συζυγίας $\eta n \eta$ στην κατηγορία των ομαλών ($\eta n \eta$ - $\eta n \eta$) και στην υποκατηγορία $\eta'' \eta$ - $\eta'' \eta$
- διάφορα άρθρα από την εφημερίδα $\eta n \eta \eta \eta \eta$ (γραμμένη σε απλά Εβραϊκά προς χρήση των νέων μεταναστών)
- βιογραφίες και περιηγητικά κείμενα

Υποχρεωτικά

ΚΥ- 07 Ευρωμεσογειακές Σχέσεις

Το μάθημα στοχεύει σε μία διεπιστημονική προσέγγιση των σπουδών περιοχής της Μεσογείου, υπό το πρίσμα των διεθνών σχέσεων, της πολιτικής και της οικονομίας. Έμφαση δίνεται στη μελέτη των σχέσεων των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις Τρίτες Μεσογειακές Χώρες. Μελετώνται ιδιαίτερα η Διάσκεψη της Βαρκελώνης (1995), η Διακήρυξη της Συνόδου Κορυφής των Παρισίων για την Μεσόγειο (2008) καθώς και οι πρωτοβουλίες της Μασσαλίας (2008) για την Ένωση για την Μεσόγειο. Εξετάζονται επίσης οι πολιτικές των Μεγάλων Δυνάμεων στην περιοχή, μετά την κατάλυση του διπολικού συστήματος.

ΔΥ-37 Οι Διεθνείς Οργανισμοί και η Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εξετάσει παγκόσμια και περιφερειακά κείμενα (συνθήκες, διακηρύξεις, κ.λπ.) καθώς και τους πολυμερούς μηχανισμούς για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τα οποία έχουν υιοθετηθεί από διεθνείς οργανισμούς και να αναδείξει τον τεράστιο ρόλο των διεθνών οργανισμών σε αυτόν τον τομέα. Το μάθημα εξετάζει και αναλύει, μεταξύ άλλων, τα σχετικά διεθνή κείμενα που αφορούν τις Αραβικές και Ισλαμικές χώρες που είναι ειδικού ενδιαφέροντος για ένα Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών. Μέσω της αναρτήσεως στο e-class των εν λόγω κειμένων, οι φοιτητές μπορούν να παρακολουθούν με ευκολία την ανάλυση τους αλλά και να προχωρούν οι ίδιοι στην εξέταση και την μεταξύ τους σύγκριση. Αυτό θα εξοικειώσει τους φοιτητές με την ανάγνωση και κατανόηση ξενόγλωσσων νομικών και κανονιστικών

κειμένων και θα μπορούσε να γίνει συμπληρωματικά με το μάθημα των ακαδημαϊκών αγγλικών.

Μετά το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές είναι σε θέση να έχουν μια σφαιρική έποψη για το αντικείμενο σε δυο άξονες: πρώτον, ποια είναι τα προστατευόμενα δικαιώματα και οι προστατευόμενες θεμελιώδεις ελευθερίες και, δεύτερον, ποιοι είναι οι θεσμικοί μηχανισμοί για τον έλεγχο της συμμορφώσεως των κρατών προς τα εν λόγω κείμενα (περιφερειακά δικαστήρια δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ευρώπη, Αμερική, Αφρική και Αραβικό κόσμο), μηχανισμοί εποπτείας στο πλαίσιο του ΟΗΕ, κ.λπ.). Δίδεται η δυνατότητα στους φοιτητές είτε ατομικά είτε σε μικρές ομάδες να εκπονήσουν εργασίες i κατά την διάρκεια των παραδόσεων και να τις παρουσιάσουν βελτιώνοντας κατά αυτόν τον τρόπο τις δεξιότητές τους στην έρευνα και την συγγραφή επιστημονικών κειμένων αλλά και στην προφορική απόδοση. Τέλος, οι γνώσεις που θα αποκτήσουν οι φοιτητές θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε άλλα μαθήματα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών και να θέσουν τις βάσεις για μεταπτυχιακές σπουδές.

ΔΥ-24 Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

Το μάθημα αυτό απαρτίζεται από τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Το Δίκαιο ως σύνολο δεσμευτικών κανόνων
- Το Διεθνές Δίκαιο και το ζήτημα της υποχρεωτικής του εφαρμογής από τα Κράτη
- Τα Υποκείμενα του Διεθνούς Δίκαιου (Κράτη, Άτομα, Διεθνείς Οργανισμοί, ΜΚΟ, άλλοι Δρώντες)
- Τα συστατικά στοιχεία του Κράτους (Λαός, Έδαφος, Κυβέρνηση, Ανεξαρτησία)
- Το Δίκαιο των Διεθνών Συνθηκών και των Διεθνών Δικαιοπραξιών (Πολυμερείς και διμερείς Συνθήκες και Συμφωνίες)

- Οι μέθοδοι Ειρηνικής Επιλύσεως των Διαφορών (δικαστικός διακανονισμός, διαιτησία, διαπραγμάτευση, έρευνα, διαμεσολάβηση -καλές υπηρεσίες, συνδιαλλαγή).

Επιλογής

ΔΥΕ-27 Ζητήματα Διεθνούς Πολιτικής στην Ευρύτερη Μέση Ανατολή

Το μάθημα Ζητήματα διεθνούς πολιτικής στην ευρύτερη Μέση Ανατολή αποτελεί την απαραίτητη συνέχεια του μαθήματος Διεθνής πολιτική στην Μέση Ανατολή, εφόσον ως Μέση Ανατολή γίνεται πλέον αντιληπτός ένας ευρύτατος γεωγραφικός χώρος, στα πλαίσια του οποίου οι αλληλεπιδράσεις και αλληλεξαρτήσεις είναι εντονότερες παρά ποτέ.

Πρόκειται για μία ιδιαίτερα περίπλοκη περιοχή, όπου απαντώνται όλα τα προβλήματα του σύγχρονου κόσμου είτε πρόκειται για τις κλασσικού τύπου διακρατικές συγκρούσεις είτε πρόκειται για την ανάδυση νέων ιδεολογιών όπως το πολιτικό Ισλάμ, η ακραία εκδοχή του οποίου αποτελεί την ισλαμική τρομοκρατία, είτε πρόκειται για αυξημένες ασύμμετρες απειλές.

ΔΥΕ-32 Θεσμοί Διεθνούς Ειρήνης και Ασφάλειας

- Παραδοσιακές και νέες απειλές κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.
- Απαγόρευση της χρήσης βίας στις διεθνείς σχέσεις. Ειρηνική διευθέτηση διεθνών διαφορών.
- Εξαιρέσεις: νόμιμη άμυνα - δράση του Συμβουλίου Ασφαλείας κατά το κεφ Ζ' Χάρτη ΗΕ- αρχή μη - επέμβασης
- Σύστημα ΗΕ για την προστασία της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.
- Ειρηνευτικές επιχειρήσεις ΗΕ και περιφερειακών οργανισμών.

- Αφοπλισμός - Έλεγχος εξοπλισμών - Μη διασπορά - Απαγορευμένα όπλα.

ΔΥΕ-34 Περιφερειακές Ανισότητες στον Ευρώ-Μεσογειακό Χώρο

Κύριο αντικείμενο αυτού το μαθήματος είναι η μελέτη των περιφερειακών ανισοτήτων στον Ευρω-Μεσογειακό Χώρο. Για αυτό το λόγο ο κύριος στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση των ζητημάτων περιφερειακής ανάπτυξης στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Ανάμεσα σε άλλα θα μελετηθούν οι έννοιες του χώρου και της ανάπτυξης, θα αναλυθούν οι κύριες έννοιες της περιφερειακής επιστήμης, θα παρουσιαστούν τα κύρια μέτρα και οι δείκτες μέτρησης των περιφερειακών ανισοτήτων και των χωρικών σχέσεων, θα αξιολογηθούν οι περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στον ευρύτερο Μεσογειακό χώρο, οι θεωρίες περιφερειακής ανάπτυξης, οι θεωρίες του τόπου εγκατάστασης των επιχειρήσεων, οι περιφερειακοί πολλαπλασιαστές, η διαπεριφερειακή αγορά εργασίας και κινητικότητας κεφαλαίου, τα ζητήματα μετανάστευσης και υποδομών, και τέλος η σχέση ανάμεσα στους φυσικούς πόρους και την περιφερειακή ανάπτυξη.

ΔΥ-08 Ελληνική Εξωτερική Πολιτική

Στο πλαίσιο του μαθήματος συζητούνται διεξοδικά οι εξής θεματικές ενότητες:

-Θεωρία και Πρακτική της Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής: Η σχέση μεταξύ της ακαδημαϊκής/ερευνητικής κοινότητας και των διαμορφωτών αποφάσεων της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής

-Διεθνές Δίκαιο και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια ιδιότυπη σχέση

-Ο Ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στη Διαμόρφωση της Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής

-Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ): Εμφάνιση, Παρέμβαση και Διαμόρφωση της Σύγχρονης Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής

-Πολιτιστική Διπλωματία/ Πολιτιστική Πολιτική και Εξωτερική Πολιτική

-Ο Ρόλος του Ελληνοαμερικανικού Λόμπυ στη Διαμόρφωση των Ελληνο-αμερικανικών Σχέσεων

-Η "Πράσινη Διάσταση" της Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΓΥΕ-11 Ψηφιακές Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση

Το μάθημα εστιάζει στις έννοιες-κλειδιά για τους εκπαιδευτικούς που θέλουν να εντάξουν την τεχνολογία στη διδασκαλία τους. Συζητούνται τωρινές και μελλοντικές τάσεις της εκπαιδευτικής τεχνολογίας και στρατηγικές ενσωμάτωσής τους στην αίθουσα διδασκαλίας. Ειδικότερα παρουσιάζονται έννοιες και τεχνολογίες ηλεκτρονικής μάθησης, η εξέλιξη της Εκπαίδευσης από Απόσταση με παραδείγματα από το χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και ζητήματα σχετικά με τη διαχείριση και την αξιοποίηση ψηφιακού περιεχομένου. Παρουσιάζονται επίσης νέοι τρόποι διδασκαλίας των γλωσσικών μαθημάτων με την αξιοποίηση των Γλωσσικών Τεχνολογιών (Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων, Ηλεκτρονικά λεξικά, Μηχανική μετάφραση και μεταφραστικές μνήμες).

ΥΕΔ003 Οικονομική και Κοινωνική Ανάπτυξη και Εκπαίδευση (ΤΕΠΑΕΣ)

Το μάθημα αναλύει τη σχέση εκπαίδευσης και ανάπτυξης μέσω της θεωρίας του ανθρώπινου κεφαλαίου. Συγκεκριμένα:

- Οριοθετεί την έννοια της ανάπτυξης - οικονομικής και κοινωνικής- και τον τρόπο προσέγγισής της μέσω οικονομικών και μεικτών δεικτών.
- Εξετάζει τους τομείς οικονομίας και ορίζει τους υλικούς και άυλους συντελεστές παραγωγής δίνοντας έμφαση στο ανθρώπινο κεφάλαιο ως σημαντικό συντελεστή
- παραγωγής στις σύγχρονες θεωρίες ανάπτυξης.
- Αναλύει τη θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου με έμφαση στο ρόλο που διαδραματίζει η εκπαίδευση στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ποιότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου που συνδέονται με την οικονομική διάσταση της ανάπτυξης και σε μια σειρά
- εξωτερικοτήτων που συνδέονται με κοινωνικές διαστάσεις της ανάπτυξης.
- Εξετάζει τις εξελίξεις στη θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου
- Εξετάζει το ρόλο της ποιότητας της εκπαίδευσης στην ποιότητα του ανθρώπινου κεφαλαίου.

ΥΑ012 Θεωρίες και Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων (ΤΕΠΑΕΣ)

Στο μάθημα παρουσιάζονται και αξιολογούνται θεωρίες και μοντέλα σχολικής ανάπτυξης με έμφαση στη συστημική κατανόηση των σύγχρονων εκπαιδευτικών μονάδων που οφείλουν να ανταποκρίνονται ως δυναμικά και «ευφυή» ή «μανθάνοντα» συστήματα στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας, για προαγωγή της ατομικής μάθησης και διαφύλαξη των πολιτιστικών της περιεχομένων. Επίσης αναδεικνύεται η σχέση κοινωνικών προσδοκιών και συστημικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών μονάδων που αναφέρεται στη συστηματική τους ανάπτυξη, ως συνειδητής και προθετικής αλλαγής με στόχο τη διαρκώς βελτιούμενη κατάσταση λειτουργίας τους ως μια αυτοοργανωτική σε χρονικό, υλικό, επαγγελματικό, μαθησιακό, επιχειρησιακό,

γνωσιακό, πιστοποιητικό, ελεγκτικό και αξιολογικό επίπεδο.

ΥΔ008 Ηγεσία και Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων και Συστημάτων (ΤΕΠΑΕΣ)

Το μάθημα αναπτύσσεται στις παρακάτω ενότητες:

1. Γνωριμία με τους/τις φοιτητές/ριες και τους στόχους του μαθήματος
2. Η έννοια της διοίκησης και της εκπαιδευτικής διοίκησης
3. Οι βασικές λειτουργίες της διοίκησης
4. Η λειτουργία του προγραμματισμού
5. Η λειτουργία της οργάνωσης
6. Η λειτουργία της διεύθυνσης
7. Η λειτουργία της αξιολόγησης
8. Η επικοινωνία στην εκπαίδευση
9. Η λήψη και εφαρμογή εκπαιδευτικών αποφάσεων
10. Η διαχείριση της εκπαιδευτικής αλλαγής
11. Το εκπαιδευτικό περιβάλλον
12. Διοίκηση σε περιόδους κρίσης
13. Σύνοψη μαθήματος

ΥΑ0007 Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη (ΠΤΔΕ)

Στο μάθημα παρουσιάζονται με συστηματικό τρόπο οι τομείς και οι βασικές έννοιες της Παιδαγωγικής Επιστήμης, οι βασικές θεωρίες κοινωνικοποίησης, τα μοντέλα της αγωγής, οι παιδαγωγικοί θεσμοί, οι δομές και τα μοντέλα ανάλυσής τους, οι επιστημολογικές προσεγγίσεις και παραδείγματα της Επιστήμης, καθώς και οι βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις έρευνάς της.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-16 Αραβικά VI

- Στοιχεία επιστημονικής ορολογίας
- Αποσπάσματα από βιβλία κλασσικής αραβικής λογοτεχνίας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης της αραβικής γλώσσας (al-fusha)

- Ρήματα: Διερεύνηση ειδικών θεμάτων συζυγιών
- Συντακτική αναγνώριση λέξεων
- Γενική ανασκόπηση ύλης προηγούμενων επιπέδων & επιπλέον ασκήσεις στη διδαχθείσα ύλη προηγούμενων εξαμήνων

ΞΥ-36 Τουρκικά VI

1. Θέατρο- Λεξιλόγιο σχετικό με το θέατρο - Προφορικό κείμενο σχετικό με ένα φεστιβάλ θεάτρου - Παρουσίαση μιας κριτικής θεάτρου
2. Ο κόσμος του κινηματογράφου- Παρουσίαση μιας κριτικής ταινίας
3. Σύγκριση του κινηματογράφου με το θέατρο - με αιτιολογημένες προτιμήσεις-
4. Δεισιδαιμονίες διαφόρων πολιτισμών
5. Γιορτές και έθιμα
6. Αποκριές, γενέθλια και γιορτές
7. Αφηρημένες ενιαίες
8. Στοιχεία του χαρακτήρα
9. Περιβάλλον: Υπερθέρμανση του πλανήτη
10. Περιβάλλον: Μόλυνση

ΞΥ-26 Εβραϊκά VI

Κατά το έκτο και τελευταίο εξάμηνο σπουδών στην εβραϊκή γλώσσα εξετάζονται:

- τα ρηματικά ουσιαστικά της Εβραϊκής (תּוֹמַשְׁלִימַן)
  - τα κλιτικά των προθέσεων ינפל, ירק, לך, לנ, ילב
  - ο μελλοντικός χρόνος στις υπόλοιπες ενεργητικές συζυγίες και υποκατηγορίες ρημάτων
  - ένα δείγμα παιδικής λογοτεχνίας στο πρωτότυπο
  - διάφορα άρθρα από την εφημερίδα נשׂוּלִינַחַל (γραμμένη σε απλά Εβραϊκά προς χρήση των νέων μεταναστών)
- Επίσης, οι φοιτητές λαμβάνουν μέρος σε μία θεατρική μεταφορά (προσαρμοσμένη σε

απλουστευμένα Εβραϊκά) του παραμυθιού που εξετάζεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

ΔΥ-35 Οι Πολιτικές της Διεύρυνσης και της Γειτονίας και οι Οικονομικές Σχέσεις στη ΝΑ Ευρώπη και τον Εύξεινο Πόντο

Κύριο αντικείμενο του μαθήματος είναι να μελετηθούν οι πολιτικές διεύρυνσης και γειτονίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ειδικές αναφορές τις οικονομικές σχέσεις στην ΝΑ Ευρώπη και τον Εύξεινο Πόντο. Ως εκ τούτου, θα μελετηθούν πέρα από τις πολιτικές διεύρυνσης και γειτονίες όλες οι σχέσεις των υποψήφιων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και οι σχέσεις των Τρίτων Χωρών στον Εύξεινο Πόντο.

ΔΥ-25 Ελλάδα και Μεσόγειος στη Μεταπολεμική εποχή

Το μάθημα αυτό εξετάζει την ελληνική εξωτερική πολιτική της Ελλάδας μετά το Β Παγκόσμιο Πόλεμο στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου. Ανάμεσα στα θέματα που αναλύονται είναι: η θέση της Ελλάδας στον κόσμο μετά το 1949, η φιλοαραβική πολιτική της και οι σχέσεις της με το Ισραήλ, η πολιτική της στο Παλαιστινιακό και το Κυπριακό, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις καθώς και η γενικότερη μεσογειακή της πολιτική.

ΔΥ-12 Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας και του Περιβάλλοντος

Το μάθημα αυτό απαρτίζεται από τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή. Το Νερό ως βασικό αγαθό και το νερό ως Δικαίωμα του Ανθρώπου
- Η σημασία της Θάλασσας από τους αρχαίους χρόνους έως σήμερα. Οι χρήσεις της Θάλασσας

στην σημερινή εποχή. Οι Διεθνείς Ποταμοί και οι Διεθνείς Λίμνες. Τί είναι το Περιβάλλον. Η σχέση μεταξύ Υδάτων και Περιβάλλοντος

- Οι Βασικές Αρχές που διέπουν το Δίκαιο της Θάλασσας και το Δίκαιο του Περιβάλλοντος. Οι σχετικές Διεθνείς Συνθήκες
- Χωρικά Ύδατα - Συνορεύουσα Ζώνη - ΑΟΖ - Υφαλοκρηπίδα
- Η Ρύπανση του Περιβάλλοντος ως πρόβλημα και η αντιμετώπιση του. Ο ρυπαίνων πληρώνει. Η Διασυννοριακή Ρύπανση. Ο Αναπτυσσόμενος Κόσμος. Παραδείγματα
- Το μέλλον των Θαλάσσιων Περιοχών. Τα Κράτη θα θέτουν συνεχώς μεγαλύτερα τμήματα θάλασσας υπό τον έλεγχό τους;

Επιλογής

ΔΥ-33 Ειρηνική Επίλυση των Διεθνών Διαφορών

Ο ρόλος και ο σκοπός της ειρηνικής επιλύσεως των διαφορών. Ο καταστατικός χάρτης του ΟΗΕ. Διεθνείς διαπραγματεύσεις. Διαμεσολάβηση – καλές υπηρεσίες. Συνδιαλλαγή. Έρευνα. Δικαστική επίλυση διεθνών διαφορών μέσω διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων. Διεθνής διαιτησία.

ΔΥ-11 Πολιτική Οικονομία των Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων

Η πολιτική οικονομία των διεθνών και ευρωπαϊκών σχέσεων' στηρίζεται στην υπόθεση ότι το πολιτικό και οικονομικό γίνεσθαι στο διεθνές και ευρωπαϊκό σύστημα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα. Στο μάθημα καλύπτουμε πτυχές της Πολιτικής Οικονομίας των Διεθνών και των Ευρωπαϊκών Σχέσεων. Στο μάθημα εξετάζονται ειδικότερα: η σημασία της πολιτικής οικονομίας στη μελέτη των διεθνών σχέσεων - βασικές θεωρίες στη διεθνή πολιτική οικονομία - διεθνή νομισματικά συστήματα με έμφαση στο

Μπρέτον-Γούντς, στην Αμερικανική ηγεμονία και το δολάριο πολιτικές διεθνούς εμπορίου - ο ρόλος του κράτους και των πολυεθνικών επιχειρήσεων - μορφές διακυβέρνησης της παγκόσμιας οικονομίας καθώς και μια μελέτη περίπτωση στην ΕΕ που σχετίζεται με την εθνική κυριαρχία, την ασύμμετρη οικονομική διακυβέρνηση, τις δυναμικές και την αλλαγή στην ΟΝΕ καθώς και τις προτιμήσεις των κύριων δρώντων.

ΔΥ-15 Ειδικά Θέματα Διεθνών Σχέσεων

Στο πλαίσιο του μαθήματος συζητούνται διεξοδικά οι εξής θεματικές ενότητες:

- Η εφαρμογή της συστημικής ανάλυσης στην εξωτερική πολιτική και ιδιαίτερα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- Θεωρία σχηματισμού λήψης αποφάσεων στην εξωτερική πολιτική.
- Τα επίπεδα ανάλυσης και τα στάδια λήψης αποφάσεων.
- Πολιτική ηγεσία και εξωτερική πολιτική-
- Οι ομάδες λήψης αποφάσεων και ο ρόλος τους στην εξωτερική πολιτική.
- Οι διενέξεις στις ομάδες λήψης αποφάσεων εξωτερικής πολιτικής και οι ελίτ-
- Πολιτικά κόμματα και εξωτερική.
- Κοινή Γνώμη και διεθνής κοινωνία πολιτών στην εξωτερική πολιτική.
- Ο ρόλος και η επιρροή των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής.

ΕΒ0044 Ανθρωπολογικές και Κοινωνιολογικές Διαστάσεις της Θρησκείας (ΠΤΔΕ)

Θρησκεία – Άνθρωπος – Κοινωνία

- Η σχέση μεταξύ θρησκευτικής και κοινωνικής συμπεριφοράς
- Ανθρωπιστική και Αυταρχική θρησκεία
- Θρησκευτική Βία και Πολιτική Συμπεριφορά

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΓΥΕ-44 Διδασκαλία Μεσογειακών Γλωσσών σε Ελληνόγλωσσο Κοινό

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται διάφορες πτυχές της διδασκαλίας της δεύτερης/ξένης γλώσσας, χρησιμοποιώντας τα μεθοδολογικά εργαλεία της σύγχρονης γλωσσολογικής έρευνας, καθώς και η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων των συστημάτων της Ελληνικής, της Τουρκικής και των σημαντικών γλωσσών, γνώσεις οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις μελλοντικούς/-ες διδάσκοντες/-ουσες, κατά τη διδασκαλία των υπό εξέταση γλωσσών ως ξένες γλώσσες.

ΥΑ007 Διδακτική Μεθοδολογία και Εφαρμογές της (ΤΕΠΑΕΣ)

Ιστορική ανασκόπηση στην εξέλιξη της διδακτικής μεθοδολογίας.

- Έννοια και βασικές αρχές της διδασκαλίας.
  - Αναλυτικά Προγράμματα και διδακτική μεθοδολογία.
  - Εκπαιδευτικοί σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας.
  - Διδακτικές αρχές.
  - Μοντέλα διδασκαλίας.
  - Μέθοδοι και μορφές διδασκαλίας.
  - Η πορεία της διδασκαλίας.
  - Η επιλογή και η αξιοποίηση παλαιών και νέων μέσων στη διδακτική πράξη. - Τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου εκπαιδευτικού για μια αποτελεσματική διδασκαλία.
  - Οργάνωση και έλεγχος της σχολικής τάξης / ψυχολογικό-κοινωνικό περιβάλλον της σχολικής τάξης.
  - Διεύθυνση και διευθέτηση της σχολικής τάξης.
  - Αξιολόγηση της διδασκαλίας.
- Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να προσεγγίσουν οι φοιτητές το παιδαγωγικό φαινόμενο της διδασκαλίας μέσα από τη γνωστική προσέγγιση των θεωριών διδασκαλίας και των μοντέλων τους.
- Να υπερνικήσουν τις παιδαγωγικές και διδακτικές ελλείψεις τους σε θέματα που σχετίζονται με την προετοιμασία, τη διεξαγωγή και την αξιολόγηση της διδασκαλίας.
- Να εφαρμόσουν ένα σχέδιο διδασκαλίας, το οποίο θα στηρίζεται σε άρθρα μεθοδολογία της διδακτικής, στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΥΒ0003 Η Ιστορία και η Διδακτική της (ΠΤΔΕ)

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μεγάλες θεματικές ενότητες με επιμέρους υποδιαιρέσεις: η πρώτη ενότητα αφορά την επισκόπηση της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας, ενώ η δεύτερη αποτελεί εισαγωγή στα ζητήματα που αφορούν την ιστορική μάθηση στον δυτικό κατά βάση κόσμο. Συγκεκριμένα, το μάθημα αναπτύσσεται στα ακόλουθα επίπεδα και σηματοδοτεί δύο δέσμες παράλληλων σκοπών, γνωστικών, αξιακών, μεθοδολογικών, μεταγνωστικών:

1) Πανοραμική γνώση των σημαντικότερων ιστορικών φαινομένων και γεγονότων της ιστορίας του 19ου και του 20ού αιώνα [Ελληνική - Ευρωπαϊκή – Παγκόσμια Ιστορία, π.χ. : τα επαναστατικά κύματα στην ευρωπαϊκή ήπειρο, οι δεσπόζουσες ιδεολογίες (συντηρητισμός, φιλελευθερισμός, εθνικισμός, σοσιαλισμός/κομμουνισμός), η Επανάσταση του 1821 και η ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, η διεύρυνση των ορίων του νεοελληνικού κράτους, επισκόπηση του ελληνικού πολιτικού συστήματος, αποικιοκρατία, Βαλκανικοί Πόλεμοι, Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, Γενοκτονία Αρμενίων, Μικρασιατική Καταστροφή, Φασισμοί και Ναζισμός, οικονομικό κραχ, ολοκληρωτισμοί, Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος και Ολοκαύτωμα, δημιουργία ΟΗΕ, δημιουργία ΕΟΚ και μετεξέλιξή της σε Ευρωπαϊκή Ένωση, από-αποικιοποίηση,

Ψυχρός Πόλεμος, η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και των Λαϊκών Δημοκρατιών].

2) Εξοικείωση με την επιστημολογία της ιστορίας και την ιστορία της ιστοριογραφίας: δυο επιστημολογικά παραδείγματα (θετικισμός και ολισμός/δομισμός) και η κρίση παραδείγματος μετά την πολιτισμική και τη γλωσσική στροφή.

3) Εξοικείωση με το πολυσχιδές πεδίο της Διδακτικής της Ιστορίας, ανάλυση και εξήγηση των κύριων εξελίξεων που το χαρακτηρίζουν.

4) Συστηματική, συγκριτική και κριτική αξιολόγηση των ακόλουθων θεμάτων: α) μορφές ιστορικής συνείδησης, β) προγράμματα σπουδών και προδιαγραφές ιστορικής, παιδαγωγικής και διδακτικής εγκυρότητας, γ) σχολικά βιβλία και προδιαγραφές ιστορικής, παιδαγωγικής και διδακτικής εγκυρότητας, δ) συγκρότηση ιστορικής σκέψης και εννοιολογική μάθηση, ε) μαθησιακά περιβάλλοντα, διδακτικές μέθοδοι και εργαλεία, στ) διαμόρφωση ιστορικών δεξιοτήτων και αξιολόγηση, ζ) ιστορική κουλτούρα και Δημόσια Ιστορία.

Μαθήματα ξένων γλωσσών

ΞΥ-17 Αραβικά VII

Η ύλη του εν λόγω επιπέδου περιλαμβάνει θέματα που άπτονται της καθημερινής ζωής των φοιτητών και φοιτητριών. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες σ' αυτό το επίπεδο διερευνούν λεξιλόγιο σχετικό με τα εξής πεδία:

- η προσωπική και κοινωνική ζωή
- οι καθημερινές δραστηριότητες
- ο κόσμος γύρω μας
- ο κόσμος και η εργασία μας
- η διεθνής κοινότητα

Το αντικείμενο διδασκαλίας του εν λόγω επιπέδου στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με το απαραίτητο λεξιλόγιο που σχετίζεται με τις επικοινωνιακές καταστάσεις της καθημερινής ζωής, ενισχύοντας έτσι, τις δεξιότητες των φοιτητών/τριών και την κριτική τους ικανότητα. Αυτό το επίπεδο αποβλέπει ακόμα στην πρώτη εξοικείωση των φοιτητών/τριών με θέματα που αφορούν τον αραβικό πολιτισμό και την αραβική λογοτεχνία.

ΞΥ-37 Τουρκικά VII

Στο πλαίσιο του επιπέδου αυτού μελετώνται κείμενα με συγκεκριμένη μορφή και θεματολογία, καθημερινοί διάλογοι, εκφράσεις-ιδιωματισμούς αλλά και κείμενα επίσημου χαρακτήρα, άρθρα, δοκίμια και άλλα. Η θεματολογία των κειμένων επικεντρώνεται σε βασικές ενότητες του καθημερινού αλλά και ευρύτερου λεξιλογίου αντίστοιχου του επιπέδου της γλώσσας: καθημερινές ασχολίες, συνήθειες, σκηνές καθημερινής ζωής (περιγραφή γεγονότων που συνέβησαν στο παρελθόν, που συμβαίνουν τώρα, που επαναλαμβάνονται), επικοινωνία: επιστολή, πρόσκληση, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ταχυδρομικές κάρτες, τηλεφωνήματα, μηνύματα, προγραμματισμός σχεδίων για το μέλλον (ταξίδι, συγκέντρωση), βιογραφικό σημείωμα, υποχρεώσεις/καθήκοντα, κατανόηση και έκφραση σκέψεων και ιδεών μέσα από άρθρα, δοκίμια, ποίηση και άλλα.

ΞΥ-27 Εβραϊκά VII

Κατά το έβδομο εξάμηνο σπουδών στην εβραϊκή γλώσσα εξετάζονται:

- τα αντωνυμικά / κτητικά επιθήματα πληθυντικού αριθμού
- τα κλιτικά των προθέσεων ירהק, ירהל, לה, לו.
- η κλίση των τριών γραμματικών χρόνων των ομαλών ρημάτων της συζυγίας להנה
- τα ρηματικά ουσιαστικά της συζυγίας להנה

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

ΔΥ-20 Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Παγκοσμιοποίηση

Η Ευρωπαϊκή ενοποιητική διαδικασία αποτελεί αναμφίβολα ένα κορυφαίο πολιτικό και οικονομικό εγχείρημα το οποίο πέρα από τη γεωπολιτική του σημασία, προκαλεί ορισμένα κομβικά ερωτήματα σε ό,τι αφορά τη φύση του και την προοπτική του. Στο πλαίσιο του μαθήματος «Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Παγκοσμιοποίηση» θα μελετήσουμε τις

ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες που στοχεύουν σε μια ασφαλή Ευρώπη σε έναν καλύτερο κόσμο. Θα εξετάσουμε επίσης τη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Λισσαβώνας, η οποία καταρτίστηκε για τη βελτίωση της λειτουργίας της ΕΕ και την ενίσχυση της θέσης της στη διεθνή σκηνή. Η ΕΕ διαθέτει πλέον περισσότερα εφόδια προκειμένου να ανταποκριθεί στις προσδοκίες για την επίλυση ζητημάτων που αφορούν τους τομείς της ενέργειας, της κλιματικής αλλαγής και της μετανάστευσης.

ΔΥ-21 Σύγχρονοι Διεθνείς Οργανισμοί

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν εξετάσει σε βάθος την θεσμική δομή, τους στόχους-σκοπούς και τις δραστηριότητες επιλεγμένων διεθνών διακυβερνητικών οργανισμών οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε διάφορες περιοχές του κόσμου, με έμφαση σε εκείνους που δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου, της Μέσης Ανατολής και του Περσικού Κόλπου. Οι φοιτητές θα είναι επίσης σε θέση να αποτιμήσουν τα αποτελέσματα τους και την εν γένει πορεία τους. Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να εξηγήσουν εάν οι εν λόγω διεθνείς οργανισμοί συνεισφέρουν στην θεσμική συνεργασία των κρατών μελών και είναι σε θέση να επιλύσουν τις μεταξύ τους διαφορές κατά τρόπο αποτελεσματικό. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην ανάλυση των καταστατικών χαρτών (όλοι στην αγγλική ή σε μετάφραση στην αγγλική) των εν λόγω διεθνών οργανισμών και αυτό θα εξοικειώσει τους φοιτητές με την ανάγνωση και κατανόηση ξενόγλωσσων κειμένων. Οι εν λόγω καταστατικοί χάρτες έχουν αναρτηθεί στο e-class του μαθήματος όπου επίσης έχουν αναρτηθεί σχετικά άρθρα και άλλα κείμενα. Δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές είτε ατομικά είτε σε μικρές ομάδες να εκπονήσουν εργασίες και να τις παρουσιάσουν κατά την διάρκεια του

μαθήματος, να δεχθούν ερωτήσεις και κριτική. τότε θα αυξηθούν περαιτέρω οι δεξιότητές τους και η αυτοπεποίθησή τους. Τέλος, οι γνώσεις που θα αποκτήσουν οι φοιτητές θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε άλλα μαθήματα του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών και να θέσουν τις βάσεις για μεταπτυχιακές σπουδές.

ΔΥ-34 Ευρωπαϊκή Πολιτική Οικονομία

Κύριος στόχος αυτού του μαθήματος είναι να παράσχει στους φοιτητές όλα εκείνα τα θεωρητικά και εφαρμοσμένα εργαλεία για την αξιολόγηση του αντικειμένου της ευρωπαϊκής πολιτικής οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα θα αναλυθεί το επιστημονικό αντικείμενο και οι θεωρητικές υποθέσεις του επιστημονικού κλάδου, ο δρόμος προς την ΟΝΕ, οι άριστες νομισματικές περιοχές, η νομισματική και δημοσιονομική πολιτική, η σύγκλιση των ευρωπαϊκών οικονομιών τα πρώτα χρόνια, και η αξιολόγηση του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης μετά την κρίση. Επιπλέον, θα αξιολογηθούν οι μελέτες περίπτωσης της πολιτικής και θεσμικής κρίσης στην Ελλάδα, καθώς και ο ρόλος του ευρώ ως ένα παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα.

Επιλογής

ΔΥΕ-07 Ζητήματα Διεθνούς και Περιφερειακής Ασφάλειας

Η Διεθνής Πολιτική μετά την 11η Σεπτεμβρίου και οι πόλεμοι στο Αφγανιστάν και Ιράκ, άλλαξαν σε μεγάλο βαθμό τα διεθνή δεδομένα και αποτελούν το βασικό πλαίσιο μελέτης στο παρόν μάθημα. Επίσης, οι σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ στην περίοδο Τζώρτζ Μπους και η εκλογή Ομπάμα καθώς και η νέα αμερικανική εξωτερική πολιτική θα αναλυθούν στο μάθημα «Ζητήματα Διεθνούς και Περιφερειακής Ασφάλειας». Οι

γεωπολιτικές ανακατατάξεις στη Βόρεια Αφρική και τον Αραβικό Κόσμο. Οι εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή και ο ρόλος της Τουρκίας είναι μερικά από τα ζητήματα που θα αποτελέσουν αντικείμενο αυτού του μαθήματος.

ΔΥΕ-33 Ανάπτυξη, Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα στη Μεσόγειο

Κύριο αντικείμενο αυτού του μαθήματος είναι η μελέτη των ζητημάτων της ανάπτυξης, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Για αυτό το σκοπό θα μελετηθούν μεταξύ άλλων το ζήτημα της επιχειρηματικότητας ως ένα οικονομικό και κοινωνικό φαινόμενο, η έννοια και το θεωρητικό πλαίσιο της επιχειρηματικότητας, ο επιχειρηματίας, η δημιουργία νέας αξίας και η σημασία της καινοτομίας, η διαδικασία ίδρυσης μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας καθώς και η διαδικασία πώλησης ή εξαγοράς της, η ενδο-επιχειρηματικότητα και η ομαδική επιχειρηματικότητα καθώς επίσης και η προσέγγιση της αγοράς και η διάσταση του μάρκετινγκ.

ΔΥΕ-31 Ανάλυση της Σύγχρονης Τουρκικής Εξωτερικής Πολιτικής

- Η εξέλιξη της διεθνούς κοινωνίας και η Τουρκία στον 20ο αιώνα.
- Η μεταψυχροπολεμική τάξη και η προσαρμογή της εξωτερικής πολιτικής της Τουρκίας ως μεσαίας δύναμης.
- Η Τουρκία και οι σχέσεις της με τις ΗΠΑ και τη Ρωσία.
- Η Τουρκία και η ΕΕ.
- Η Τουρκία και η κατασκευή μιας περιφερειακής δύναμης : Οι σχέσεις με τη Μέση Ανατολή

- Η Τουρκία και η κατασκευή μιας περιφερειακής δύναμης : Οι σχέσεις με Καύκασο/Κεντρική Ασία.
- Οι σχέσεις με τα Βαλκάνια.
- Οι σχέσεις με την Ελλάδα/Κυπριακό.
- Το σύστημα λήψης αποφάσεων της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής.
- Η διαμόρφωση της αμυντική πολιτικής της Τουρκίας.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΓΥ-13 Διδασκαλία Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τη διδασκαλία και την εκμάθηση ενός δεύτερου κώδικα επικοινωνίας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά στις θεωρίες εκμάθησης μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στις ατομικές διαφορές που αναμένεται να επηρεάσουν την εκμάθηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στις μεθόδους διδασκαλίας μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στην έννοια της επικοινωνιακής ικανότητας, στους παράγοντες που επηρεάζουν την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, στα επίπεδα γλωσσομάθειας, στην αξιολόγηση της γλωσσομάθειας, στην ανάλυση λαθών, ενώ θα παρουσιαστεί και η δομή ενός ενδεικτικού μαθήματος.

ΕΕΠ-05 Διδακτική Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πρακτική Άσκηση ΤΜΣ

- Γενικές αρχές της Εκπαίδευσης
- Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού
- Μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της ιστορίας στην Εκπαίδευση
- Άμεση και Έμμεση Διδασκαλία
- Διδακτικά μοντέλα στη διδασκαλία της ιστορίας
- Χρήση των πηγών στο μάθημα της Ιστορίας

- Διακυβερνητικό πρόγραμμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη διδασκαλία της Ιστορίας
- Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα
- Σχεδιασμός Διδασκαλίας

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-18 Αραβικά VIII

Το εν λόγω επίπεδο επικεντρώνεται στην κατανόηση αποσπασμάτων κειμένων από τον ημερήσιο αραβικό τύπο ευρείας κυκλοφορίας, τηλεοπτικών προγραμμάτων ειδησεογραφικού περιεχομένου καθώς και στην κατανόηση μελοποιημένης ποίησης της επίσημης κοινής αραβικής γλώσσας αλφούσχα. Σε αντίθεση με τα υπόλοιπα επίπεδα τα οποία εστιάζουν στο λεξιλόγιο και τις δομές που αφορούν την καθημερινή ζωή μέσω της επικοινωνιακής προσέγγισης, το εν λόγω επίπεδο επικεντρώνεται σε λεξιλόγιο και γραμματικοσυντακτικές δομές που εξυπηρετούν την εξοικείωση των φοιτητών/τριών με ειδικά ζητήματα πολιτικού, λογοτεχνικού και οικονομικού περιεχομένου. Τα εν λόγω ζητήματα κατατείνουν στη βελτίωση του γραπτού και προφορικού λόγου των φοιτητών/τριών.

ΞΥ-38 Τουρκικά VIII

Στο πλαίσιο του επιπέδου αυτού μελετώνται κείμενα με συγκεκριμένη μορφή και θεματολογία, καθημερινοί διάλογοι, εκφράσεις-ιδιωματισμούς αλλά και κείμενα επίσημου χαρακτήρα, άρθρα, δοκίμια και άλλα. Η θεματολογία των κειμένων επικεντρώνεται σε βασικές ενότητες του καθημερινού αλλά και ευρύτερου λεξιλογίου αντίστοιχου του επιπέδου της γλώσσας: καθημερινές ασχολίες, συνήθειες, σκηνές καθημερινής ζωής (περιγραφή

γεγονότων που συνέβησαν στο παρελθόν, που συμβαίνουν τώρα, που επαναλαμβάνονται), επικοινωνία: επιστολή, πρόσκληση, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ταχυδρομικές κάρτες, τηλεφωνήματα, μηνύματα, προγραμματισμός σχεδίων για το μέλλον (ταξίδι, συγκέντρωση), βιογραφικό σημείωμα, υποχρεώσεις/καθήκοντα, κατανόηση και έκφραση σκέψεων και ιδεών μέσα από άρθρα, δοκίμια, ποίηση και άλλα.

ΞΥ-28 Εβραϊκά VIII

Κατά το όγδοο και τελευταίο εξάμηνο σπουδών στην εβραϊκή γλώσσα εξετάζονται:

- κείμενα ειδίκευσης: αρχαιολογικού ή γλωσσολογικού ενδιαφέροντος καθώς και κείμενα που αφορούν τη Μέση Ανατολή (γεωγραφία, διεθνείς σχέσεις, οικονομία),
- ο προφορικός λόγος όπως εκφέρεται σε ταινίες μικρού μήκους, εκπαιδευτικά βίντεο, ντοκιμαντέρ.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

AY-35 Εποχή του Λίθου: η μετάβαση από την Τροφουσυλλογή στην Καλλιέργεια

Το μάθημα στόχο έχει να εξοικειώσει τους φοιτητές/τις φοιτήτριες με τους πολιτισμούς της Εποχής του Λίθου που αναπτύχθηκαν στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται ερευνητικά ζητήματα της αρχαιολογίας της Εποχής του Λίθου, όπως είναι το φαινόμενο της Νεολιθικοποίησης στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, τα βασικά γνωρίσματα των πολιτισμών της Εποχής του Λίθου στην Ανατολική Μεσόγειο, ζητήματα οικονομικής, κοινωνικής και ιδεολογικής οργάνωσης, φαινόμενα πολιτισμικής διαφοροποίησης και η

Εποχή του Λίθου στο Αιγαίο σε σχέση με τις γειτονικές περιοχές.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα γνωρίζει τα βασικά ερευνητικά ζητήματα της αρχαιολογίας που εξετάζει την Εποχή του Λίθου, θα κατανοεί τις βασικές έννοιες, την χρονολογική αλληλουχία των περιόδων και τις βασικές πολιτισμικές μεταβολές κατά την Εποχή του Λίθου, θα γνωρίζει τους βασικούς πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν στην Ανατολική Μεσόγειο κατά την Εποχή του Λίθου, και τέλος θα είναι σε θέση να διακρίνει την διαφοροποιημένη μορφή των πολιτισμών της Εποχής του Λίθου στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

AY-36 Αρχαία Ελληνική Κεραμική και Αγγειογραφία (7^{ος}-4^{ος} αι. π.Χ.)

- Ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της εποχής (περ. 700-400 π.Χ.)
- Τεχνικές κεραμικής
- Τεχνικές αγγειογραφίας
- Κεραμική και αγγειογραφία αρχαϊκής εποχής
- Κεραμική και αγγειογραφία κλασικής εποχής
- Μελανόμορφος και ερυθρόμορφος αττικός ρυθμός αγγειογραφίας

AY-30 Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στους πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν στην περιοχή της αρχαίας Μεσοποταμίας (σημερινό Ιράκ)—σουμεριακός, ακκαδικός, ασσυριακός, βαβυλωνιακός— και στις πολύπλευρες πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις τους με τα παράλια της Μεσογείου, την Αίγυπτο και τον αιγαιακό κόσμο κατά την Εποχή του Χαλκού και την 1η χιλιετία π.Χ. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές (ενδεικτικές): Αρχαία Εγγύς Ανατολή: γεωγραφία, τοπογραφία, πληθυσμοί. Γλώσσες και συστήματα γραφής. Νεολιθικοί πολιτισμοί.

Ουμπάντ και Ουρούκ περίοδοι. Οι Σουμέριοι και οι απαρχές της ιστορικής περιόδου στην Εγγύς Ανατολή. Μνημειακή αρχιτεκτονική. Το βασίλειο των Ακκάδων και η Τρίτη Δυναστεία της Ουρ. Πολιτικές εξελίξεις στην Εγγύς Ανατολή. Χαμουραμί και άλλες περιφερειακές δυνάμεις. Η ασσυριακή αυτοκρατορία. Θρησκεία και τελετουργία. Μαγεία και λαϊκή λατρεία. Οικονομία, εμπόριο και διαπολιτισμικές διαδράσεις στην ανατολική Μεσόγειο της χαλκολιθικής εποχής.

ΑΥΕ-44 Τέχνη και Αρχαιολογία της Ύστερης Αρχαιότητας

Σκοπός του μαθήματος είναι η αναλυτική παρουσίαση των αρχιτεκτονικών τύπων που εφαρμόστηκαν στην κατασκευή των πρώτων χριστιανικών ναών και οι οποίοι αποτέλεσαν το θεμέλιο της βυζαντινής αρχιτεκτονικής. Εξετάζονται τα στοιχεία που διαφοροποιούν τους αρχιτεκτονικούς τύπους μεταξύ τους και μορφολογικά στοιχεία των ναών εσωτερικά και εξωτερικά. Σε άμεση συνάφεια με την αρχιτεκτονική παρουσιάζονται και τα αρχιτεκτονικά γλυπτά του βυζαντινού ναού.

Παράλληλα εξετάζεται η ζωγραφική σε όλες της τις μορφές και συγκεκριμένα οι τοιχογραφίες των κατακομβών, τα ψηφιδωτά δάπεδα, η μνημειακή ζωγραφική, οι εικόνες και τα εικονογραφημένα χειρόγραφα. Παρουσιάζονται αναλυτικά τεχνοτροπικά ζητήματα και εξετάζονται ιδιαίτερα εικονογραφικά θέματα τόσο στη μνημειακή ζωγραφική όσο και σε άλλα είδη της βυζαντινής τέχνης. Στους στόχους του μαθήματος εντάσσεται η συνοπτική παρουσίαση των κυριότερων καλλιτεχνικών τάσεων και του θεματολογίου της πρωτοβυζαντινής γλυπτικής. Τέλος, συζητώνται ιδιαιτερότητες στη διαμόρφωση των χώρων του ναού σύμφωνα με τις λειτουργικές ανάγκες, τον τύπο του ναού, τις

επιδράσεις από άλλες καλλιτεχνικές παραδόσεις, καθώς και με τις αντιλήψεις του κτήτορα.

Επιλογής

ΑΥΕ-32 Γεωαρχαιολογία: Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις στο Ενάλιο, Παράκτιο και Χερσαίο Αρχαιοπεριβάλλον

Η μελέτη του αρχαίου περιβάλλοντος λαμβάνει υπόψη τις διάφορες παραμέτρους που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το τρόπο διαβίωσης- επιβίωσης των αρχαίων κοινωνιών. Ειδικότερα όσες συνδέονται με

- 1) το θαλάσσιο περιβάλλον/ ενάλια αρχαιολογία (ναυάγια, βυθισμένοι οικισμοί), παράκτιοι, νησιωτικοί οικισμοί,
- 2) αρχαιολογία καταστροφών,
- 3) ηφαιστειακές εκρήξεις, σεισμοί ως αιτίες καταστροφής, βύθισης, εξαφάνισης πόλεων, οικισμών,
- 4)στοιχεία γεωμυθολογίας σε σχέση με φυσικές καταστροφές, ερμηνεία μύθων με βάση γεωλογικά συμβάντα,
- 5)στοιχεία γεωμορφολογίας, παλαιοκλιματο-λογίας.

Διδάσκονται βασικές γνώσεις, σχετικών διεπιστημονικών πεδίων, ως ερμηνευτικό υπόβαθρο για τις γεωαρχαιολογικές έρευνες, όπως ορυκτολογία, πετρολογία, ιζηματολογία, γεωμορφολογία, κλιματολογία, σεισμολογία, τεκτονική.

Ειδικότερα εξετάζονται τα αίτια και οι συνέπειες ευστατικών κινήσεων, κλιματικών αλλαγών του Τεταρτογενούς με έμφαση το Ολόκαινο. Εξετάζονται επί πλέον στοιχεία παλαιοαστρονομίας, αιτιών προέλευσης των γήινων τροχιακών μεταβολών, που σχετίζονται με την περιοδικότητα των κλιματικών αλλαγών (θεωρία Milankovitch) και ιδιαίτερα εκείνων που σχετίζονται με τα φαινόμενα διαδοχής παγετωδών- μεσοπαγετωδών περιόδων, που επηρέασαν την εξελικτική πορεία της γήινης ζωής και

ιδιαίτερα του ανθρώπου μέσα στο πέρασμα των γεωλογικού-αρχαιολογικού χρόνου.

ΑΥΕ-24 Αιγυπτιακά Ιερογλυφικά

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην αρχαία αιγυπτιακή γλώσσα και γραφή του Μέσου Βασιλείου (κλασικά αιγυπτιακά) παρέχοντας τη βασική μεθοδολογία για την αναγνώριση, μετάφραση και ερμηνεία απλών λέξεων και σύντομων επιγραφών. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα εξετάζει τη γέννηση, εξέλιξη και αποκρυπτογράφηση του ιερογλυφικού συστήματος γραφής, τις βασικές αρχές και τα δομολειτουργικά χαρακτηριστικά της γλώσσας, τον σχεδιασμό, τη μεταγραφή και τις στρατηγικές ανάγνωσης των ιερογλυφικών σημείων, και τα βασικά χαρακτηριστικά του μη ρηματικού λόγου (όνομα, προσδιορισμός, κατάσταση).

ΑΥΕ-23 Θέματα Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας

Το μάθημα εστιάζει στη σχέση του Μ. Αλεξάνδρου με την αριστοκρατία της εποχής του και κυρίως με τα προβλήματα που αντιμετώπισε μέσα στο ίδιο του το στράτευμα από άτομα που εξέφραζαν διαφορετική άποψη, όσον αφορά στον τρόπο με τον οποίο έπρεπε να διεξαχθεί η εκστρατεία και ο έλεγχος των νέων κτήσεων. Η αδυναμία των στενών συνεργατών του να κατανοήσουν τους πρωτοποριακούς τρόπους με τους οποίους ο Αλέξανδρος ήθελε να διοικήσει τη νέα αυτοκρατορία του είχε ως αποτέλεσμα τη βίαιη απομάκρυνση πολλών από αυτούς.

ΑΥΕ-09 Λατινική Γραμματεία

Το μάθημα εστιάζει σε επιλεγμένα κείμενα πολιτικού, κοινωνικού και δικαιοτικού περιεχομένου στο ευρύ φάσμα της λατινικής συγγραφής (τοπικά στην περιοχή της Μεσογείου και της Ευρώπης και χρονικά από την αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή).

ΑΥΕ-46 Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Εικονογραφίας

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση βασικών εικονογραφικών θεμάτων του εικονογραφικού προγράμματος του βυζαντινού ναού. Εξετάζονται οι πιο αντιπροσωπευτικοί εικονογραφικοί κύκλοι που διαμορφώθηκαν στη Μέση Βυζαντινή περίοδο και στη συνέχεια δίνεται έμφαση σε σημαντικά θέματα από κάθε κύκλο. Κατόπιν επιλέγονται παραστάσεις από τον τρούλο και το ιερό Βήμα, οι οποίες αποτελούν τους σημαντικότερους χώρους του ναού, και ερμηνεύονται σύμφωνα με λειτουργικά, θεολογικά και ιστορικά κείμενα. Στο πλαίσιο αυτό βασικό σκοπό του μαθήματος αποτελεί να συνδεθεί η επιλογή του θέματος σύμφωνα με τη συμβολική βαρύτητα του χώρου. Η εικονογραφική εξέλιξη ορισμένων θεμάτων από την Πρωτοβυζαντινή μέχρι την Υστεροβυζαντινή περίοδο και η εξέταση των παραγόντων εκείνων που επηρέασαν τη διαμόρφωσή τους αποτελεί βασικό στόχο του μαθήματος.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΥΑ016 Αποτελεσματικός Εκπαιδευτικός-Αξιολόγηση του Έργου των Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικός Σχεδιασμό (ΤΕΠΑΕΣ)

- Εννοιολόγηση βασικών όρων: αξιολόγηση, εκπαιδευτική αξιολόγηση, αποτελεσματικός εκπαιδευτικός, εκπαιδευτικό έργο, εκπαιδευτικός σχεδιασμός, αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου, αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών.
- Τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού με βάση τη θεωρία και την έρευνα, διαφοροποίηση αποτελεσματικού από καλό εκπαιδευτικό.

- Σχέση της σχολικής αποτελεσματικότητας και του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του έργου των εκπαιδευτικών.
- Θεωρία και έρευνα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του έργου των εκπαιδευτικών. Εκπαιδευτικό έργο και εκπαιδευτικός σχεδιασμός.
- Σκοπός, στόχοι, φορείς, αντικείμενα, κριτήρια, μέσα, αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών.
- Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και ζητήματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού.
- Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και επαγγελματική ανάπτυξη.
- Η συζήτηση για την αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών στη χώρα μας σήμερα.

ΥΑ009 Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Επαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Διαστάσεις Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ)

Εξετάζεται η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και η πορεία εξέλιξής της από τα πρώτα χρόνια εμφάνισής της μέχρι σήμερα, ως προς το θεωρητικό και μεθοδολογικό της πλαίσιο. Συζητούνται, οι έννοιες και οι αρχές της καθώς επίσης και οι λόγοι που συνέβαλαν στην επανεξέταση του πλαισίου εφαρμογής της στην τυπική, μη-τυπική και άτυπη εκπαίδευση. Επίσης, παρουσιάζεται η πορεία της στην Ελλάδα και ευρύτερα στο διεθνή χώρο. Παράλληλα, αναλύεται η έννοια της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη και διερευνώνται οι συγκλίσεις και αλληλοσυνδέσεις της με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Αναλύονται οι βασικές της διαστάσεις, αρχές και χαρακτηριστικά και εξετάζονται οι διάφορες θεωρίες που δομούν τη συγκεκριμένη έννοια. Τέλος, αναλύονται θέματα που σχετίζονται με την ενσωμάτωση της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο σχολείο.

ΥΔ002 Κοινωνικοποίηση του Παιδιού και του Εφήβου (ΤΕΠΑΕΣ)

Το μάθημα αυτό πραγματεύεται το αντικείμενο της κοινωνικοποίησης του παιδιού και του εφήβου, αλλά και τις διαχρονικές διαδικασίες κοινωνικοποίησης καθ' όλη τη διάρκεια του βίου του ατόμου, προσεγγίζοντάς το διεπιστημονικά, μέσα από τις βιολογικές, ψυχολογικές και κοινωνιολογικές θεωρίες και τα σχετικά με αυτές εμπειρικά δεδομένα. Δίνεται έμφαση στους παράγοντες που καθιστούν απαραίτητη την κοινωνικοποίηση για την ανάπτυξη της προσωπικότητας και της ταυτότητας του ατόμου και την ένταξή του στην κοινωνία. Εξετάζονται ειδικότερα: οι επιμέρους ορισμοί και είδη κοινωνικοποίησης, οι βασικές αρχές των επιμέρους θεωρητικών προσεγγίσεων, οι φορείς κοινωνικοποίησης, με έμφαση στο ρόλο της οικογένειας και του σχολείου και οι σημαντικότεροι παράγοντες που διαφοροποιούν τις κοινωνικές δομές και διαδικασίες και τα αποτελέσματα της κοινωνικοποίησης, σημαντικότεροι των οποίων είναι οι κοινωνικοοικονομικές και οι έμφυλες ανισότητες.

ΥΕ003 Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΕΠΑΕΣ)

Αποσκοπεί στο να γνωρίσουν οι φοιτητές/ριες: α) ιστορικά στοιχεία της ανάπτυξης των εκπαιδευτικών λογισμικών από το 1950 έως σήμερα, β) την επίδραση των βασικών θεωριών μάθησης στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη διαφορετικών ειδών εκπαιδευτικών λογισμικών, γ) τις διαφορετικές κατηγορίες και τα είδη των εκπαιδευτικών λογισμικών, καθώς και τις εκπαιδευτικές χρήσεις των τεχνολογιών της επικοινωνίας από απόσταση μέσω διαδικτύου, δ) Κριτήρια Ποιότητας και Μέθοδοι Αξιολόγησης εκπαιδευτικών εφαρμογών των ΤΠΕ, ε) Ζητήματα υγιούς και ασφαλούς χρήσης και αξιοποίησης των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή καθώς και στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση.

ΥΑ0005 Σχολική Παιδαγωγική (ΠΤΔΕ)

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου γνωστικού αντικειμένου παρουσιάζονται, σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και στο πεδίο της πρακτικής, οι βασικότερες προσεγγίσεις της Επιστήμης της Σχολικής Παιδαγωγικής, που διαμορφώθηκαν στην πορεία ανάπτυξης του συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου για το «δέον γενέσθαι» στη σχολική αγωγή και στην εκπαίδευση και αφορούν στην ιεράρχηση των εκπαιδευτικών προτεραιοτήτων, στο ρόλο της εκπαίδευσης στο κοινωνικό γίνεσθαι, στη φύση και τις δυνατότητες των μαθητών, στη φύση της σχολικής γνώσης, στις διαδικασίες και τους όρους της μάθησης και της ανάπτυξης και κατ'επέκταση στους ρόλους και τον επιθυμητό τύπο εκπαιδευτικού.

ΓΥΕ-31 Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τη διδασκαλία και την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερου κώδικα επικοινωνίας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά στους παράγοντες που αναμένεται να επηρεάσουν την εκμάθηση της νέας ελληνικής λόγω του διγλωσσικού παρελθόντος της και στη διδασκαλία των επιμέρους επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, λεξιλόγιο). Επίσης, θα συζητηθεί η διδασκαλία πολιτισμικών στοιχείων της ελληνικής γλώσσας καθώς και η διδασκαλία με τη χρήση Η/Υ και θα παρουσιαστούν κατηγορίες λαθών κατά την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, όπως αυτά εμφανίζονται σε γραπτά διδασκόμενων. Τέλος, θα αναλυθεί η δομή και η λειτουργία του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, το οποίο διοργανώνει τις σχετικές εξετάσεις πιστοποίησης της ελληνομάθειας, ενώ θα εξεταστούν ενδεικτικά εγχειρίδια

(έντυπα & ηλεκτρονικά) διδασκαλίας της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-15 Αραβικά V

- Ουσιαστικά: Διερεύνηση ειδικών χαρακτηριστικών
- Τα παράγωγα του ρήματος
- Ενεργητική και παθητική φωνή
- Το απαρέμφατο στην αραβική γλώσσα: κανόνες σχηματισμού
- Κατανόηση σύντομων κειμένων
- Ανάγνωση άρθρων στον αραβικόημερήσιο τύπο
- Ασκήσεις μετάφρασης από και προς τα Αραβικά

ΞΥ-35 Τουρκικά V

Στο πλαίσιο του μαθήματος Τουρκικά V εξετάζονται κείμενα που αντλούνται από τον Τύπο, από βιβλία ή κείμενα από επιλεγμένα εγχειρίδια Τουρκικής που εστιάζουν στα μορφοσυντακτικά φαινόμενα που μελετώνται στο μάθημα.

Επιχειρείται επίσης να γίνεται αναφορά σε γεγονότα που αφορούν στην πολιτική, πολιτιστική, κοινωνική, επικαιρότητα με σκοπό να συμβάλλουν στην κατανόηση της τουρκικής πραγματικότητας. Αναφέρουμε ενδεικτικά τα εξής κείμενα: κείμενα ηθολογικού περιεχομένου: καθημερινή ζωή, συνήθειες, αναμνήσεις κλπ.

Σειρά κειμένων που αφορούν στη διατροφή, στον τρόπο και τους τύπους διατροφής, τα προβλήματα που εμφανίζονται στις σύγχρονες κοινωνίες, κλπ.

ΞΥ-25 Εβραϊκά V

Κατά το πέμπτο εξάμηνο σπουδών εξετάζονται:

- οι εξαρτημένες προτάσεις (χρονικές, αιτιολογικές, συμπερασματικές)
- το πρώτο είδος υποθετικού λόγου (πραγματικό)

- τα κλιτικά της πρόθεσης n / m
- ο παρελθοντικός χρόνος των ομαλών ρημάτων των συζυγιών $\lambda\upsilon\beta\eta\kappa\alpha\iota\lambda\upsilon\beta\eta\kappa\alpha\iota$ της υποκατηγορίας $\eta''\lambda$ στις συζυγίες $\lambda\upsilon\beta, \lambda\upsilon\beta$
- ο ενεστώτας και ο παρελθοντικός χρόνος της παθητικής συζυγίας $\lambda\upsilon\beta\eta$ στην κατηγορία των ομαλών
- ο μελλοντικός χρόνος της συζυγίας $\lambda\upsilon\beta$ στην κατηγορία των ομαλών ($\lambda\upsilon\beta\alpha\kappa-\lambda\upsilon\beta\alpha\kappa$) και στην υποκατηγορία $\iota''\nu-\iota''\nu$
- διάφορα άρθρα από την εφημερίδα $\gamma\upsilon\psi\lambda\eta\eta\eta\eta\lambda$ (γραμμένη σε απλά Εβραϊκά προς χρήση των νέων μεταναστών)
- βιογραφίες και περιηγητικά κείμενα

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

AY-08 Αιγυπτιακή Αρχαιολογία

Αρχαιολογία της προδυναστικής Αιγύπτου και οι πρώτες ηγεμονίες. Πρωτόγλυφα και πρώιμα ιερογλυφικά: η γένεση της γραφής στην Αίγυπτο ως μέσο πολιτικής και οικονομικής ταυτότητας. Τα Μεγάλα Βασίλεια: τοπογραφία, αρχαιολογία, πηγές. Η Δεύτερη Μεταβατική Περίοδος: Υξώς και οι θηβαϊκές δυναστείες. Ναϊκή αρχαιολογία κατά τη φαραωνική περίοδο: τυπολογία, εξέλιξη, συμβολισμός. Αρχαιολογία του θανάτου και ταφική αρχιτεκτονική: από τις πυραμίδες του Παλαιού Βασιλείου στους υπόγειους λαξευτούς τάφους της Κοιλιάδας των Βασιλέων. Ιδιωτική νεκρική λατρεία και ο «εκδημοκρατισμός» του μεταθανάτιου κόσμου κατά το Νέο Βασίλειο. Αιγυπτιακή τέχνη. Τρίτη Μεταβατική Περίοδος: ιστορικά και αρχαιολογικά προβλήματα. Η Λιβυκή κατάκτηση και πολυαρχία στο Δέλτα του Νείλου. Οι Κουσίτες στην Αίγυπτο. Η Σαϊδική αναγέννηση στην τέχνη και την κοινωνία.

Αλεξάνδρεια: μια ελληνιστική πρωτεύουσα. Πτολεμαϊκή Αίγυπτος. Ναϊκή μνημειακή αρχιτεκτονική της ελληνορωμαϊκής περιόδου: Εντφού, Δένδρα, Κομ Όμπο, Έσσα, Φίλαι. Η τέχνη κατά την Ελληνορωμαϊκή Περίοδο.

AYE-08 Αρχαιολογική Θεωρία και Μέθοδοι Ανασκαφής

- Ιστορική διαδρομή
- Ορισμός και αντικείμενο
- Κλάδοι και προβληματική της αρχαιολογίας
- Αρχαιολογική μαρτυρία
- Επιφανειακή έρευνα: μέθοδοι και πρακτικές
- Ανασκαφή: μέθοδοι και πρακτικές
- Μέθοδοι ανάκτησης και χρονολόγησης της αρχαιολογικής μαρτυρίας
- Μέθοδοι ταξινόμησης, ανάλυσης και ερμηνείας
- Πρακτικές εφαρμογές (συντήρηση ανασκαφικών ευρημάτων, αρχαιολογικό σχέδιο)

AY-32 Αρχαία Ελληνική Γραμματεία I

Το μάθημα αυτό έχει δομηθεί με στόχο να προσφέρει μία γενική επισκόπηση των σημαντικών σταθμών στην αρχαία ελληνική λογοτεχνία, συγκεκριμένα την επική ποίηση, την ιστοριογραφία, τη δραματική ποίηση, τη φιλοσοφία και τη ρητορική. Για το σκοπό αυτό διαρθρώνεται στις εξής θεματικές ενότητες

A) Ομηρικό Έπος-Ησίοδος- Επικός Κύκλος B) Λυρική Ποίηση (Ίαμβος, Ελεγεία, Μονωδία, Μελική Ποίηση) Γ) Προσωκρατικοί Φιλόσοφοι Δ) Αρχαίο Δράμα: Τραγωδία – Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης Ε) Κωμωδία – Χαρακτηριστικά και Στόχοι Σάτιρας ΣΤ) Είδη φιλοσοφίας Ζ) Είδη ρητορείας.

Επιλογής**ΑΥΕ-48 Νησιωτική Αρχαιολογία της Προϊστορικής Κύπρου**

Το μάθημα στόχο έχει να εξοικειώσει τον/την φοιτητή/φοιτήτρια με την προϊστορική αρχαιολογία της Κύπρου μέσα από το πρίσμα της νησιωτικής Αρχαιολογίας. Το χρονολογικό φάσμα της ύλης καλύπτει την περίοδο περίπου από την 10η χιλιετία – 1,050 Π.Κ.Χ., δηλαδή από την Επιπαλαιολιθική φάση έως την Ύστερη Χαλκοκρατία. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται οι διάφορες προσεγγίσεις στην προϊστορική αρχαιολογία της Κύπρου, το ιστορικό, πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο της Εποχής του Λίθου και της Εποχής του Χαλκού στο νησί, η σημασία της Κύπρου για την κατανόηση ζητημάτων εγκατάστασης και οικονομίας της διαβίωσης κατά την Εποχή του Λίθου, οι μορφές υλικού πολιτισμού της προϊστορικής Κύπρου, οι ποικίλες πολιτισμικές πρακτικές, ζητήματα πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής και ιδεολογικής οργάνωσης, η θέση της προϊστορικής Κύπρου στο “διεθνές” εμπόριο μετάλλων και η σημασία του νησιωτικού χαρακτήρα της Κύπρου στη διαμόρφωση πολιτισμικής ταυτότητας.

ΑΥΕ-34 Αρχαιο-υλικά

Ανασκόπηση των υλικών που ανέκυψαν κατά την ανασκαφές, συμπεριλαμβανομένων τέχνηρα και μνημεία, οργανικά και ανόργανα υλικά. Περιγράφετε το καθένα από την πλευρά των φυσικοχημικών περιεχόμενο και τις ιδιότητες, τους τρόπους ανάλυσης και συναχθεί στοιχεία που βοηθούν τον αρχαιολόγο στην ερμηνεία. Υλικά που συζητούνται είναι: 1) κεραμικά, 2) λίθινα εργαλεία (πυριτόλιθο, οψιανό, χαλαζίτης, γρανίτη κ.λπ.), 3) μέταλλα, 4) χρωστικές και βαφές, 5) τα οστά, 6) ξύλινα, 7) υφάσματα, 8) γυαλί. Συγκεκριμένα η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει:

1.ΚΕΡΑΜΙΚΑ

Κεραμικά Αντικείμενα: η ‘Δυναμική’ του Πηλού, Χρήση, Διακίνηση και Μελέτες Προέλευσης Κεραμικής,

Χαρακτηρισμός και Μηχανικές Ιδιότητες Κεραμικών,

2. ΓΥΑΛΙΑ - ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ.

Εμφάνιση και Εξέλιξη του Αρχαιολογικού Γυαλιού,

Φυσικά και Τεχνητά Γυαλιά: Χαρακτηρισμός και Τεχνολογία

Φαγεντιανή και Υαλώματα: Τύποι, Τεχνολογία και Εξέλιξη

Ευπαθή Αντικείμενα Τέχνης: Προληπτική & Επεμβατική Συντήρηση

3. ΛΙΘΙΝΑ

Λίθινα αντικείμενα: Χαρακτηρισμός, Προέλευση, Αίτια Φθοράς και Συντήρηση

Χαρακτηρισμός και Διάγνωση Φθοράς Έργων και Μνημείων Πολιτισμού,

4. ΟΨΙΑΝΟΣ/ ΠΥΡΙΤΟΛΙΘΟΣ

Ανάλυση & Χαρακτηρισμός Πηγών Οψιανών,

Οψιανοί& Πυριτόλιθοι: Αρχαιολογική Προσέγγιση,

5. ΙΖΗΜΑΤΑ – ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ

Αρχαιο-ιζήματα,

Εμφανίσεις και Τύποι Χρωστικών στην Αρχαιολογική Έρευνα,

6.ΜΕΤΑΛΛΑ

Η Παραγωγή Μετάλλων (Χαλκός, Σίδηρος, Άργυρος κ.ά.)

Η Διαχρονική Επίδραση των Μετάλλων στο Ρυθμό Ανέλιξης του Πολιτισμού.

Νομίσματα: Εμφάνιση, Χρήση, Χαρακτηρισμός,

7.ΟΣΤΕΙΝΑ

Τύποι και Εμφανίσεις Απολιθωμάτων στην Γεω-Αρχαιολογική Έρευνα,

Οστέινο Ανθρωπολογικό Υλικό,

8.ΟΡΓΑΝΙΚΑ

Η Παλαιοβοτανική Έρευνα στην Αρχαιολογία,

Οργανικά Υλικά στο Αρχαιολογικό Περιβάλλον

Αναλύσεις Οργανικών Καταλοίπων στην Αρχαιολογία,

9.ΤΕΧΝΙΚΕΣ & ΟΡΓΑΝΟΛΟΓΙΑ ΑΡΧΑΙΟ-ΥΛΙΚΩΝ

(Αρχές Λειτουργίας, Διαγραμματική Απεικόνιση, Σύγχρονες Οργανολογίες, Όρια Ανίχνευσης)

ΑΥΕ-49 Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Το μάθημα αυτό έχει δομηθεί με στόχο να προσφέρει μία γενική επισκόπηση των

σημαντικών σταθμών στην εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Για το σκοπό αυτό διαρθρώνεται στις εξής θεματικές ενότητες

- Ιστορία της Ελληνικής και σχέση με Προελληνικές Γλώσσες
- Γραμμική Α
- Αρχαίες Ελληνικές Διάλεκτοι
- Σύνταξη της Αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κλασική εποχή
- Σχέση Ελληνικών με τη Λατινική και με άλλες Γλώσσες
- Τα ελληνικά της Καινής Διαθήκης

AY-19 Η Μεσόγειος κατά την Ελληνορωμαϊκή Περίοδο

-Ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της ελληνιστικής εποχής (περ. 330/20-31 π.Χ.)

-Τεχνοτροπίες και έργα γλυπτικής ελληνιστικών χρόνων

-Αρχιτεκτονική, πολεοδομία και μνημειακή τοπογραφία ελληνιστικών χρόνων

-Κεραμική ελληνιστικών χρόνων

-Ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της Ιταλικής και Ρωμαϊκής περιόδου (περ. 3ος αι. π.Χ.-330 μ.Χ.)

-Περίοδος της Δημοκρατίας (αρχιτεκτονική-κεραμική-γλυπτική)

-Περίοδος των Αυτοκρατορικών Χρόνων (αρχιτεκτονική-κεραμική-γλυπτική, μνημειακή τοπογραφία- σημαντικότερα μνημεία της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας)

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΓΥΕ-11 Ψηφιακές Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση

Το μάθημα εστιάζει στις έννοιες-κλειδιά για τους εκπαιδευτικούς που θέλουν να εντάξουν την τεχνολογία στη διδασκαλία τους. Συζητούνται τωρινές και μελλοντικές τάσεις της εκπαιδευτικής τεχνολογίας και

στρατηγικές ενσωμάτωσής τους στην αίθουσα διδασκαλίας. Ειδικότερα παρουσιάζονται έννοιες και τεχνολογίες ηλεκτρονικής μάθησης, η εξέλιξη της Εκπαίδευσης από Απόσταση με παραδείγματα από το χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και ζητήματα σχετικά με τη διαχείριση και την αξιοποίηση ψηφιακού περιεχομένου. Παρουσιάζονται επίσης νέοι τρόποι διδασκαλίας των γλωσσικών μαθημάτων με την αξιοποίηση των Γλωσσικών Τεχνολογιών (Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων, Ηλεκτρονικά λεξικά, Μηχανική μετάφραση και μεταφραστικές μνήμες).

ΥΑ012 Θεωρίες και Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων (ΤΕΠΑΕΣ)

Στο μάθημα παρουσιάζονται και αξιολογούνται θεωρίες και μοντέλα σχολικής ανάπτυξης με έμφαση στη συστημική κατανόηση των σύγχρονων εκπαιδευτικών μονάδων που οφείλουν να ανταποκρίνονται ως δυναμικά και «ευφυή» ή «μανθάνοντα» συστήματα στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας, για προαγωγή της ατομικής μάθησης και διαφύλαξη των πολιτιστικών της περιεχομένων. Επίσης αναδεικνύεται η σχέση κοινωνικών προσδοκιών και συστημικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών μονάδων που αναφέρεται στη συστηματική τους ανάπτυξη, ως συνειδητής και προθετικής αλλαγής με στόχο τη διαρκώς βελτιούμενη κατάσταση λειτουργίας τους ως μια αυτοοργανωτική σε χρονικό, υλικό, επαγγελματικό, μαθησιακό, επιχειρησιακό, γνωσιακό, πιστοποιητικό, ελεγκτικό και αξιολογικό επίπεδο.

ΥΔ008 Ηγεσία και Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων και Συστημάτων (ΤΕΠΑΕΣ)

Το μάθημα αναπτύσσεται στις παρακάτω ενότητες:

1. Γνωριμία με τους/τις φοιτητές/ριες και τους στόχους του μαθήματος

2. Η έννοια της διοίκησης και της εκπαιδευτικής διοίκησης
3. Οι βασικές λειτουργίες της διοίκησης
4. Η λειτουργία του προγραμματισμού
5. Η λειτουργία της οργάνωσης
6. Η λειτουργία της διεύθυνσης
7. Η λειτουργία της αξιολόγησης
8. Η επικοινωνία στην εκπαίδευση
9. Η λήψη και εφαρμογή εκπαιδευτικών αποφάσεων
10. Η διαχείριση της εκπαιδευτικής αλλαγής
11. Το εκπαιδευτικό περιβάλλον
12. Διοίκηση σε περιόδους κρίσης
13. Σύνοψη μαθήματος

ΥΑ0007 Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη (ΠΤΔΕ)

Στο μάθημα παρουσιάζονται με συστηματικό τρόπο οι τομείς και οι βασικές έννοιες της Παιδαγωγικής Επιστήμης, οι βασικές θεωρίες κοινωνικοποίησης, τα μοντέλα της αγωγής, οι παιδαγωγικοί θεσμοί, οι δομές και τα μοντέλα ανάλυσής τους, οι επιστημολογικές προσεγγίσεις και παραδείγματα της Επιστήμης, καθώς και οι βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις έρευνας της.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-16 Αραβικά VI

- Στοιχεία επιστημονικής ορολογίας
- Αποσπάσματα από βιβλία κλασικής αραβικής λογοτεχνίας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης της αραβικής γλώσσας (al-fusha)
- Ρήματα: Διερεύνηση ειδικών θεμάτων συζυγίων
- Συντακτική αναγνώριση λέξεων
- Γενική ανασκόπηση ύλης προηγούμενων επιπέδων & επιπλέον ασκήσεις στη διδαχθείσα ύλη προηγούμενων εξαμήνων

ΞΥ-36 Τουρκικά VI

1. Θέατρο- Λεξιλόγιο σχετικό με το θέατρο - Προφορικό κείμενο σχετικό με ένα φεστιβάλ θεάτρου - Παρουσίαση μιας κριτικής θεάτρου
2. Ο κόσμος του κινηματογράφου- Παρουσίαση μιας κριτικής ταινίας
3. Σύγκριση του κινηματογράφου με το θέατρο - με αιτιολογημένες προτιμήσεις-
4. Δεισιδαιμονίες διαφορών πολιτισμών
5. Γιορτές και έθιμα
6. Αποκριές, γενέθλια και γιορτές
7. Αφηρημένες ενιαίες
8. Στοιχεία του χαρακτήρα
9. Περιβάλλον: Υπερθέρμανση του πλανήτη
10. Περιβάλλον: Μόλυνση

ΞΥ-26 Εβραϊκά VI

Κατά το έκτο και τελευταίο εξάμηνο σπουδών στην εβραϊκή γλώσσα εξετάζονται:

- τα ρηματικά ουσιαστικά της Εβραϊκής (τιמשליונפ)
  - τα κλιτικά των προθέσεων ונפל, וקח, וק, ונ, ופ
  - ο μελλοντικός χρόνος στις υπόλοιπες ενεργητικές συζυγίες και υποκατηγορίες ρημάτων
  - ένα δείγμα παιδικής λογοτεχνίας στο πρωτότυπο
  - διάφορα άρθρα από την εφημερίδα נשיונל (γραμμένη σε απλά Εβραϊκά προς χρήση των νέων μεταναστών)
- Επίσης, οι φοιτητές λαμβάνουν μέρος σε μία θεατρική μεταφορά (προσαρμοσμένη σε απλουστευμένα Εβραϊκά) του παραμυθιού που εξετάζεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

AY-23 Θρησκεία και Κοινωνία της Αρχαίας Αιγύπτου

Η γέννηση του αιγυπτιακού θρησκευτικού συστήματος κατά την Προδυναστική περίοδο. Μυθολογικά σχήματα και παραδόσεις. Η προβληματική για την απουσία του όρου θρησκεία στην αιγυπτιακή γλώσσα. Θρησκεία και φαραωνική ιδεολογία. Ηλιακή θεολογία και μνημειακή αρχιτεκτονική κατά το Παλιό Βασίλειο. Η θρησκευτική μεταρρύθμιση του Ακενατόν. Η νεο-ηλιακή θεολογία κατά το Νέο Βασίλειο: κειμενογραφικές και αρχαιολογικές πηγές. Τα μεγάλα ναϊκά συγκροτήματα του ηλιακού θεού στις Θήβες: εικονογραφικά και τελετουργικά στοιχεία. Η έννοια της τελετουργίας. Η αρχαιολογία της μαγείας. Πτυχές της αιγυπτιακής κοινωνίας κατά τη φαραωνική περίοδο. Aegyptiaca: αιγυπτιακές πολιτισμικές αξίες και στοιχεία λαϊκής λατρείας στην αρχαϊκή Ελλάδα. Πτολεμαϊκή Αίγυπτος: ιστορικό σχεδιάγραμμα, πηγές, προβλήματα. Αλεξάνδρεια: μια ελληνιστική πρωτεύουσα. Η αιγυπτιακή κοινωνία κατά την ελληνορωμαϊκή περίοδο: οι μαρτυρίες των παπύρων. Θρησκεία και λατρευτική πρακτική στην ελληνορωμαϊκή Αίγυπτο. Αιγυπτιακή λογοτεχνία κατά την ελληνορωμαϊκή περίοδο.

AYE-04 Αρχαιολογία της Μινωικής Κρήτης

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με το γνωστικό αντικείμενο της Μινωικής Αρχαιολογίας. Η ύλη του μαθήματος αναφέρεται χρονολογικά στην περίοδο περ. 1,900-1,070 Π.Κ.Χ., ενώ γεωγραφικά και πολιτισμικά καλύπτει κυρίως αρχαιολογικές θέσεις της Κρήτης, αλλά και περιοχές με τις οποίες το νησί διατηρούσε στενές επαφές. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται οι βασικοί προβληματισμοί που έχουν αναπτυχθεί στον τομέα της μινωικής αρχαιολογίας, οι απαρχές του Μινωικού συστήματος διοίκησης, οι μορφές κατοίκησης,

αρχιτεκτονικής και διοίκησης, τα ζητήματα πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης, οι μορφές υλικού πολιτισμού, η ιδεολογία και οι ταφικές πρακτικές, τα φαινόμενα πολιτισμικής διαφοροποίησης εντός Κρήτης, και τέλος η περίοδος κατάρρευσης των “ανακτόρων”. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα γνωρίζει τα στοιχεία που συνδέονται με τα σημαντικότερα κέντρα της Μινωικής περιόδου, αλλά παράλληλα θα αντιλαμβάνεται τα ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά που αναπτύχθηκαν σε διαφορετικές περιοχές της Κρήτης κατά τη Μέση και Ύστερη Εποχή του Χαλκού.

AY-33 Αρχαία Ελληνική Γραμματεία II

Το μάθημα εστιάζει στον αρχαίο ελληνικό λόγο ως το κατεξοχήν πολιτικό όργανο της οργανωμένης κοινότητας, δηλαδή της πόλεως. Ο τρόπος με τον οποίο ο λόγος εξυπηρετήσε πολιτικούς σκοπούς εξετάζεται μέσα την ανάλυση διαφόρων ειδών της αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας. Η φιλοσοφία, η ιστοριογραφία, αλλά ακόμη και το θέατρο και η προφορική χρήση και εκμετάλλευση παραδοσιακών μύθων, εξετάζονται σε συνάρτηση με την πολιτική τους χροιά. Ερευνάται, δηλαδή, η σχέση τους με το πολιτικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο δημιουργήθηκαν και κλήθηκαν να υπηρετήσουν. Εξετάζονται θέματα όπως η πρόθεση και οι σκοπιμότητες στην ιστοριογραφία (ήταν αντικειμενικοί ιστοριογράφοι ο Ηρόδοτος και ο Θουκυδίδης;), η καθαρά πολιτική πλευρά της Τραγωδίας (υπάρχει πολιτικός λόγος που η Μήδεια σκοτώνει τα παιδιά της;), η χρήση μυθολογικών μοτίβων για την καλλιέργεια μιας πολιτικής προπαγάνδας (όπως η συνειδητή επιστράτευση της μυθολογίας από τον τύραννο Πεισίστρατο, για να εξασφαλίσει την πολιτική του αποδοχή). Η αντιπαραβολή των αρχαίων χρήσεων του λόγου ως πολιτικού εργαλείου με παραδείγματα δανεισμένα από τις σύγχρονες μας πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις φανερώνει συχνά έναν επαναλαμβανόμενο τρόπο σκέψης – πράγμα καθόλου παράξενο,

αφού η σχέση λόγου και κοινωνίας παραμένει πρωτίστως πολιτική.

Επιλογής

ΑΥ-27 Θέματα Αρχαιομετρίας

Το μάθημα περιλαμβάνει εξοικείωση του φοιτητή σε θεωρητικό, και όπου υπάρχει η δυνατότητα, σε πρακτικό επίπεδο με:

- Βασικό εργαστηριακό εξοπλισμό και χημικά διαλύματα-Αντιδραστήρια
- Επαφή με αρχαιοϋλικές συλλογές του εργαστηρίου, φυσικές ιδιότητες, κ.λ.π
- Ακτίνες Χ φθορισμού (εξοικείωση με τη προετοιμασία του δείγματος, τη λήψη μετρήσεων και την επεξεργασία των αποτελεσμάτων)
- Μετρητή Σωματιδίων Άλφα (σπινθηριστής ZnS). (Βασικές αρχές φυσικής ραδιενέργειας και χρονολόγηση με φωταύγεια)
- Αρχαιογεωφυσικές Διασκοπήσεις. (Μαγνητόμετρο και Αντιστασιόμετρο). Μετρήσεις στο ύπαιθρο και στατιστικές αναλύσεις των αποτελεσμάτων.
- Αρχαιοαστρονομία (GPS, Μαγνητική πυξίδα, κλισιόμετρο, λογισμικό). Άσκηση προσανατολισμού αρχαίων και νέων Ναών.
- Ζυγός ακριβείας. μετρήσεις πυκνότητας διαφόρων υλικών
- Πολωτικό οπτικό μικροσκόπιο. Παρατηρήσεις λεπτών τομών.
- Γεωλογική αναγνώριση επί χάρτου.
- Μελέτη επιστημονικών άρθρων.

ΑΥΕ-42 Το Θέατρο στην Κλασική Ελλάδα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η δημιουργία του θεάτρου στην κλασική Ελλάδα. Το θέατρο αποτελούσε αναπόσπαστο κομμάτι της δημόσιας ζωής, συχνά μετατρέποντας την θεατρική σκηνή σε βήμα δημόσιου διαλόγου που αφορούσε κοινωνικά

και πολιτικά ζητήματα. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση του φοιτητή/τριας με το έργο των τριών τραγικών ποιητών (Αισχύλου, Σοφοκλή, Ευριπίδη) και η κατανόηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του έργου κάθε ενός από αυτούς.

ΑΥΕ-50 Εισαγωγή στην Προληπτική Συντήρηση

1. Εισαγωγικοί όροι
2. Τι είναι η συντήρηση: ορισμός συντηρητή, επεμβατική-προληπτική συντήρηση, ιστορικό πλαίσιο, νομικό πλαίσιο, Χάρτης της Βενετίας
3. Καταγραφή έργων τέχνης, δελτίο διατήρησης
4. Φθορές – παράγοντες φθοράς
5. Ανασκαφή και ευρήματα (επίγεια, υποθαλάσσια)
6. Υλικά, χημικά, διαλύτες- Υλικά αποθήκευσης - Εξοπλισμός, ασφάλεια
7. Μέθοδοι ανάλυσης – καταστρεπτικές και μη
8. Μέθοδοι χρονολόγησης
9. Οργανικά (ξύλο (ξηρό-υδατοκορεσμένο), ύφασμα, δέρμα, οστά, κέρατο, χαρτί, ζωγραφικά υλικά)
10. Ανόργανα (κεραμικά, πετρώματα, μέταλλο, κονίαμα, γυαλί και υαλώδη υλικά)
11. Συνθήκες διατήρησης, αποθήκευση
12. Περιπτώσεις

ΑΥ-10 Θέματα Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας

1.Βασικές αρχές αρχαιοζωολογίας: Αναγνώριση και καταγραφή σκελετικών καταλοίπων από ζώα και πτηνά, καταλοίπων ψαριών και μαλακίων και η αρχαιολογική τους σημασία. Διαχωρισμός μικρών και μεγάλων ζωολογικών καταλοίπων-ονοματολογία-άτλαντες-συγκριτική συλλογή. Στρατηγικές δειγματοληψίας, ταφονομία, εργαλεία από οστά και όστρεα

2. Βασικές αρχές Αρχαιοβοτανικής:

A. Μακροφυτικά κατάλοιπα. Αναγνώριση φυτικών ειδών-ανατομικοί χαρακτήρες-άτλαντες συγκριτική συλλογή. Στοιχεία οικολογίας. Δειγματοληψία, επίπλευση (απλή επίπλευση, μηχανική επίπλευση, υγρό κόσκινο), ταφονομία,

καταγραφή υλικού, ερμηνεία αποτελεσμάτων, φυτική διατροφή, γεωργία.

Β. Ανάλυση γύρης, αρχές της μεθόδου, δημιουργία και ερμηνεία διαγραμμάτων γύρης, μέθοδοι αναγνώρισης, παλαιοκλίμα, ταφονομία

3. Εξημέρωση φυτών και ζώων: φυτικά και ζωικά κατάλοιπα από αρχαιολογικές θέσεις Αιγαίου, Ευρώπης και Μέσης Ανατολής, γεωργία, κτηνοτροφία. Τα φυτικά κατάλοιπα αρχαίων πολιτισμών και ειδικότερα στο Αιγαίο

4. Πρακτική εξάσκηση με ανασκαφικό οργανικό υλικό (οστά και κατάλοιπα φυτών).

5. Φυσική Ανθρωπολογία-Παλαιοπαθολογία: Ιστορία και εξέλιξη του ανθρώπου, αρχές συγκριτικής ανατομίας, παθολογία, αναγνώριση των οστών, ανάλυση δεδομένων, καταγραφή, συσχετισμοί.

ΑΥΕ-52 Βυζαντινή Μνημειακή Τοπογραφία

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση μιας γενικής εποπτείας της τοπογραφίας της βυζαντινής Θεσσαλονίκης και κυρίως της εξέλιξής της στα χρόνια των Παλαιολόγων (1261-1453). Στα μαθήματα δίνεται έμφαση στη σχέση των μνημείων με τον πολεοδομικό ιστό της πόλης και κυρίως των μνημείων της υστεροβυζαντινής περιόδου με τα παλαιότερα, ώστε οι φοιτητές να έχουν μια όσο το δυνατόν πληρέστερη γνώση των τοπογραφικών δεδομένων της άνω και κάτω πόλης. Προκειμένου το μάθημα να εμβαθύνει στη σχέση των μνημείων με τα κατάλοιπα του μεσαιωνικού αστικού χώρου δημιουργούνται οι βασικότερες τοπογραφικές διαδρομές, στις οποίες τα αρχαιολογικά δεδομένα συνδυάζονται με την ιστορικά γεγονότα της περιόδου στη Θεσσαλονίκη και την Κωνσταντινούπολη.

ΑΥΕ-53 Αρχιτεκτονική και Μνημειακή τοπογραφία στον Ελληνικό και Ρωμαϊκό κόσμο της Μεσογείου

-Ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της εποχής (περ. 1050- 31 π.Χ.)

- ζητήματα κατασκευής και τεχνικής
- Δημόσια αρχιτεκτονική
- Ναοδομία
- πολεοδομία
- μνημειακή τοπογραφία.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής διδακτικής και παιδαγωγικής επάρκειας

ΓΥΕ-44 Διδασκαλία Μεσογειακών Γλωσσών σε Ελληνόγλωσσο Κοινό

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται διάφορες πτυχές της διδασκαλίας της δεύτερης/ξένης γλώσσας, χρησιμοποιώντας τα μεθοδολογικά εργαλεία της σύγχρονης γλωσσολογικής έρευνας, καθώς και η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων των συστημάτων της Ελληνικής, της Τουρκικής και των σημιτικών γλωσσών, γνώσεις οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις μελλοντικούς/-ες διδάσκοντες/-ουσες, κατά τη διδασκαλία των υπό εξέταση γλωσσών ως ξένες γλώσσες.

ΥΑ007 Διδακτική Μεθοδολογία και Εφαρμογές της (ΤΕΠΑΕΣ)

Ιστορική ανασκόπηση στην εξέλιξη της διδακτικής μεθοδολογίας.

- Έννοια και βασικές αρχές της διδασκαλίας.
- Αναλυτικά Προγράμματα και διδακτική μεθοδολογία.
- Εκπαιδευτικοί σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας.
- Διδακτικές αρχές.
- Μοντέλα διδασκαλίας.
- Μέθοδοι και μορφές διδασκαλίας.
- Η πορεία της διδασκαλίας.
- Η επιλογή και η αξιοποίηση παλαιών και νέων μέσων στη διδακτική πράξη. - Τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου εκπαιδευτικού για μια αποτελεσματική διδασκαλία.
- Οργάνωση και έλεγχος της σχολικής τάξης / ψυχολογικό-κοινωνικό περιβάλλον της σχολικής τάξης.

- Διεύθυνση και διευθέτηση της σχολικής τάξης.
- Αξιολόγηση της διδασκαλίας.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να προσεγγίσουν οι φοιτητές το παιδαγωγικό φαινόμενο της διδασκαλίας μέσα από τη γνωστική προσέγγιση των θεωριών διδασκαλίας και των μοντέλων τους.
- Να υπερνικήσουν τις παιδαγωγικές και διδακτικές ελλείψεις τους σε θέματα που σχετίζονται με την προετοιμασία, τη διεξαγωγή και την αξιολόγηση της διδασκαλίας.
- Να εφαρμόσουν ένα σχέδιο διδασκαλίας, το οποίο θα στηρίζεται σε άρθρα μεθοδολογία της διδακτικής, στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΥΒ0003 Η Ιστορία και η Διδακτική της (ΠΤΔΕ)

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μεγάλες θεματικές ενότητες με επιμέρους υποδιαιρέσεις: η πρώτη ενότητα αφορά την επισκόπηση της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας, ενώ η δεύτερη αποτελεί εισαγωγή στα ζητήματα που αφορούν την ιστορική μάθηση στον δυτικό κατά βάση κόσμο. Συγκεκριμένα, το μάθημα αναπτύσσεται στα ακόλουθα επίπεδα και σηματοδοτεί δύο δέσμες παράλληλων σκοπών, γνωστικών, αξιακών, μεθοδολογικών, μεταγνωστικών :

1) Πανοραμική γνώση των σημαντικότερων ιστορικών φαινομένων και γεγονότων της ιστορίας του 19ου και του 20ού αιώνα [Ελληνική - Ευρωπαϊκή – Παγκόσμια Ιστορία, π.χ. : τα επαναστατικά κύματα στην ευρωπαϊκή ήπειρο, οι δεσπόζουσες ιδεολογίες (συντηρητισμός, φιλελευθερισμός, εθνικισμός, σοσιαλισμός/κομμουνισμός), η Επανάσταση του 1821 και η ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, η διεύρυνση των ορίων του νεοελληνικού κράτους, επισκόπηση του ελληνικού πολιτικού συστήματος, αποικιοκρατία, Βαλκανικοί Πόλεμοι, Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, Γενοκτονία Αρμενίων, Μικρασιατική Καταστροφή, Φασισμοί και Ναζισμός, οικονομικό κραχ, ολοκληρωτισμοί, Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος και Ολοκαύτωμα,

δημιουργία ΟΗΕ, δημιουργία ΕΟΚ και μετεξέλιξη της σε Ευρωπαϊκή Ένωση, από-αποικιοποίηση, Ψυχρός Πόλεμος, η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και των Λαϊκών Δημοκρατιών].

2) Εξοικείωση με την επιστημολογία της ιστορίας και την ιστορία της ιστοριογραφίας: δυο επιστημολογικά παραδείγματα (θετικισμός και ολισμός/δομισμός) και η κρίση παραδείγματος μετά την πολιτισμική και τη γλωσσική στροφή.

3) Εξοικείωση με το πολυσχιδές πεδίο της Διδακτικής της Ιστορίας, ανάλυση και εξήγηση των κύριων εξελίξεων που το χαρακτηρίζουν.

4) Συστηματική, συγκριτική και κριτική αξιολόγηση των ακόλουθων θεμάτων: α) μορφές ιστορικής συνείδησης, β) προγράμματα σπουδών και προδιαγραφές ιστορικής, παιδαγωγικής και διδακτικής εγκυρότητας, γ) σχολικά βιβλία και προδιαγραφές ιστορικής, παιδαγωγικής και διδακτικής εγκυρότητας, δ) συγκρότηση ιστορικής σκέψης και εννοιολογική μάθηση, ε) μαθησιακά περιβάλλοντα, διδακτικές μέθοδοι και εργαλεία, στ) διαμόρφωση ιστορικών

δεξιοτήτων και αξιολόγηση, ζ) ιστορική κουλτούρα και Δημόσια Ιστορία.

Μαθήματα ξένων γλωσσών

ΞΥ-17 Αραβικά VII

Η ύλη του εν λόγω επιπέδου περιλαμβάνει θέματα που άπτονται της καθημερινής ζωής των φοιτητών και φοιτητριών. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες σ' αυτό το επίπεδο διερευνούν λεξιλόγιο σχετικό με τα εξής πεδία:

- η προσωπική και κοινωνική ζωή
- οι καθημερινές δραστηριότητες
- ο κόσμος γύρω μας
- ο κόσμος και η εργασία μας
- η διεθνής κοινότητα

Το αντικείμενο διδασκαλίας του εν λόγω επιπέδου στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με το απαραίτητο λεξιλόγιο που σχετίζεται με τις επικοινωνιακές καταστάσεις της καθημερινής ζωής, ενισχύοντας έτσι, τις δεξιότητες των φοιτητών/τριών και την κριτική τους ικανότητα. Αυτό το επίπεδο αποβλέπει

ακόμα στην πρώτη εξοικείωση των φοιτητών/τριών με θέματα που αφορούν τον αραβικό πολιτισμό και την αραβική λογοτεχνία.

ΞΥ-37 Τουρκικά VII

Στο πλαίσιο του επιπέδου αυτού μελετώνται κείμενα με συγκεκριμένη μορφή και θεματολογία, καθημερινοί διάλογοι, εκφράσεις-ιδιωτισμούς αλλά και κείμενα επίσημου χαρακτήρα, άρθρα, δοκίμια και άλλα. Η θεματολογία των κειμένων επικεντρώνεται σε βασικές ενότητες του καθημερινού αλλά και ευρύτερου λεξιλογίου αντίστοιχου του επιπέδου της γλώσσας: καθημερινές ασχολίες, συνήθειες, σκηνές καθημερινής ζωής (περιγραφή γεγονότων που συνέβησαν στο παρελθόν, που συμβαίνουν τώρα, που επαναλαμβάνονται), επικοινωνία: επιστολή, πρόσκληση, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ταχυδρομικές κάρτες, τηλεφωνήματα, μηνύματα, προγραμματισμός σχεδίων για το μέλλον (ταξίδι, συγκέντρωση), βιογραφικό σημείωμα, υποχρεώσεις/καθήκοντα, κατανόηση και έκφραση σκέψεων και ιδεών μέσα από άρθρα, δοκίμια, ποίηση και άλλα.

ΞΥ-27 Εβραϊκά VII

Κατά το έβδομο εξάμηνο σπουδών στην εβραϊκή γλώσσα εξετάζονται:

- τα αντωνυμικά / κτητικά επιθήματα πληθυντικού αριθμού
- τα κλιτικά των προθέσεων ירהק, ינהל, לה, לו.
- η κλίση των τριών γραμματικών χρόνων των ομαλών ρημάτων της συζυγίας להנה
- τα ρηματικά ουσιαστικά της συζυγίας להנה

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

ΑΥΕ-37 Τέχνη και Αρχαιολογία των Μέσων Βυζαντινών Χρόνων

Αρχιτεκτονικοί τύποι και βασικά στοιχεία της γλυπτικής και μνημειακής ζωγραφικής της περιόδου. Στοιχεία που διαφοροποιούν τους

αρχιτεκτονικούς τύπους μεταξύ τους και μορφολογικά στοιχεία των ναών εσωτερικά και εξωτερικά. Καλλιτεχνικές τάσεις της εποχής στη γλυπτική και τη μνημειακή ζωγραφική. Ιδιαιτερότητες στη διαμόρφωση των χώρων του ναού σύμφωνα με τις λειτουργικές ανάγκες, τον τύπο του ναού, τις επιδράσεις από άλλες καλλιτεχνικές παραδόσεις, καθώς και με τις αντιλήψεις του κτήτορα. Μνημειακή ζωγραφική, εικονογραφία και τεχνοτροπικές τάσεις.

ΑΥΕ-10 Αρχαιολογία του Μυκηναϊκού Κόσμου

Το μάθημα στόχο έχει την εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τη μυκηναϊκή αρχαιολογία. Η ύλη του μαθήματος καλύπτει χρονολογικά την περίοδο περ. 1.500-1.100 Π.Κ.Χ., ενώ γεωγραφικά και πολιτισμικά αναφέρεται στις κυριότερες μυκηναϊκές θέσεις, καθώς και σε οικισμούς που ανήκουν στην ευρύτερη σφαίρα της μυκηναϊκής επιρροής. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται τα βασικά ζητήματα έρευνας στη μυκηναϊκή αρχαιολογία, οι απαρχές του μυκηναϊκού πολιτειακού συστήματος, το ανακτορικό σύστημα και η διοίκηση, ζητήματα πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης, ο μυκηναϊκός υλικός πολιτισμός, η ιδεολογία και οι ταφικές πρακτικές, τα φαινόμενα πολιτισμικής διαφοροποίησης, η θέση των μυκηναϊκών κέντρων στα διεθνή δίκτυα επαφών, και τέλος η περίοδος κατάρρευσης των μυκηναϊκών ανακτόρων. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια θα είναι σε θέση να γνωρίζει τα κυριότερα χαρακτηριστικά της μυκηναϊκής πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης, αλλά και να κατανοεί τις διαφοροποιημένες πολιτισμικές πρακτικές που ακολουθήθηκαν από τα μυκηναϊκά ανακτορικά κέντρα, τους μικρότερους οικισμούς και τις κοινότητες στις παρυφές του Αιγαϊακού κόσμου.

ΑΥ-37 Αρχαία Ελληνική Γλυπτική

-Ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της εποχής (περ. 1050-31π.Χ.)

- Γλυπτική, τεχνικές και τεχνοτροπίες, κατηγορίες γλυπτών (ολόγλυφα έργα, ανάγλυφα, αρχιτεκτονικά γλυπτά κλπ.)
- Τεχνοτροπίες και έργα γλυπτικής πρώιμων ελληνικών χρόνων
- Τεχνοτροπίες και έργα γλυπτικής αρχαϊκών χρόνων
- Τεχνοτροπίες και έργα γλυπτικής κλασικών χρόνων
- Τεχνοτροπίες και έργα γλυπτικής ελληνιστικών χρόνων

Επιλογής

AY-34 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία: Έπος

Το μάθημα επικεντρώνεται στη μελέτη του έπους και εξετάζει την ιστορία, τις πηγές και την υποδοχή τους στην αρχαιότητα και σήμερα. Κατά το πρώτο ήμισυ του εξαμήνου γίνεται συστηματική μελέτη των διαφόρων κατηγοριών του έπους (ηρωικό, βιοσοφικό, θρησκευτικό), εξετάζονται οι πηγές, τα σωζόμενα κείμενα, τα προβλήματα και νέες προσεγγίσεις στην ιστορία του είδους, ιδιαίτερα στα ομηρικά έπη. Στη συνέχεια, το μάθημα επικεντρώνεται στη διερεύνηση του έπους ως δημιούργημα της αστικής λογοτεχνίας και εξετάζει τη θέση του στην πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα του 5ου αιώνα. π.Χ.

AYE-15 Ζωγραφική και Αρχιτεκτονική των Ύστερων Βυζαντινών Χρόνων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα πρέπει να μπορεί:

- να γνωρίζει και να ορίζει τους αρχιτεκτονικούς τύπους, οι οποίοι αφενός συνεχίζονται από τη Μέση στην Ύστερη Βυζαντινή περίοδο και αφετέρου εκείνους που δημιουργούνται στα παλαιολόγια χρόνια. Επίσης να γνωρίζει τα βασικά στοιχεία της μνημειακής ζωγραφικής της υπό εξέταση περιόδου.

- να διακρίνει τα στοιχεία που διαφοροποιούν τους τύπους μεταξύ τους καθώς και μορφολογικά στοιχεία των ναών εσωτερικά και εξωτερικά. Επίσης να διακρίνει τις διάφορες καλλιτεχνικές τάσεις της εποχής στη μνημειακή ζωγραφική.

- να ερμηνεύει τις ιδιαιτερότητες στη διαμόρφωση των χώρων του ναού σύμφωνα με τον τύπο του ναού, τις επιδράσεις από άλλες καλλιτεχνικές παραδόσεις καθώς και σύμφωνα με τις αντιλήψεις του κτήτορα. Επίσης στη ζωγραφική να ερμηνεύει το εικονογραφικό πρόγραμμα καθώς και εικονογραφικά θέματα, που εμφανίζονται αυτή την εποχή, και να διακρίνει τις διάφορες τεχνοτροπικές τάσεις.

- να συνθέτει μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα τα στοιχεία της αρχιτεκτονικής, της μορφολογίας του κτιρίου και της ζωγραφικής, ώστε να εντοπίζει τις ομοιότητες ανάμεσα στα μνημεία. Επίσης να αναγνωρίζει τις διαφορετικές καλλιτεχνικές τάσεις και, τέλος, να χρονολογεί τα μνημεία και το διάκοσμό τους.

AYE-35 Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιογνωστικές Επιστήμες

Οι νέες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για να βοηθήσουν τις αρχαιογνωστικές επιστήμες (φιλολογία, γλωσσολογία, αρχαιολογία, την ιστορία και ιστορία της τέχνης) που παρουσιάζονται ως μελέτες περιπτώσεων. Αποκρυπτογράφηση μη αναγνώσιμων κειμένων σε μάρμαρο, περγαμηνή κλπ με IR, UV, πολυφασματικές απεικονίσεις, οι τεχνικές της χρονολόγησης και η ανάλυση / προέλευση στην αρχαιολογία, αναγνωρίζοντας την πατρότητα των ανώνυμων κειμένων από τις στατιστικές μεθόδους, Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών στην αρχαιολογία, η επεξεργασία χαρτιού και ευαίσθητων αντικειμένων για συντήρηση, η εικονική πραγματικότητα και 3D αναπαράσταση στην αρχαιολογία και η Αρχαιοαστρονομία, γεωφυσική και δορυφορική διασκόπηση, φωτογραμμετρία.

Ειδικότερα οι θεματικές ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνουν:

- 1) Εισαγωγή: Νέες Τεχνολογίες στις Αρχαιογνωστικές Επιστήμες. Πολύπλευρη συνέργια με προοπτικές
- 2) Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών
- 3) Φωτογραμμετρία στην Αρχαιολογία
- 4) Εικονική πραγματικότητα & 3D στην Αρχαιολογία
- 5) Τεχνικές χρονολόγησης
- 6) Μέθοδοι ανάγνωσης δυσδιάκριτων / σβησμένων κειμένων, φυσικές μέθοδοι ανάγνωσης κειμένων
- 7) Μουσεία, Μουσειολογία, Προληπτική συντήρηση
- 8) Η Πληροφορική στην Αρχαιολογία (ομαδοποιήσεις, αναγνώριση ταυτότητας συγγραφέων, και ζωγράφων).
- 9) Ψηφιακές Βάσεις Δεδομένων στον Πολιτισμό
- 10) Τεχνολογίες Πολυμέσων
- 11) Παραδείγματα εντοπισμού θαμμένων/υποθαλάσσιων αρχαιοτήτων

ΑΥΕ-41 Διάδραση Αρχαιοπεριβάλλοντος-Ανθρώπου

Η μελέτη του αρχαίου περιβάλλοντος λαμβάνει υπόψη τις διάφορες παραμέτρους που σχετίζονται άμεσα ή και έμμεσα με το τρόπο διαβίωσης - επιβίωσης των αρχαίων κοινωνιών. Ειδικότερα μελετώνται όσες συνδέονται με 1) το θαλάσσιο περιβάλλον/ ενάλια αρχαιολογία (ναυάγια, βυθισμένοι οικισμοί), παράκτιοι, νησιωτικοί οικισμοί, 3) ηφαιστειακές εκρήξεις, σεισμοί ως αιτίες καταστροφής, βύθισης, εξαφάνισης πόλεων, οικισμών, 5) στοιχεία γεωμορφολογίας, παλαιοκλιματολογίας. Διδάσκονται βασικές γνώσεις, σχετικών διεπιστημονικών πεδίων, ως ερμηνευτικό υπόβαθρο για τις γεωαρχαιολογικές έρευνες, όπως ορυκτολογία, πετρολογία, ιζηματολογία, αλλά και για τις ανθρωπολογικές έρευνες, όπως παλαιοπαθολογία.

Ειδικότερα εξετάζονται τα γεγονότα εκείνα που επηρέασαν την εξελικτική πορεία του ανθρώπου μέσα στο πέρασμα των γεωλογικού -

αρχαιολογικού χρόνου και η αλληλεπίδρασή τους.

ΑΥΕ-54 Αρχαιολογία της Κοινωνικής Ταυτότητας

Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τον/την φοιτητή/φοιτήτρια με τον τομέα της Αρχαιολογίας που μελετά την κοινωνική ταυτότητα στο χρονικό φάσμα της προϊστορίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζεται η προβληματική που έχει αναπτυχθεί στην αρχαιολογία αναφορικά με την κοινωνική ταυτότητα, οι θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη μελέτη της κοινωνικής ταυτότητας στην αρχαιολογία και στις κοινωνικές επιστήμες, ο ρόλος της φύσης και του πολιτισμού στη διαμόρφωση κοινωνικών ταυτοτήτων, η σημασία του σώματος και των βιωμάτων στην κατασκευή κοινωνικών ταυτοτήτων, τα είδη της κοινωνικής ταυτότητας (πολιτισμική, εθνοτική, θρησκευτική, κοινωνικής τάξης/θέσης, έμφυλη, ηλικιακή), καθώς και περιπτώσεις μελέτης προϊστορικών κοινωνικών ταυτοτήτων στην Ανατολική Μεσόγειο.

ΑΥΕ-55 Η μαγική και μυστηριακή παράδοση της Ανατολικής Μεσογείου

Ορολογία, μεθοδολογικά εργαλεία και νέες ερευνητικές τάσεις στην ακαδημαϊκή μελέτη της μαγείας και του μυστικισμού. Ιχνηλατώντας τη μαγεία στον αιγαιακό κόσμο της Εποχής του Χαλκού. Οντολογία και σημασιολογία του αιγυπτιακού μαγικού συστήματος σκέψης και πρακτικής (χέκα). Οι πολιτικοκοινωνικές συνιστώσες και διαμορφώσεις του μαγικού φαινομένου στη φαραωνική και Ελληνορωμαϊκή Αίγυπτο. Μυστηριακά σχήματα και παραδόσεις. Το μυστηριακό φαινόμενο κατά την Ύστερη Αρχαιότητα (νεοπλατωνισμός, ερμητισμός, γνωστικισμός). Οι έννοιες της ψυχής και της ανθρώπινης ύπαρξης σε σχέση με το θείο στις μυστηριακές λατρείες της Ύστερης Αρχαιότητας. Η αιγυπτιακή μυστηριακή θρησκευτική παράδοση και ο ρόλος της στο χριστιανικό κοσμοείδωλο. Ο ρόλος της αλεξανδρινής ερμηνευτικής παράδοσης στη δημιουργία της

ορθόδοξου μυστικής θεολογίας. Οι φιλοσοφικές και θεολογικές πτυχές του Ιουδαϊκού μυστικισμού (Καμπαλά). Μυστηριακή αναβίωση, εσωτερικός αντι-διαφωτισμός, εμπειρισμός και μοντερνισμός στον 20ο και 21ο αιώνα.

ΑΥΕ-45 Διδακτική της Κλασικής Φιλολογίας

Το περιεχόμενο του μαθήματος έχει τετραμερή δομή, η οποία αντιστοιχεί σε βασικά πεδία μελέτης της αρχαίας κλασικής φιλολογίας. Συνοπτικά περιλαμβάνει:

1. Εισαγωγή στο αντικείμενο, τη μέθοδο και την ιστορία της Κλασικής Φιλολογίας. Ιδιαίτερως καλύπτονται οι ακόλουθες ενότητες: - Η αρχαία γραμματεία. Περίοδοι, είδη, εκπρόσωποι. Επιβίωση και επίδραση. - Ιστορία της παράδοσης και κριτική των αρχαίων κειμένων. - Φιλολογικές αρχές και μέθοδοι από την αρχαιότητα ως τη σύγχρονη εποχή. - Ερευνητικά εργαλεία: λεξικά, γραμματικές, συντακτικά, πηγές βιβλιογραφίας, ηλεκτρονικά εργαλεία κ.λπ.

2. Ανάγνωση επιλεγμένων αποσπασμάτων από το έργο εκπροσώπων του αττικού πεζού λόγου. ανάγνωση, φιλολογική ανάλυση και ερμηνεία φιλοσοφικών κειμένων της κλασικής εποχής, δηλ. κυρίως του Πλάτωνος και επικουρικός του Αριστοτέλους.

Κύριος σκοπός του είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την γλώσσα και το ύφος του συγγραφέως.

3. Επισκόπηση της κλασικής ιστοριογραφίας, με έμφαση στο έργο των τριών κύριων εκπροσώπων της. Θίγονται, επίσης, ζητήματα, όπως η γένεση της ιστορικής σκέψης των Ελλήνων, οι καταβολές και οι αρχές της ιστοριογραφίας, οι πρώτοι εκπρόσωποι και τα χαρακτηριστικά του έργου τους. Αναλύονται επιλεγμένα αποσπάσματα από το έργο του Ηροδότου, του Θουκυδίδη και του Ξενοφώντος (γλωσσική επεξεργασία, φιλολογικός και ιστορικός σχολιασμός, αφηγηματικές τεχνικές, ιστορική σκέψη) και μελετώνται οι σχέσεις μεταξύ των τριών συγγραφέων.

4. Ζητήματα για τη μελέτη του αρχαιοελληνικού δράματος. Ειδικότερα, εξετάζονται: - Η γένεση του αρχαίου ελληνικού δράματος με βάση τις

λογο- τεχνικές, ιστορικές και αρχαιολογικές πηγές. - Τα δραματικά είδη και η εξέλιξή τους. - Σημαντικοί εκπρόσωποι και το έργο τους.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΓΥ-13 Διδασκαλία Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τη διδασκαλία και την εκμάθηση ενός δεύτερου κώδικα επικοινωνίας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά στις θεωρίες εκμάθησης μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στις ατομικές διαφορές που αναμένεται να επηρεάσουν την εκμάθηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στις μεθόδους διδασκαλίας μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στην έννοια της επικοινωνιακής ικανότητας, στους παράγοντες που επηρεάζουν την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, στα επίπεδα γλωσσομάθειας, στην αξιολόγηση της γλωσσομάθειας, στην ανάλυση λαθών, ενώ θα παρουσιαστεί και η δομή ενός ενδεικτικού μαθήματος.

ΕΕΠ-05 Διδακτική Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πρακτική Άσκηση ΤΜΣ

- Γενικές αρχές της Εκπαίδευσης
- Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού
- Μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της ιστορίας στην Εκπαίδευση
- Άμεση και Έμμεση Διδασκαλία
- Διδακτικά μοντέλα στη διδασκαλία της ιστορίας
- Χρήση των πηγών στο μάθημα της Ιστορίας
- Διακυβερνητικό πρόγραμμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη διδασκαλία της Ιστορίας
- Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα

- Σχεδιασμός Διδασκαλίας

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-18 Αραβικά VIII

Το εν λόγω επίπεδο επικεντρώνεται στην κατανόηση αποσπασμάτων κειμένων από τον ημερήσιο αραβικό τύπο ευρείας κυκλοφορίας, τηλεοπτικών προγραμμάτων ειδησεογραφικού περιεχομένου καθώς και στην κατανόηση μελοποιημένης ποίησης της επίσημης κοινής αραβικής γλώσσας αλφούσχα. Σε αντίθεση με τα υπόλοιπα επίπεδα τα οποία εστιάζουν στο λεξιλόγιο και τις δομές που αφορούν την καθημερινή ζωή μέσω της επικοινωνιακής προσέγγισης, το εν λόγω επίπεδο επικεντρώνεται σε λεξιλόγιο και γραμματικοσυντακτικές δομές που εξυπηρετούν την εξοικείωση των φοιτητών με ειδικά ζητήματα πολιτικού, λογοτεχνικού και οικονομικού περιεχομένου. Τα εν λόγω ζητήματα κατατείνουν στη βελτίωση του γραπτού και προφορικού λόγου των φοιτητών/τριών.

ΞΥ-38 Τουρκικά VIII

Στο πλαίσιο του επιπέδου αυτού μελετώνται κείμενα με συγκεκριμένη μορφή και θεματολογία, καθημερινοί διάλογοι, εκφράσεις-ιδιωματισμούς αλλά και κείμενα επίσημου χαρακτήρα, άρθρα, δοκίμια και άλλα. Η θεματολογία των κειμένων επικεντρώνεται σε βασικές ενότητες του καθημερινού αλλά και ευρύτερου λεξιλογίου αντίστοιχου του επιπέδου της γλώσσας: καθημερινές ασχολίες, συνήθειες, σκηνές καθημερινής ζωής (περιγραφή γεγονότων που συνέβησαν στο παρελθόν, που συμβαίνουν τώρα, που επαναλαμβάνονται), επικοινωνία: επιστολή, πρόσκληση, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ταχυδρομικές κάρτες, τηλεφωνήματα, μηνύματα, προγραμματισμός σχεδίων για το μέλλον (ταξίδι, συγκέντρωση), βιογραφικό σημείωμα, υποχρεώσεις/καθήκοντα,

κατανόηση και έκφραση σκέψεων και ιδεών μέσα από άρθρα, δοκίμια, ποίηση και άλλα.

ΞΥ-28 Εβραϊκά VIII

Κατά το όγδοο και τελευταίο εξάμηνο σπουδών στην εβραϊκή γλώσσα εξετάζονται:

- κείμενα ειδίκευσης: αρχαιολογικού ή γλωσσολογικού ενδιαφέροντος καθώς και κείμενα που αφορούν τη Μέση Ανατολή (γεωγραφία, διεθνείς σχέσεις, οικονομία),
- ο προφορικός λόγος όπως εκφέρεται σε ταινίες μικρού μήκους, εκπαιδευτικά βίντεο, ντοκιμαντέρ.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

ΓΥ-02 Φωνητική - Φωνολογία

Το παρόν μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στα επιστημονικά πεδία της φωνητικής και της φωνολογίας που ασχολούνται με τη μελέτη των ήχων της ανθρώπινης ομιλίας. Ως βασικός στόχος του μαθήματος τίθεται η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ποικιλία των φθογγικών (ηχητικών) συστημάτων διαφόρων γλωσσών και η κατανόηση των βασικών εννοιών και μεθόδων που είναι απαραίτητες για τη φωνολογική ανάλυση των γλωσσών. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στη μελέτη και ανάλυση των φθογγικών τροποποιήσεων που απαντούν σε μια ευρεία γκάμα γλωσσών. Μερικά από τα θέματα που θα μας απασχολήσουν είναι: η περιγραφή του μηχανισμού παραγωγής λόγου, τα διακριτικά χαρακτηριστικά των φθόγγων, οι υποκείμενες δομές και οι φωνητικές πραγματώσεις των λέξεων, οι φωνολογικοί κανόνες και διαδικασίες, οι βασικές αρχές της συλλαβικής δομής, καθώς και

θέματα που αφορούν τα μετρικά και προσωδιακά χαρακτηριστικά λέξεων και φράσεων.

ΓΥ-20 Σύνταξη

Το μάθημα αυτό αποτελεί εισαγωγή στο επίπεδο της συντακτικής ανάλυσης της γλώσσας. Πραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο δομούνται και αναλύονται οι φράσεις και οι προτάσεις μιας φυσικής γλώσσας και εστιάζει στη μεθοδολογία ανάλυσης συντακτικών φαινομένων. Βασικό πρότυπο περιγραφής αποτελεί η Θεωρία των Αρχών και Παραμέτρων μέσα στο πρότυπο της γενετικής θεωρίας, καθώς και οι σύγχρονες εξελίξεις του. Θέματα εξέτασης αποτελούν τα εξής: φραστική δομή, σύνταξη του Χ', μετακινήσεις, τεστ διαγραμματικότητας, παράμετροι που επηρεάζουν τη σειρά των όρων.

ΓΥ-25 Πραγματολογία-Σημασιολογία

Σε αυτό το μάθημα εξετάζεται το γλωσσικό σύστημα σε σχέση με τη χρήση και τις/τους χρήστριες/τες του. Παρουσιάζονται οι κλασικές πραγματολογικές προσεγγίσεις της Θεωρίας των Λεκτικών Πράξεων (Speech Act Theory), της Αρχής της Συνεργασίας και των Αξιωμάτων (Gricean Pragmatics), καθώς και η Αρχή της Συνάφειας (Relevance). Επίσης, παρουσιάζεται η Ανάλυση της Συνομιλίας (Conversation Analysis) με την οποία εισάγεται η χρήση φυσικών συνομιλιών στην πραγματολογική ανάλυση. Συζητείται η Ευγένεια και η σχέση του πλαισίου (context) με τη μορφή και τη λειτουργία των λεκτικών πράξεων. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές συμμετέχουν στη διεξαγωγή ασκήσεων και εκτενέστερων εργασιών ώστε να είναι σε θέση να παρακολουθούν τη θεωρητική συζήτηση μέσα από το παράδειγμα αυθεντικών χρήσεων της γλώσσας.

Επίσης το μάθημα αυτό παρουσιάζει και εμβαθύνει στον τρόπο ανάλυσης του επιπέδου

της Σημασιολογίας, του επιστημονικού κλάδου της γλωσσολογίας που μελετά τη σημασία ή αλλιώς την έννοια των γλωσσικών μονάδων. Παρουσιάζονται κλασικές σημασιολογικές προσεγγίσεις όπως είναι η γραμματική του Montague, η θεωρία των τιμών αληθείας και η θεωρία των πιθανών κόσμων. Επιπλέον μελετώνται τα σημαντικότερα επίπεδα σημασιολογικής ανάλυσης (λεξική σημασιολογία, προτασιακή σημασιολογία, κατηγορηματική σημασιολογία) με τη βοήθεια βασικών εργαλείων λογικής.

ΓΥ-23 Ζητήματα Ορολογίας στη Γλωσσολογία

Το μάθημα αυτό αποτελεί εισαγωγή στην κατανόηση και χρήση της επιστημονικής αγγλικής ορολογίας στη Γλωσσολογία αλλά και σε επιμέρους τομείς της (π.χ., Φωνητική/Φωνολογία, Μορφολογία, Σημασιολογία, Πραγματολογία, Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων). Ταυτόχρονα αποσκοπεί στην κατανόηση των χαρακτηριστικών συγκεκριμένων κειμενικών ειδών του γραπτού και προφορικού ακαδημαϊκού λόγου στην αγγλική γλώσσα (π.χ., επιστημονικό δοκίμιο, παρουσίαση/ανακοίνωση συνεδρίου, ερευνητικό άρθρο, βιβλιογραφική ανασκόπηση). Επίσης, παρουσιάζονται οι συμβάσεις για τη σύνταξη παρενθετικών και βιβλιογραφικών αναφορών (In-text citations, References). Με συνδυασμό θεωρητικής κατάρτισης και κατάλληλα προσαρμοσμένων ασκήσεων ο φοιτητής/τρια στο τέλος του εξαμήνου είναι αρκετά προετοιμασμένος/η είτε για σπουδές γλωσσολογίας στην αγγλική γλώσσα (π.χ. μεταπτυχιακό) είτε για ερευνητική δραστηριότητα (ανάγκη για μελέτη αγγλόφωνης βιβλιογραφίας και παρουσίαση πορισμάτων σε διεθνές επίπεδο). Σε κάθε περίπτωση, έχει τα

εφόδια για την παρακολούθηση των παγκόσμιων επιστημονικών εξελίξεων.

Επιλογής

ΓΥΕ-26 Τυπολογία

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται μια εισαγωγή στους στόχους και τις μεθόδους της τυπολογίας, του κλάδου της γλωσσολογίας που ασχολείται με την αντιπαραβολική εξέταση των γλωσσικών συστημάτων και την ταξινόμησή τους βάσει των κοινών δομικών τους χαρακτηριστικών. Αναπτύσσεται διεξοδικά η έννοια των γλωσσικών καθολικών και η μεθοδολογία εντοπισμού τους, ενώ επίσης παρουσιάζονται ενδεικτικές τυπολογίες από διάφορες γλώσσες του κόσμου για όλα τα επίπεδα του γραμματικού συστήματος (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη).

ΓΥΕ-37 Λεξικολογία

Το μάθημα αυτό αποτελεί μια εισαγωγή στη λεξικολογία, δηλαδή στο ειδικό αντικείμενο της γλωσσολογίας που ασχολείται με την ανάλυση της «λέξης» και του «λεξικού». Οι διάφορες πτυχές της λέξης προσεγγίζονται μέσα από τα διάφορα επίπεδα ανάλυσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο οργάνωσης και το περιεχόμενο του λεξικού αποθέματος της Ελληνικής. Με τη χρήση μεγάλης ποικιλίας παραδειγμάτων από την ελληνική γλώσσα εξετάζονται διεξοδικά οι μορφολογικές διαδικασίες σχηματισμού λέξεων και εμπλουτισμού του λεξιλογίου. Μέσα στο πλαίσιο της στενής σχέσης που διέπει τη λεξικολογία με τη λεξικογραφία μελετάται, επίσης, η τυπολογία των λεξικών, ο τρόπος δηλαδή με τον οποίο παρουσιάζονται και οργανώνονται τα λήμματα. Τέλος, επιχειρείται η κριτική επισκόπηση των λεξικών της Ελληνικής, με έμφαση στα συγχρονικά λεξικά και τα λεξικά της νεοελληνικής διαλεκτικής ποικιλίας.

ΓΥΕ-28 Ιστορικοσυγκριτική Γλωσσολογία

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τη γλώσσα και τον πολιτισμό των Ινδοευρωπαίων.

Ειδικότερα, θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά στην εμφάνιση του όρου ινδοευρωπαϊκός (ΙΕ) και στην προβληματική που έχει αναπτυχθεί για την αρχική κοιτίδα των ΙΕ φυλών, στα χαρακτηριστικά των ΙΕ γλωσσών, στη μεθοδολογία αποκατάστασης της Πρωτοινδοευρωπαϊκής (ΠΙΕ), στα βασικά χαρακτηριστικά της ΙΕ σε όλα τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης (π.χ. φωνολογία, μορφολογία κτλ), στον πολιτισμό των ΙΕ και στη διαμόρφωση της ελληνικής γλώσσας.

ΓΥΕ-31 Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τη διδασκαλία και την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερου κώδικα επικοινωνίας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά στους παράγοντες που αναμένεται να επηρεάσουν την εκμάθηση της νέας ελληνικής λόγω του διγλωσσικού παρελθόντος της και στη διδασκαλία των επιμέρους επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, λεξιλόγιο). Επίσης, θα συζητηθεί η διδασκαλία πολιτισμικών στοιχείων της ελληνικής γλώσσας καθώς και η διδασκαλία με τη χρήση Η/Υ και θα παρουσιαστούν κατηγορίες λαθών κατά την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, όπως αυτά εμφανίζονται σε γραπτά διδασκομένων. Τέλος, θα αναλυθεί η δομή και η λειτουργία του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, το οποίο διοργανώνει τις σχετικές εξετάσεις πιστοποίησης της ελληνομάθειας, ενώ θα εξεταστούν ενδεικτικά εγχειρίδια (έντυπα & ηλεκτρονικά) διδασκαλίας της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΥΑ016 Αποτελεσματικός Εκπαιδευτικός-Αξιολόγηση του Έργου των Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικός Σχεδιασμό (ΤΕΠΑΕΣ)

- Εννοιολόγηση βασικών όρων: αξιολόγηση, εκπαιδευτική αξιολόγηση, αποτελεσματικός εκπαιδευτικός, εκπαιδευτικό έργο, εκπαιδευτικός σχεδιασμός, αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου, αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών.
- Τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού με βάση τη θεωρία και την έρευνα, διαφοροποίηση αποτελεσματικού από καλό εκπαιδευτικό.
- Σχέση της σχολικής αποτελεσματικότητας και του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του έργου των εκπαιδευτικών.
- Θεωρία και έρευνα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του έργου των εκπαιδευτικών. Εκπαιδευτικό έργο και εκπαιδευτικός σχεδιασμός.
- Σκοπός, στόχοι, φορείς, αντικείμενα, κριτήρια, μέσα, αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών.
- Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και ζητήματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού.
- Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και επαγγελματική ανάπτυξη.
- Η συζήτηση για την αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών στη χώρα μας σήμερα.

ΥΑ009 Από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Επαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Διαστάσεις Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ)

Εξετάζεται η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και η πορεία εξέλιξής της από τα πρώτα χρόνια εμφάνισής της μέχρι σήμερα, ως προς το

θεωρητικό και μεθοδολογικό της πλαίσιο. Συζητούνται, οι έννοιες και οι αρχές της καθώς επίσης και οι λόγοι που συνέβαλαν στην επανεξέταση του πλαισίου εφαρμογής της στην τυπική, μη-τυπική και άτυπη εκπαίδευση. Επίσης, παρουσιάζεται η πορεία της στην Ελλάδα και ευρύτερα στο διεθνή χώρο. Παράλληλα, αναλύεται η έννοια της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη και διερευνώνται οι συγκλίσεις και αλληλοσυνδέσεις της με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Αναλύονται οι βασικές της διαστάσεις, αρχές και χαρακτηριστικά και εξετάζονται οι διάφορες θεωρίες που δομούν τη συγκεκριμένη έννοια. Τέλος, αναλύονται θέματα που σχετίζονται με την ενσωμάτωση της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο σχολείο.

ΥΔ002 Κοινωνικοποίηση του παιδιού και του Εφήβου (ΤΕΠΑΕΣ)

Το μάθημα αυτό πραγματεύεται το αντικείμενο της κοινωνικοποίησης του παιδιού και του εφήβου, αλλά και τις διαχρονικές διαδικασίες κοινωνικοποίησης καθ' όλη τη διάρκεια του βίου του ατόμου, προσεγγίζοντάς το διεπιστημονικά, μέσα από τις βιολογικές, ψυχολογικές και κοινωνιολογικές θεωρίες και τα σχετικά με αυτές εμπειρικά δεδομένα. Δίνεται έμφαση στους παράγοντες που καθιστούν απαραίτητη την κοινωνικοποίηση για την ανάπτυξη της προσωπικότητας και της ταυτότητας του ατόμου και την ένταξή του στην κοινωνία. Εξετάζονται ειδικότερα: οι επιμέρους ορισμοί και είδη κοινωνικοποίησης, οι βασικές αρχές των επιμέρους θεωρητικών προσεγγίσεων, οι φορείς κοινωνικοποίησης, με έμφαση στο ρόλο της οικογένειας και του σχολείου και οι σημαντικότεροι παράγοντες που διαφοροποιούν τις κοινωνικές δομές και διαδικασίες και τα αποτελέσματα της κοινωνικοποίησης, σημαντικότεροι των οποίων είναι οι κοινωνικο-οικονομικές και οι έμφυλες ανισότητες.

ΥΕ003 Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΕΠΑΕΣ)

Αποσκοπεί στο να γνωρίσουν οι φοιτητές/ριες: α) ιστορικά στοιχεία της ανάπτυξης των εκπαιδευτικών λογισμικών από το 1950 έως σήμερα, β) την επίδραση των βασικών θεωριών μάθησης στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη διαφορετικών ειδών εκπαιδευτικών λογισμικών, γ) τις διαφορετικές κατηγορίες και τα είδη των εκπαιδευτικών λογισμικών, καθώς και τις εκπαιδευτικές χρήσεις των τεχνολογιών της επικοινωνίας από απόσταση μέσω διαδικτύου, δ) Κριτήρια Ποιότητας και Μέθοδοι Αξιολόγησης εκπαιδευτικών εφαρμογών των ΤΠΕ, ε) Ζητήματα υγιούς και ασφαλούς χρήσης και αξιοποίησης των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή καθώς και στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση.

ΥΑ0005 Σχολική Παιδαγωγική (ΠΤΔΕ)

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου γνωστικού αντικειμένου παρουσιάζονται, σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και στο πεδίο της πρακτικής, οι βασικότερες προσεγγίσεις της Επιστήμης της Σχολικής Παιδαγωγικής, που διαμορφώθηκαν στην πορεία ανάπτυξης του συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου για το «δέον γενέσθαι» στη σχολική αγωγή και στην εκπαίδευση και αφορούν στην ιεράρχηση των εκπαιδευτικών προτεραιοτήτων, στο ρόλο της εκπαίδευσης στο κοινωνικό γίνεσθαι, στη φύση και τις δυνατότητες των μαθητών, στη φύση της σχολικής γνώσης, στις διαδικασίες και τους όρους της μάθησης και της ανάπτυξης και κατ'επέκταση στους ρόλους και τον επιθυμητό τύπο εκπαιδευτικού.

ΓΥΕ-31 Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τη διδασκαλία και την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερου κώδικα επικοινωνίας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά στους παράγοντες που αναμένεται να επηρεάσουν την εκμάθηση της νέας ελληνικής λόγω του

διγλωσσικού παρελθόντος της και στη διδασκαλία των επιμέρους επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, λεξιλόγιο). Επίσης, θα συζητηθεί η διδασκαλία πολιτισμικών στοιχείων της ελληνικής γλώσσας καθώς και η διδασκαλία με τη χρήση Η/Υ και θα παρουσιαστούν κατηγορίες λαθών κατά την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, όπως αυτά εμφανίζονται σε γραπτά διδασκομένων. Τέλος, θα αναλυθεί η δομή και η λειτουργία του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, το οποίο διοργανώνει τις σχετικές εξετάσεις πιστοποίησης της ελληνομάθειας, ενώ θα εξεταστούν ενδεικτικά εγχειρίδια (έντυπα & ηλεκτρονικά) διδασκαλίας της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-15 Αραβικά V

- Ουσιαστικά: Διερεύνηση ειδικών χαρακτηριστικών
- Τα παράγωγα του ρήματος
- Ενεργητική και παθητική φωνή
- Το απαρέμφατο στην αραβική γλώσσα: κανόνες σχηματισμού
- Κατανόηση σύντομων κειμένων
- Ανάγνωση άρθρων στον αραβικό ημερήσιο τύπο
- Ασκήσεις μετάφρασης από και προς τα Αραβικά

ΞΥ-35 Τουρκικά V

Στο πλαίσιο του μαθήματος Τουρκικά V εξετάζονται κείμενα που αντλούνται από τον Τύπο, από βιβλία ή κείμενα από επιλεγμένα εγχειρίδια Τουρκικής που εστιάζουν στα μορφοσυντακτικά φαινόμενα που μελετώνται στο μάθημα.

Επιχειρείται επίσης να γίνεται αναφορά σε γεγονότα που αφορούν στην πολιτική, πολιτιστική, κοινωνική, επικαιρότητα με σκοπό

να συμβάλλουν στην κατανόηση της τουρκικής πραγματικότητας. Αναφέρουμε ενδεικτικά τα εξής κείμενα: κείμενα ηθολογικού περιεχομένου: καθημερινή ζωή, συνήθειες, αναμνήσεις κλπ.

Σειρά κειμένων που αφορούν στη διατροφή, στον τρόπο και τους τύπους διατροφής, τα προβλήματα που εμφανίζονται στις σύγχρονες κοινωνίες, κλπ.

ΞΥ-25 Εβραϊκά V

Κατά το πέμπτο εξάμηνο σπουδών εξετάζονται:

- οι εξαρτημένες προτάσεις (χρονικές, αιτιολογικές, συμπερασματικές)
- το πρώτο είδος υποθετικού λόγου (πραγματικό)
- τα κλιτικά της πρόθεσης n / n
- ο παρελθοντικός χρόνος των ομαλών ρημάτων των συζυγίων $\text{לנפגה} \text{לנפגה} \text{לנפגה}$ και της υποκατηγορίας ה"ו στις συζυγίες לנפ , לנפ
- ο ενεστώτας και ο παρελθοντικός χρόνος της παθητικής συζυγίας לנפג στην κατηγορία των ομαλών
- ο μελλοντικός χρόνος της συζυγίας לנפ στην κατηγορία των ομαλών ($\text{לנפג} \text{-} \text{לנפג}$) και στην υποκατηγορία $\text{י"ו} \text{-} \text{י"ו}$
- διάφορα άρθρα από την εφημερίδα השחרית (γραμμένη σε απλά Εβραϊκά προς χρήση των νέων μεταναστών)
- βιογραφίες και περιηγητικά κείμενα

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

ΓΥ-03 Μορφολογία

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η μελέτη της μορφολογίας, δηλαδή του επιστημονικού κλάδου της γλωσσολογίας που ασχολείται με την εσωτερική δομή των λέξεων και των διαδικασιών σχηματισμού τους. Συγκεκριμένα, ως στόχος του μαθήματος τίθεται η εξοικείωση των

φοιτητών/τριών με τα βασικά μορφολογικά στοιχεία-κατηγορίες (λέξη, μόρφημα, πρόσφυμα, θέμα κ.ά.) που είναι απαραίτητα για την ανάλυση λέξεων. Μερικά από τα θέματα που θα μας απασχολήσουν είναι: η θέση της μορφολογίας στη γλωσσολογική θεωρία, οι διαδικασίες σχηματισμού λέξεων (κλίση, παραγωγή, σύνθεση), η δομή και η οργάνωση του νοητικού λεξικού, η μορφολογική τυπολογία των γλωσσών, η έννοια της παραγωγικότητας, η αλλομορφία και τα είδη της. Αναλύοντας δεδομένα από μια ευρεία γκάμα γλωσσών, οι φοιτητές/τριες έρχονται σε επαφή με τις μορφολογικές κατηγορίες και τα είδη των μορφολογικών διαδικασιών που απαντούν διαγλωσσικά και, παράλληλα, αναπτύσσουν δεξιότητες ως προς την επίλυση μορφολογικών προβλημάτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην περιγραφή και ανάλυση της μορφολογικής δομής της Ελληνικής και άλλων γλωσσικών συστημάτων (ή ποικιλιών) που απαντούν στον χώρο της Μεσογείου.

ΓΥ-11 Υπολογιστική Γλωσσολογία

Το μάθημα εισαγάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στο αντικείμενο της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας. Γίνεται σύντομη ιστορική αναδρομή και παρουσιάζονται οι εμπλεκόμενες/σχετιζόμενες επιστήμες καθώς και θέματα που εντάσσονται ή σχετίζονται με την Υπολογιστική Γλωσσολογία. Στη συνέχεια παρουσιάζεται το σημαντικό εργαλείο της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας, οι Κανονικές εκφράσεις (ΚΕ) και η εφαρμογή τους σε θέματα που αφορούν στη γλώσσα. Δίνονται οι ειδικοί χαρακτήρες των ΚΕ και η σύνταξή τους. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες κατανοούν τι αναγνωρίζει μια ΚΕ και τι παράγει μια ΚΕ για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ερευνητικών ερωτημάτων σχετικά με τη γλώσσα.

Παρουσιάζεται στη συνέχεια το δεύτερο βασικό εργαλείο της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας, τα Αυτόματα Πεπερασμένων Καταστάσεων και η εφαρμογή τους σε θέματα που αφορούν στη γλώσσα. Αναγνωρίζονται τα Ντετερμινιστικά και τα μη Ντετερμινιστικά Αυτόματα Πεπερασμένων Καταστάσεων καθώς και τι αναγνωρίζει και τι παράγει συγκεκριμένο Αυτόματο. Γίνεται αντιστοίχιση αυτομάτων με κανονικές εκφράσεις.

ΓΥ-24 Γραμματική Περιγραφή της Τουρκικής, της Εβραϊκής και της Αραβικής Γλώσσας

Το μάθημα αυτό εξετάζει το γραμματικό σύστημα της εβραϊκής, της αραβικής και της τουρκικής γλώσσας υπό το πρίσμα της σύγχρονης γλωσσολογικής έρευνας. Έπειτα από μια σύντομη παρουσίαση των οικογενειών των σημιτικών και των τουρκογενών γλωσσών και των βασικών τους τυπολογικών χαρακτηριστικών, εξετάζονται τα τρία γραμματικά επίπεδα ανάλυσης της εβραϊκής, της αραβικής και της τουρκικής (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη). Τα θέματα που τίθενται υπό διαπραγμάτευση αφορούν διάφορες φωνολογικές διεργασίες, τη συλλαβική δομή, τον τονισμό, τη σχηματική και τη συγκολλητική μορφολογία, τις γραμματικές κατηγορίες που πραγματώνονται στο ονοματικό και ρηματικό σύστημα, την προτασιακή δομή, την ύπαρξη κενών υποκειμένων και τη σχέση τους με το φαινόμενο της συμφωνίας, τη σειρά των όρων της πρότασης, τον χαρακτήρα και τη φύση των κλιτικών αντωνυμιών κλπ.

Επιλογής

ΓΥΕ-14 Θέματα Σύνταξης

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται θέματα που απασχολούν τη σύγχρονη συντακτική θεωρία. Γίνεται μια παρουσίαση τεχνικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένα συντακτικά φαινόμενα

πέρα από αυτά της φραστικής δομής, όπως συντακτικές σχέσεις, μετακίνηση, αναφορά, δέσμευση, έλεγχος, κενές κατηγορίες, και προσφέρεται μια εισαγωγή στο μινιμαλιστικό πρότυπο περιγραφής. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ανάλυση φαινομένων της ελληνικής και των γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου.

ΓΥΕ-21 Κοινωνιογλωσσολογικές Προσεγγίσεις

Το μάθημα έχει σαν στόχο την παρουσίαση του εύρους των θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων που σήμερα οριοθετούνται ως κοινωνιογλωσσολογικές.

Περιλαμβάνει τη συζήτηση κλασικών κοινωνιογλωσσολογικών μελετών στις οποίες εξετάζεται η γλωσσική ποικιλότητα σε σχέση με την κοινωνική διαστρωμάτωση (variation analysis) και το ρόλο των κοινωνικών δικτύων (social networks). Παρουσιάζει επίσης, την εθνογραφική (Ethnography of Communication) και την ανθρωπολογική προσέγγιση (Linguistic Anthropology) σε ό,τι αφορά τη σχέση της γλώσσας με την οργάνωση της κοινωνικής ζωής καθώς και τη διεπιδραστική κοινωνιογλωσσολογία (Interactional Sociolinguistics). Έμφαση δίνεται στην πρακτική εφαρμογή της μεθοδολογίας μέσω της συλλογής και ανάλυσης γλωσσικών δεδομένων στο πλαίσιο της τοπικής κοινωνίας, από τις/τους ίδιες/ους τις/τους φοιτήτριες/τές.

ΓΥΕ-11 Ψηφιακές Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση

Το μάθημα εστιάζει στις έννοιες-κλειδιά για τους εκπαιδευτικούς που θέλουν να εντάξουν την τεχνολογία στη διδασκαλία τους. Συζητούνται τωρινές και μελλοντικές τάσεις της εκπαιδευτικής τεχνολογίας και στρατηγικές ενσωμάτωσής τους στην αίθουσα διδασκαλίας. Ειδικότερα παρουσιάζονται έννοιες και τεχνολογίες ηλεκτρονικής μάθησης, η εξέλιξη της

Εκπαίδευσης από Απόσταση με παραδείγματα από το χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και ζητήματα σχετικά με τη διαχείριση και την αξιοποίηση ψηφιακού περιεχομένου. Παρουσιάζονται επίσης νέοι τρόποι διδασκαλίας των γλωσσικών μαθημάτων με την αξιοποίηση των Γλωσσικών Τεχνολογιών (Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων, Ηλεκτρονικά λεξικά, Μηχανική μετάφραση και μεταφραστικές μνήμες).

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΓΥΕ-11 Ψηφιακές Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση

Το μάθημα εστιάζει στις έννοιες-κλειδιά για τους εκπαιδευτικούς που θέλουν να εντάξουν την τεχνολογία στη διδασκαλία τους. Συζητούνται τωρινές και μελλοντικές τάσεις της εκπαιδευτικής τεχνολογίας και στρατηγικές ενσωμάτωσής τους στην αίθουσα διδασκαλίας. Ειδικότερα παρουσιάζονται έννοιες και τεχνολογίες ηλεκτρονικής μάθησης, η εξέλιξη της Εκπαίδευσης από Απόσταση με παραδείγματα από το χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και ζητήματα σχετικά με τη διαχείριση και την αξιοποίηση ψηφιακού περιεχομένου. Παρουσιάζονται επίσης νέοι τρόποι διδασκαλίας των γλωσσικών μαθημάτων με την αξιοποίηση των Γλωσσικών Τεχνολογιών (Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων, Ηλεκτρονικά λεξικά, Μηχανική μετάφραση και μεταφραστικές μνήμες).

ΥΑ012 Θεωρίες και Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων (ΤΕΠΑΕΣ)

Στο μάθημα παρουσιάζονται και αξιολογούνται θεωρίες και μοντέλα σχολικής ανάπτυξης με έμφαση στη συστημική κατανόηση των σύγχρονων εκπαιδευτικών μονάδων που οφείλουν να ανταποκρίνονται ως δυναμικά και «ευφυή» ή «μανθάνοντα» συστήματα στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας, για προαγωγή της ατομικής μάθησης και διαφύλαξη

των πολιτιστικών της περιεχομένων. Επίσης αναδεικνύεται η σχέση κοινωνικών προσδοκιών και συστημικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών μονάδων που αναφέρεται στη συστηματική τους ανάπτυξη, ως συνειδητής και προθετικής αλλαγής με στόχο τη διαρκώς βελτιούμενη κατάσταση λειτουργίας τους ως μια αυτοοργανωτική σε χρονικό, υλικό, επαγγελματικό, μαθησιακό, επιχειρησιακό, γνωσιακό, πιστοποιητικό, ελεγκτικό και αξιολογικό επίπεδο.

ΥΔ008 Ηγεσία και Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων και Συστημάτων (ΤΕΠΑΕΣ)

Το μάθημα αναπτύσσεται στις παρακάτω ενότητες:

1. Γνωριμία με τους/τις φοιτητές/ριες και τους στόχους του μαθήματος
2. Η έννοια της διοίκησης και της εκπαιδευτικής διοίκησης
3. Οι βασικές λειτουργίες της διοίκησης
4. Η λειτουργία του προγραμματισμού
5. Η λειτουργία της οργάνωσης
6. Η λειτουργία της διεύθυνσης
7. Η λειτουργία της αξιολόγησης
8. Η επικοινωνία στην εκπαίδευση
9. Η λήψη και εφαρμογή εκπαιδευτικών αποφάσεων
10. Η διαχείριση της εκπαιδευτικής αλλαγής
11. Το εκπαιδευτικό περιβάλλον
12. Διοίκηση σε περιόδους κρίσης
13. Σύνοψη μαθήματος

ΥΑ0007 Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη (ΠΤΔΕ)

Στο μάθημα παρουσιάζονται με συστηματικό τρόπο οι τομείς και οι βασικές έννοιες της Παιδαγωγικής Επιστήμης, οι βασικές θεωρίες κοινωνικοποίησης, τα μοντέλα της αγωγής, οι παιδαγωγικοί θεσμοί, οι δομές και τα μοντέλα ανάλυσής τους, οι επιστημολογικές προσεγγίσεις και παραδείγματα της Επιστήμης, καθώς και οι βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις έρευνάς της.

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-16 Αραβικά VI

- Στοιχεία επιστημονικής ορολογίας
- Αποσπάσματα από βιβλία κλασικής αραβικής λογοτεχνίας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης της αραβικής γλώσσας (al-fusha)
- Ρήματα: Διερεύνηση ειδικών θεμάτων συζυγιών
- Συντακτική αναγνώριση λέξεων
- Γενική ανασκόπηση ύλης προηγούμενων επιπέδων & επιπλέον ασκήσεις στη διδαχθείσα ύλη προηγούμενων εξαμήνων

ΞΥ-36 Τουρκικά VI

1. Θέατρο- Λεξιλόγιο σχετικό με το θέατρο - Προφορικό κείμενο σχετικό με ένα φεστιβάλ θεάτρου - Παρουσίαση μιας κριτικής θεάτρου
2. Ο κόσμος του κινηματογράφου- Παρουσίαση μιας κριτικής ταινίας
3. Σύγκριση του κινηματογράφου με το θέατρο - με αιτιολογημένες προτιμήσεις-
4. Δεισιδαμονίες διαφορών πολιτισμών
5. Γιορτές και έθιμα
6. Αποκριές, γενέθλια και γιορτές
7. Αφηρημένες ενιαίες
8. Στοιχεία του χαρακτήρα
9. Περιβάλλον: Υπερθέρμανση του πλανήτη
10. Περιβάλλον: Μόλυνση

ΞΥ-26 Εβραϊκά VI

Κατά το έκτο και τελευταίο εξάμηνο σπουδών στην εβραϊκή γλώσσα εξετάζονται:

- τα ρηματικά ουσιαστικά της Εβραϊκής (תּוֹמַשְׁהַלּוּמַשׁ)
- τα κλιτικά των προθέσεων וַיִּבֶן, וַיִּבְנֶה, וַיִּבְנֶה, וַיִּבְנֶה
- ο μελλοντικός χρόνος στις υπόλοιπες ενεργητικές συζυγίες και υποκατηγορίες ρημάτων

- ένα δείγμα παιδικής λογοτεχνίας στο πρωτότυπο

- διάφορα άρθρα από την εφημερίδα הנשׁוֹנֵה (γραμμένη σε απλά Εβραϊκά προς χρήση των νέων μεταναστών)

Επίσης, οι φοιτητές λαμβάνουν μέρος σε μία θεατρική μεταφορά (προσαρμοσμένη σε απλουστευμένα Εβραϊκά) του παραμυθιού που εξετάζεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

ΓΥΕ-10 Ανάλυση λόγου

Το μάθημα της ανάλυσης λόγου (Discourse Analysis) εξετάζει την οργάνωση προφορικών και γραπτών κειμένων και της καθημερινής φυσικής συνομιλίας ως προς τους μηχανισμούς συνοχής και συνεκτικότητας, τους δείκτες περικειμενοποίησης διαφόρων λειτουργιών, την (συν)ομιλιακή / κειμενική οργάνωση και τα συστήματα προτίμησης. Εξετάζει τη σχέση γραπτού και προφορικού λόγου, καθώς και τη χρήση τους σε θεσμικά πλαίσια (πολιτική, μέσα μαζικής ενημέρωσης, σχολεία, δικαιοσύνη), με ιδιαίτερη έμφαση στην κριτική προσέγγιση των λειτουργιών που διεκπεραιώνονται μέσω της γλώσσας (Critical Discourse Analysis). Εξετάζει επίσης, ζητήματα κατασκευής της ταυτότητας, έμφυλους λόγους, τον παιδικό και τον δίγλωσσο λόγο, καθώς την οργάνωση του λόγου στα κείμενα μαζικής κουλτούρας. Βασίζεται στην ανάλυση παραδειγμάτων αυθεντικού και πρωτότυπου γλωσσικού υλικού, και οι φοιτήτριες και οι φοιτητές συμμετέχουν στη διεξαγωγή ασκήσεων και εργασιών που προϋποθέτουν την ενασχόληση με όλα τα στάδια

της συλλογής, μεταγραφής και επεξεργασίας δεδομένων.

ΓΥ-10 Γραμματισμός και Σχεδιασμός Γλωσσικού Μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με την έννοια του γραμματισμού, τα είδη του και το περιεχόμενο που αυτός έχει στις σύγχρονες κοινωνίες. Επίσης, θα γίνει αναφορά στις έννοιες της παιδαγωγικής του γραμματισμού και των πολυγραμματισμών, ενώ θα εξεταστούν οι εφαρμογές του θεωρητικού πλαισίου στην εκπαιδευτική πράξη.

ΓΥΕ-25 Επεξεργασία Σωμάτων Κειμένων

- Τι είναι Σώμα Κειμένων (ΣΚ) – ορισμοί
- Είδη ΣΚ – κατηγοριοποίηση
- Επισημείωση ΣΚ
- Κανονικοποίηση συχνοτήτων
- Μελέτες που στηρίζονται στα ΣΚ
- Εφαρμογές των ΣΚ στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες
- Σχεδίαση και Κατασκευή ΣΚ
- ΣΚ της Ελληνικής στο διαδίκτυο
- Εργαλεία επεξεργασίας ΣΚ
- Σχεδίαση-κατασκευή ΣΚ
- Η Εθνική Υποδομή Γλωσσικών Πόρων και Υποδομών CLARIN:EL

Επιλογής

ΓΥΕ-27 Κειμενογλωσσολογία

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται οι ομοιότητες και οι διαφορές μεταξύ συγγενών γλωσσολογικών κλάδων που ασχολούνται με το κείμενο (π.χ. Ανάλυση λόγου, Πραγματολογία, Γλωσσολογία Σωμάτων Κειμένων, Υφογλωσσολογία). Αναλύονται οι όροι *κείμενο*, *περικείμενο*, *κειμενικό είδος* και *επικοινωνιακή*

περίσταση ιδιαίτερα όπως αυτοί περιγράφονται στο πλαίσιο της Συστημικής Λειτουργικής Γλωσσολογίας.

Ο/η φοιτητής/τρια κατανοεί τους παράγοντες σύστασης των κειμένων (π.χ., μηχανισμοί συνοχής, συνεκτικότητα, διακειμενικότητα, περιστασιακότητα) και γενικά τους τρόπους με τους οποίους ένα κείμενο οργανώνεται πολυεπίπεδα. Αναλύει κάποια είδη κειμένων που είναι αντιπροσωπευτικά σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα επικοινωνίας (π.χ. στο νομικό λόγο, στη διαφήμιση, στον ακαδημαϊκό λόγο) και μαθαίνει τα τυπικά χαρακτηριστικά τους. Τέλος κατανοεί πώς μπορεί να συνδέει τη γλωσσική διδασκαλία με βασικές κειμενογλωσσολογικές αρχές και να την εντάσσει σε ένα επικοινωνιακό-λειτουργικό πλαίσιο.

ΓΥΕ-05 Θέματα Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας

Το σεμιναριακό-εργαστηριακό αυτό μάθημα εξετάζει τη διαμόρφωση της ελληνικής γλώσσας από τα τέλη του 15ου έως τον 17ο αιώνα. Εξετάζονται αναλυτικά οι διαθέσιμες πηγές για την αποκατάσταση της ελληνικής της περιόδου και προσδιορίζονται γλωσσικά φαινόμενα σε εξέλιξη, σε όλα τα επίπεδα ανάλυσης. Ερευνάται η εμφάνιση, κατίσχυση, γενίκευση γλωσσικών τύπων της υπεροπτικής δημώδους που χρησιμοποιείται στον πεζό λόγο, αλλά και διαλεκτικών ποικιλιών της ελληνικής, με έμφαση στην κυπριακή, την κρητική και τις επτανησιακές διαλέκτους.

Μεθοδολογικά θέματα πρόσβασης στο γλωσσικό παρελθόν: χειρόγραφο παράδοση – διπλωματική / φιλολογική / κριτική έκδοση - Περιοδολόγηση της ελληνικής γλώσσας με βάση τις Ιστορίες της ελληνικής γλώσσας, και βασικά φαινόμενα κάθε περιόδου

- Διαθέσιμες πηγές για την αποκατάσταση της ιστορίας της ελληνικής: έμμετρα vs. πεζά
- Οικογλωσσική και τεχνολογική επανάσταση την περίοδο της Αναγέννησης: οι καθομιλούμενες γλώσσες ως γλώσσες γραμματισμού
- Τα νοταριακά έγγραφα ως πηγές για την ελληνική
- Διαλεκτικά χαρακτηριστικά σε κείμενα της πρώιμης νέας ελληνικής
- Προτυποποίηση (γραμματικές και λεξικά) κατά τον 16ο και 17ο αιώνα

ΓΥ-04 Γλωσσική Επαφή

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται διάφορες περιπτώσεις γλωσσικής επαφής και διερευνώνται διεξοδικά τα γλωσσικά αποτελέσματα που παράγουν. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα φαινόμενα δανεισμού και στη διαβάθμισή τους ανάλογα με την έκταση των αλλαγών στη γλώσσα-στόχο, ενώ μελετώνται επίσης περιπτώσεις παρεμβολής, δημιουργίας γλωσσών επαφής (πίτζιν, κρεολές, κτλ.), και γλωσσικού θανάτου.

ΓΥΕ-44 Διδασκαλία Μεσογειακών Γλωσσών σε Ελληνόγλωσσο Κοινό

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται διάφορες πτυχές της διδασκαλίας της δεύτερης/ξένης γλώσσας, χρησιμοποιώντας τα μεθοδολογικά εργαλεία της σύγχρονης γλωσσολογικής έρευνας, καθώς και η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων των συστημάτων της Ελληνικής, της Τουρκικής και των σημιτικών γλωσσών, γνώσεις οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις μελλοντικούς/-ες διδάσκοντες/-ουσες, κατά τη διδασκαλία των υπό εξέταση γλωσσών ως ξένες γλώσσες.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΥΑ007 Διδακτική Μεθοδολογία και Εφαρμογές της (ΤΕΠΑΕΣ)

Ιστορική ανασκόπηση στην εξέλιξη της διδακτικής μεθοδολογίας.

- Έννοια και βασικές αρχές της διδασκαλίας.
- Αναλυτικά Προγράμματα και διδακτική μεθοδολογία.
- Εκπαιδευτικοί σκοποί και στόχοι της διδασκαλίας.
- Διδακτικές αρχές.
- Μοντέλα διδασκαλίας.
- Μέθοδοι και μορφές διδασκαλίας.
- Η πορεία της διδασκαλίας.
- Η επιλογή και η αξιοποίηση παλαιών και νέων μέσων στη διδακτική πράξη. - Τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου εκπαιδευτικού για μια αποτελεσματική διδασκαλία.
- Οργάνωση και έλεγχος της σχολικής τάξης / ψυχολογικό-κοινωνικό περιβάλλον της σχολικής τάξης.
- Διεύθυνση και διευθέτηση της σχολικής τάξης.
- Αξιολόγηση της διδασκαλίας.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να προσεγγίσουν οι φοιτητές το παιδαγωγικό φαινόμενο της διδασκαλίας μέσα από τη γνωστική προσέγγιση των θεωριών διδασκαλίας και των μοντέλων τους.
- Να υπερνικήσουν τις παιδαγωγικές και διδακτικές ελλείψεις τους σε θέματα που σχετίζονται με την προετοιμασία, τη διεξαγωγή και την αξιολόγηση της διδασκαλίας.
- Να εφαρμόσουν ένα σχέδιο διδασκαλίας, το οποίο θα στηρίζεται σε άρτια μεθοδολογία της διδακτικής, στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΥΒ0003 Η Ιστορία και η Διδακτική της (ΠΤΔΕ)

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μεγάλες θεματικές ενότητες με επιμέρους υποδιαιρέσεις: η πρώτη ενότητα αφορά την επισκόπηση της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας, ενώ η δεύτερη αποτελεί εισαγωγή στα ζητήματα που αφορούν την ιστορική μάθηση στον δυτικό κατά βάση κόσμο. Συγκεκριμένα, το μάθημα αναπτύσσεται στα ακόλουθα επίπεδα και σηματοδοτεί δύο δέσμες παράλληλων σκοπών, γνωστικών, αξιακών, μεθοδολογικών, μεταγνωστικών :

1) Πανοραμική γνώση των σημαντικότερων ιστορικών φαινομένων και γεγονότων της ιστορίας του 19ου και του 20ού αιώνα [Ελληνική - Ευρωπαϊκή – Παγκόσμια Ιστορία, π.χ. : τα επαναστατικά κύματα στην ευρωπαϊκή ήπειρο, οι δεσπόζουσες ιδεολογίες (συντηρητισμός, φιλελευθερισμός, εθνικισμός, σοσιαλισμός/κομμουνισμός), η Επανάσταση του 1821 και η ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, η διεύρυνση των ορίων του νεοελληνικού κράτους, επισκόπηση του ελληνικού πολιτικού συστήματος, αποικιοκρατία, Βαλκανικοί Πόλεμοι, Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, Γενοκτονία Αρμενίων, Μικρασιατική Καταστροφή, Φασισμοί και Ναζισμός, οικονομικό κραχ, ολοκληρωτισμοί, Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος και Ολοκαύτωμα, δημιουργία ΟΗΕ, δημιουργία ΕΟΚ και μετεξέλιξη της σε Ευρωπαϊκή Ένωση, από-αποικιοποίηση, Ψυχρός Πόλεμος, η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και των Λαϊκών Δημοκρατιών].

2) Εξοικείωση με την επιστημολογία της ιστορίας και την ιστορία της ιστοριογραφίας: δυο επιστημολογικά παραδείγματα (θετικισμός και ολισμός/δομισμός) και η κρίση παραδείγματος μετά την πολιτισμική και τη γλωσσική στροφή.

3) Εξοικείωση με το πολυσχιδές πεδίο της Διδακτικής της Ιστορίας, ανάλυση και εξήγηση των κύριων εξελίξεων που το χαρακτηρίζουν.

4) Συστηματική, συγκριτική και κριτική αξιολόγηση των ακόλουθων θεμάτων: α) μορφές ιστορικής συνείδησης, β) προγράμματα σπουδών και προδιαγραφές ιστορικής, παιδαγωγικής και διδακτικής εγκυρότητας, γ) σχολικά βιβλία και προδιαγραφές ιστορικής,

παιδαγωγικής και διδακτικής εγκυρότητας, δ) συγκρότηση ιστορικής σκέψης και εννοιολογική μάθηση, ε) μαθησιακά περιβάλλοντα, διδακτικές μέθοδοι και εργαλεία, στ) διαμόρφωση ιστορικών δεξιοτήτων και αξιολόγηση, ζ) ιστορική κουλτούρα και Δημόσια Ιστορία.

Μαθήματα ξένων γλωσσών

ΞΥ-17 Αραβικά VII

Η ύλη του εν λόγω επιπέδου περιλαμβάνει θέματα που άπτονται της καθημερινής ζωής των φοιτητών και φοιτητριών. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες σ' αυτό το επίπεδο διερευνούν λεξιλόγιο σχετικό με τα εξής πεδία:

- η προσωπική και κοινωνική ζωή
- οι καθημερινές δραστηριότητες
- ο κόσμος γύρω μας
- ο κόσμος και η εργασία μας
- η διεθνής κοινότητα

Το αντικείμενο διδασκαλίας του εν λόγω επιπέδου στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με το απαραίτητο λεξιλόγιο που σχετίζεται με τις επικοινωνιακές καταστάσεις της καθημερινής ζωής, ενισχύοντας έτσι, τις δεξιότητες των φοιτητών/τριών και την κριτική τους ικανότητα. Αυτό το επίπεδο αποβλέπει ακόμα στην πρώτη εξοικείωση των φοιτητών/τριών με θέματα που αφορούν τον αραβικό πολιτισμό και την αραβική λογοτεχνία.

ΞΥ-37 Τουρκικά VII

Στο πλαίσιο του επιπέδου αυτού μελετώνται κείμενα με συγκεκριμένη μορφή και θεματολογία, καθημερινοί διάλογοι, εκφράσεις-ιδιωματισμούς αλλά και κείμενα επίσημου χαρακτήρα, άρθρα, δοκίμια και άλλα. Η θεματολογία των κειμένων επικεντρώνεται σε βασικές ενότητες του καθημερινού αλλά και ευρύτερου λεξιλογίου αντίστοιχου του επιπέδου της γλώσσας: καθημερινές ασχολίες, συνήθειες, σκηνές καθημερινής ζωής (περιγραφή γεγονότων που συνέβησαν στο παρελθόν, που

συμβαίνουν τώρα, που επαναλαμβάνονται), επικοινωνία: επιστολή, πρόσκληση, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ταχυδρομικές κάρτες, τηλεφωνήματα, μηνύματα, προγραμματισμός σχεδίων για το μέλλον (ταξίδι, συγκέντρωση), βιογραφικό σημείωμα, υποχρεώσεις/καθήκοντα, κατανόηση και έκφραση σκέψεων και ιδεών μέσα από άρθρα, δοκίμια, ποίηση και άλλα.

ΞΥ-27 Εβραϊκά VII

Κατά το έβδομο εξάμηνο σπουδών στην εβραϊκή γλώσσα εξετάζονται:

- τα αντωνυμικά / κτητικά επιθήματα πληθυντικού αριθμού
- τα κλιτικά των προθέσεων ירהק, ינפל, לך, לו.
- η κλίση των τριών γραμματικών χρόνων των ομαλών ρημάτων της συζυγίας לנפג
- τα ρηματικά ουσιαστικά της συζυγίας לנפג

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

ΓΥ-14 Γλωσσική Αλλαγή

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των πτυχών που σχετίζονται με την αλλαγή σε όλα τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά:

- στις θεωρίες που έχουν διατυπωθεί για την περιγραφή της μεταβολής στη γλώσσα
- στις αιτίες που προκαλούν αλλαγές στη γλώσσα
- στις αξιολογικές στάσεις που αναπτύσσονται απέναντι στην αλλαγή
- σε παραδείγματα μεταβολών σε όλα τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία, λεξιλόγιο) και στην κατηγοριοποίησή τους.

ΓΥ-13 Διδασκαλία Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τη διδασκαλία

και την εκμάθηση ενός δεύτερου κώδικα επικοινωνίας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά στις θεωρίες εκμάθησης μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στις ατομικές διαφορές που αναμένεται να επηρεάσουν την εκμάθηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στις μεθόδους διδασκαλίας μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στην έννοια της επικοινωνιακής ικανότητας, στους παράγοντες που επηρεάζουν την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, στα επίπεδα γλωσσομάθειας, στην αξιολόγηση της γλωσσομάθειας, στην ανάλυση λαθών, ενώ θα παρουσιαστεί και η δομή ενός ενδεικτικού μαθήματος.

ΓΥ-08 Διαλεκτολογία

Σε αυτό το μάθημα εξετάζεται η γεωγραφική γλωσσική ποικιλότητα και διαφοροποίηση κυρίως στον ελληνόφωνο χώρο. Παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες του επιστημονικού κλάδου της διαλεκτολογίας και συζητούνται θέματα, μεταξύ άλλων, που αφορούν την οριοθέτηση των εννοιών γλώσσας και διαλέκτου με βάση το κριτήριο της αυτονομίας / ετερονομίας, τις διαλεκτικές έρευνες που θεμελίωσαν τον χώρο, τα γεωγραφικά διαλεκτικά συνεχή, τη δυσκολία διάκρισης των διαλέκτων, την έννοια της ισογλώσσου και τα είδη της, την παρουσίαση των νεοελληνικών διαλέκτων σήμερα. Επίσης, παρουσιάζονται τα μεθοδολογικά εργαλεία συλλογής διαλεκτικού υλικού σύμφωνα με τις αρχές της παραδοσιακής διαλεκτολογίας, ενώ παράλληλα συζητιέται η συμβολή της μοντέρνας διαλεκτολογίας στον χώρο των διαλεκτολογικών ερευνών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συστηματική περιγραφή των διαλεκτικών ποικιλιών της Ελληνικής με τη βοήθεια επιλεγμένων κειμένων διαλεκτικού λόγου. Εξετάζονται διάφορα γλωσσικά φαινόμενα που προέρχονται από τα τρία γραμματικά επίπεδα

ανάλυσης (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη) αρκετών διαλέκτων.

Επιλογής

ΓΥΕ-07 Μεθοδολογία Έρευνας στη Γλωσσολογία

Το μάθημα αυτό προετοιμάζει όσους ενδιαφέρονται για την έρευνα στο χώρο της Γλωσσολογίας. Συζητούνται θέματα που έχουν σχέση με την εργασία του ερευνητή, (π.χ., τα απαραίτητα προσόντα, η ερευνητική ομάδα), θέματα που σχετίζονται με τη διεξαγωγή της έρευνας (ερευνητική μεθοδολογία και ανάλυση γλωσσικών δεδομένων, αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών, ηθική και δεοντολογία κατά τη συλλογή δεδομένων), και θέματα που έχουν σχέση με τη διάδοση των ερευνητικών ευρημάτων (συγγραφή και δημοσίευση).

ΓΥΕ-43 Θέματα Διγλωσσίας και Πολυγλωσσίας

Στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η παρουσίαση των πιο αντιπροσωπευτικών πτυχών που συνδέονται με τα φαινόμενα της διγλωσσίας και της πολυγλωσσίας, δηλ. τη γνώση και τη χρήση δύο ή/και περισσότερων διαφορετικών γλωσσικών κωδίκων. Σε αυτό πλαίσιο θα αποσαφηνιστούν εννοιολογικά οι όροι διγλωσσία (bilingualism), πολυγλωσσία (multilingualism) και γλωσσική διμορφία (diglossia) και θα παρουσιαστεί η προβληματική που σχετίζεται με τον ορισμό ενός διγλωσσου/πολύγλωσσου ομιλητή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που συνθέτουν τον διγλωσσο/πολύγλωσσο λόγο, τις διαφορές μεθόδους εκμάθησης και διδασκαλίας μιας δεύτερης γλώσσας αλλά και τις ατομικές διαφορές (π.χ. πρώτη γλώσσα, φύλο, ηλικία, κίνητρα, στάσεις, περιβάλλον εκμάθησης ενός δεύτερου κώδικα επικοινωνίας) που αναμένεται να επηρεάσουν τη συγκεκριμένη διαδικασία.

Επιπλέον, θα αναλυθούν η κατάκτηση μιας δεύτερης γλώσσας κατά την παιδική ηλικία, η δομή του διγλωσσου εγκεφάλου και του διγλωσσου νοητικού λεξικού. Τέλος, θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά σε θέματα διγλωσσης/πολύγλωσσης εκπαίδευσης και σε φαινόμενα διγλωσσίας/πολυγλωσσίας που παρατηρούνται στην ελληνική κοινωνία.

ΓΥΕ-42 Θέματα Επεξεργασίας Φυσικής Γλώσσας

- Επεξεργασία ΣΚ για τη Γλωσσολογία τις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες
- Τι είναι ο προγραμματισμός για την επεξεργασία και μελέτη της φυσικής γλώσσας
- Linux. Το περιβάλλον Linux. Γιατί Linux.
- Το τερματικό. Βασικές εντολές του Linux
- Προγραμματισμός για την εξαγωγή λιστών λέξεων και συμφράσεων
- Εντολές grep/fgrep/egrep για το χειρισμό κανονικών εκφράσεων
- Εφαρμογή τους για την αντιμετώπιση ερευνητικών ερωτημάτων που αφορούν τις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες
- Σύνθεση ερευνητικών ερωτημάτων που αφορούν τις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες
- Αποθήκευση των προϊόντων για μετέπειτα επεξεργασία
- Έλεγχος των εργαλείων για λάθη
- Αξιολόγηση των προϊόντων της επεξεργασίας

ΓΥΕ-45 Μορφολογική Τυπολογία και Θεωρητικές Προσεγγίσεις

Στόχος του μαθήματος είναι η σύνδεση της τυπολογίας με τη μορφολογική θεωρία. Συγκεκριμένα, οι φοιτήτριες/-τές εμβαθύνουν στην τυπολογική-συγκριτική μελέτη των μορφολογικών συστημάτων που απαντούν στις γλώσσες του κόσμου (με έμφαση στις γλώσσες της ΝΑ Μεσογείου) και εξετάζουν τα

συμπεράσματα που προκύπτουν από την τυπολογική έρευνα υπό το πρίσμα διαφορετικών θεωρητικών μοντέλων για την εσωτερική δομή των λέξεων. Η συνδυαστική αξιοποίηση τυπολογικών δεδομένων και θεωρητικών εργαλείων δίνει στις/στους φοιτήτριες/-τές τη δυνατότητα να προσεγγίσουν τις γλωσσικές δομές από διαφορετικές θεωρητικές αφηρημένες και να αξιολογήσουν κριτικά τη θεωρητική και εμπειρική επάρκεια των βασικών μορφολογικών αναλύσεων που έχουν προταθεί στη βιβλιογραφία.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής για παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΓΥ-13 Διδασκαλία Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τη διδασκαλία και την εκμάθηση ενός δεύτερου κώδικα επικοινωνίας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά στις θεωρίες εκμάθησης μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στις ατομικές διαφορές που αναμένεται να επηρεάσουν την εκμάθηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στις μεθόδους διδασκαλίας μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας, στην έννοια της επικοινωνιακής ικανότητας, στους παράγοντες που επηρεάζουν την εκμάθηση της νέας ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, στα επίπεδα γλωσσομάθειας, στην αξιολόγηση της γλωσσομάθειας, στην ανάλυση λαθών, ενώ θα παρουσιαστεί και η δομή ενός ενδεικτικού μαθήματος.

ΕΕΠ-05 Διδακτική Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πρακτική Άσκηση ΤΜΣ

- Γενικές αρχές της Εκπαίδευσης
- Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού
- Μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της ιστορίας στην Εκπαίδευση

- Άμεση και Έμμεση Διδασκαλία
- Διδακτικά μοντέλα στη διδασκαλία της ιστορίας
- Χρήση των πηγών στο μάθημα της Ιστορίας
- Διακυβερνητικό πρόγραμμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη διδασκαλία της Ιστορίας
- Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα
- Σχεδιασμός Διδασκαλίας

Μαθήματα Ξένων Γλωσσών

ΞΥ-18 Αραβικά VIII

Το εν λόγω επίπεδο επικεντρώνεται στην κατανόηση αποσπασμάτων κειμένων από τον ημερήσιο αραβικό τύπο ευρείας κυκλοφορίας, τηλεοπτικών προγραμμάτων ειδησεογραφικού περιεχομένου καθώς και στην κατανόηση μελοποιημένης ποίησης της επίσημης κοινής αραβικής γλώσσας αλφούσχα. Σε αντίθεση με τα υπόλοιπα επίπεδα τα οποία εστιάζουν στο λεξιλόγιο και τις δομές που αφορούν την καθημερινή ζωή μέσω της επικοινωνιακής προσέγγισης, το εν λόγω επίπεδο επικεντρώνεται σε λεξιλόγιο και γραμματικοσυντακτικές δομές που εξυπηρετούν την εξοικείωση των φοιτητών με ειδικά ζητήματα πολιτικού, λογοτεχνικού και οικονομικού περιεχομένου. Τα εν λόγω ζητήματα κατατείνουν στη βελτίωση του γραπτού και προφορικού λόγου των φοιτητών/τριών.

ΞΥ-38 Τουρκικά VIII

Στο πλαίσιο του επιπέδου αυτού μελετώνται κείμενα με συγκεκριμένη μορφή και θεματολογία, καθημερινοί διάλογοι, εκφράσεις-ιδιωτισμούς αλλά και κείμενα επίσημου χαρακτήρα, άρθρα, δοκίμια και άλλα. Η θεματολογία των κειμένων επικεντρώνεται σε

βασικές ενότητες του καθημερινού αλλά και ευρύτερου λεξιλογίου αντίστοιχου του επιπέδου της γλώσσας: καθημερινές ασχολίες, συνήθειες, σκηνές καθημερινής ζωής (περιγραφή γεγονότων που συνέβησαν στο παρελθόν, που συμβαίνουν τώρα, που επαναλαμβάνονται), επικοινωνία: επιστολή, πρόσκληση, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ταχυδρομικές κάρτες, τηλεφωνήματα, μηνύματα, προγραμματισμός σχεδίων για το μέλλον (ταξίδι, συγκέντρωση), βιογραφικό σημείωμα, υποχρεώσεις/καθήκοντα, κατανόηση και έκφραση σκέψεων και ιδεών μέσα από άρθρα, δοκίμια, ποίηση και άλλα.

ΞΥ-28 Εβραϊκά VIII

Κατά το όγδοο και τελευταίο εξάμηνο σπουδών στην εβραϊκή γλώσσα εξετάζονται:

- κείμενα ειδίκευσης: αρχαιολογικού ή γλωσσολογικού ενδιαφέροντος καθώς και κείμενα που αφορούν τη Μέση Ανατολή (γεωγραφία, διεθνείς σχέσεις, οικονομία),
- ο προφορικός λόγος όπως εκφέρεται σε ταινίες μικρού μήκους, εκπαιδευτικά βίντεο, ντοκιμαντέρ.

4.7. Πτυχιακή εργασία

Κατά τη διάρκεια του 4^{ου} έτους οι φοιτητές/τριες του Τμήματος μπορούν να αναλάβουν προαιρετικά την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας σε αντικείμενα συναφή με τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος. Σε περίπτωση που ο φοιτητής/τρια επιλέξει να εκπονήσει πτυχιακή εργασία, τότε αυτή αντικαθιστά τρία (3) επιλεγόμενα μαθήματα Κατεύθυνσης. Οι φοιτητές/τριες 5ου έτους και άνω μπορούν να δηλώσουν πτυχιακή σε οποιοδήποτε εξάμηνο. Σε περίπτωση μη εκπόνησης πτυχιακής εργασίας ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να εγγραφεί σε τρία (3) επιπλέον μαθήματα επιλογής Κατεύθυνσης. Επίσης, δεν μπορεί να εκπονηθεί πτυχιακή εργασία κατά την διάρκεια συμμετοχής του/της φοιτητή/τριας σε πρόγραμμα Erasmus+.

Η πτυχιακή εργασία εκπονείται ατομικά και συνιστά μια αυτοτελή επιστημονική και συστηματική προσέγγιση και ανάλυση ενός ζητήματος. Τεκμηριώνεται βιβλιογραφικά και αξιοποιεί τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών.

Η διαδικασία υποβολής και υποστήριξη των πτυχιακών εργασιών είναι τα εξής:

Οι ενδιαφερόμενοι/ες φοιτητές/τριες έρχονται σε επικοινωνία με τους/τις διδάσκοντες/ουσες έτσι ώστε το αργότερο πριν την έναρξη του εαρινού (Η') εξαμήνου, να έχει εγκριθεί το θέμα της πτυχιακής τους εργασίας και ο/η επιβλέπων/ουσα από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Οι διδάσκοντες/ουσες αποστέλλουν την σχετική εισήγηση προς έγκριση του θέματος της πτυχιακής εργασίας (με ελληνικό και αγγλικό τίτλο) και τον/της επιβλέποντα/ουσας – εξεταστή/τριας στη Συνέλευση του Τμήματος.

Σε περιπτώσεις φοιτητών/τριών επί πτυχίο, οι οποίοι/ες επιθυμούν να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, ακολουθείται η προαναφερόμενη διαδικασία και η αντίστοιχη έγκριση του θέματος της πτυχιακής εργασίας και του/της επιβλέποντα/ουσας – εξεταστή/τριας από τη Συνέλευση του Τμήματος πρέπει να γίνει πριν από την έναρξη του επομένου ακαδημαϊκού εξαμήνου.

Η παράδοση των εργασιών στον/στην επιβλέποντα/ουσα και στα μέλη της Επιτροπής πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ένα μήνα πριν από την έναρξη της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου. Η υποστήριξη της πτυχιακής εργασίας μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι και την τελευταία ημέρα της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου καθώς και της επαναληπτικής εξεταστικής Σεπτεμβρίου. Η κατάθεση της βαθμολογίας ολοκληρώνεται από τους διδάσκοντες/ουσες εντός των προθεσμιών που ορίζεται από το ακαδημαϊκό ημερολόγιο του Ιδρύματος.

Μετά την υποστήριξη της πτυχιακής εργασίας ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να ακολουθήσει την διαδικασία της υπ' αριθμ. (79/05/09.2017, θέμα 6.1) απόφασης της Συγκλήτου του Ιδρύματος βάσει της οποίας δεν υφίσταται πλέον υποχρέωση κατάθεσης των τεκμηρίων της γκρίζας βιβλιογραφίας στην Βιβλιοθήκη σε έντυπη μορφή. Αντίθετα, παραμένει υποχρεωτική η ηλεκτρονική κατάθεση των τεκμηρίων στο Ιδρυματικό Αποθετήριο «Ελλάνικος». Η πρόσβαση στο περιεχόμενο των πτυχιακών και μεταπτυχιακών εργασιών θα είναι υποχρεωτικά ανοικτή, στο πλαίσιο υιοθέτησης εκ μέρους του Πανεπιστημίου Αιγαίου Πολιτικής Ανοικτής Πρόσβασης.

4.8. Πρακτική Άσκηση

ΠΑΔ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
ΠΑΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΓ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Οι φοιτήτριες και φοιτητές:

- Εξοικειώνονται με εργασιακά αντικείμενα και συνθήκες
- Εφαρμόζουν τις ήδη κτηθείσες θεωρητικές τους γνώσεις και διευκολύνονται στην εμπάθυνση σε νέες

Η Πρακτική Άσκηση πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών (Ιούλιος – Αύγουστος), μετά το τρίτο έτος σπουδών οπότε οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών έχουν επιλέξει κατεύθυνση σπουδών και συνδέεται με την πρακτική εφαρμογή γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν κατά τα εξάμηνα φοίτησης τους στις Κατευθύνσεις. Η διάρκειά της είναι ένας μήνας.

Κάθε φοιτήτρια/τής που συμμετέχει στην Π.Α. λαμβάνει μηνιαία αποζημίωση, ενώ καλύπτεται ασφαλιστικά κατά ατυχημάτων.

Το Τμήμα ορίζει μία/έναν Τμηματική/ο Υπεύθυνη/ο και μία/έναν Επόπτρια/τη καθηγήτρια/ή ανά Κατεύθυνση σπουδών. Για κάθε φοιτήτρια και φοιτητή που εντάσσεται στην Πρακτική Άσκηση ορίζονται δύο υπεύθυνες/οι: η/ο υπεύθυνη/ος του Φορέα Πρακτικής Άσκησης και η/ο Επόπτρια/της Καθηγήτρια/της της Κατεύθυνσης. Οι δύο υπεύθυνες/οι συνεννοούνται για το είδος της εργασίας που πρέπει να διεκπεραιωθεί από την/τον φοιτήτρια/τη που θα πρέπει είναι συναφής με το αντικείμενο της εξειδίκευσής της/του. Η/ο υπεύθυνη/ος του Φορέα Πρακτικής Άσκησης επιβλέπει τις και τους ασκούμενες/ους κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης και συντάσσει

έκθεση αξιολόγησης τους, στην οποία αναφέρονται ο βαθμός ικανοποίησης, ενδεχόμενα προβλήματα και προτάσεις. Οι εκθέσεις αξιολόγησης από τους φορείς απασχόλησης αποστέλλονται στο Γραφείο Πρακτικής Άσκησης, το οποίο τις διαμοιράζει στις/στους επόπτριες/τες καθηγήτριες/τές.

Στο τέλος της άσκησης, οι φοιτήτριες/τές συντάσσουν Έκθεση Πεπραγμένων στην οποία να αναφέρονται: (α) Το είδος των δραστηριοτήτων του Φορέα, (β) Το θέμα της Πρακτικής Άσκησης, με αναφορές στη γενικότερη σημασία του, (γ) Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε, (δ) Τα αποτελέσματα που προέκυψαν, (ε) Τα συμπεράσματα που εξήχθησαν και ερωτηματολόγιο αξιολόγησης. Οι επιβλέπουσες/οντες βαθμολογούν τις/τους φοιτήτριες/τές συνεκτιμώντας την ποιότητα της εργασίας τους και τις εκθέσεις αξιολόγησης των φορέων. Ακολουθεί η αποστολή του βαθμού από το Γραφείο ΠΑ στη Γραμματεία του Τμήματος.

4.9. Μεταπτυχιακές Σπουδές

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 λειτουργούν τέσσερα (4) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Τμήμα:

- Π.Μ.Σ. «Αρχαιολογία της Ανατολικής Μεσογείου» (36/28.06.2018 απόφαση Πρύτανη / ΦΕΚ 4284/τ.Β΄/27.09.2018)
- Π.Μ.Σ. «Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη Και Ασφάλεια Στη Μεσόγειο» (34/25.04.2018 απόφαση Πρύτανη / ΦΕΚ 2885/τ.Β΄/19.07.2018)
- Π.Μ.Σ. «Αρχαίο Θέατρο: Εκπαιδευτικές και Φιλολογικές Προσεγγίσεις» (34/25.04.2018 απόφαση Πρύτανη / ΦΕΚ επανίδρυσης 2885/19.07.2018 τ. Β΄ και τροποποίησης ΦΕΚ 2137/07.06.2019 τ. Β΄)
- Διατμηματικό Π.Μ.Σ. με τίτλο «Ανάλυση και διδασκαλία πρώτης και δεύτερης/ξένης γλώσσας», των Τμημάτων Μεσογειακών Σπουδών και Παιδαγωγικού Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών (98/30.04.2018 απόφαση Πρύτανη / ΦΕΚ 2885/τ.Β΄/19.07.2018)

4.10.1 Π.Μ.Σ. «Αρχαιολογία της Ανατολικής Μεσογείου» (<https://ema.aegean.gr/>)

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι οι μ.φ. του προγράμματος να αποκτήσουν ολιστικά γνώσεις για την Ανατολική Μεσόγειο κατά την αρχαιότητα, μέσα από όλες τις διαστάσεις της, ταυτόχρονα μούνται στην ερευνητική διαδικασία, αλλά και στις διαδικασίες της συμμετοχικής έρευνας στο πλαίσιο της αρχαιολογικής θεωρίας και στη βάση των ερευνητικών μεθόδων, οι οποίες προτείνονται στο χώρο των αρχαιογνωστικών επιστημών και δη της αρχαιολογίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι μ.φ. εμπλέκονται σε έρευνα πεδίου, σε εμπειρικές έρευνες και σε πρακτική άσκηση, ενεργοποιώντας θεωρίες, τεχνικές, στρατηγικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που άπτονται

κατεχοχίν των ερευνητικών αντικειμένων και ενδιαφερόντων του Π.Μ.Σ..

Το Π.Μ.Σ. στοχεύει να παρέχει εξειδικευμένες ερευνητικές γνώσεις, να καλλιεργήσει την κριτική και αναλυτική σκέψη, να αναπτύξει την επιστημονική προσέγγιση θεμάτων της αρχαιότητας της ανατολικής Μεσογείου, να καταρτίσει τους/τις φοιτητές/τριες ώστε να επεξεργάζονται κριτικά τις πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές καθώς και να αναπτύσσουν την επιστημονική μεθοδολογία για την διεξαγωγή έρευνας. Σημαντικό επίσης στόχο αποτελεί η πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι μ.φ. θα πρέπει να έχουν διαμορφώσει το προφίλ ενός σύγχρονου ερευνητή.

Πληροφορίες

Γραμματεία Π.Μ.Σ. «Αρχαιολογία της Ανατολικής Μεσογείου», Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Κτίριο «Καλλιπάτειρα»

Διεύθυνση: Δημοκρατίας 1, 85132, Ρόδος
Τηλ. +30 2241099370

Email: Rhodes_PMS_EastArch@aegean.gr .

4.10.3. Π.Μ.Σ. «Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη Και Ασφάλεια Στη Μεσόγειο» (<https://gds.aegean.gr/>)

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι η εκπαίδευση και η μετάδοση θεωρητικών γνώσεων, εμπειρίας και μεθοδολογικών εργαλείων ανάλυσης στους συμμετέχοντες στο Π.Μ.Σ. της σύνθετης πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής και γεωπολιτικής πραγματικότητας του ευρύτερου μεσογειακού χώρου, εστιάζοντας περισσότερο στο πεδίο της ασφάλειας, της διακυβέρνησης και της οικονομικής ανάπτυξης.

Στόχος του Προγράμματος είναι να προσφέρει υψηλού επιπέδου θεωρητική και μεθοδολογική εκπαίδευση και κυρίως την εξειδικευμένη γνώση των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων στη περιοχή της Μεσογείου, ώστε οι απόφοιτοί/ές του να επιχειρήσουν με αξιώσεις τα επόμενα βήματά τους στον εγχώριο ή/και το διεθνή επαγγελματικό και ακαδημαϊκό στίβο.

Ειδικότερα, διερευνώνται σε βάθος οι σημαντικότερες πτυχές της σύγχρονης ιστορίας της Μεσογείου και οι σημαντικότερες μεταψυχροπολεμικές γεωπολιτικές και οικονομικές αλλαγές που επήλθαν στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου, εξετάζονται διεξοδικά οι σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις Νότιες Μεσογειακές χώρες, παρουσιάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά της εξωτερικής πολιτικής των χωρών της Μέσης Ανατολής και Βόρειας Αφρική καθώς και των χωρών της Νότιας Ευρώπης, αναλύονται οι διεθνείς οργανισμοί που λειτουργούν στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και προσδιορίζονται τα ζητήματα των θαλασσιών ζωνών.

Διερευνώνται, επίσης οι παραδοσιακές διακρατικές και εμφύλιες συγκρούσεις. Ιδιαίτερη, ωστόσο, έμφαση δίνεται στην εμβάθυνση των νέων απειλών και προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι χώρες της Μεσογείου, όπως μεταξύ άλλων η οικονομική δυσπραγία και η διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, η αναβίωση του Ισλάμ, η αύξηση της τρομοκρατίας, η εξαναγκαστική μετανάστευση, και η διάχυση των Όπλων Μαζικής Καταστροφής. Τέλος, διερευνάται η αλληλεπίδραση της ενεργειακής ασφάλειας με τις διαμορφούμενες γεωπολιτικές ισορροπίες στη Μεσόγειο.

Πληροφορίες

Γραμματεία Π.Μ.Σ. «Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο», Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου Κτίριο «Καλλιπάτειρα»

Διεύθυνση: Δημοκρατίας 1, 85132, Ρόδος

Τηλ. +30 2241099318

Email: rhodes_pms_gov@aegean.gr

4.10.4 Π.Μ.Σ. «Αρχαίο Θέατρο: Εκπαιδευτικές και Φιλολογικές Προσεγγίσεις» (<https://theater.rhodes.aegean.gr/>)

Το Πρόγραμμα αποσκοπεί στην προώθηση της επιστημονικής γνώσης και έρευνας στο γνωστικό πεδίο της αρχαιολογίας και πιο συγκεκριμένα, μέσω της εμβάθυνσης και ανάλυσης του αρχαίου ελληνικού θεάτρου, θα αναζητηθούν σε βάθος οι πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις που προκύπτουν μέσω της έρευνας, αξιοποίησης, ερμηνείας, υπομνηματισμού γραμματειακών πηγών καθώς και άλλων πτυχών της αρχαιότητας.

Με οδηγό τόσο τις παραδοσιακές μεθόδους, όσο και τις σύγχρονες μεθοδολογικές τάσεις και προσεγγίσεις, θα αναζητηθούν και θα αποκωδικοποιηθούν οι πολιτικές, κοινωνικές, παιδευτικές νόρμες και αξίες, που εντοπίζονται στο αρχαίο ελληνικό θέατρο και επηρέασαν ποικιλοτρόπως την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.

Το Π.Μ.Σ. στοχεύει να παρέχει εξειδικευμένες ερευνητικές γνώσεις, να καλλιεργήσει την κριτική και αναλυτική σκέψη, να αναπτύξει την επιστημονική προσέγγιση θεμάτων της αρχαιότητας της ανατολικής Μεσογείου, να καταρτίσει τους/τις φοιτητές/τριες ώστε να επεξεργάζονται κριτικά τις πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές καθώς και να αναπτύξουν την επιστημονική μεθοδολογία για την διεξαγωγή έρευνας.

Πληροφορίες

Γραμματεία Π.Μ.Σ. «Το Θέατρο ως Κοινωνικός και Πολιτικός Θεσμός στη Μεσόγειο κατά την Αρχαιότητα», Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Κτίριο «Καλλιπάτειρα»
Διεύθυνση: Δημοκρατίας 1, 85132, Ρόδος
Τηλ. +30 2241099375
Email: Rhodes_PMS_TheatreMed@aegean.gr

4.10.5 Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάλυση και διδασκαλία πρώτης και δεύτερης/ξένης γλώσσας» (<https://dpms-linguistics.aegean.gr/>)

Αντικείμενο του Διατμηματικού Π.Μ.Σ. είναι η ανάλυση και η διδασκαλία της γλώσσας ως πρώτης, δεύτερης/ ξένης.

Το περιεχόμενο σπουδών καλύπτει τις πλέον σύγχρονες προσεγγίσεις για την ανάλυση της γραμματικής δομής και της κειμενικής διάστασης της γλώσσας. Καλύπτει επίσης, τις σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για τη γλωσσική διδασκαλία. Αυτές αφορούν τόσο τη δομική όσο και τη λειτουργική διάσταση της γλώσσας και συνδέονται με διαφορετικές ανάγκες διδασκαλίας της πρώτης, δεύτερης/ξένης ή γλώσσας κληρονομιάς σε ποικίλα ακροατήρια (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τάξεις ενηλίκων κ.τ.λ.), γεγονός που αποτελεί καινοτομία του προγράμματος.

Επίσης, το πρόγραμμα αξιοποιεί τις τεχνολογίες της πληροφορίας στην ανάλυση και τη διδακτική γλωσσικών φαινομένων και κειμένων τόσο δια ζώσης όσο και εξ αποστάσεως. Έμφαση δίνεται στην ανάλυση και τη διδακτική της Ελληνικής και άλλων γλωσσών της ΝΑ Μεσογείου (ενδεικτικά: Αραβικά, Εβραϊκά, Τουρκικά).

Ο σκοπός του προτεινόμενου προγράμματος είναι η εμπάθυνση σε ποικιλία ζητημάτων που

αφορούν τη γλωσσική ανάλυση και η παροχή τεχνογνωσίας για τη διδασκαλία της πρώτης, δεύτερης/ ξένης ή γλώσσας κληρονομιάς. Αξιοποιεί τη γνώση γύρω από την ανάλυση, την αντιπαραβολή των γλωσσών, τη διδακτική του γλωσσικού μαθήματος, τη γλωσσική πολυμορφία, τη διδασκαλία δεύτερης γλώσσας και στοχεύει στην παροχή θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων για την περεταίρω ανάπτυξη δεξιοτήτων με επίκεντρο τη γλωσσική διδασκαλία.

Πληροφορίες

Γραμματεία Δ.Π.Μ.Σ. «Ανάλυση και διδασκαλία πρώτης και δεύτερης/ξένης γλώσσας» Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών και Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Κτίριο «Καλλιπάτειρα»
Διεύθυνση: Δημοκρατίας 1, 85132, Ρόδος
Τηλ. +30 2241099060
Email: Rhodes_PMS_Ling@aegean.gr

4.10. Διδακτορικές Σπουδές

Οι Διδακτορικές σπουδές του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου αποσκοπούν στην προαγωγή της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και οδηγούν στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (Δ.Δ.).

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου οργανώνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 4485/2017 και του εν γένει θεσμικού πλαισίου όπως κάθε φορά ισχύει.

Το Διδακτορικό Δίπλωμα αποτελεί ακαδημαϊκό τίτλο, ο οποίος πιστοποιεί την εκπόνηση πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και την ουσιαστική συνεισφορά του/της κατόχου του στην εξέλιξη της γνώσης στον αντίστοιχο επιστημονικό κλάδο.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης (άρθρο 38 του Ν. 4485/17) για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχει ο/η κάτοχος Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου της αλλοδαπής ή ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου του άρθρου 46 του Ν.4485/17. Σε ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, γίνεται αιτιολογημένα δεκτός/η ως υποψήφιος/α διδάκτορας και μη κάτοχος Δ.Μ.Σ..

Αναλυτικά ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος (ΦΕΚ 556/21.02.2018 τ. Β) <http://dms.aegean.gr/>

4.11. Μεταδιδακτορική Έρευνα

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου παρέχει, σύμφωνα με

την ισχύουσα νομοθεσία και τις κείμενες διατάξεις, τη δυνατότητα εκπόνησης μεταδιδακτορικής έρευνας στα παρακάτω γνωστικά πεδία:

Εφαρμογές της Υπολογιστικής Επεξεργασίας της Γλώσσας στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες / Language Processing Applications to Humanities and Social Sciences, Αρχαιολογία, Αρχαιολογικές Επιστήμες, Νομισματική / Archaeology, Archaeological Sciences, Numismatics, Διεθνείς Σχέσεις / International Relations

Βασικοί στόχοι της εκπόνησης μεταδιδακτορικής έρευνας στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών είναι:

1. Η επέκταση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής διατριβής ή η ανάπτυξη νέων ερευνητικών περιοχών στο Τμήμα συναφών ή μη με το επιστημονικό πεδίο της διατριβής του/της ερευνητή/τριας.
2. Η συμβολή στην προσέγγιση και επιστημονική παρουσίαση ειδικών ερευνητικών προβλημάτων που απασχολούν το Τμήμα.
3. Η ανάδειξη του ακαδημαϊκού κύρους και η διεθνής διάκριση του ερευνητικού έργου του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Ο κανονισμός και περισσότερες πληροφορίες για την εκπόνηση μεταδιδακτορικής έρευνας στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών παρέχονται στην ιστοσελίδα dms.aegean.gr

5. Επαγγελματικές Προοπτικές

Στην εξασφάλιση όχι μόνο θεωρητικών γνώσεων αλλά και της εφαρμογής τους στη πράξη συμβάλλει η πρακτική άσκηση που ένας ικανός αριθμός φοιτητών μας πραγματοποιεί σε διάφορες υπηρεσίες και φορείς του δημοσίου. Κάθε έτος φοιτητές του Τμήματος αποκτούν επαγγελματική εμπειρία λαμβάνοντας μέρος στα σεμινάρια εκπαίδευσης και κατάρτισης (internship) στις ειδικότερες Διευθύνσεις του Υπουργείου των Εξωτερικών καθώς και στον Τομέα Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Αποτελεί σταθερή επιδίωξη της κατεύθυνσης η πρακτική αυτή άσκηση να συνεχιστεί και στο μέλλον με την συμμετοχή του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού φοιτητών.

Αρκετοί απόφοιτοι της κατεύθυνσης των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών που επέλεξαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο, έγιναν δεκτοί, εκτός από τα πανεπιστήμια της ημεδαπής, σε διεθνούς εμβέλειας πανεπιστήμια του εξωτερικού, όπως η Σχολή Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (London School of Economics), το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, τα Πανεπιστήμια Harvard και Georgetown στις Ηνωμένες Πολιτείες κ.ά. Η επιλογή των αποφοίτων του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών από τα πανεπιστήμια αυτά και η ένταξή τους στα ιδιαίτερως απαιτητικά μεταπτυχιακά του προγράμματα σημαίνει ότι τα πανεπιστημιακά αυτά ιδρύματα αναγνωρίζουν τα πλεονεκτήματα των αποφοίτων του ΤΜΣ σε σύγκριση με τους συναδέλφους τους άλλων

πανεπιστημιακών τμημάτων, όπως ο συνδυασμός της θεωρητικής κατάρτισης στους τομείς των διεθνών σχέσεων και των διεθνών οργανισμών με την ειδική γνώση των προβλημάτων της περιοχής της Μεσογείου καθώς και την καλή γνώση μιας «μεσογειακής γλώσσας», όπως της τουρκικής, της αραβικής ή/και της εβραϊκής.

Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών προσφέρει κατάρτιση που καθιστά τους απόφοιτους ανταγωνιστικούς στη διεκδίκηση θέσεων εργασίας. Ειδικότερα, οι απόφοιτοι της κατεύθυνσης των Διεθνών Σχέσεων και Οργανισμών μπορούν να απασχοληθούν:

- σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες (Υπουργεία)
- στο Διπλωματικό Σώμα (Υπουργείο Εξωτερικών, Προξενεία, Πρεσβείες)
- σε ερευνητικά κέντρα (ΕΛΙΑΜΕΠ, ΕΚΕΜ, ΕΚΚΕ κ.ά.)
- σε τράπεζες
- στα μέσα μαζικής ενημέρωσης
- σε περιφερειακούς και Διεθνείς Οργανισμούς (ΕΕ, ΝΑΤΟ, ΟΠΕΚ, ΟΗΕ)
- σε ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο μεσογειακό και ευρωπαϊκό χώρο

Οι απόφοιτοι του ΤΜΣ με κατεύθυνση στη Γλωσσολογία Νοτιοανατολικής Μεσογείου μπορούν να ασχοληθούν ερευνητικά και επαγγελματικά με:

- την επιστημονική μελέτη της γλώσσας (μεταπτυχιακές σπουδές)
- την εκμάθηση γλωσσών της περιοχής (Αραβική, Εβραϊκή, Ελληνική, Τουρκική)
- θεωρητικά και πρακτικά θέματα διδασκαλίας γλωσσών

- διάφορες πρακτικές εφαρμογές της γλωσσολογίας: λεξικά, γραμματικές, γλωσσικοί άτλαντες, έρευνες πεδίου κ.ά.
- νέα πεδία σύνδεσης της Γλωσσολογίας με την Πληροφορική: αυτόματη μετάφραση, σώματα δεδομένων, ηλεκτρονικά λεξικά κ.ά.
- ερευνητικά προγράμματα για τον σχεδιασμό γλωσσικού και διδακτικού υλικού
- προγράμματα για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή γλωσσικής πολιτικής
- σημειολογικές αναλύσεις σε διαφημιστικές εταιρείες ή εκδοτικούς οργανισμούς
- μετάφραση, επιμέλεια εκδόσεων και τυπογραφική διόρθωση
- ανάλυση και σύνθεση ομιλίας (speech analysis and synthesis)
- δικαστική γλωσσολογία (forensic linguistics)

Οι πτυχιούχοι του ΤΜΣ με κατεύθυνση την Αρχαιολογία θα έχουν τη δυνατότητα να ασχοληθούν ερευνητικά και επαγγελματικά σε υπηρεσίες όπως:

- Υπουργείο Πολιτισμού
- Εφορείες Αρχαιοτήτων
- Ξένες Αρχαιολογικές Σχολές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό
- πολιτιστικά-Μορφωτικά τμήματα και διευθύνσεις ιδιωτικών φορέων (π.χ. πολυεθνικές εταιρείες, τράπεζες)
- Δήμοι & Νομαρχίες
- διάφορα Υπουργεία ή Ξένες Σχολές
- περιοδικά, εφημερίδες, τηλεοπτικά κανάλια, ραδιοφωνικοί σταθμοί και ΜΜΕ εν γένει (ως σύμβουλοι πολιτιστικών ρεπορτάζ κ.λπ.)
- διάφορα Υπουργεία (πολιτιστικά τμήματα & διευθύνσεις)
- ιδιωτικά & Δημόσια Σχολεία Α' βάρθμιας & Β' βάρθμιας εκπαίδευσης (διδασκαλία μαθημάτων πολιτιστικού χαρακτήρα, όπως

αρχαία ιστορία, αρχαίοι πολιτισμοί, βυζαντινή ιστορία, μουσειολογία κ.λπ.)

- αναπτυξιακές εταιρείες του δημοσίου (π.χ. έργα Μετρό, κτλ)
- οποιαδήποτε δημόσια ή ιδιωτική υπηρεσία που απαιτεί πτυχίο πανεπιστημίου σε αρχαιολογικά τμήματα, αρχαιομετρικά εργαστήρια ή συναφή πανεπιστημιακά τμήματα της Ελλάδας και του εξωτερικού, ενώ θα έχουν και τη δυνατότητα διεπιστημονικής εξειδίκευσης σε πανεπιστημιακές σχολές, σε θέματα πολιτισμικής διπλωματίας ή αρχαιολογίας και διεθνών σχέσεων.

Η Βιβλιοθήκη

6. Η Βιβλιοθήκη

Το Παράρτημα Βιβλιοθήκης Ρόδου λειτουργεί από το 1986 παράλληλα με την έναρξη λειτουργίας του Παιδαγωγικού Τμήματος και του Πανεπιστημίου Αιγαίου στη Ρόδο. Βρίσκεται στην Πόλη της Ρόδου στα κτίρια που στεγάζεται το Πανεπιστήμιο Αιγαίου τα οποία οικοδομήθηκαν την εποχή της Ιταλοκρατίας και συγκεκριμένα στον πρώτο όροφο του κτιρίου «Κλεόβουλος». Η συνολική έκταση του Παραρτήματος είναι 454 τ.μ. και περιλαμβάνει τρεις κύριους χώρους, και δύο γραφεία.

Ο πρώτος κύριος χώρος λειτουργεί ως χώρος υποδοχής και σημείο εξυπηρέτησης των χρηστών (γκισέ), ενώ παράλληλα αναπτύσσονται ανοικτά και κλειστά βιβλιοστάσια με τη κύρια συλλογή και εκθετήριο με τα πρόσφατα τεύχη ελληνικών και ξένων περιοδικών. Στη διάθεση των χρηστών διατίθενται έξι (7) τερματικά χρηστών για αναζήτηση και ντουλάπια φύλαξης προσωπικών αντικειμένων, στα οποία οι χρήστες κλειδώνουν τα προσωπικά τους αντικείμενα κατά την είσοδό τους στο Παράρτημα.

Στο δεύτερο κύριο χώρο, που καταλαμβάνει το 1/3 του συνολικού εμβαδού του Παραρτήματος, βρίσκεται το αναγνωστήριο με πενήντα έξι (56) θέσεις μελέτης, ενώ παράλληλα υπάρχουν το υλικό από τη δωρεά της πρώην Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ρόδου και η συλλογή των συγγραμμάτων που διανέμονται στους φοιτητές της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών μέσω του προγράμματος του Υπουργείου Παιδείας ΕΥΔΟΞΟΣ.

Στον τρίτο κύριο χώρο εκτίθενται η συλλογή των παλαιών τευχών των περιοδικών και το υλικό από τη δωρεά Κρικώνη.

Η συλλογή του Παραρτήματος Βιβλιοθήκης Ρόδου αποτελείται από 28000 τίτλους βιβλίων (ελληνικών και ξενόγλωσσων) και 150 συνδρομές ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών.

Επίσης διαθέτει τη συλλογή της Γκρίζας Βιβλιογραφίας που εκπονείται στα Τμήματα του Πανεπιστημίου που βρίσκονται στη Ρόδο, τη συλλογή των συγγραμμάτων που διανέμονται στους φοιτητές των Τμημάτων της Ρόδου μέσω του προγράμματος του Υπουργείου Παιδείας ΕΥΔΟΞΟΣ, καθώς και άλλες ειδικές συλλογές, όπως: πληροφοριακό υλικό (εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, οδηγοί), σημειώσεις διδασκόντων, οπτικοακουστικό υλικό, δωρεά πρώην Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ρόδου, δωρεά «Κρικώνης», κ.ά.

Η Βιβλιοθήκη έχει οργανωμένο το υλικό της σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ταξινόμησης και καταλογογράφησης. Η αναζήτηση του υλικού είναι δυνατή τόσο σε τοπικό επίπεδο, όσο και στον ενιαίο κατάλογο των έξι (6) Παραρτημάτων Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Το Παράρτημα προσφέρει επίσης πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό ηλεκτρονικών βάσεων και περιοδικών.

Η συλλογή καλύπτει τους τομείς ενδιαφερόντων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου στη Ρόδο, ενώ παράλληλα υπάρχει μεγάλος αριθμός τίτλων γενικού ενδιαφέροντος. Το Παράρτημα Βιβλιοθήκης

Ρόδου καλύπτει κατά βάση τις παρακάτω θεματικές ενότητες (γνωστικά αντικείμενα):

- εκπαίδευση
- γλώσσα
- λογοτεχνία

Βασικός σκοπός του Παραρτήματος είναι η εξυπηρέτηση των αναγκών μάθησης και πληροφόρησης των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας (προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές, καθηγητές, ερευνητές και διοικητικό προσωπικό). Παράλληλα το Παράρτημα είναι ανοιχτό και για τους πολίτες του νησιού και επισκέπτες εν γένει.

Οι στόχοι της Βιβλιοθήκης δεν περιορίζονται στις κλασικές επιδιώξεις μίας Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης, δηλαδή στην υποστήριξη και θεραπεία της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, αλλά, λόγω των ιδιαιτεροτήτων του χώρου στον οποίο λειτουργεί (πλούσια πνευματική και πολιτιστική παράδοση), επεκτείνονται και στην ανάδειξη, προβολή και διάσωση του πνευματικού πλούτου του ελληνικού αρχιτελάγου.

Η Βιβλιοθήκη ταυτόχρονα φιλοδοξεί να άρει τη γεωγραφική απομόνωση των νησιών του Αιγαίου, παρέχοντας στους/στις χρήστες/χρήστριες της σύγχρονες υπηρεσίες πληροφόρησης προκειμένου να αναδειχθεί σε Βιβλιοθήκη-Κέντρο Πληροφόρησης, όχι μόνο του Πανεπιστημίου Αιγαίου, αλλά του αιγαιακού χώρου συνολικά.

Ωράριο: Δευτέρα - Παρασκευή: 7:30 - 20:00

Ηλ.διεύθυνση: <http://www.lib.aegean.gr>

Διεύθυνση: Κτίριο Κλεόβουλος / Δημοκρατίας 1
85132 Ρόδος

Τηλέφωνο: 22410 99030

E-mail: lib-rhodes@aegean.gr

Το Κέντρο Πληροφορικής

7. Το Κέντρο Πληροφορικής

Το Κέντρο Πληροφορικής (ΚΠ) εξυπηρετεί τις τηλεπικοινωνιακές, δικτυακές και διδακτικές ανάγκες των Τμημάτων της Σχολής. Στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των αναγκών αυτών το ΚΠ παρέχει υποστήριξη στους φοιτητές με την εγκατάσταση και υποστήριξη λογισμικού, την ανάπτυξη και υποστήριξη τηλεπικοινωνιακών και δικτυακών συνδέσεων και τον έλεγχο της καλής λειτουργίας του εξοπλισμού.

Στο κτίριο της Σχολής λειτουργούν αίθουσες εξοπλισμένες με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, οι οποίες χρησιμοποιούνται από τους φοιτητές για τους εξής σκοπούς:

- ο Μαθήματα του προγράμματος σπουδών στην εκπαιδευτική διαδικασία των οποίων απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.

- ο Ελεύθερη χρήση από τους φοιτητές για την προετοιμασία των εργασιών τους.

- ο Γενική χρήση των υπηρεσιών που παρέχονται, όπως για παράδειγμα ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Το ΤΜΣ διαθέτει τη δική του ιστοσελίδα στο διαδίκτυο στη διεύθυνση <http://dms.aegean.gr/>

Ο επισκέπτης της σελίδας ανάμεσα στα άλλα μπορεί:

- ο Να ενημερωθεί για το ΤΜΣ.

- ο Να κάνει βιβλιογραφική αναζήτηση στη βιβλιοθήκη της Σχολής και του Πανεπιστημίου.

- ο Να ενημερωθεί για τα συνέδρια, ημερίδες και εκδηλώσεις που διοργανώνει το Τμήμα.

Φοιτητική Μέριμνα

8. Φοιτητική Μέριμνα

Η εγγραφή των εισαγόμενων προπτυχιακών φοιτητών γίνεται με την κατάθεση στην Γραμματεία του Τμήματος, μέσα στις νόμιμες προθεσμίες, αίτησης εγγραφής και των σχετικών δικαιολογητικών. Οι φοιτητές δικαιούνται να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων και των μέσων με τα οποία είναι εξοπλισμένο το Τμήμα, η Σχολή και το Πανεπιστήμιο για την εκπλήρωση του εκπαιδευτικού έργου, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου και τις αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων.

Στέγαση - Σίτιση

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει υπογράψει σύμβαση με ξενοδοχεία στην πόλη της Ρόδου για τη στέγαση φοιτητών/φοιτητριών.

Δωρεάν στέγαση δικαιούνται οι φοιτητές, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί, που πληρούν τις προϋποθέσεις. Πληροφορίες μπορούν να ζητούν οι φοιτητές από την Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας.

Οι φοιτητές του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, όπως και οι υπόλοιποι φοιτητές της Σχολής, μπορούν να σιτίζονται δωρεάν στο εστιατόριο της Σχολής με κριτήριο την ατομική και την οικογενειακή τους κατάσταση.

Το συσσίτιο παρέχεται όλες τις ημέρες της εβδομάδας από 1 Σεπτεμβρίου μέχρι 30 Ιουνίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Διακόπτεται μόνο κατά τις μέρες των διακοπών Χριστουγέννων και Πάσχα.

Η δωρεάν σίτιση διακόπτεται όταν ο φοιτητής:

- στρατεύεται και για όσο χρόνο διαρκεί η στράτευσή του,
- διακόπτει τη φοίτησή του λόγω σοβαρής ασθένειας και για όσο χρόνο ισχύει η διακοπή.
- Ο φοιτητής παύει να έχει το δικαίωμα δωρεάν σίτισης - στέγασης, όταν συμπληρώσει το ανώτατο όριο χρόνου λήψης της παροχής της δωρεάν σίτισης.

Δεν δικαιούνται δωρεάν σίτιση - στέγαση οι φοιτητές που εγγράφηκαν στο οικείο Τμήμα ύστερα από επιτυχείς κατατακτήριες εξετάσεις. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από τους φοιτητές, οι οποίοι δικαιούνται και επιθυμούν να σιτίζονται δωρεάν, υποβάλλονται στην Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας merimna@rhodes.aegean.gr (τηλ. 22410-99012, 99013).

Υγειονομική Περίθαλψη

Στους φοιτητές παρέχεται πλήρης ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, η οποία περιλαμβάνει:

- Ιατρική εξέταση
- Νοσοκομειακή εξέταση
- Φαρμακευτική περίθαλψη
- Παρακλινικές εξετάσεις
- Εξέταση στο σπίτι
- Τοκετούς
- Φυσιοθεραπεία
- Οδοντιατρική περίθαλψη
- Ορθοπεδικά είδη

Το φοιτητικό βιβλιάριο περίθαλψης δίνεται στους φοιτητές από τη Γραμματεία κατά την εγγραφή τους στο Τμήμα και με την προϋπόθεση

Σύλλογος Φοιτητών

ότι θα επιλέξουν την ασφάλιση του Πανεπιστημίου.

Διεθνείς Εκπαιδευτικές Ανταλλαγές

Οι φοιτητές/τριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ERASMUS+ λαμβάνουν υποτροφία κινητικότητας από τρεις ως δώδεκα μήνες και απαλλάσσονται από τα δίδακτρα στο ίδρυμα υποδοχής. Εφόσον ο φοιτητής περατώσει επιτυχώς τα μαθήματα που παρακολούθησε στο ίδρυμα υποδοχής, έχει τη δυνατότητα να τα κατοχυρώσει στο Τμήμα του.

Σε κάθε περίπτωση η αναγνώριση αυτών των μαθημάτων προϋποθέτει τον κατάλληλο έλεγχο ακαδημαϊκής αντιστοιχίας: ο έλεγχος γίνεται με τη βοήθεια του ECTS (European Credit Transfer System).

Το Erasmus+ δίνει τη δυνατότητα σε φοιτητές και φοιτήτριες προπτυχιακού, μεταπτυχιακού ή διδακτορικού κύκλου σπουδών να πραγματοποιήσουν μικρό μέρος των σπουδών τους στο εξωτερικό. Η φοίτηση κατά την κινητικότητα αναγνωρίζεται με την αντιστοιχία ισοδύναμων μαθημάτων (και πιστωτικών μονάδων ECTS).

Η πρακτική άσκηση σε εργοδότες (επιχειρήσεις ή οργανισμούς) σε χώρες του προγράμματος, αποτελεί άλλη μια ευκαιρία που δίνεται σε φοιτητές και φοιτήτριες ή σε πρόσφατα αποφοιτήσαντες και αποφοιτήσασες.

Πληροφορίες: Τμήμα Διεθνών Ακαδημαϊκών Προγραμμάτων και Λοιπών Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων / Erasmus+ Office Λόφος Πανεπιστημίου, Κτήριο Διοίκησης, 81100, Μυτιλήνη, Ελλάδα.

Ιστοσελίδα: <http://erasmus.aegean.gr/el/>

Ακαδημαϊκά Υπεύθυνος του ΤΜΣ: Παναγιώτης Κουσουλής, Αναπλ. Καθηγητής, Αναπλ. Πρόεδρος.

9. Σύλλογος Φοιτητών

Η ζωή των φοιτητών και φοιτητριών της Πανεπιστημιακής μονάδας της Ρόδου χαρακτηρίζεται από τα αρνητικά και θετικά στοιχεία της καθημερινότητας σε ένα περιφερειακό Πανεπιστήμιο. Το κόστος ενοικίων, διατροφής και διασκέδασης δεν έχει διαφορές από αυτά του κέντρου. Με την κατάλληλη αναζήτηση βρίσκει κανείς ικανοποιητικό συνδυασμό ποιότητας και τιμής. Το κόστος που σίγουρα επιβαρύνει τις σπουδές σε νησί είναι αυτό των μετακινήσεων.

Το πανεπιστήμιο Αιγαίου μέσω της Υπηρεσίας Φοιτητικής Μέριμνας (<http://www.aegean.gr/aegean/greek/people/students/stservices.htm>) μεριμνά για την ποιότητα διαβίωσης των φοιτητών/τριών φροντίζοντας για την παροχή στέγης και δωρεάν σίτισης σε φοιτητές/τριες που αντιμετωπίζουν οικονομικές αδυναμίες, καθώς και για την ιατρική περίθαλψη και τις υποτροφίες.

Στην Πανεπιστημιακή Μονάδα της Ρόδου δραστηριοποιούνται αρκετές φοιτητικές ομάδες, στις οποίες συμμετέχει ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών και φοιτητριών. Οι ομάδες αυτές είναι ποικίλων ενδιαφερόντων και απευθύνονται στους φοιτητές/τριες όλων των Τμημάτων της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών. Αυτές είναι:

- Ομάδα Λάτιν Χορού
- Ομάδα Παραδοσιακών Χορών

Downloaded from eduguide.gr

- Ομάδα Οριεντάλ Χορών
- Ομάδα Yoga
- Ομάδα Εικαστικών
- Ομάδα Γυμναστικής
- Ομάδα Hip-Hop Χορού

Οι ενδιαφερόμενοι έχουν εύκολη πρόσβαση και πληροφορίες για τις ομάδες μέσω των ιστοσελίδων my.aegean.gr και <http://aposae.rhodes.aegean.gr/>

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ιστοσελίδα <http://my.aegean.gr/web/ftopicp-28414.html> όπου οι φοιτητές/τριες του Τ.Μ.Σ. επικοινωνούν με άλλους φοιτητές/τριες και φοιτήτριες και αναπτύσσουν απόψεις, εξυπηρετούν με πληροφορίες και ενημερώνουν για διάφορα ζητήματα που αφορούν τη φοιτητική ζωή στη Ρόδο αλλά και ειδικότερα ζητήματα που αφορούν το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών.

Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο 2023-2024

10. Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο 2023-2024

<p>Περίοδος ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων (Σεπτεμβρίου)</p>	<p>Από 04.09.2023 έως και 29.09.2023</p> <p>Ως ημερομηνία ανακήρυξης πτυχιούχου/διπλωματούχου ορίζεται η 29η Σεπτεμβρίου 2023.</p> <p>Καταχώρηση βαθμολογίας από διδάσκοντες/ουσες έως και 09.10.2023.</p>
<p>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-2024</p>	<p>Από 02.10.2023 έως και 14.01.2024</p> <p>(Περιλαμβάνονται 13 εβδομάδες μαθημάτων και 2 εβδομάδες διακοπών των Χριστουγέννων από 24.12.2023 έως και 06.01.2024).</p>
<p>Περίοδος ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων χειμερινού εξαμήνου</p>	<p>Από 15.01.2024 έως και 09.02.2024</p> <p>(Προτείνεται η πρώτη εβδομάδα ως εβδομάδα αναπλήρωσης μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών αναγκών, εφόσον κρίνεται σκόπιμο)</p> <p>Ως ημερομηνία ανακήρυξης πτυχιούχου/διπλωματούχου για την περίοδο ορίζεται η 9η Φεβρουαρίου 2024.</p> <p>Καταχώρηση βαθμολογίας από διδάσκοντες/ουσες έως και 19.02.2024</p>

<p>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023- 2024</p>	<p>Από 12.02.2024 έως και 26.05.2024</p> <p>(Περιλαμβάνονται 13 εβδομάδες μαθημάτων και 2 εβδομάδες διακοπών του Πάσχα (05.05.2024) από 29.04.2024 έως και 12.05.2024)</p>
<p>Περίοδος ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων εαρινού εξαμήνου</p>	<p>Από 27.05.2024 έως και 21.06.2024</p> <p>(Προτείνεται η πρώτη εβδομάδα ως εβδομάδα αναπλήρωσης μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών αναγκών, εφόσον κρίνεται σκόπιμο)</p> <p>Ως ημερομηνία ανακήρυξης πτυχιούχου/διπλωματούχου για την περίοδο ορίζεται η 21η Ιουνίου 2024.</p> <p>Καταχώρηση βαθμολογίας από διδάσκοντες/ουσες έως και 01.07.2024</p>

Αργίες:

- 28/10/2023 Εθνική εορτή
- Τοπική εορτή: Λέσβου (08/11, 17/02), Χίου (11/11, 22/07), Ρόδου (07/3, 14/11), Σάμου (06/08, 11/11), Σύρου (13/11, 6/12), Λήμνου (07/09, 8/10)
- 17/11/2023 Επέτειος Πολυτεχνείου
- 30/01/2024 Εορτή Τριών Ιεραρχών
- 18/03/2024 Καθαρά Δευτέρα
- 25/03/2024 Εθνική εορτή
- 01/05/2024 Πρωτομαγιά
- Ημέρα διεξαγωγής των φοιτητικών εκλογών
- 24/06/2024 Εορτή Αγίου Πνεύματος

